

АЛЕКСАНДРА МАРИНИНА ГЛАВНИЯТ ЗАПОДОЗРЯН ОТДЕЛ УБИЙСТВА

Част 13 от „Анастасия Каменская“

Превод от руски: Венета Георгиева, 1999

chitanka.info

ГЛАВА 1

През последните месеци той намрази нощта. Започна да се страхува от нея. Нощем усещаше прекалено остро колко е безпомощен и уязвим. В настъпилата тишина всеки звук, дори най-невинният, за него бе предвестник на невидима опасност, която непременно ще дойде. Той пъдеше от себе си тези мисли, но те пак се връщаха и нямаше спасение от тях.

Но от друга страна, от какво да се страхува? Вкъщи не държи никакви ценности, само пари за всекидневни разходи. Хонорарите си внася веднага в банката и на десет дни тегли лихвите. Какво толкова му трябва на него, безногия инвалид? Пък и на кого ли е притрябвал самият той? От какво се страхува?

Не знаеше отговора. Но пак се страхуваше. Всяка нощ. И проклинаше деня, когато природата реши да го награти с добър слух. Не някакъв свръхестествен, а просто добър. Нормален слух. Колко хора започват да чуват по-зле заради болест или травма! Но защо той не е такъв? Ако не чуваше толкова добре, нощем щеше да си спи спокойно. Нямаше да го тревожат никакви звуци. Ама не, краката му не се движат, има проблеми с бъбреците, дори зрението му отслабна, а чува като новородено бебе. Съдбата се подиграва с него.

Той се обърна на другата страна, настани се по-удобно в меката удобна постеля. След седмица е рожденият му ден. Навършва четирийсет и три. Много ли са? Малко ли? Кой знае... С какво ще го посрещне?

Той е състоятелен човек. Никой не се съмнява в това. Има двуетажна тухлена къща в южната част на Москва, във вилната зона. Има пари в банката.

В областта си е признат специалист. Това също не подлежи на съмнение. Достатъчно е да се погледнат лавиците в библиотеката, натъпкани с негови книги. Собствени трудове по китайска литература, по японска филология, а също множество повести и романи, на титулната им страница пише: „Превод В. А. Соловьев“. Той е уникален

филолог, работещ с два изключително сложни езика — японски и китайски.

Иначе е инвалид и се движи с количка. Може да върви и с патерици, но съвсем за малко. От спалнята — до банята. От кабинета — до тоалетната. Само толкова. Къщата е строена специално за него, между етажите няма стълбище, а дълга полегата плоскост. Добре поне, че когато се случи това с краката му, вече бе достатъчно богат. Парите позволяват да избегнеш множество унижения. И решават всички проблеми. Е, почти всички.

Има син. Но може да се каже, че няма. Синът му е млад, само на деветнайсет, и няма нужда от баща инвалид. Дори бащата да е с пари и разкошна къща. Синът си живее чудесно в апартамента в града, вкарва там мадами, прави си купони с алкохол, наркотици и сексуални излишества. Откакто загина Светлана, между бащата и сина се издигна стена. Когато остана без майка, момчето бе на петнайсет и всички наоколо го щадяха и му прощаваха всякакви щуротии. Детето получи такава травма, то е в психически шок, нали разбирате... Повнимателно с него, трябва да се прояви внимание. Той проявяваше внимание, докато не видя съвсем ясно, че синът му нагло спекулира с общата им мъка, смятайки, че завинаги е получил индулгенция. Сега почти не се вижда с момчето.

Освен това живее живот, изпълнен с работата, която обича. Работата, която му носи доход. И ще му се наложи да го изживее някак, без значение дали иска или не. Защото при никакви обстоятелства не възнамерява да прекъсва живота си без време. Интересно дали някога ще съумее да се убеди, че истинското щастие, „за което толкова дълго говореха болшевиките“, е точно в това — да се занимаваш с любима работа? Когато бе здрав и край него имаше любими жени, му се струваше, че интересната работа е напълно достатъчна, за да е доволен от живота, особено ако тя носи доста добър доход. А сега, когато няма нищо друго, освен любимата и доходна работа, горчиво копнее за времето, когато имаше яки крака, еластични и тренирани мускули, имаше до себе си жени, които можеше да обича и по този начин да бъде щастлив и тях да прави щастливи.

Какво да прави с рождения ден? Да го празнува или не? Какво да му празнува, не е кръгла годишнина. Но сигурно ще дойдат хора и ще бъде неудобно, ако се окаже неподготвен да ги посрещне.

Великолепната тройка от „Шерхан“ непременно ще се появи в пълен състав — генералният директор, търговският директор и главният редактор. Никога не забравят да го поздравят, организирани са си работата с авторите и преводачите и се стараят да не забравят и да не обидят никого. Кой друг ще дойде? Колеги и приятели китаисти, японисти, преводачи, филолози, литератори, публицисти. По-рано, преди, когато бе здрав, имаше много гости на рождения си дни — Светлана бе чудесна домакиня, гостоприемна, весела, приветлива, домът му бе отворен за всички и обичан от всички. След смъртта ѝ не празнува рождения си ден, откъде настроение. А за следващия вече бе в болницата. Само за две години дългогодишната традиция умря, сякаш не я е имало. Сега едва ли ще дойде някой. Е, може да се появят двама-трима, не повече. Любопитно, дали съседът ще си спомни датата. Миналата година намина случайно, търсеше някакъв инструмент, видя красиво сервираната маса, учуди се. Наложил се да му каже за рождения си ден. Съседът май се смутил, измърмори нещо като извинение, задето в такъв ден нахлува с битовите си проблеми, но след един час се върнал с луксозна кутия и картичка със стихове. Стиховете бяха наистина хубави, остроумни, с неочаквани, но много точни рими. Тогава Соловьев го покани на трапезата, но тъкмо бяха пристигнали ръководителите на „Шерхан“ и като чу гласовете в стаята, съседът му не пожела да влезе, поздрави го сърдечно и изчезнал. Интересно дали тази година ще си спомни, или тогава само донесе подаръка, каза си пожеланията и изхвърлил датата от главата си? Изглежда симпатичен мъж, може би трябва да се сближат повече, като съседи.

Трябва още утре да каже на Андрей, новия помощник, да се погрижи за посрещането на гостите, ако все пак има такива. Нека купи хубав алкохол и да отиде в ресторант „Прага“ за готови мезета. Трябва да се запаси с такива продукти, които няма да се развалят, ако след седмица няма кой да ги изяде. Нищо, ако не дойдат гости — дори няма да се разсърди. За времето, откакто е в инвалидната количка, много се промени възприятието му на живота. Не бива да се сърди на хората, че избягват да общуват с инвалид. Не бива да иска да му идват гости — наблизо няма метро, нито автобусни линии, Соловьев може да бъде посетен лесно само от хора с коли. Пък и за такова посещение се иска време...

Господи, но защо му е толкова страшно нощем?

А младежите продължаваха да изчезват. От миналия септември — девет момчета на възраст от четиринайсет до двайсет години. Естествено, не само те бяха изчезнали. Имаше много повече заявления от роднини: „синът ми излезе и не се върна“. Но деветимата заемаха особено място. Отличаваха се от останалите изчезнали по това, че бяха намерени. Но вече мъртви. И още нещо: и деветимата юноши учудващо си приличаха — мургави, чернокоси, семитски тип, с големи тъмни очи. Същински родни братя. И причината за смъртта им бе една и съща — свръхдоза наркотици. Според заключението на съдебните медици състоянието на ануса свидетелстваше, че юношите са водили активен хомосексуален полов живот. Няма нищо необикновено, че юноша, който злоупотребява с наркотици, умира от свръхдоза. Непрекъснато се случва. И често наркотиците са в тясна връзка със сексуалните контакти. Но външността...

После се появи една тъничка нишка, съвсем тъничка и въобще не беше ясно дали е от същото кълбо. Служител от КАТ се опитвал да спре синя волга за превишена скорост на един от проспектите, които свързват центъра на Москва с южните предградия. Шофьорът не спрял на сигнала и сержантът съобщил за нарушителя на следващия пост. Но колата не минала оттам. Сержантът, който внимателно четял служебните бюлетини и мечтаел за кариера на велико ченге, забелязал, че заедно с шофьора в колата седи и чернокосо момче, затова помислил малко и съобщил на „Петровка“^[1]. Когато става ясно, че синята волга не е минавала край втория пост, в съответния район на Москва започва издирване. Колата бива намерена доста бързо — стояла си тъжна и печална, а собственикът ѝ в това време обикалял кабинетите на милицията в Северозападния окръг и молел да се издири колата му, открадната същия ден следобед. Най-близо до мястото, където била намерена волгата, е районът с романтичното име „Мечта“, застроен с вили. Това бе единствената сламка в неясното дело за изчезващите смугли чернокоси момчета и юноши. След няколко дни се появи поредното заявление от родителите на момче, излязло от къщи, без да се върне. Тогава показаха на сержанта от КАТ снимката

му, но я показаха по всички правила, сред няколко други, също на тъмнокоси мургави юноши.

— Не — призна честно сержантът, след като петнадесетина минути се взира в снимките, — типажът е същият, но не мога да кажа конкретно. Колата се движеше с голяма скорост. Добре, че имам отлично зрение, поне забелязах момчето, но не можах да разгледам детайлно лицето.

Но все пак ефимерната връзка на изчезващите момчета с вилите в южната част на Москва бе за предпочитане, отколкото съвсем нищо. И започна наблюдението на жителите в „Мечта“. Двайсет двуетажни тухлени къщички. Двайсет семейства.

Всеки ден върху бюрото на старши оперативния служител от криминалната милиция Анастасия Каменска се трупаха сведенията за хората, обитаващи вилите. Колегата ѝ Коля Селуянов, голям поклонник на всякакви нагледни чертежи, планове и карти, направи специално за нея огромна схема на постройките, голяма колкото цялата стена, под чертежа на всяка къща залепи плик. Според замисъла му в него трябваше да се събират сведенията за собствениците. Настя го възприе като разумно и прие с благодарност плода на Селуяновия труд, веднага окачи схемата на стената в кабинета, точно срещу бюрото си. Но не вярваше много, че разработката на тази линия ще бъде резултатна.

Основните усилия на оперативните служители бяха за изучаване обкръжението на изчезналите юноши. Трябва да има нещо общо помежду им! С кого са дружали? От какво са се интересували? Къде са тръгнали в деня, когато са излезли от къщи и не са се върнали? Спортували ли са? Задаваха се огромно количество въпроси, за намиране на отговорите им отиваха сили и време, а резултатът бе нулев. Нито една точка, която да обединява приживе изчезналите. Нито една. Освен външността. Но каква версия да построиш върху този факт?

— Да не е някой нелегален публичен дом за хомосексуалисти? — попита недоумяващо Юра Коротков.

— Тогава трябва да е бил за един-единствен хомосексуалист — отговаряше му Настя. — Изчезналите момчета са сякаш с едно лице. Би трябвало различните мъже да имат различен вкус. Блондини, брюнети, рижи, белокожи, мургави. Но защо ги дрогират? Да станат

зависими и да не се опитват да бягат? Разбирам, ако момчетата се различаваха и са били предназначени за много клиенти. Но ако всичко това е било за един-единствен клиент, тогава не виждам логиката. Защо са му толкова партньори? При това еднакви. Да си намери един и колкото иска да прави с него любов.

— Ася, та той е ненормален, това е съвсем очевидно. А ти искаш никаква логика.

— Искам. — Тя тръсна неотстъпчиво глава. — Защото и ненормалните си имат логика. Не е като нашата, но имат.

— И мислиш, че този луд живее в една от вилите в „Мечта“?

— Не е задължително. Може там да живее неговият помощник, които му търси момчета. Макар че ти си прав, Юрик, лудите нямат помощници. Помощникът прави заедно със стопанина си едно общо нещо и трябва поне малко от малко да споделя неговите интереси и да участва в деленето на печалбите.

Тя помълча, като старателно си направи кафе в чашата, разбърка с лъжичка захарта, извади цигара. Дръпна дълбоко и изпусна дима.

— Или този луд трябва да е много състоятелен. Който може да си позволи да наеме помощник срещу огромно заплащане. Ако цялата работа е във външността на младежите, тогава наистина той е напълно луд. Погледни. — Тя подаде на Коротков графиката, на която бяха нанесени датите на изчезване на юношите и датите, когато са намерени мъртви в различни краища на града. — Този луд, както благоволи да го наречеш, намира следващия, когато предишният е все още жив и здрав. И дори не е сам. Първият потърпевш изчезва през септември, умира през декември, а през това време изчезват още четирима. Можеш ли да ми обясниш защо събира в дома си този харем? Разбирам, ако всеки следващ изчезва тогава, когато предходният е умрял. Добре, харесва мургавите чернокоси момчета, добре, те не искат да правят с него любов на чист акъл, трябва да ги дрогира. Приучва ги към наркотици, държи ги близо до себе си, вкарва ги в леглото си. Момчето умира от свръхдоза — търси друго. В подобно поведение има логика. А в нашия случай? — Тя махна изразително с ръка очертавайки във въздуха неизвестна фигура. — Защо всички умират от свръхдоза?

— Може пък специално да ги убива — предположи Коротков. — Например, момчетата му омръзват.

— Аха, омръзват му — прекъсна го Настя. — И той си търси точно такъв за смяна. Къде е смисълът? Не е врат, ами шия. Добре, да допуснем, че вече не харесва момчето, което от големите дози наркотици губи привлекателността си. Но нали започва да дрогира и следващия, тоест предварително предприема нещо, от което бързо ще престане да харесва момчето. Той да не се кани цял живот да прекарва нещастните юноши през конвейера си? Намери едного, води го вкъщи, след месец — другиго, хем предишният е още жив и здрав, след още един месец — трети. А къде отиват първите двама? Нали са тук, никъде не са се дянали. По някое време ще умрат... Не, Юра, нещо не ни е вярна сметката. Тая работа не става така.

— А как?

— Много умно — прихна Настя. — То ако знаех как точно става цялата тази работа, отдавна нямаше да седим и да се правим на дълбоко замислени хора. Изобщо хайде да не философстваме, а да се заловим с делничните задачи. Донесе ли ми нещо?

— Ами да — усмихна се широко Юра. — Поредната порция биографични клюки за жителите на луксозните вили.

Настя никога не разбираше как може Коротков да работи с откъслечни и безпорядъчни бележки, като в същото време се изхитряваше да не обърка нищо. Лично тя се отнасяше към информацията грижовно, като към крехка скъпоценна вещ, която само при смяна на една буква, цифра или запетая променя значението си и губи истинската си ценност. Юра остави на бюрото ѝ цяла камара листове — ксерокопия на някакви справки и свидетелства, листове, откъснати от тефтер, със съкратени в бързината думи. Самата Настя бе ужасно ленива във всичко несвързано с работата, можеше дълго да не разтребва в жилището, но при информацията ѝ винаги цареше идеален ред. Затова, като повъздиша печално над струпаните на камара бумаги, извади чисти листове и започна внимателно и систематизирано да записва новопостъпилите сведения за обитателите на „Мечта“-та.

Какви хора живеят предимно в скъпите постройки? Много ясно — новозабогателите, тези, които днес наричаха „нови руснаци“. За старите тук е скъпо. Но пък премествайки се в просторните тухлени къщи, най-често новите оставяха в градските апартаменти родителите си. Само в три от двайсет семейства в „Мечта“ имаше баби и дядовци, които се грижат за децата, докато техните синове и дъщери се

занимават с бизнес в офисите си. Настя реши, че май тези три семейства могат да бъдат изключени временно от наблюдението, едва ли водят момчетата и юношите в къща, където има възрастни роднини. Остават седемнайсет. Множко са, особено ако се има предвид, че не е известно дали има някаква връзка между отвличането на юношите и тези вили. Ще хвърлят сили и време за старателно проучване на всички жители, а сетне ще се окаже, че всичко е било напразно.

Едно обстоятелство затрудняваше сериозно работата. За деветимата изчезнали юноши, които се отличаваха по нещо от общата маса на „изчезнали и незавърнали се“ знаеха само те, сътрудниците от отдела за борба с тежките престъпления към управлението за криминално разследване при МВР в Москва. Нито една друга жива душа не знаеше за това, с изключение на самите престъпници, естествено. Миналата година безследно изчезнаха в цяла Русия 58 хиляди души, по-миналата — 48 хиляди, в столицата цифрата бе също достатъчно голяма. Сред всички изчезнали никой не забеляза тези деветимата чернокоси тъмнооки мургави момчета и юноши. Никой, освен Анастасия Каменска, която обичаше да работи с информацията и знаеше как се прави това. Тя разказа за подозренията си на своя началник, полковник Гордеев, и след като я изслуша, той се съгласи, че в случая има над какво да се поработи. Но имаше малко основания за придаване официален статус на делото. Има много младежи, починали от свръхдоза наркотици. И малцина от тях умират в топлото си и чисто легло. Затова пък доста често това става там, където не е желателно да бъде намерен трупът и престъпниците се стараят да махнат по-далеч от мястото на смъртта такива покойници. Такива нещастници биват извозвани и хвърляни на улиците, в парковете, в мазета и входове, други са хвърляни в реката, оставяни извън града. Много от тях са обикновени консуматори на наркотици, водят съответния начин на живот, по няколко денонощия, че и седмици не се появяват вкъщи, така че формулата „не живеел вкъщи и умрял от наркотици“ по принцип се отнася за доста голяма група хора. И на никого нямаше да му хрумне да обединява няколко души по признака „външност“. Ако Настя бе намекнала подобно нещо на следователя, той щеше да ѝ се изсмее. Ако пък не се изсмее, ако види основания и възбуди дело за чернокосите мургави юноши, щяха да дадат делото на самия Гордеев и подчинените му. И тогава щяха да ги държат отговорни за резултата и да искат

отчети за свършеното. Точно затова работеха скришом без много шум. В рамките на оперативната разработка по един-единствен факт: проверяват какво участие има синята волга в изчезването на шестнайсетгодишния Дима Виноградов. А всичко станало си беше чиста партизанщина.

Прехвърляйки новите сведения на чисто, Настя поглеждаше замислено листчето, където бе написано с едри красиви букви „Владимир Александрович Соловьев“. И по-надолу:

Роден: 1953, 5 април.

Месторождение: Москва.

Професия: преводач.

Семейно положение: вдовец.

Задно с него живеят:

Членове на семейството, които живеят отделно: син,
Игор Владимирович Соловьев, роден 1976 г.

На пети април, в петък, има рожден ден. Като че ли трябва да го посети, помисли Настя. Да го поздравя, а едновременно с това да видя с очите си тази вилна „Мечта“.

* * *

Обсъждането на въпросите за рекламата на новите книги бе планирано за единайсет, но както си му е редът, започна почти в единайсет и половина. Чудно защо хората, работещи в една организация и заемащи кабинети на един етаж, никога не могат да се съберат и да започнат съвещанието си навреме. Сякаш се събират от различни градове. А имат да изминат само десет метра от своята стая до кабинета на генералния директор.

Генералният директор на издателство „Шерхан“ Кирил Есипов, млад невисок русокос мъж, обичаше рожбата си и с цялата страст, която притежаваше, се грижеше за нея. Започна кариерата си като редактор в голямо издателство и съвсем случайно попадна на златна

мина, на която заложи, рискува и организира собствена фирма. Тази златна мина бе литературата на страните от Изтока. Затова нарече издателството си „Шерхан“. Кой не помни прочутия тигър от индийските джунгли в приказките на Киплинг.

Есипов започна с поредицата „Източен бестселър“, затъна в дългове, тегли кредити. Първите няколко книги не се купуваха добре, в Русия нямаше много любители на изисканата източна проза, но Кирил твърдо вярваше в своята звезда. Изобщо не възнамеряваше да учи руския читател на любов към сложната литература, изпълнена с непонятни за европейца образи. Издаваше кримки и трилъри и чакаше кога ще намерят своя читател. И дочака. Най-накрая любителите на детективска литература усетиха поредицата и започнаха ентусиазирано да изкупуват книжките, върху кориците на които се виждаше засуканият монограм „ИБ“ — „Източен бестселър“. Вложените средства се възвърнаха и Есипов пусна втора поредица — „Любовен роман от Изтока“. Отначало и тук нещата буксуваха, но Кирил умееше да чака. Той съумя да забележи зърното, което трябваше да превърне книгите в широко четени. Това зърно се наричаше „европеизация“. В книгите само имената на авторите и множеството екзотични детайли, силно украсяващи произведението, бяха истински източни. А в по-голямата си част действието се развиваше в Европа и Америка и повечето действащи лица изобщо не бяха от източните страни. Но тази проза не се търсеше в родината на авторите и не предизвикваше издателския интерес, в Япония и Китай почитаха и култивираха традиционната литература, която малко привличаше невзискателния съвременен читател, израснал в страните с европейска цивилизация. Наистина, колко читатели ще намерите в днешна Русия, които са способни да оценят изискания образ: „Не мога спря сълзата, търкулната по бузата, и няма да забравя този, който ми показва, че всичко е само шепа пясък.“

Издателство „Шерхан“ си стъпваше на краката и се появи финансова възможност да влага пари в рекламата. Тя стана постоянната неразрешима пречка в споровете между Есипов и търговския директор Автаев, който пресмяташе скъпернически всяка копейка и трепереше над всяка рубла. Днес им предстоеше да обсъдят плана за рекламната кампания около новата книга от поредицата „Източен бестселър“. Есипов се подготвяше за момента, когато ще се

наложи да хаби красноречието си, убеждавайки търговския директор да вложи пари в подобно начинание.

— Поредицата бездруго е достатъчно напреднала — говореше високо и възмутено Автаев. — Реализацията е на добро средно равнище и не смятам, че е необходимо да се занимаваме с допълнителна реклама.

Средно равнище на реализация означава, че за не повече от четири месеца книгата се продава от склада на търговците на едро. При добра реализация тиражът напускаше склада за два месеца и това позволяваше бързо да се завъртят вложените пари и да се получи печалба, която минимално да пострада от инфлацията.

— Трябва да се стремим да ускорим реализацията — възрази меко Есипов.

— Точно така ще стане — упорстваше Автаев. — Поредицата е пусната, сега процесът ще се развива от само себе си. Нали знаеш как става това във всички издателства. Първите книги не вървят добре, после тръгва все по-добре и по-добре, напълно независимо от качеството на произведението. Това си е обективен процес. И защо да харчим пари за нещо, което така и така ще стане? Не разбирам.

— Защото искам да увелича тиражите. Ако чакаме поредицата сама да набере скорост, трябва да се ограничим с максимум седемдесет хиляди тираж. А аз искам още отсега да отпечатваме към сто и петдесет хиляди. И да имам гаранция, че ще се продаде.

— Ами да — замахна изплашено с ръце Автаев, — ще вложиш парите в такъв огромен тираж, а той изведнъж не се продаде? Никой не ти дава никакви гаранции.

— Ще има гаранции, ако организираме правилно рекламата. Семьон — Есипов се обърна към главния редактор, — подбра ли откъсите за предварителната публикация?

И с главния редактор се налагаше да спори, но вече по други въпроси. Семьон постоянно предлагаше за отпечатване най-печелившите откъси, а Есипов никога не бе съгласен с това. От тримата само той умееше да гледа напред. И Автаев, и главният редактор Семьон Воронеж мислеха единствено за мигновената изгода, всичките им идеи бяха насочени за издаването и реализирането на всяка конкретна книга. Много ясно, че за най-успешната продажба на една книга предварително трябва да се пуска най-силната сцена. Но

какво ще стане по-нататък? По-нататък читателят, който прочете във вестника най-ефектната сцена, ще реши, че и цялата книга е на такова равнище. Разбира се, ще търси книгата, ще я издирва. Ще я отвори, ще започне да чете и ще разбере, че останалият текст е значително по-слаб и изобщо цялата книга не е за това, за което е бил откъсът във вестника. Ще въздъхне, ще се посърди на доверчивостта си и вече няма да търси следващата книга, каквато и разкошна реклама да я съпровожда. Излъжеш ли веднъж, кой ще ти повярва? Кирил Есипов смяташе, че предварително трябва да публикуват не най-ефектната, а най-интригуващата сцена, та като прочете човек откъса, да се запали да научи какво става в книгата и как ще свърши. За съжаление Семьон Воронец не умееше да намира такива откъси. Той бе настойчив и нагъл, умееше да преговаря с авторите и преводачите, но нищо не разбираше от литература и нямаше никакъв вкус за нея. Със завидно постоянство търсеше в подготвяния за издаване ръкопис най-гадните откъси, които ни най-малко не представяха лицето на книгата. Любителите на подобни гадости, повярвали на рекламата, ще си купят книгата и ще бъдат разочаровани. А по-интелигентният читател, също повярвал на рекламата, изобщо няма да си купи книгата. Но съвсем не можеше да накара патологично тъпия Воронец да го проумее. Той продължавате да смята, че най-добрата стръв за читателя са камарата трупове и морето от кръв, а генералният директор намираше, че читателят ще се примами от интригата, конфликта и тайната. От загатката.

Освен с откъси във вестниците новите книги се рекламираха в различни други издания, но вече във вид на анотации, които пак Воронец трябваше да съставя. Първите опити показаха, че не го прави качествено. Да схване интригата, да я изложи сбито, буквално с няколко думи, като добави тайнственост и съблазнителност — това надминаваше скромните му способности. Семьон се опитваше да накара преводачите, но и техните анотации не бяха много по-добри. В края на краищата Есипов го посъветва да намери човек, който разбира добре от рекламна анотация и умее да чете ръкописа по диагонал, и да сключи с този човек трудов договор. Но пинтията Автаев се заинати направо като магаре. За какво да плаща?! За това, което може и сам да върши? За нищо на света!

Есипов хвърли бегъл поглед на подготовения от Семьон откъс, възнамеряваха да го пуснат в популярен всекидневник с две продължения. Не е това типичното, помисли тъжно той. Двубоя на тримата каратиста в тъмното подземие, пълно с плъхове. Пълна отврат. Единият от тях, героят, изглежда, е приспал другите двама завинаги, а самият той остава в подземие, от което не може да се измъкне, защото тайната на изхода знае само единият убит. И героят си седи в компанията на зловните плъхове и мъчително търси изход. Че кого ще съблазни такава книга? Само който реши, че от първата до последната страница е посветена на бой с плъхове в тъмно подземие. А много ли са тези читатели?

— За какво е романът? — попита той, като отмести разпечатаните страници.

— За японската мафия в Холивуд — отвърна Воронеж.

— Защо не личи от откъса? Къде ти е якудза? Къде е Холивуд? Какво рекламираме най-сетне?

— Но това е най-гадната сцена — поясни Воронеж, като искрено не разбираше какво иска от него генералният директор.

— О Боже! — Есипов се хвана за главата. — Колко пъти трябва да ти обяснявам...

В края на краищата Воронеж обеща да потърси друг откъс, но Кирил Есипов ясно виждаше, че Семьон така и не разбра какво се иска от него. Сигурно пак ще донесе някоя глупост. Да можеше да вземе на неговото място някой схватлив човек, който разбира и има добър литературен вкус.

— Дай да видим анотациите — рече уморено Есипов.

Анотациите също бяха от лоши по-лоши. Воронеж така и не се научи да ги прави.

— Гриша, не може повече така — рече твърдо Кирил и се обърна към търговския директор Автаев. — Трябва да се търси специалист и да се сключи с него договор. Такава реклама не е нужна на никого, само ни носи вреда.

— Изобщо няма нужда от реклама — пак започна старата песен Автаев. — Нали съм ти обяснявал, че всичко ще се нареди от само себе си...

— Вече казах и ще стане така, както съм казал — отсече Есипов.

Щеше да допълни: „А ти като не си съгласен, много ти здраве, можеш да заминаваш в друго издателство и там да икономисваш пари.“ Но не биваше да го казва.

— Гриша, сигурен съм — продължи вече по-меко, — че ще мине съвсем малко време и ти ще се убедиш, че постъпваме правилно, като влагаме пари за реклама. Обещавам ти. Между другото нали не сте забравили, че в петък Володя има рожден ден? Не планирайте нищо за следобеда, трябва да отидем да го поздравим.

Автаев направи недоволна физиономия. Разбира се, не е проста работа да се поздравя водещия преводач на издателството. Няма да мине с цветя и бутилка. Ще трябва хубав подарък. А с какви пари? Пак ли да събират помежду си? С тия тук може да се разори.

Като гледаше в гръб излизащите от кабинета Автаев и Воронеж, генералният директор на издателство „Шерхан“ си помисли отчаяно, че с тези хора ще има да опъва каиша сам. Защото не може да ги смени. Прекалено са се омърсили заедно. Няма къде да мърда без тях.

* * *

Соловьев трудно свикваше с новия си помощник. Откакто се оказа прикован към инвалидната количка, имаше помощник. Секретар, болногледач, дясна ръка, момче за всичко, готвач, майордом и камериерка в едно лице. Отначало го съветваха да наеме жена. Все пак функциите са предимно женски, почти няма истински мъжка работа, но Соловьев знаеше твърдо: няма да изтрае до себе си жена, която трябва да се грижи за него, съжалявайки безпомощността му. Прекалено силни бяха спомените му за времето, когато жените му се възхищаваха и го обичаха заради неговата сила, решителност и мъжественост.

Първият помощник бе нелошо момче, справяше се със задълженията, но нормалното мъжко честолубие му пречеше да се занимава дълго с работа, която няма никакви перспективи, в смисъл — не може да направи кариера. Соловьев плащаше повече от щедро, разрешаваше да използват колата му, но този помощник всъщност работеше само колкото да спечели за жилище. Когато се появи възможността да получи собствено жилище, съобщи на Соловьев, че

напуска. Вторият помощник му бе намерен от издателите — препоръчаха му едно момче, което работеше при тях в склада за книги. То остана съвсем малко — оказа се, че обича да пипа и е прекалено глупав, току забравя да изпълни това, което му е поръчал Соловьев. Сега този е третият. И него му намериха издателите, като дълго се извиняваха за неудачната кандидатура на предходния помощник и даваха всякакви гаранции за добросъвестността на новия на име Андрей.

Соловьев се отнесе към него предпазливо. През последните две години добре разбра размера на собствената си уязвимост, свързана с невъзможността да контролира помощника и с необходимостта да му вярва напълно. Ако първият опит бе повече или по-малко успешен, вторият се оказа печален. Затова най-напред реши да изясни от какви съображения Андрей се е съгласил да работи при него.

— На колко години сте? — попита тон Андрей, когато се запознаваха.

— На двайсет и пет.

— Имате ли семейство?

— Родители. Засега не съм женен.

— С тях ли живеете?

— Не, имам си апартамент.

— Какво образование имате?

— Средно.

— Ходили ли сте войник?

— Да.

— Андрей, кажете ми, защо ви е тази работа? Тук не можете да направите кариера.

— Никъде няма да я направя — усмихна се леко той. Нямам такъв характер. Трябва да си пробивен, находчив, нахален. Аз не съм такъв.

— Ще се наложи да живеете тук, с мен — предупреди го Соловьев.

— Да, знам, казаха ми.

— Какво друго ви казаха?

— Че трябва да карам кола, да умея да готвя минимално прилично, да не съм пристрастен към алкохола и да бъда точен в работата си. Да изпълнявам поръченията точно и да не забравям нищо.

— И как мислите, ще се справите ли?

— Надявам се да се справя. Мама казваше, че е трябвало да се родя момиче.

Очилата придаваха на Андрей сериозен и делови вид и Соловьев помисли, че няма избор. И сега новият помощник вече втора седмица работеше в дома му. Засега Соловьев нямаше забележки, но предишният му опит го бе научил, че е още рано да се отпуска. Днес сутринта Андрей замина да пазарува за рождения ден. Беше време да се връща, отбеляза с неудоволствие Соловьев, скоро ще стане тъмно. Самотата в тъмното го плашеше.

След малко под прозорците се чу шум от кола, вратата тракна, входната врата се отвори. Соловьев седеше в кабинета на първия етаж и чуваше ясно всяка стъпка на помощника си. Интересно дали ще започне да изважда продуктите в кухнята, или все пак ще съобрази да влезе и съобщи.

Андрей съобрази и недоволството на Владимир Александрович понамаля.

— Добър вечер. Извинете, че се забавих.

Аха, разбира, че се е забавил. Не е лошо.

— Какво стана? — поинтересува се Соловьев колкото може по-равнодушно. Само това му липсва, да види младежът как стопанинът се вълнува.

— В „Прага“ нямаше някои мезета, които поръчахте, и се наложи да чакам, докато ги приготвят.

— Ама какво, специално за вас ли ги правиха? — уточни недоверчиво той.

— Не, специално за вас — усмихна се помощникът. — Подарих на шефката вашата книга и обясних, че имате рожден ден. Мъжът ѝ обичал да чете „Източен бестселър“ и тя с радост се зае да ускори работите.

— Та откъде намерихте книгата? От моите авторски екземпляри ли?

— Не, купих я по пътя.

— Защо?

— За всеки случай. И ето че потръбва.

Излиза, че младежът е предвидлив. И не е нахален, сам е купил книгата, макар че преди да излезе, можеше да помоли Соловьев, който

нямаше да му откаже.

— Във всеки случай успех да донеса всичко, което наредихте. И храната, и алкохола. Сега ще извадя всичко и ще вечеряме. Или искате най-напред да хапнете?

— Не, не, оправяйте покупките, още не съм гладен.

Андрей излезе и Соловьев се отдаде пак на превода си. Предстоеше да предаде книгата след две седмици, в средата на април, бе напълно в график. Владимир Александрович нищо не обичаше да оставя за последния момент, предпочиташе да завърши работата си малко по-рано от определения от издателството срок, за да има възможност още веднъж да мине ръкописа и да го доизпира.

След вечерята Соловьев се разположи пред телевизора в хола.

— Андрей — сети се изведнъж, — сутринта забравих да ви напомня за масажиста.

— Обадох му се — веднага отговори помощникът. — Нали ме предупредихте онзи ден. Ще дойде утре в десет сутринта.

— Благодаря — промърмори с облекчение Соловьев.

Масажистът идваше през ден по едно и също време — в пет часа вечерта. Но утре това посещение може да се окаже неподходящо, в пет вече може да са дошли гости. Соловьев не беше канил специално никого, както се кани за определен час и който иска да го поздрави, може да се появи по всяко време на деня. Не му се изпускаше и масажът, след него Соловьев се чувстваше като новороден. Бива, момчето не е разсеяно, това е още един плюс.

През нощта дълго не можа да заспи. Утрешният ден кой знае защо го тревожеше, макар че какво му е особеното? Ден като всички останали. И рожденият му ден — нито е първият, нито последният в живота му. Какво се е разнервничил? Сякаш чакаше да...

Спалнята му се намираше на първия етаж, стаята на Андрей — на втория, над спалнята. Соловьев виждаше, че прозорецът на втория етаж свети. Помощникът не спи, и това също го тревожеше. Минава един след полунощ, защо ли младежът не спи? Ако наистина е такъв, какъвто иска да изглежда, ако не е придирчив, в смисъл че не е честолобив, няма никакви странични интереси и работа, освен тази при Соловьев, значи нощем трябва да спи дълбоко. Или го измъчва безсъние? Откъде ще се е взело? Нечиста съвест? Душевные страдания? Господи, с какви глупости си пълни главата!

Най-сетне светлината на втория етаж угасна и Соловьев малко се поуспокои. Вече бе задрямал, когато му се стори, че чува стъпки. Някой слизаше предпазливо от втория етаж. Някой! Че кой може да е, ако не Андрей? Владимир Александрович отвори очи, но не видя светлината, която пада от прозореца на помощника му. Защо не е светнал лампата, щом трябва да слезе долу? Защо върви из тъмното? Сърцето му заби с такава сила, че дори ушите му забучаха.

Стъпките приближаваха и въпреки че бяха много предпазливи и тихи, Соловьев пак ги чуваше, те се забиваха като гръм в ушите му. Не издържа.

— Андрей! — извика високо той, като светна нощната лампа над главата си.

Вратата веднага се отвори, Андрей стоеше на прага само по шорти. Соловьев забеляза, че помощникът му е бос.

— Извинете, че ви обезпокоих — рече сконфузено той. — Мислех, че вече спите, стараех се да не шумя.

— Не спя — отвърна сухо Владимир Александрович. — Какво има? Защо бродите нощем из къщата?

— Знаете ли, вече заспихах и изведнъж си спомних, че не съм прибрал маслото в хладилника. Мигар толкова много вдигах шум?

— Не, но имам добър слух — промърмори Соловьев. — Прибирайте маслото и лягайте.

Той пак изгаси лампата и се загърна в одеялото. Досрамя го от себе си. Господи, като дете е, страх го е от всеки шум. Не бива така. Нали реши веднъж завинаги, че няма от какво да се страхува, вкъщи няма нищо ценно, няма да дойдат крадци. Просто не е прилично да бъде такъв пълзльо. Трябва да се овладее.

* * *

Противно на очакванията си, Соловьев се събуди в прекрасно разположение на духа. Слънцето светеше в прозореца, изобщо — днес имаше рожден ден. И не му пука, че е инвалид. Днес е празник и ще прекара деня като празник.

Соловьев реши да не става, преди да дойде масажистът, все едно, ще трябва да се съблича и да ляга. Масажистът се появи точно в десет,

както бе обещал, и след четирийсет минути Владимир Александрович почувства как кожата му пари приятно и отслабналите мускули на гърба се наливат със сила. След масажа си взе вана, изми си косата, избърсна се, облече сивата копринена риза с хубавия тъмносив пуловер и отиде да закусва.

В очите му веднага се наби огромният букет в средата на масата. Андрей сияеше и Соловьев видя в ръцете му обемист луксозен пакет.

— Честит рожден ден, Владимир Александрович! — започна тържествено помощникът и подаде подаръка. — Поздравявам ви и ви желая всичко най-хубаво, препоръчвам ви да прекарате днешния ден така, че цялата година да ви е приятно да си спомняте.

Изведнъж Соловьев се развесели, стана му леко и радостно, нощните страхове бяха забравени и изчезнаха — както му се стори — завинаги. Добре е, че Андрей споделя настроението му и също е готов да създаде празник.

Той разреза ловко пакета и едва не ахна от изумление. Прелестен пейзаж, стилизиран в духа на традиционното японско изкуство. Соловьев никога не се бе смятал познавач на живописата, оценявайки картините само по личното си впечатление от тях. А тази му хареса от пръв поглед. Просто се влюби в нея.

— Благодаря, Андрей — рече топло той. — Много ви благодаря. Прекрасен подарък и прекрасна картина. Как мислите, къде е най-подходящото ѝ място? Искане ми се да я сложа в кабинета, там прекарвам повечето време и ще ми е приятно да я гледам.

— Разбрано — кимна Андрей. — След закуска ще окачим картината във вашия кабинет. А сега — сюрприз.

— Още един? — смая се Соловьев.

— Понеже вече е единайсет и половина, закуската няма да е лека, както обикновено, днес ще имаме пълноценен европейски лънч^[2].

С тези думи помощникът извади от фурната огромна пица и я стовари на масата. Боже, та това е любимата му „Quattro stagione“ — „Четири годишни времена“. Как е познал?

— Първо италианска салата „Цезар“ с домати и кашкавал, после пицата, след това кафе с щрудел. И всичко това спокойно, с чувство. Ще се наслаждаваме на удоволствието поне час.

— Съгласен съм — кимна Соловьев, като внезапно почувства, че апетитът му наистина се развихря.

Какво забавно момче! Как уцели точно и настроението, и вкусовете му. Соловьев наистина обичаше италианската кухня, сигурно грижовните издатели от „Шерхан“ са предупредили Андрей. Отдавна, още в началото на тяхното сътрудничество, ходиха на екскурзия из италиански градове. Соловьев бе с жена си Светлана, Кирил Есипов — с гаджето си, Гриша Автаев — със сина си. Колко славно прекараха! И колко е трогателно, че са се погрижили да разкажат на новия помощник колкото се може повече за него. Все пак момчетата от „Шерхан“ си ги бива. Умеят да ценят висококвалифицирания труд.

Салатата бе приготвена по всички правила, което още веднъж го изненада приятно.

— Сам ли направихте салатата? — попита Соловьев и си сложи втора порция.

— Разбира се. По готварската книга. Нещо да не съм объркал?

— Не, не, всичко е отлично. Превъзходна салата. Ами пицата?

— Пицата е от ресторанта. Не съм специалист по тестото. Владимир Александрович, сутринта се обади Есипов, пита по кое време е удобно да ги приемете. Осмелих се да кажа, че след пет — по всяко време. Но ако имате възражения, ще им се обадя.

— Нямам възражения. Нека дойдат след пет. Никой друг ли не е звънял?

— Никой.

Соловьев за миг се натъжи. Беше време, когато на рождения му ден от сутринта телефонът се скъсваше да звъни. Обаждаха се да го поздравят, искаха му разрешение да доведат със себе си приятел или приятелка. А сега...

Той пропъди тъжните мисли. Всичко е наред, Соловьев, не се разкисвай, хората не обичат нещастieto, не ги вини. По-добре си спомни на колко души позвъни миналата година, за да ги поздравяваш? Ти се премести, смени си телефона, макар че в старото жилище остана Игор, малка е надеждата, че ще си направи труда да съобщава новите ти координати на хората, които те търсят. Там при него купонът не свършва и на телефона се обажда всеки, когато не го мързи. Просто казват: „Не живее вече тук“, и толкоз.

— Като свършим със закуската, отиваме на разходка — решително нареди той. — Времето е отлично, грехота е да стоим вкъщи.

* * *

Но по време на разходката настроението му рязко се развали. И той не можеше да каже от какво. Никой не го е обидил или разстроил, но пак му стана тъжно. Напразно намисли да празнува, нищо няма да излезе. Самотният инвалид трябва да води тих и затворнически живот и да не се опитва да се сравнява със здравите и самостоятелните.

Андрей го караше по асфалтираната пътечка, опасваща целия комплекс „Мечта“. Есенният въздух бе топъл и вкусен и Соловьев с удоволствие дишаше с пълни гърди, но въпреки това му се искаше да се върне вкъщи при преводите си. Само потънал в работата си се чувстваше самостоятелен и независим, а главното — незаменим.

Соловьев вече мислеше да помоли Андрей да завие към къщи, но се отказа. Защо да показва на момчето, че му се е развалило настроението. Андрей така се старае да направи деня приятен и радостен, купил му е подарък, приготви чудесна закуска. Като разбере, че напразно се е старал, сигурно ще се разстрои. „Какво ми става? — сепна се Владимир Александрович. — Защо мисля дали Андрей ще се разстрои или не? Не ми е приятел, нито роднина, хванал се е да работи при мен. И неговото настроение никак не бива да ме вълнува.“

— Сигурно трябва да се връщаме — каза колкото се може спокойно, за да не издаде внезапно нахлулото раздразнение. — Днес трябва да поработя.

— Разбира се, Владимир Александрович, както кажете — обади се Андрей и завъртя количката в обратната посока.

Вкъщи Соловьев веднага се захвана за работа и много скоро печалното му настроение изчезна. Потъна в йероглифите, с лекота ги разчиташе и преобразуваше в изящни свършени фрази на руски език, като едновременно с това отдаваше дължимото на майсторството, с което авторът е завъртял интригата. От превода го откъсна шумът от спиращата пред къщата кола и той учудено погледна часовника си. Нима вече е станало пет и той така се е увлякъл, че не е видял как е

отлетяло времето. Но часовникът показваше едва три и нещо. На вратата се позвъни, чуха се бързите стъпки на Андрей, ключалката щракна. Соловьев долови женски глас, стори му се непознат. Сигурно е дошъл някой при съседите, но е забравил номера на къщата и се е отбил да попита, реши той. Но след минута в кабинета влезе помощникът.

— Владимир Александрович, имате гостенка.

Соловьев излезе с количката в хола. Насред стаята стоеше висока светлокоса жена с тесен панталон, опънат по стройните ѝ бедра, отгоре със свободно падащ бял пуловер. В първия момент Соловьев не я позна. Не са се виждали много години и почти толкова дълго не си бе спомнял за нея. Просто я беше задраскал от паметта си като нещо ненужно.

— Здравей, Соловьев — каза тя тихо. — Честит рожден ден.

Езикът му остана залепен на небцето. Сега си спомни коя е и я позна.

— Ти?

— Както виждаш, аз.

---

[1] На ул. „Петровка“ № 38 в Москва се намира Криминалната милиция. — Б.пр. ↑

[2] Обяд (англ.). — Б.пр. ↑

ГЛАВА 2

Изпратиха Андрей горе в стаята му и пиха кафе в уютния хол. Настя гледаше с любопитство човека, когото не бе виждала повече от десет години. Външно нямаше голяма промяна, ако не се смята инвалидната количка. Същото мъжествено красиво лице, същите ласкави очи, които умееха да гледат така топло и проникновено. Светлокестенявата му коса беше гъста, както и преди, дори почти нямаше бял косъм.

— Как да разберам посещението ти?

— Като женски каприз — отвърна уклончиво тя.

— Чувам нещо ново — едва се усмихна Соловьев. — Доколкото си спомням, не беше капризна.

— Промених се.

— Много ли?

— Много, Володя. Не можеш си представи колко много съм се променила.

— Но въпреки това се радвам да те видя.

— Благодаря. Приятно ми е да го чуя.

— И защо дойде все пак? Никога не си ме поздравявала за рождения ден след раздялата?

— Защо ли? И аз не знам. Реших да те видя, да погледна какъв си станал през тия години. Та аз те обичах, макар че може да не ти е приятно да си спомняш това.

— Какъв съм станал през тия години? — повтори жлъчно Соловьев. — Станах вдовец и безпомощен инвалид. Задоволи ли любопитството си?

— Много съжалявам — рече тя тихо, като го гледаше в очите. — Искаш ли да поговорим за това?

— Не. Няма смисъл, нищо не можем да променим.

— Е, щом е тъй, не започвай пак.

Погледът му стана по-топъл и за миг Настя отново попадна под очарованието на невероятните му сиви очи.

— В теб няма капка промяна — рече той почти весело. — Все същата хитруша си. Ловиш се за думата и всяка грешка обръщаш в своя полза. С какво се занимаваш? В някоя фирма ли бачкаш?

— Естествено. Сега всички юристи отидоха във фирми.

— Особено с твоите чужди езици — поде Соловьев. — Колко бяха? Три, ако не греша.

— Пет — поправи го Настя с усмивка. — Английски, френски, испански, италиански, португалски. Но по същество си прав. Езиците от латинската група толкова си приличат, че могат да се броят за един.

— Естествено, с твоята глава и чужди езици нямаш работа в милицията. А помниш ли колко се вълнуваше преди разпределението, страхуваше се, че няма да те разпределят в милицията, а ще те пратят някъде юрисконсулт? Толкова искаше тогава да наденеш пагоните и да служиш, нали помня. Сега сигурно ти е смешно, а? На днешно време юрисконсулти със стаж, особено по стопанските и жилищните въпроси са по-ценни от злато. Те са най-богатите хора в страната.

През годините Настя бе свикнала с подобни разговори. Отначало я дразнеха жестоко, сетне свикна с факта, че любовта към работата в милицията за мнозина е противоестествена.

— И много ли печелиш в твоята фирма?

— Не много. Нали знаеш пристрастието ми към реда. Не бих работила във фирма, която прави големи пари по незаконен път. А засега не се изкарват много пари по законен път и след изплащане на данъците.

— Е, все пак за една кола си изкарала.

— Тя е на мъжа ми.

— Ама ти, освен това, си омъжена?

Той пак не може да скрие изумлението си и Настя едва се сдържа да не прихне. Соловьев винаги е имал огромно мнение за себе си. Мигар смята, че след скъсването им тя до гроб ще носи и лелее страстна и неутолима любов към него?

— И кой е щастливецът? Някой бизнесмен от новите богаташи ли?

— Не. Доктор на науките, лауреат, почетен академик и така нататък. Всичко в пълен комплект. Плюс колата за капак.

— Изгодна сделка — поклати глава той. — С този възрастен мъж не те ли е страх да останеш млада вдовица?

— Не.

Тя лесно отгатваше хода на мислите му. Сега сигурно си мисли, че щом тя, Настя Каменска, има толкова заслужил и много възрастен мъж, значи е решила да започне роман и за начало е избрала старата си любов. Все пак е по-добре, отколкото да търси нов възлюбен. Старите са проверени, добре известни, надеждни. И го е издирила, сигурно е научила, че е овдовял. Не е знаела, че е инвалид. Сега непременно ще каже нещо на тази тема.

— Сигурно си разочарована от това, което съм станал.

Ами да, точно така излезе. Съвсем не се е променил през тия дванайсет години. Лесно отгатва мислите му, както някога.

— Още не знам какъв си станал — отвърна тя меко. — Говорим едва от половин час. Да сваря ли още кафе?

— Няма нужда, Андрей ще направи.

Соловьев натисна копчето на малко квадратно приспособление и веднага се чуха стъпки: помощникът слизаше от втория етаж.

— Станал си господар — отбеляза с усмивка Настя. — Викаш помощника си дори да свари кафе.

Той не отговори, само я гледаше мълчаливо. И на нея пак ѝ стана неловко, както тогава, преди дванайсет години, когато сърцето ѝ се свиваше от топлия му поглед. Нима още изпитва нещо към него? Не, не може да бъде. Не би трябвало. Тогава той имаше прекалено голяма власт над нея, двадесет и три годишната випускничка от юридическия факултет. Можеше да я върти на пръста си, да я тъпче, тя търпеше и всичко му прощаваше, защото беше безумно влюбена в него. Сега е съвсем друга. Вече не може да се влюби безумно и на никого няма да позволи да я върти на пръста си. Дори на хора, които са много по-силни.

— Гости ли чакаш? — попита тя, когато Андрей донесе кафето и вкусните пресни курабии, а след това пак си отиде в стаята.

— Да, ще наминат някои хора. — Соловьев поклати неопределено глава.

— В колко часа?

— След пет. Защо попита?

— Каж ми, ако не искаш да ме видят тук приятелите ти. Ще си тръгна по-рано.

— Глупости — измърмори той. — Защо да те крия?

— Не знам. Може да има някакви обстоятелства. Може да дойде дамата ти.

— Успокой се, чакам само мъже.

— Добре, това ме радва. Значи моето идване не е било напразно.

Тя остави чашката на масата, стана и отиде изотзад при него, прегърна го и притисна бузата си до гъстата му, леко къдрава коса.

— Колко си глупав, Соловьев — въздъхна Настя. — Защо не си пораснал през тия дванайсет години?

Тя усети как се стегнаха мускулите му. Интересно дали се опитва да скрие, че нейното докосване му е неприятно, или се бори с желанието да я прегърне?

— Ами ти порасна ли?

— Точно това се опитвам да разбера. Затова дойдох днес при теб.

— Нещо не ми стана ясно.

Гласът му бе напрегнат, но мускулите се поотпуснаха.

— Искам да разбера дали съм спряла да реагирам на теб. Соловьев, през всичките тия години ти ми пречеше. Непрекъснато помнех колко силно съм те обичала. И най-сетне искам да се убедя, че това вече е минало. Или не е. Едно от двете. По-добре да знам истината, дори да не ми харесва, отколкото да се измъчвам с догадки и предположения.

— Защо ти е истината? — Той склони леко глава, притискайки ръката ѝ с буза. — С какво ще ти помогне?

— Ще ми помогне да разбера дали съм надрасла любовта си, или още тичам по къси панталонки. Тази година ще стана на трийсет и шест. Това е граница. Искам да я посрещна, след като съм въвела ред вътре в себе си.

Настя не можеше да разбере колко истина има в това, което говори, и колко измислица. Беше си подготвила това обяснение предварително, то напълно отговаряше на стила и характера ѝ и не можеше да смае човек, който добре я познава. Но сега, когато произнасяше отрепетитаните мислено думи, тя сякаш им повярва и вече ѝ се струваше, че наистина е дошла при някогашния си възлюбен точно за това. А не за да се опита да разкрие тайната за изчезналите мургави юноши. Беше ѝ приятно, че той докосва с буза ръката ѝ, харесваше аромата, който се носеше от косата му, с удоволствие

разрешаваше на топлия му поглед да я сгрява. Беше ѝ добре с този мъж, както преди много години.

Тя чу тихи стъпки зад гърба си и разбра, че помощникът слиза. Не се обърна, само се наведе към Соловьев и го целуна по устните.

— Моля да ме извините — разнесе се гласът на Андрей, — дали да сложа масата за обяд?

Настя се изправи полека и се протегна сладко.

— Правилно, Соловьев, гостите трябва да се хранят. Дори неканените. Извинете, Андрей, но няма да ви помагам в кухнята. Не ме бива за готвач. По-добре да постоя с Володя и да се наслаждавам на компанията му, от която толкова години бях лишена. Нали не възразяваш, Соловьев?

Тя пак седна на дивана и допря до устните си чашата с изстиващото кафе.

— Как е мама? — попита Владимир Александрович.

— Цъфти. Няколко години бе на работа в Швеция, сега се върна. Соловьев, признай си, че беше тайно влюбен в нея, нали?

Той се разсмя и смехът му бе лек и радостен. Винаги си спомняше с удоволствие аспирантските години и научния си ръководител — Надежда Ростиславовна Каменска, една колкото надарена в научната област жена, толкова красива и елегантна.

— Точно така. В нея се влюбваха всички мъже от малки до големи. Но аз благоговеех пред нея. И ужасно се страхувах. Между другото, Ася, попадали са ми книги, преведени от някоя Каменска. Да не си ти?

— Да, звучи познато. Мамичка толкова усилия положи да ме зареди от ранна възраст с чужди езици. Няма трудът ѝ да отива на вятъра. За мен удоволствието, за джоба — стотинките.

Постепенно се отпуснаха, напрежението изчезна и по време на обета вече бърбеха, като че ли не са се разделяли дълги години. Андрей седеше с непроницаема физиономия, сякаш разговорът по никакъв начин не го засяга и интересува. Настя направи няколко неловки опита да го включи в беседата, но помощникът отвърщаше с кратки реплики или изобщо премълчаваше, като ту отиваше до печката, до хладилника или мивката. Когато към шест и половина на вратата се позвъни, той като че ли въздъхна с облекчение.

Настя се взираше с любопитство в новите гости — ръководителите на издателство „Шерхан“, с което Соловьев имаше тясно сътрудничество. Типични представители на „новите руснаци“, пристигнали с лъскави скъпи западни коли, не се разделяха с мобифоните си, разсъждаваха небрежно за милионни кредити, процентни ставки и данъчни хитрини. Настя току улавяше върху себе си напрегнатите им погледи, хем и тримата много се стараеха да не я забелязват, обръщаха се изключително само към рожденика или помощника му и разговаряха на чисто производствени теми, разбираеми само за тях. Скоро демонстрацията на превъзходство ѝ омръзна. При други обстоятелства отдавна да си е тръгнала, но сега бе на работа. Трябва да изостави емоциите, да няма никакви обиди и претенции, а гордостта си да скрие по-надълбоко. Тази вилна зона и тази къща ѝ трябват. Значи и Соловьев ѝ трябва, тогава, както ѝ да се отнасят към нея, трябва да търпи.

Като се стараяше да не привлича вниманието върху себе си, Настя излезе през стаята в просторно, красиво подредено антре-хол, извади от гардероба якето си, наметна се и излезе на площадката пред входа. От едната страна имаше стъпала, а от другата — наклон за количката. Всички прозорци на първия етаж светеха ярко, до нея достигаха оживени гласове и смях и изведнъж тя се почувства ужасно самотна, никому ненужна и излишна.

Опряна на перилата, извади цигарите и запали. Какво си мислят тия издатели? Че тя е бедна глупачка, която разчита да свали богатия мъж, като използва, че е инвалид и вече не може да разчита на любовта на някоя млада красавица? Сигурно точно така я възприемат. Затова я гледат накриво и явно неодобрително, затова демонстрират пренебрежението си към нея. Сиреч — не разчитай на нищо, малката, тук не е за теб. Ще видиш състоянието на Соловьев, когато си видиш ушите. Интересно как ли щяха да я гледат, ако беше се гримирала и облякла шик с тоалетите, които майка ѝ редовно носеше от Швеция? Може да изглежда като кинозвезда, стига да поиска. Само че никога няма да поиска. Ако потрябва за работата — тогава да, това вече е друг разговор. Но Настя Каменска никога не прави това по собствена инициатива. Не ѝ е интересно.

— От веселбата ли почивате? — обади се някой съвсем наблизко.

Настя се обърна и видя забавно човече към четирийсетте или малко по-малко, плешиво, с гъсти и дълги мустаци, като от картините със запорожки казаци. Човечето бе с хубав костюм и с вратовръзка и държеше под мишница неголям пакет. Дойде пеша и Настя съобрази, че сигурно е съсед.

— По-скоро давам възможност на другите гости да си починат от мен — отвърна приветливо тя. — Толкова съм сериозна, а това май ги угнетява.

— Много хора ли дойдоха? — попита „запорожкият казак“ някак изплашено, както й се стори.

— Ами, само трима. Влезте, заповядайте, вратата е отворена.

— Не е удобно — започна да се смущава неизвестно защо „запорожецът“. — Мислех, че още няма никой, исках да поздравя Владимир Александрович, донесох подарък. Но щом има гости, сигурно няма да вляза.

— Но защо?

— Ами... — Той се смути още повече и изведнъж стана ужасно симпатичен на Настя. — Не е удобно някак си. Никого не познавам. Не, по-добре да дойда утре.

— Глупости — прекъсна го решително Настя. — Подаръците и поздравленията са хубави точно на рождения ден, на другия ден вече губят прелестта си. И аз не познавам никого. Хайде да се запознаем, ще влезем заедно и ще направим единен фронт срещу чуждите.

Тя намигна весело на притежателя на изразителните мустаци и подаде ръка.

— Казвам се Анастасия. Аз съм стара позната на Соловьев, преди много години той бе аспирант на мама.

— А пък аз съм съседът. — Той стисна здраво ръката й. — Женя.

Настя го хвана под ръка, хвърли изпушената цигара и направо помъкна горкия човек в къщата.

— Доведох нов гостенин — съобщи високо тя от прага, като забеляза със злорадство как по лицата на издателите пробяга неудоволствие. — Това е Женя, съседът на Володя. Приемете го като свой. Женя, да чуем вашия тост.

Андрей, с непроницаем вид, веднага наля в красива чаша шампанско и върху малък поднос я подаде на съседа. Тримата от „Шерхан“ прекъснаха неохотно обсъждането на нещо много

злободневно, всички вдигнаха чаши и зяпнаха „запорожеца“, изобразявайки на лицата си вежливо очакване. Женя съвсем се сконфузи и дълго не можеше да намери думите.

— Володя... Честит рожден ден... Дори не знам какво да ви пожелаая... Искях да кажа, че... Изобщо много се радвам, че имате близки и приятели, които ви посещават. Много е важно да има добри хора, на които да си нужен и интересен и които да идват не защото така трябва, а защото сами са пожелали. Най-главното нещо в живота е да си нужен някому. Искам да ви пожелаая: нека вашият дом никога не е самотен и забравен.

— Благодаря, Женя — рече топло Соловьев. — Много съм ви признателен, че дойдохте. И с удоволствие пия за тези ваши думи.

— Елате по-близо до масата — прошепна Настя на съседа. — Те имат там производствено съвещание, това не е интересно за нас, а на масата има всякакви вкуснотийки. Да оставим техните делови разговори.

Женя покорно я последва към дивана, където тя почти със сила го сложи да седне. Личеше, че му е неловко и иска да си върви.

— Отдавна ли живеете тук? — попита тя, като пълнеше чинията му с най-различни мезета.

— Още от построяването. Аз съм един от първите заселници тук. Почти едновременно с Володя.

Странно, помисли Настя. Толкова отдавна са съседи, а той се бои да не направи излишна крачка, да не каже излишна дума. Сякаш днес се е запознал със Соловьев. И изобщо не е ясно как такъв тромав и срамежлив човечец може в днешно време да е собственик на скъпа престижна вила. За да изкараш такива луди пари, трябва да си акула, безогледна и зъбата. А той?

— С какво се занимавате, Женя? Или не е прилично от моя страна да питам за това?

Той се смути още повече.

— Всъщност с нищо. Възпитавам децата, домакинствам. Жена ми се занимава с бизнес. А пък аз... С една дума, седя си вкъщи.

Тя си спомни Якимови. Вила номер 12. Жената е генерален директор на голяма фирма, която търгува с мебели, санитарна техника, облицовъчни материали, ремонтира жилища и офиси. Мъжът не работи никъде. Ето как изглежда всъщност. Като четеше документите

и ги разпределяше по пликите, залепени на стената под схемата на „Мечта“, Настя си представяше това семейство съвсем по друг начин. Делова оправна дама на средна възраст, не много привлекателна, купила си красив секс съпруг, позволява му да ѝ виси на врата, да не работи. А се оказва, че двамата просто са си разменили ролите. Тя печели, той се занимава с дома и децата. Какво пък, може да е правилно.

— Колко дечица имате?

— Три.

— Охо! Май вашата работа е много по-трудна.

— Справям се. — Той се усмихна плахо. — Нямам забележки от жената.

Настя успя да го включи в разговор за жителите на вилите. За разлика от Соловьев, който живееше затворено и практически не общуваше с никого, Женя Якимов се познаваше добре почти с всички, защото по цял ден прекарваше в „Мечта“. При него честичко оставяли деца, когато родителите трябвало да отидат някъде, и винаги го викали да помогне, щом някъде имало нещо счупено или повредено.

Настя работеше, задаваше с мила усмивка предварително подготвените си въпроси, подхвърляше кратки, нищо незначещи реплики, в отговор на които съседът Женя започваше да разказа онова, което тя искаше да чуе. Не биваше да записва нищо и бе желателно да не пита по два пъти за нещо или да уточнява, разговорът трябваше да изглежда непринуден, по никакъв начин не биваше да се подчертава Настиният интерес към всяка дума на Якимов. Тя попиваше като гъба всяка дума на мустакатия „запорожец“, всяка негова реплика, всяко изпуснато между другото междуметие, като същевременно се правеше, че похапва лениво от многобройните мезета и слуша с половин ухо. Току усещаше върху себе си недоумяващия поглед на Соловьев. Нали бе дошла при него, именно при него, а не за веселбата и не при гостите му. Защо толкова лесно се примири, че той не ѝ отделя никакво внимание, че изцяло го завладяха тримата делови почтени мъже, а тя е принудена да се задоволява с компанията на съседа, когото вижда за първи път и когото самият Соловьев почти не познава? Така би могла да се държи онази Настя Каменска, която той познаваше преди много години, безумно влюбеното момиче, забравило самолюбие и гордост. А сегашната Анастасия, която обсъждаше с него миналите си чувства,

без да ѝ мигне окото, готова да разглежда под микроскоп сегашните си чувства, без ни най-малко смущение, едва ли ще се примири с това, което не ѝ харесва. Излиза, че всичко това ѝ допада?

Соловьев я поглеждаше все по-често, като постоянно се отклоняваше от въпроса, който издателите се опитваха да обсъдят с него. След него започна да се обръща към Настя и едрият висок мъж с добродушно и дори малко глуповато лице — главният редактор на „Шерхан“ Семьон Воронец. „Първият етап е преминат успешно — отбеляза за себе си тя. — Най-накрая всички започнаха да разбират, че аз също имам право на частен разговор с домакина. На работа, Настася!“

Тя се надигна бавно от мекия диван, тапициран със светлокафява кожа, и без да бърза, отиде при Соловьев.

— Е какво, гений на източната словесност? — попита насмешливо тя. — Не е ли време да отделиш няколко минути на дамата? Още повече че дамата скоро ще си тръгне.

— О, моля за извинение — разкапа се от любезност невисокият русокос Есипов. — Съвсем изтормозихме Володя с делови разговори. Колко жалко, че трябва да си ходите толкова рано.

— Така ли? — учуди се невинно тя. — Защо ви е жал? Да не би да сте мислели да ме поухажвате?

Тя погледна изразително Есипов от горе на долу — той бе почти с една глава по-нисък от нея.

— Моля ви, не бих рискувал. — Кирил бързо се окопити. — Но пък според мен Семьон има май голямо желание да ви поухажва. Обърнахте ли внимание как ви гледаше през цялото време?

Ясно. Искат да я прехвърлят на този редактор с полудебилно лице. Сега ще започне с всички сили да я ухахва, ще се постарее да я напие и покаже на Соловьев в не най-добра светлина, след което ще я откарат оттук с пълната увереност, че домакинът е изгубил към нея всякакъв интерес. Схемата е примитивна, направена е за простаци, но все пак винаги работи без грешка. Нито един мъж няма да търпи дамата му да се целува с друг мъж. Каквито и обяснения да дава. Но виж как пазят интересите на Соловьев! Направо трите грации с гаци! Откъде тази нелюбов към жените извън своя кръг? За новите руснаци това са прекалено високи чувства, те не са способни на такова нещо. По-скоро става дума за напълно конкретна жена, която има роман със

Соловьев, и троицата пази нейните интереси. Може да е тяхна близка приятелка или дори да е роднина на един от тях. Просто сега са се скарали със Соловьев, тя дори не е дошла да му честити рождения ден, но момчетата от издателството зорко бдят и не пускат чужди жени до своя преводач. А може и да не е имало никакво скарване, просто дамата временно отсъства, отишла е някъде по работа или на курорт.

Настя решително хвана дръжката на инвалидната количка и пренебрегвайки етикецията, подкара Соловьев към кабинета. Затвори вратата плътно зад себе си, закара количката до прозореца, а тя седна на ниския широк перваз с лице към Владимир.

— Хайде да си поговорим десет минути и си тръгвам.

— Толкова рано?

— Време е. И тъй, какво ще ми кажеш, Соловьев? Напразно ли съм дошла днес или не?

— Ти трябва да решиш.

Той сви рамене и се постара да направи равнодушна физиономия, сякаш отговорът на въпроса съвсем не го интересува.

— Това, което се отнася за мен, ще го реша сама. Но какво ще кажеш ти?

— Не разбирам какво искаш — рече раздразнително Соловьев. — Какво искаш да чуеш от мен? Ако обичаш, задавай си въпросите членоразделно.

— Добре. — Тя въздъхна. — Преди дванайсет години ти не ме обичаше, не ти трябвах, бях ти в тежест. Изобщо не те интересувах. Но въпреки това се срещаше и дори правеше с мен любов. Трябваше да мине доста много време, за да разбере, че го правеше не защото ме харесваше, а защото се страхуваше от мама. Страхуваше се да ме разсърдиш, защото мислеше, че мога да се оплача на мама, да те наклеветя, да те изложя, да наговоря кой знае какво и тогава нямаше да видиш никаква кандидатска степен. Щом осъзнах тази неприятна истина, аз те оставих на мира. Не мога да кажа, че цялата история мина безболезнено за мен. Аз много страдах, Соловьев. Много те обичах. Днес се опитах да разбира дали моето отношение към теб се е променило и с удовлетворение видях, че те възприемам напълно спокойно. Не започвам да треперя от твоя поглед и не ми се замайва главата, когато те докосвам. Ти си станал друг и аз съм станала друга. И с учудване разбрах, че мога отново да започна да те обичам. Аз, вече

друга, мога отново да заобичам теб, също друг. Просто още една среща на двама други хора. Но сега, Соловьев, умея добре да управлявам чувствата си. Повтарям, аз мога отново да те обичам, но въпросът е дали е нужно да го правя. И ако реша, че не трябва, няма да го правя. Няма проблеми. От друга страна, мога да реша, че е нужно, а пак нищо да не излезе. И сега искам да чуя твоя отговор. Може без увертюри и дълги обяснения какво се е случило преди много години. Просто кажи искаш ли да идвам при теб. Или искаш да си тръгна и повече никога да не ме видиш.

Да, тя направи всичко, за да бъде поканена от Соловьев да идва. Този дом и стопанинът му ѝ трябват и ако е нужно да лъже, за да идва тук, ще лъже. Ще се преструва. Ще се прави на влюбена. Някога много я болеше, толкова я болеше, че ѝ се струваше — няма да оживее. Но минаха повече от десет години, в душата ѝ няма чувство за мъст към този мъж, в душата ѝ изобщо няма нищо към него. Пусто е. Сякаш никога нищо не е имало. Но ако заради работата си трябва да му причини болка, ще го направи, без да се замисля. Тази болка не може да е по-силна от онази, която тя изпита някога. Но и това може да се преживее, от него не се умира, както тя се убеди от собствен опит. Така че и Соловьев ще го преживее, ако се наложи да изкара няколко неприятни минути, които ще му отворят очите за истинските чувства и подбуди на жената, към която не е равнодушен.

Соловьев я хвана за ръката и я дръпна към себе си. Настя скочи от перваза и седна на коленете му. Той я целува дълго, много нежно и много умело, като от време на време оставяше устните ѝ и започваше да целува дългата ѝ шия. Прегръщаше я с една ръка през кръста, с другата галеше гърдите ѝ под широкия пуловер. Настя се вслушваше внимателно в себе си. Нищо не чувства. Боже мой, преди дванайсет години щеше да умре от такива ласки и докосвания. А сега — нищо. Не ѝ беше неприятно, не искаше да стане и да се нацупи от отвращение, като че ли е напълно непознат мъж. Но го нямаше и възторгът, който я обхващаше някога.

Тя се отмести предпазливо и се освободи от ръцете му, като пак седна на перваза.

— Не чух отговора, Соловьев. Така и не разбрах искаш ли да идвам тук.

— Та самата ти не искаш. — Той я погледна внимателно ласкаво с невероятно топлите си очи. — Не се лъжи, Ася. Не съм ти нужен. Аз съм инвалид, а ти млада здрава жена с нормални физиологични потребности, които няма да мога да удовлетвори. Не чувстваш нищо, когато те прегръщам. Защо ти е всичко това?

— Нали ти казах, че не си пораснал през тия години. На първо място за теб е сексът, както и преди. Все си същият мъжкар. — Тя се усмихна и го погали по ръката. — И нищо не си разбрал. — Сега ще си отида вкъщи при моя заслужил съпруг, а ти помисли през свободното време по това, което ти казах. Утре пак ще дойда и ще поговорим. Надявам се, че утре твоите делови приятели няма да ни пречат. Достатъчно, Соловьев, тръгвам. Няма нужда да ме изпращаш, ще си тръгна тихичко, за да не се сбогувам с твоите акули капиталисти. Оттук само в хола ли се излиза?

— Не, онази врата е за антрето.

— До утре, скъпи — рече тя насмешливо, застанала вече до самата врата.

Той кимна мълчаливо, без да сваля от нея напрегнат поглед.

Настя отвори тихичко вратата и се озова в антрето. Вратата на хола беше отворена и оттам се чуваха ясни и отчетливи гласове. Настя направи две крачки в другата посока и надникна в кухнята. Там помощникът Андрей беседваше кротко с мустакатия съсед Женя Якимов. Изглежда, в стаята бяха само издателите.

Тя извади тихо якето си от гардероба и се заслуша в разговора.

— ... за тая работа е нужна Газелата — казваше търговският директор Автаев. — Иначе не става.

— Сложно е — отговори неуверено Воронеж. — Толкова усилия, а изведнъж всичко да е напразно?

— Няма какво да обсъждаме — прекъсна ги Есипов. — Има задача и тя трябва да се свърши. На всяка цена...

Ясно кой от тримата е собственикът, помисли Настя и внимателно отключи входната врата.

* * *

Алексей Чистяков гледаше криминален филм по телевизията, излегнат на дивана. До него на пода имаше поднос с празни чинии и чаша с чай на дъното. Настя разбра, че мъжът ѝ лежи пред телевизора отдавна, от обед.

— Льошик, какво има? — попита тя загрижено. — Да не си болен?

— Тц! — Той поклати рижата си грива. — Стачкувам.

— По каква причина?

— Тия диваци от колежа не ми платиха за курса. Казаха, че ще плащат след полагането на изпитите. Демек, чакай да видим как ще водите курса, на какво ще научите студентите.

— Кога са изпитите?

— През май.

— Браво на тях! — подсвирна Настя. — Пак ли ще стоим без пари? Годишнината от сватбата отива на кино.

— Много елегантно се изразяваш — изкоментира мъжът ѝ.

Ожениха се преди една година, на тринадесети май. На същия ден се разписа и родният брат на Настя — синът на баща ѝ от втория му брак. Брат ѝ бе толкова щастлив, докато се готвеше за двойната сватба, че правеше шеговити планове за съвместно отпразнуване на първата и всички останали годишнини. Александър Каменски настояваше на първата годишнина да отидат четиримата в Париж, на втората във Виена, на третата — в Рим. Настя не се съгласяваше, разбирайки, че с парите на брат си няма никъде да отиде, а собствени няма да има за такова пътуване. Льоша би могъл да печели доста прилично, ако приемаше поканите на чуждестранните университети и подписваше с тях договори. Но той категорично не искаше да замине без Настя, а тя на свой ред отказваше да изостави работата си. Затова се налагаше почти всекидневно да кърпят дупките в семейния бюджет.

— Ще вечеряш ли? — попита Алексей и се измъкна изпод топлото карирано одеяло, като зашари с крак по пода, за да намери вечно изчезващите пантофи.

— Не, благодаря.

— Къде те нагостиха? Не идваш ли от работа?

Тя отдавна не решаваше за себе си задачката „да излъже — да не излъже“, щом ставаше дума за мъжа ѝ. Отговорът бе един: да не лъже. Първо, Льошка познаваше Настя от петнайсет години, виждаше я като

на рентген и моментално пресичаше всяко нехарактерно за нея действие, като тутакси започваше да подозира нещо нечисто. Второ, той бе наистина талантлив математик, голям учен и притежаваше точно и освободено от емоции мислене, което му позволяваше лесно да разобличава лъжата. И на трето място, знаеше всичко, което се бе случило между Настя и Соловьев преди много години. Понесе историята мъжествено, но преживените страдания и ужасът, който изпитваше почти година и половина в очакване всеки миг да загуби единствената жена, която обича, оставиха в душата му незаличима още следа. Щом възникнеха най-малки подозрения, го обземаше луда ревност от страх да не изгуби непредсказуемата, непокорна и своеволна Анастасия — единствената жена, която изобщо му трябваше в този живот. Затова Настя знаеше твърдо: не бива да дава на Алексей поводи да я ревнува, иначе той ще полудее.

— Бях на гости.

— В работно време? — Той я погледна учудено. Настя не си позволява такива волности. В работно време никога не се е занимавала с лични кеша.

— Беше нужно за работата, Льошик, бях у Соловьев.

Можеше да не пита дали мъжът и помни кой е Владимир Александрович Соловьев. Знаеше съвсем сигурно, че помни.

— Така ли?

Той се стараеше да изглежда спокоен и Настя оцени това по достойнство.

— Той живее там, където търсим престъпниците. И ми трябваше повод, за да се появя там. Нещо повече, трябваше ми повод да мога да се появявам там постоянно, докато не се изяснят нещата около делото, а Соловьев е повече от подходящ. Имали сме роман, който не завърши с нищо хубаво, и е напълно естествено, че ще се опитам да възстановя отношенията ни. Разбираш ли?

— Да. Напълно естествено. Какво сега, аз да се готвя за развод ли?

— Льоша, как не те е срам!

Тя седна до него на дивана, прегърна го, притисна буза до рамото му.

— Това е работа, Льошенка. И нищо повече. Минали са толкова години, Соловьев отдавна е престанал да ме вълнува. Вече съм голямо

момиче. И те моля, не го приемай навътре. Можех да скрия от теб, че пак се виждам с него. И ти никога нямаше да научиш. Но не виждам защо да не ти кажа. Сега Соловьев не значи нищо за мен. Празно пространство. Собственик на вила, където трябва непрекъснато да бъда.

Алексей мълчеше и лекичко галеше жена си по главата.

— А той... Той знае ли, че твоите посещения при него са просто работа?

Право в целта. Настя се сгуши, притисна се по-силно до него. Опитай да излъжеш такъв човек. Не си струва усилието. Ако Чистяков не беше толкова умен, тя нямаше да се омъжи за него.

— Не, слънчице, не знае.

— Значи той те възприема именно като своя бивша любовница?

— Льоша!

— Асенка, познаваме се от двацет години и нека не се баламосваме и да подбираме изразите, когато обсъждаме важни неща. Как обясни на Соловьев появата си?

— Така, както и ти мислиш. Така и така, казах, искам да се убедя, че напълно съм изстинала към теб. Днес имаше рожден ден. Използвах повода и отидох.

— И как, убеди ли се?

— Убедих се. Льоша, престани да се измъчваш, за Бога. Още преди няколко години знаех, че Соловьев не означава нищо за мен. Изобщо нямаше нужда да ходя до тях по този въпрос. Но ми трябваше повод, за да се появи пред него.

— А не се ли притесняваш, че сега, когато няма жена, у него може отново да пламне любов към теб?

— Не се притеснявам. Щом не можеше да ме обича тогава, и сега няма да може. Световният опит показва, че наличието или отсъствието на съпрузи не играе никаква роля в тази работа. И после, не ти казах... Той е инвалид. Сакат е. Движи се с инвалидна количка.

— Нещастен случай ли?

— Засега не знам. Не искаше да обсъжда, а пък аз не настоявах. Но ще науча без него, не е много сложно. Льоша, хайде да забравим, а? Защо правиш от дреболията проблем? Попита защо не искам да вечерям, отговорих ти, че съм била на гости у Соловьев. Това е всичко, да кара ме нататък. Можех да ти кажа, че съм била на гости у Тюткин

или Хренкин, и ти щеше да спиш спокойно. Не мисли за Соловьев. Аз обичам теб, за теб се омъжих и се каня да живея с теб чак до дълбока старост. Хайде да пием чай.

Тя стана от дивана и дръпна мъжа си за ръката. Като гледаше рошавата му коса, тя неволно сравни Алексей със Соловьев. Да, няма съмнение, че Володя е по-хубав. И погледът на Льошка никога не е такъв топъл и чаровен. Неговите зелено-кафеникави очи могат да гледат сериозно, ехидно, насмешливо, с неприкрита подигравка, с нежна грижа. Но Чистяков не притежава оня истински мъжки поглед, от който ти омекват коленете и ти се завива свят. Може би точно затова Настя обикна своя риж гений на математиката. Най-много от всичко мразеше мъжкарите — мъжете, които са уверени, че сексуалната им привлекателност им помага да властват над жените и да ги подчиняват на волята си. Мъжете, които са уверени, че предназначението на жената е да изпитва оргазъм и да ражда потомство и трябва да се подчинява на мъжа, който ѝ помага или позволява да изпълни предназначението си.

* * *

Гостите си отидоха отдавна, а Соловьев продължаваше да седи в кабинета, освободи Андрей да се прибира горе и му каза, че ще си легне без негова помощ. Посещението на Анастасия го извади от релси. Онова, което се случи преди много години, беше позорно и винаги му бе неприятно да си го припомня. А щом е неприятно, не си го спомняше.

Никога не е бил боец, който умее да държи на това, което смята за правилно и необходимо. Беше му по-лесно да се подчинява на обстоятелствата, отколкото да се опитва да ги подчинява на себе си, на своите желания и стремежи. Нека всичко се развива така, както е. Да бъде така, както си е. Както е станало — така. Когато разбра, че дъщерята на неговия научен ръководител е влюбена в него до полуда, за него най-лесно бе да ускори нещата и да завърти с нея ненужен и тягостен за себе си роман, вместо постепенно и деликатно да пренесе отношенията на приятелски релси, като се старае да не обиди и нарани

младото момиче. Беше свикнал да плува по течението, а не да се съпротивлява.

Соловьев виждаше как тя страда и разбираше, че с поведението си ѝ причинява болка, като първо я накара да повярва, че също я обича, а после не можа да скрие истината. Но за него осъзнаването на собствената вина бе тягостно и той предпочиташе да не мисли за това. Да не си спомня. Да забрави. И напълно успя.

Защо се появи тя днес? Дразни ли го? Наслаждава ли се на безпомощния му вид, радва ли се на страданията му? Но тя вече не го обича, видя много ясно. Макар че... Кой знае. Още нищо не означава, че не трепва от едно докосване. Все пак възрастта си казва думата. На колко каза, че била? Скоро ще стане на трийсет и шест. Станала е студена и разсъдлива. Дори като че ли малко цинична. И много красива. Сега е много по-хубава, отколкото преди дванайсет години. Както преди не е ярка, не прави впечатление, почти не използва козметика, но Соловьев оцени по достойнство чистотата на линиите и лицето, и фигурата. Дългите стройни крака, тънката талия, високите гърди, разкошните гъсти дълги коси, изящните ръце, високите, красиво изваяни скули, правият нос. За такива жени казват, че са „за любителя“. Не бият на очи, можеш да минеш покрай тях десетки пъти и да не ги забележиш, и само много изкушеният и възискателен поглед може да оцени прелестта им.

Тя ще дойде утре. Радва ли се, или иска новата визита да не се състои? Соловьев се опитваше да се анализира, но както винаги, не му достигаше настойчивост. Така е приятно и леко да плува по течението, нека Анастасия дойде, нека отново да го обича. Сега това няма да му тежи, понеже положението на инвалид го освобождаваше от всякакви задължения по отношение на жените. Той е прекалено самотен и влюбената жена няма да му попречи. Още повече че живее толкова далеч и тя няма да може да идва всеки ден. При това е омъжена. Какво пък, реши Владимир Александрович, всичко е от хубаво по-хубаво.

ГЛАВА 3

Настя търпеливо изчакваше момента, когато Соловьев няма да си е вкъщи. След два дена, щом Андрей изкара количката на двора и тръгна с Владимир на разходка, тя позвъни на вратата на вила №12. В отговор веднага се разнесоха звънки детски гласове, вратата се разтвори и на прага се появи момиченце на около осем години, изцапано с боя.

— У нас ли идвате? — попита строго детето.

— Ако ме пуснете, у вас — усмихна се Настя.

Зад младата художничка веднага се появи Женя Якимов.

— Вие ли сте? — учуди се той. — При мен ли идвате?

— По-точно при Соловьев, но го няма у тях и помислих, че може да ме подслоните, докато се върне.

— Сигурно е отишъл на разходка — предположи съседът с дългите мустаци.

Настя разбра, че сега ще ѝ предложат да отиде да го търси и дори ще покажат вероятната посока. Нали подобни разходки са на близко разстояние.

— Сигурно — кимна тя. — Но ужасно ме боли кракът. Обух си новите обувки — и такъв късмет. Може ли да вляза?

— Разбира се, разбира се — сепна се Женя. — Заповядайте.

Тази вила имаше съвсем друго разпределение. Кухнята бе много по-просторна, останалата част от първия етаж представляваше огромна гостна, където сега се намираха и трите отрочета — дванайсетгодишният Славик, който абсолютно не приличаше на Женя, младата любителка на живописиста Лера и мъничкото същество с дълги руси къдрици, което при по-внимателно вглеждане се оказва момченце. Федя. Славик прехласнато играеше с компютърния си противник на нещо ужасно занимателно. В това време Лера, легнала на пода, се опитваше да изобрази Крокозябра под вещото ръководство на необикновено сериозния за годините си Фьодор. Това животинче бе плод на необузданото детско въображение и момчето обясняваше на

сестра си как трябва да изглежда, като си служеше с мимика, жестове и богат арсенал от звуци от утробен рев до тъничко писукане. Като се има предвид, че компютърът издаваше множество шумове, а Славик придружаваше играта си с разнообразни реплики и подвиквания, ясно е каква врява се вдигаше в гостната. След като запозна Настя с децата, Женя веднага я отведе в кухнята. Благодарение на размерите и европейския си дизайн тя напълно можеше да мине за трапезария.

— Нали няма да се обидите, ако се занимавам с вечерята? — попита смутено Якимов. — След час трябва да храня децата, а още не съм започвал да готвя.

Те си бърбеха мирно уж за незначителни неща. Какви хора живеят във вилите? С какво се занимават? Какъв трябва да бъдеш, за да си позволиш такова скъпо жилище? Без градски транспорт не е много удобно, но тук всички си имат коли, някои не само по една. Якимови например имат две, едната кара жената, другата оставя на Женя — всичко се случва през деня, например може да се наложи спешно да води някое от децата на лекар или бързо да отиде до магазина.

Настя плавно прехвърли разговора върху програмата „Съседски надзор“, която широко се прилага в някои страни за профилактика на престъпленията.

— Да — съгласи се Женя, — такава програма едва ли ще действа в домове с много квартири, а в районите с индивидуално строителство има смисъл, съседните къщи се виждат добре. И после, ако познаваш съседите, веднага ще забележиш чуждия човек. Особено пък денем, когато знаеш, че в жилището няма никой.

Още пет минути и той каза, че в „Мечта“ практически не е виждал чужди хора, поне денем. Не гарантира за вечерно време, първо, защото е тъмно, и второ, макар да живеят далече от центъра на града, но все пак идват гости при обитателите на района, случвало се е цели компании да дойдат. Не, не си спомня някой да се е навъртал около вилите без видима причина. Настя обясни интереса си по следния начин: фирмата, където работи, възнамерява наред с другото да се заеме със застраховане на фамилните къщи, в това число срещу крадци и грабители.

Женя внезапно се напрегна и се вслуша. Звучите от гостната станаха малко по-други. Вече ги нямаше характерните шумове, които

издава компютърът при батални игри.

— Извинете — измърмори домакинът и бързо излезе от кухнята.

След известно време се върна, от подвижното му лице още не беше си отишъл укорът.

— Случило ли се е нещо? — поинтересува се Настя.

— Нищо особено. Славик пак започнал да играе шах с компютъра.

— И какво ви разтревожи? Това лошо ли е? — учуди се тя.

— Рано му е още за шах — заяви Якимов с непреклонен глас. — Трябва да играе игри, които обучават и развиват вниманието, бързата реакция, приучват на точни движения и координация на пръстите.

Настя понечи да възрази, че щом момчето играе шах с компютъра, това вече доказва, че е достатъчно развито и обучено, но си замълча. В края на краищата какво я засяга? Той е бащата и по-добре знае как да възпитава правилно детето си. Няма какво да се пъха със своите представи за развитието на интелекта.

— Женя, а вие какво образование имате? — попита тя.

— Инженер съм, завърших инженерно-строителния.

— А какво планирате за децата?

— Каквото излезе — отвърна той без желание, както се стори на Настя. — Засега не се виждат никакви особени таланти. Нали знаете, див глог питомно грозде не ражда.

— Как казахте? — Тя прихна. — Никога не съм чувала този израз. Това да не е някоя пословица?

Той се усмихна, като продължаваше да меси старателно каймата.

— Като студенти се увличахме да преиначаваме пословиците и поговорките. Дори си правехме конкурси между групите. Например — не плюй в кладенеца, като изпуснеш, не се улавя.^[1]

— Забавно. А други?

— И сомбрерото не е според Хуан.

Той изрече думите бързо и слято и Настя не можа веднага да се сети, че това е вариант на „Според юнака и калпакът му“^[2].

— Бива си ви! — възхити се тя искрено.

От прозореца видя как от отсрещната страна на пътя се показва Андрей, който тикаше пред себе си инвалидната количка със Соловьев. Якимов бе с гръб към прозореца и не ги виждаше, така че при необходимост можеше „да не забележи“ нищо и да продължи да

разпитва бащата на трите симпатични дечица за хората във вилите. Но Настя реши да не прекалява. Всяко нещо с мярка.

— Ето че се връщат — каза тя и стана. — Женя, благодаря ви, че ме приютихте.

* * *

Тя никак не можеше да разбере дали Соловьев се радва на пристигането ѝ. Но беше съвсем очевидно, че появата ѝ не се нрави на помощника Андрей. Разбира се, младежът не допускаше никакви забележки или неодобрителни жестове, но Настя чувстваше недоволството му, както снахата чувства ненавистта дори на много възпитаната и приветлива свекърва.

След първото посещение при бившия си възлюбен Настя се опита да изясни какво нещастие го е сполетяло, но не успя да разбере за два дни. Беше ясно, че не е резултат от престъпно насилие: през последните години всички сведения за убийства и тежки телесни повреди, които минаваха из московските сводки, задължително отиваха на бюро то ѝ, а оттам на различни страни — за разни справки, таблици, папки и най-накрая в домашния ѝ компютър. Дори и да искаше, нямаше да пропусне фамилията Соловьев. Паметта ѝ беше наред, а Володя Соловьев ще го помни, докато е жива. Прекалено болезнена диря остави в душата ѝ. Какво пък, значи краката му са се обездвижили вследствие на някаква тежка болест. Може да е свързана със смъртта на жена му Светлана. Интересно тя пък от какво е починала? Доколкото Настя знаеше, Владимир и съпругата му са били връстници, значи е починала съвсем млада, не е имала още четирийсет.

— Обеща да дойдеш в събота — отбеляза Соловьев. — Ася, вече не държиш ли на думата си?

— Нали те предупредих, че съм се променила. Сигурно в някои отношения — не в добра посока. А ти чака ли ме?

— Чаках те.

Той ѝ се усмихна толкова топло и нежно, че за миг тя сякаш пак забрави за всичко.

— Изглежда обаче, че твоят човек не мисли така — каза тя уклончиво. — Може би те ревнува?

— Защо трябва да ме ревнува? — смая се Соловьев. — Не ми е син, който е недоволен, когато татенцето води вкъщи нова жена.

„Естествено, че не е син — отговори мислено Настя. — Но може да се окаже хомосексуалист. Така, както и ти, Соловьев, страстно обичаният някога.“ Но на глас каза съвсем друго:

— Знаеш ли, когато мъжът се занимава с женска работа, у него се появява женска психология. Твоят Андрей се чувства домакинята в дома ти, тук той чисти, поддържа реда, готви, грижи се за теб, и изведнъж се появява някаква... Влиза с мръсни обувки, пречи ти да работиш, а на това отгоре той трябва да й сервира кафе.

— Не говори глупости — прекъсна я Соловьев. — По-добре ми разкажи за себе си. Как живееше през тия години, с какво се занимаваше?

— Това не е интересно. Живях скучно, занимавах се с едно и също, в почивките превеждах за пари. А ти?

— Аз... — Той се усмихна някак странно. — Аз изживях несъстоял се живот.

— Как така?

— Животът ми можеше да бъде съвсем друг, но в резултат стана такъв, какъвто е.

— В резултат на какво?

— В резултат на всякакви събития. Два пъти се канех да замина завинаги в чужбина и двата пъти нищо не излезе. Просто над мен виси някаква орис. В крайна сметка станах инвалид и сега вече е съвсем сигурно, че никъде няма да отида не само от Русия, но дори от Москва.

— И защо се получи така? Попречи ли ти нещо?

— Нещо? — повтори иронично той. — Съдбата. Съдбата ми попречи. Искях да се разведа, да се ожения за друга жена и да замина с нея. В този момент Света загина и аз не можех да оставя тук сина си сам. Онази жена замина, както беше планирала, а аз останах.

— А втория път?

— Втория... Краката провалиха работата. Къде да отида в този вид.

Настя видя, че не му се ще да навлиза в подробности. Добре, тя може да изясни всичко, което трябва. Но е странно, че не изпитва потребност да сподели с нея. Доколкото познаваше Соловьев, той винаги обичаше да се оплаква и хленчи, да разкаже подробно колко е

нещастен и как са го обидили. Винаги имаше нужда от съчувствие. Впрочем това бе преди дванайсет години. Сигурно сега е станал друг. Както и тя.

— Интересно какво каза на мъжа си, когато тръгна за насам? — Соловьев смени неочаквано темата.

— Някаква неистина. Това не е съществено. Той знае, че по цял ден съм на работа и не ме контролира.

— Значи не е ревнив?

— Никак — излъга Настя, без да ѝ мигне окото.

Горкият Льошка! Та той се побърква да я ревнува от Соловьев въпреки всичките ѝ кандърми и обяснения. Тя е принудена да го кара да страда, за да се опитат да разкрият тайната около изчезналите юноши. Тази тайна заслужава ли неговите терзания? Изобщо има ли нещо в този живот, заради което си заслужава да кара най-близкия си човек да страда? Разбира се, Алексей няма да ѝ каже повече думичка по този повод, ще се тормози мълчаливо и ще преживява, но мигар от това ѝ олеква?

Настя прекара у Соловьев около два часа. Бъбриха, вечеряха, спомняха си общи познати, като старателно заобикаляха остриите моменти, свързани с миналите им отношения и възможните сегашни взаимоотношения. Настя постоянно улавяше бдителните погледи на помощника, но се стараше да не обръща внимание. Разделиха се съвсем приятелски.

Прибра се късно къщи и веднага грабна телефона да позвъни на майка си.

— Мамо, помниш ли твоя аспирант Володя Соловьев?

Гласът на Надежда Ростиславовна веднага стана хладен и напрегнат. Тя беше в течение на някогашните събития.

— Помня. Но по-лошото е, че ти го помниш — отвърна тя сдържано.

— Стига де, мамо — разсмя се Настя. — Не съм виновна, че Бог ми е дал добра памет и изобщо нищо не забравям.

— В каква връзка си го спомни? — продължи да подпитва майка ѝ.

— Случайно се сблъсках с него служебно. Оказва се, че преди известно време жена му е загинала, а самият той е инвалид, не може да ходи. Нищо ли не си чувала за това?

— Не.

— А не можеш ли да разузнаеш? Нали е от вашите среди, лингвист. Сигурно някой от твоите колеги знае подробности.

— Защо не попиташ лично него?

— Опитах се, но избягва отговора. Не искам да го притискам. Моля ти се, мамо...

— Добре — Надежда Ростиславовна омекна. — Ще се опитам да разбера. Да не е извършил нещо?

— Пепел ти на езика! Какво може да извърши Соловьев? Та той мисли сто години, преди да направи една крачка, а после нищо не прави. Просто ми трябва подробностите, за да се държа правилно. Иначе току-виж съм изтърсила нещо, той ще се обиди или разсърди и няма да стане контактът.

— Странно, че ти трябва допълнителни условия за контакт с него — забеляза сухо майката. — Според мен по-рано прекрасно общуваше с него.

— Мамо!

— Добре, добре, не скачай. Ще разбера каквото мога. Альоша знае ли?

— Разбира се.

— Господи, какво дете съм отгледала! — въздъхна Надежда Ростиславовна. — Никога не си притежавала деликатност. Защо го измъчваш?

— Мамо, аз работя, а не се забавлявам с бившия си любовник — рече уморено Настя.

Тя много силно обичаше майка си. Но през последните години Надежда Ростиславовна съвсем престана да я разбира. Особено след няколкото години, прекарани в чужбина. С втория си баща Настя се чувстваше къде по-уютно, той цял живот бе работил в милицията и направо надушваше всички проблеми от разстояние.

* * *

Майка ѝ позвъни в службата на другия ден вечерта, когато Настя се канеше да си ходи.

— Знаеш ли, това е ужасна история — съобщи развълнувано Надежда Ростиславовна. — Оказва се, че жена му отишла в почивен дом и изчезнала. Търсили я почти месец, после я намерили в гората. Някакъв мерзавец се полакомил за фотоапарата ѝ. Да убият човек заради една камера! Не ми го побира главата.

— Къде се е случило?

— Не знам, някъде в Централна Русия. На Волга, това е сигурно.

— А какво се е случило с краката му?

— Нещо неясно. Никой не знае със сигурност каква болест го е сполетяла. С никого не е споделял. И само един човек каза, че май Володя е бил жестоко пребит.

— Кой е този човек?

— Не го познаваш.

— Значи ще се запозная — рече твърдо Настя. — И кой е той?

— Артур Малишев, доцент от Института за чужди езици. Ще се свързваш ли с него?

— Непременно.

— Защо?

— Защото така трябва, мамо. Ако са го пребили, искам да изясня защо нищо не е известно в милицията. Ако не е така, трябва да разбере откъде твойт Малишев си го е измислил.

— Има ли значение откъде го е измислил, след като се окаже, че не е вярно?

— Разликата е много голяма — обясни търпеливо Настя. — Защото и най-невероятната клюка не пада от небето. Някой по някаква причина си я е измислил и разказал на друг човек. Дори ако няма никаква реална фактура, все едно, в основата стои нечий замисъл. Или умисъл. Ако пък има фактура, във всички случаи трябва да се изясни каква именно.

— Но аз се надявам, че Артур Николаевич няма да има неприятности, ако се окаже, че историята с пребиването е измислена? — попита разтревожено майката.

— Успокой се, нищо няма да се случи на твой скъпоценен Малишев. Ако лично той не е пуснал клюката. Ще ми дадеш ли телефона му, или сама да го търся?

Надежда Ростиславовна въздъхна обречено и продиктува телефона и адреса. Настя затвори и се заприготвя да си ходи, вече беше

извадила якето си от шкафа, когато в кабинета врѣхлетя Юра Коротков.

— Аска, мисля, че напипахме нещо! — изрече на един дѣх. — Ох, капнах, съсипах се от тичане днес. Направи ми кафе, много те моля.

Той се просна на стола и блажено изпружи крака. Настя мѣлчаливо закачи якето си обратно в шкафа и пусна бързоварчето. Прибирането вкѣщи се отлага поне с един час.

— Разказвам — започна тържествено Коротков. — Преди една седмица някой обрал павилион за продажба на видеокасети. Пѣлно е с отпечатѣци, но ги няма в картотеката. Крадецѣт никога не е бил наш контингент. Собственикѣт на видеотеката прегледал имуществото и казал, че не е вземано наред и не от едно място. Касетите са избирани. Има списѣк на откраднатото, но не е ясен принципѣт на подбора. Не може да се каже, че са вземани само детективски касети или трилѣри, или екшѣни, или фантастика, или еротика. От всичко по малко. Около четиринайсѣт парчета. Сред момчетата, които разследвали откраднатото, се намерило едно оправно и съобразително. Понеже няма време да се гледат всички касети поред, може да се прегледат заглавията, за да се разбере общото между тях. Намира се някакѣв компютѣр, който може да прави разпечатка от видеолента, разглеждат касетите и откриват, че вѣв всички филми играе един и сѣщи актѣор. Не е звезда, естествено, от масовката, неизвестно име, а и на екрана се появява не повече от пет до седем минути вѣв всеки филм. Но пѣк вѣншността му!

— Просто да полудееш! — ахна тихо Настя. — Нима си прилича?

— Едно кѣм едно — потвѣрди Коротков, като отпиваше от димящото кафе. — Сравнявах сѣс снимките на изчезналите. Сякаш Олег Бутенко и той са един и сѣщ човек.

Олег Бутенко бе пѣрвият от изчезналите юноши. Септември 1995 година. Намерен мѣртѣв през декември. Значи все пак манияк хомосексуалист. От това по-лошо здраве му кажи. Ловенето на манияци е трудна и неблагоприятна работа. Обикновено нищо не ги свързва с потѣрпевшите, често не се познават предварително, личен мотив сѣщо няма. Как до го хванеш такѣв? Как да доказваш после, ако той сам не си признае?

Наистина, в това дело имаше някои следи. Първо, оставените от престъпника на мястото, където са откраднати видеокасетите. Второ, престъпникът трябва да има скривалище, където държи нещастните младежи, докато те умрат. И трето, още една крехка и рехáva следа, водеща в района на вилната зона „Мечта“...

Докато се люлееше в празния вагон на метрото, Настя мислено си рисувахе схемата на необходимите действия. Първо: да изясни въпроса с охраната на видеотека. Защо по това време се оказва толкова уязвима? Всички ли видеотеки на това място са без специална сигнализация или само тази? Кой може да знае, че нощем видеотека ще остане неохраняема? Второ: защо са обрaли точно тази? А не друга, в друг район на града, на друга улица? Защото само тя не се охранява, или защото крадецът живее наблизо? Трето: откъде крадецът е научил, че във видеотека има всички интересувачи го касети? Ходил е там, интересувал се е? Или е действал напосоки, защото по принцип навсякъде има едни и същи касети? Четвърто: в тази видеотека не дават ли касети под наем? Ако дават, може крадецът да е вземал касети, и то неведнъж и затова да е осведомен за асортимента на филми. И ако е ходил много пъти там, може случайно да е дочул информация за нощната охрана. Трябва да се проверят всички пунктове, които дават видеокасети под наем, да се вземат тетрадките за регистрация и да се препишат имената на всички, вземали от откраднатите филми. Чака ги огромна работа, но не могат да минат без нея. Все пак това е реална следа. Пето: защо е откраднал касетите, вместо просто да си ги купи, без да се главоболи? Скъпо? А не е ли скъпо да държи момчетата със седмици дрогирани? Можел е да не купува касетите, а да ги вземе под наем, което е много по-евтино, и да ги презапише. Но му трябва второ видео. Какво пък, мигар е нямало от кого да поиска?

Настя никак не можеше да свърже човека, обрал видеотека, с оня, който краде юношите, държи ги продължително време в домашния си затвор и на воля ги тъпче с наркотици. Но тя напразно се опитва да свързва едното с другото. Логиката на лудия не прилича на логиката на психично здравите. Може за крадеца да е било принципно важно да задигне точно тези касети. Може да е куфеел от тях.

Когато Настя излезе от метро „Шчолковска“, вече бе съвсем тъмно. От напрегнатата работа и множеството изпушени цигари през

деня главата ѝ бе натежала, искаше ѝ се малко да се поразходи. Щеше да тръгне покрай автобусната спирка, но се сети, че вече е късно и Льошка сигурно се вълнува. По-добре да хване автобуса. Днес не беше вземала колата от мъжа си и Алексей може да е съвсем сигурен, че не е у Соловьев. Няма да тръгне на оня край без кола. Но все пак той се вълнува. Още повече че преди една година за малко не я убиха точно пред къщи, когато ето така се връщаше от работа. Тогава я спаси чудото в лицето на човека, който загина няколко дни след това. Второ такова чудо вече няма да има, няма на какво да разчита.

Настя мина четири спирки с автобуса, слезе и тръгна след една двойка, която отиваше в нейната посока. От спирката до дома ѝ пътят бе неприятен във всяко едно отношение — неосветен, пуст, с дупки, така че разходките тук по късните часове не носят нищо радостно. Увлечени помежду си, двамата пред нея благополучно я „домъкнаха“ до самия вход и продължиха по-нататък, сигурно да търсят щастието си или — в най-лошия случай — някое уединено местенце.

Във входа бе тъмно, но не така страшно, все пак на своя територия е. Като излезе от асансьора на своя етаж, Настя внезапно си спомни дома на Соловьев. Просторното антре, широката площадка...

Ключовете ѝ се бяха замушили в някой ъгъл на необятната ѝ чанта и тя напразно се опитваше да ги открие, но се отказа и натисна звънеца. За нейно учудване зад вратата бе тихо. Може би Льошка гледа телевизия и не чува? Тя позвъни още веднъж. Никаква реакция. Все пак се наложи да търси ключовете.

Алексей не беше вкъщи. Настя си спомни, че не видя и колата пред блока. Това бе странно и неизвестно защо неприятно. Тя се съблече бързо, уви се в топлия халат и седна в кухнята, като сложи пред себе си огромна купа със салата от домати и краставици, поръсена с копър и магданоз.

Тя обичаше дома си, тук винаги се чувстваше добре, уютно, спокойно. Вярно, че жилището е миниатюрно, с една стая, двама души не могат да се разминат в коридора, банята и тоалетната са заедно, но на Настя не ѝ бе тясно. Дори двамата с Льошка се чувстваха нормално и напълно удобно. Но след като ходи в „Мечта“-та, собственият ѝ дом започна да ѝ изглежда по друг начин. Не че преди Настя не беше виждала хубави жилища. Съвсем не. Ето например апартаментът на брат ѝ Саша — цял палат е, за час не можеш го обходи. Настя ходеше

един-два пъти месечно при брат си, но никога след това жилището ѝ на „Шчелковска“ не ѝ се струваше чуждо, тясно и смешно. Може би, защото брат ѝ Саша е изцяло друг, не като нея. Има друго образование, друго мислене, друга професия. Александър Каменски е бизнесмен, banker, богат, енергичен човек, мозъкът му е настроен на търговска вълна. Затова Настя възприемаше напълно естествено факта, че той живее по съвсем друг начин.

А Володя Соловьев е от нейната порода. Човек със способности в областта на чуждите езици, който живее от това. Обикновен филолог. Не е предприемач, няма фирма. Преводач. Настя също би могла да работи в издателство и да превежда книги, ако навремето не бе предпочела милицията, вонящите трупове, плачещите пострадали и съмнителните радости от разобличаването на престъпниците. И обстоятелството, че би могла да живее така, както сега живее Соловьев, правеше погледа ѝ, оглеждаш жилището си, по-придирчив.

„Защо живея така примитивно? — мислеше тя, докато гълтеше машинално салатата и не усещаше вкуса ѝ. — Защо? Не съм беднячка, ако мерим с обществения аршин. Лекарите и учителите получават много по-малко, да не говорим за пенсионерите. Къде се дяват парите? Всеки път едва стигат от заплата до заплата при строго разпределение. И още един важен момент: нямам никакво свободно време. А това означава, че съм принудена да купувам скъпи продукти. Когато бях студентка в университета, купувах от месарницата бъбреци, струваха много евтино, но за приготвянето им трябва да изгубиш един ден. Първо ги киснеш четири часа, после ги изваряваш, после задушаваш. Сега нямам време за такива неща, пак добре, ако се върна в десет, а сутрин тичам в осем.“ Денем няма възможност да обикаля магазините и се налага да пазарува от павилионите около метрото, а там е значително по-скъпо. По-рано можеше да се купи докторски салам и макар че бе отвратителен, с близо деветдесет процента нишесте и хартия, но като се позанимаваш с него половин час, може да получиш нещо съвсем прилично за ядене. Първо да го посвариш с подправки, после да го сложиш върху дебела филия хляб, да го намажеш с кетчуп, да го поръсиш със ситно нарязан магданоз и чесън, отгоре да сложиш парче кашкавал и го пъхаш във фурната или в тигана под капак на слаб огън. След такива манипулации хартиено-нишестеният салам може да се употребява за храна дори с удоволствие, но нали самите

манипулации искат време. А какво ти време, когато се прибиращ вечер в десет и направо припадаш от глад. Та се налага да купува карбонад^[3] или пастърма, това е три пъти по-скъпо, затова пък е вкусно и не се нуждае от приготовления. Режеш и можеш да ядеш.

Все едно, дори изведнъж Настя да започне да пести от храна, пак няма да икономиса пари за къща, каквато има Соловьев. Това е съвсем друго равнище на доходи. И тя никак не разбираше защо човек, който знае три чужди езика, може да живее в такъв удобен и красив дом, а друг човек, знаещ пет езика, който при това с тежката си, мръсна, но толкова необходима работа е полезен за обществото — как така този вторият е принуден според доходите си да живее в миниатюрно жилище с общ санитарен възел. Тя не се съмняваше нито за миг, че бившият ѝ възлюбен е честен човек. Не е крадец и мошеник. И парите му са чисти, изкарани с честен труд. Просто има — как да го наречем — нещо неправилно при уреждането на сегашния ни живот. И разликата, която съществува между Настя и Соловьев, е вследствие на това, а не бива да е така, ако говорим сериозно.

Внезапно тя се хвана, че с удоволствие мисли за Соловьев. И че утре пак ще отиде у тях.

„Настася, не си права — уморено си каза тя, — трябва да работиш, а ти продължаваш да мислиш за удоволствие. Изхвърли си от главата всички глупости, не си на години, когато е простено да правиш такива грешки. Още повече — за втори път в живота.“

Настя дояде салатата, изми купата, постоя петнадесетина минути под горещия душ, за да се отпусне, и се пхна в леглото. Мислеше да звънне на родителите на мъжа си в Жуковски — може да е отишъл да ги посети. Посегна към телефона, но спря. Няма нужда. Ще си помисли, че го проверява. И после, ами ако не е там и родителите му не знаят къде е? Никога не си е поставяла задачата „да хване“ Льошка. И не защото сто процента е сигурна в безкрайната му вярност. Льоша е нормален жив мъж, който по всяко време може да хареса красива интересна секс дама, която никак да не прилича на Настя, невзрачната, малко студена и напълно лишена от сексапил. От гледна точка на теорията на вероятностите това е напълно допустимо, но Настя никога не смяташе, че трябва да знае за това. Защо? От почти трийсет и шест годишния си живот, двайсет познава Чистяков. Повече от половината си живот. Заедно ще остарееят, винаги ще бъдат заедно и каквото и да

се случи, ще си останат най-близки приятели. Това е проверено от опит и не подлежи на съмнение. И после, нима тя е безгрешна? Съвсем не.

Та не позвъни на Льошкините родители. Но тъкмо се канеше да изгаси лампата, и телефонът зазвъня.

— Настя? — чу неуверен глас в слушалката.

Павел Иванович, бащата на Саша Каменски. И нейният, естествено.

— Да, аз съм — отвърна тя, като се опитваше да скрие учудването си.

Каменски-старши звънеше изключително рядко. Разведе се с Настината майка, когато дъщеря му бе съвсем мъничка, и общуваше с нея само на големи празници, и то по телефона. Вярно, когато Настя се сприятели с Александър, сина на баща си от втория му брак, и жена му Даша, Павел Иванович като че ли започна да се обажда по-често. Но за Настя си остана напълно чужд човек, както и беше, и тя не изпитваше абсолютно нищо към него, нито симпатия, нито неприязън. Настя обожаваше втория мъж на майка си, боготвореше го и цял живот го наричаше тате, а Павел Иванович като че ли не съществуваше за нея.

— Настя, обаждам се да те предупредя — Павел Иванович се запъна. — С Дашенка се случи беля, и твойт Алексей отиде да помага на Саша.

— Какво се е случило с Даша? — изплаши се Настя.

— Ами тя... такова... — мънкаше Каменски-старши, но Настя се досети.

Даша бе бременна, в четвъртия месец. Сигурно е изгубила бебето.

— Как е станало?

— Не знам. Саша ми се обади преди около два часа от болницата. Каза, че Алексей трябва да заведе някакъв добър лекар. И ме помоли да ти звънна, за да не се притесняваш. Настя, не се сърди, че толкова късно измъкнахме мъжа ти от къщи, но Саша е в такава паника, толкова се тревожи за Дашенка. Нека Алексей остане с него. Може ли?

— Добре. Благодаря, че се обади — отвърна Настя.

„Благодаря, че се обади днес, а не утре — добави тя мислено. — Върнах се преди един час. И ако имах друг характер, през този час щях

да се побъркам от вълнение къде се е дянал мъжът ми без предупреждение, дори не е оставил бележка. А ти, татенце, вместо да ми звъниш през пет минути, за да ме хванеш на прага, когато си влизам, и да не ме караш да нервнича, ми се обаждаш кой знае кога. Телевизия ли гледаше? Имаш късмет, че по характер съм спокойна и не изпадам в паника от първата секунда. Станала е беля с Дашенка... През целия си живот никога не си ме наричал Настенка. Не ревнувам, пази Боже. Дашка е изумително същество, подвижно чудо със сини очи, лично аз ужасно я обичам и ми е трудно да си представя човек, който не би могъл да я обича. Но нали аз съм твоята дъщеря. Или не съм? Или за теб съм просто детето на жената, за която някога си бил женен, напълно случайно си бил женен, от глупост и много за малко?“

Не ѝ беше интересно да мисли за Павел Иванович, прекалено малко означаваше в нейния живот. Настя много повече се безпокоеше за здравето на братовата жена. Първото дете — малкият Саша — нямаше и годинка, роди се в началото на юни. Настя от самото начало не беше сигурна, че Даша постъпва правилно, като ражда второ дете с такъв малък интервал. Но много искаше момиченце. И Саша бе толкова щастлив! Горкичката Даша, ще бъде жалко, ако не успее да запази детето. Макар че, от друга страна, на колко години е! На двайсет. Ще има време да народи десетина, стига да има желание. Главното е сега да не се случи нещо сериозно, което да повлияе на способността да зачева и износва плода в бъдеще.

Значи Льошка е някъде в болницата край Саша. Какво пък, правилно. Льошка е уравновесен и хладнокръвен човек, понякога дори прекалено, но в дадения случай точно това е необходимо, за да сдържа изпадналия в паника Саша. Той наистина има сред познатите си екстра класа лекари. Някога работеше на половин щат в Научноизследователския институт за медицинска техника, разработваше програми по компютърна диагностика, и оттогава се сдобил с широки познания в медицинските среди. Сигурно е завел някое светило. Настя си представи как се е обадил Саша и с пресекуващ от страх глас е закрещял, че Даша има кръвоизлив и той не знае какво да прави. Дашка умира! Саша Каменски притежавал изключителната способност моментално да вижда всичко в черно и да смята, че всичко е свършено и вече нищо не може да се поправи. При това, което е много характерно, кой знае защо това изобщо не засягало бизнеса му

и се проявяваше само по отношение на Даша. Сигурно я обича до умопомрачаване и напълно губеше разсъдък, ако се случваше нещо с нея. Естествено, Льоша веднага е скочил и е тръгнал да свестява Саша и да поема работата в свои ръце. Каква бележка да оставя...

Изведнъж Настя пак светна и посегна към телефона. Вече бе успяла да набере телефона на Соловьев, преди да си е отговорила сама на въпроса: защо го правя?

— Събудих ли те? — попита виновно тя, като чу кадифения глас в слушалката.

— Не, аз си лягам късно.

— Как вървят работите ти?

— Благодаря, добре. Затова ли се обаждаш?

— Честно казано, и аз не зная защо се обаждам. Но, изглежда, много ми се е приискало. Иначе нямаше да го направя.

— Логично — усмихна се Владимир Александрович. — Дори в такъв деликатен и емоционален въпрос се опитваш да оперираш с логика. А ти как си?

— Също нормално. Както винаги.

— Вкъщи ли си?

— Естествено. Къде може да съм по това време?

— Ами мъжът ти? Не се ли страхуваш, че ще чуе как разговаряш с мен?

— Не се страхувам. Ако се страхувах, нямаше да звъня.

— Също логично — съгласи се той. — Все пак се радвам, че се обади.

— Настина ли?

— Наистина.

В гласа му тя пак чу интонациите, от които някога ѝ се завиваше свят.

— Човек бързо свиква с хубавото — продължаваше Соловьев. — Онзи ден ми се обади, вчера дойде и днес вече имам чувството, че нещо ми липсва. А като се обади сега, разбрах какво точно. Вече скучая за теб.

— Аз също — усмихна се тя. — И утре ще дойда, ако нямаш други планове.

— В колко часа?

— Около осем. Съгласен ли си?

— Ще те чакам.

— Целувам те — рече меко тя. — Лека нощ.

„Така значи, Соловьев. Вече скучаеш за мен. Откъде го измисли? За мен е ясно, винаги ми се е разтуптявало сърцето. Но ти? Ти не ме броеше за човек. За теб винаги съм била взривоопасното мамино момиче, което може да причини камара неприятности, ако не си внимателен. Като някакъв апарат. Тогава, преди дванайсет години, ти страшно се изплаши, че като ме отблъснеш, ще си навлечеш гнева на научния си ръководител, а близостта ти с мен може неизбежно да доведе до обсъждане на въпроса за твоя развод и женитбата ти за мен. Ти не ме обичаше и не искаше да се жениш за мен. Но никога не ти е идвало наум, че мама никога нямаше да научи за романа ни. Ти беше сигурен, че ѝ разказвам всичко. А аз никога не съм имала този навик. Мама научи за това след много години и трябва да ти кажа, че страшно се смая. Като се изплаши от мама, започна да спиш с мен, и пак изплашен от мама, по-късно ме изостави. А сега нашите отношения с нищо не те заплашват. Ти не си женен, затова пък аз съм омъжена. Затова си здраво застрахован от брачни попълзновения от моя страна. А дори да се случи такова нещо, твоята болест е най-добрата ти защита. Никой и при никакви условия не може да те накара да се ожениш за когото и да било. Затова сега можеш да пофлиртуваш. Сега животът ти е скучен, самотен и макар да изглеждаш бодър, да се правиш, че никой не ти е нужен, това съвсем не е така. Винаги си бил душата на компанията, постоянно си бил в центъра на вниманието, а за никакви си две години не може напълно да си се променил, да си изоставил навиците и стереотипите си, формирани с години. Имаш нужда от човек до себе си, който да те обича. При това твоите чувства нямат никакво значение. Заради идеята може и да се излъже. Казваш, че скучаеш за мен? Може. Утре ще започнеш да се преструваш, че си се увлякъл по мен, и това вече ще е лъжа. Ти ще се преструваш, за да продължавам да идвам, за да чувстваш както преди моята влюбеност, да я усещаш и вдишваш. Емоционален вампир. Господи, колко силно те обичах тогава...”

---

[1] Комбинация от „Не плюй в кладенеца, от който ще пиеш“ и „Думата не е врабче, ама като я изпуснеш, не се улавя“. — Б.пр. ↑

[2] На руски пословицата звучи „По Сеньке и шапка“. — Б.пр. ↑

[3] Филе от младо свинско месо, запечено с чесън и индийско орехче. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 4

Артур Николаевич Малишев се оказа младеещ петдесетгодишен брататко с неочаквано тих глас.

— Пазя си гърлото — поясни той, като забеляза как Настя се напруга да го чуе. — Всеки ден по шест часа в аудиторията — това не е шега работа. А вечерно време пък курсове, допълвам за насъщния. Затова между занятията се старая да говоря почти шепнешком.

Той не знаеше толкова много за Соловьев, никога не били особено близки, не били в една компания. Просто по едно и също време карали аспирантура, макар и в различни катедри. За случилото се нещастие с Владимир Александрович научил от жена си, а тя пък от някаква позната, работеща в „Бърза помощ“. Приятелката била поклонничка на „Източен бестселър“, та затова различила Соловьев от огромната маса хора, които пристигат в болницата с колите на „Бърза помощ“.

— Не бихте ли си спомнили какво точно каза вашата жена, когато цитираше приятелката си? — попита Настя.

— Каза, че известният преводач Соловьев е пребит от някого и „Бърза помощ“ го закарала направо от улицата. Това е всичко, няма повече никакви подробности.

— Ами приятелката на жена ви? Познавате ли я?

— Не, за съжаление. Дори не знам как се казва.

— Как така? — смая се Настя. — Да не познавате приятелката на жена си?

— Тя не е приятелка, просто позната. Жена ми се запознала с нея в болницата. Мисля, че след това разговаряха два пъти, но онази жена никога не е идвала у нас.

— В коя болница са се запознали?

Малишев явно се обърка.

— Аз... не знам.

— Артур Николаевич, не става така. Не криете ли нещо?

Той се изчерви и започна припряно да търси запалката си, която лежеше точно пред очите му.

— Знаете ли... Жена ми прави аборт. По това време аз отсъствах. Тя не искаше да знам. Затова е напълно естествено, че не знам в коя болница е била.

— Но все едно, пак сте научили, че е правила аборт — отбеляза Настя.

— Да. — Малишев вдигна глава и я погледна в очите. — Няма смисъл да крия от вас. Щом работите в милицията, няма да се успокоите, докато не изясните, нали?

— Горе-долу е така — кимна тя.

— Още повече че за това знае целият институт. Ние с жена ми се разведохме. В живота ѝ се появи друг мъж. Когато прави аборта, беше бременна от него. Затова искаше да скрие от мен. Известно време успяваше. После този мъж ѝ предложи да се оженят и да замине с нея в чужбина. Той има някаква голяма фирма в Кот д'Ивоар. Това е всичко.

— Извинете — рече виновно Настя. — Не исках да ви принуждавам да говорите за нещо, което ви е неприятно. Но много ми трябва да открия приятелката от „Бърза помощ“. Няма ли да ми подскажете нещо?

— Не. — Малишев вдигна рамене.

— И няма ли как да се свържа с жена ви?

— Нямам телефона ѝ. Тя е там, в Гвинея. Тоест в Кот д'Ивоар.

— Ясно — въздъхна тя. — Може би бившата ви жена има приятелки, които е възможно да знаят в коя болница е била?

Малишев изреди няколко имена, които Настя старателно си записа в бележника.

— Но не съм сигурен, че това ще ви помогне — предупреди той. — Жена ми беше много потайна и предпазлива, на никого не се доверяваше, особено на жени. Все пак се стараеше да запази в тайна връзката си с този милионер и доста дълго успяваше да го постигне. Ако споделяше с приятелки, всичко щеше да излезе наяве много по-рано.

— Артур Николаевич — усмихна се Настя, — не искам да ви разочаровам, но мъжете винаги последни научават, това е стара истина. Може цялото ви обкръжение отдавна да е знаело за нейния роман.

— Не. — Той поклати глава. — Сигурен съм, че не е така.

Настя не разбираше на какво се крепи непоколебимата увереност на доцент Малишев, но спря да търси подробности. Защо излишно да травмира човека?

Но надеждите ѝ за приятелките на бившата му жена не се оправдаха. Или не са били толкова близки приятелки, или дамата наистина е била твърде потайна особа, но никоя от тях не можа да посочи болницата, където тя е правила аборта. Пък и не е чудно, в Москва има огромно количество болници, а при аборт приятелките не тичат на посещение. Всичко минава за три дни, а може и за един. Отишла сутринта, вечерта се прибрала. Пътят бе един: да проверяват всички болници поред и да търсят тази, в която е била преди две години Ана Сергеевна Малишева. Сетне да вземат списъка на всички жени, които са се намирали там едновременно с нея и да търсят сред тях работник от „Бърза помощ“. Огромна, трудоемка работа и за какво? Нали не търсим престъпник, а само една жена, която кой знае защо твърди, че Соловьев е пребит. При това е напълно неясно дали тя е била в бригадата, която го е закарала в болницата, или е чула от някои колеги. Добре, да речем, че Настя намери жената, установи точно, че Владимир Александрович наистина е бил пребит. И какво по-нататък? Какво отношение има това към изчезващите момчета? Каква е връзката с откачения, който е откраднал касетите от видеотека? Никаква. И никой никога няма да ѝ разреши да губи ценно време, за да изяснява истината за бившия си любовник, който не е замесен в нищо криминално и дори не е заподозрян.

А наистина ли не е замесен и не е заподозрян?

Настя Каменска не бе от хората, които се страхуват да казват истината.

* * *

— Не им досаждай — рече сърдито Виктор Алексеевич Гордеев. — Стига си се перчила с твоите съображения.

Беше сърдит още от сутринта, привечер малко поутихна, но в гласа му пак видимо се усещаше уморена раздразнителност. Още от сутринта Настя приготви списък на първостепенните мероприятия за

търсенето на крадеца на касетите и сега отиде при началника да се поинтересува дали е направено поне нещо по нейната записка. Оказа се, че не е направено практически нищо. Пак се е намесила междуведомствената политика. Кражбата във видеотеката била дреболия, с която се занимава окръжното управление и която при никакви условия не може да попадне на „Петровка“, освен ако не се появят никакви особено солидни съображения. И Гордеев, и Настя Каменска имаха такива съображения, но цялата беда бе там, че окръжно управление не се подчиняваше лично на тях. А полковник Гордеев категорично не искаше да се огласяват съображенията, да се довежда до знанието на градското ръководство и да се изисква обединяване на делата.

— Разбери — обясняваше той на Настя, — само ние знаем, че изчезването на деветте момчета е работа на едни и същи ръце. И то не със сигурност, само подозираме. Ние сме четирима. Коротков, Селуянов и ние с теб. Толкоз. Разбираш ли какво може да стане, ако обнародваме съмнителните си подозрения? Та само да намекнем, че сред изчезналите юноши се отделя група със семитски тип лице, още утре всички скандални вестници на първите си страници ще пишат, че в Москва действа нелегална антисемитска организация. Какво е важно за тия вестничета? Да се изкупят. За тази цел всички средства са добри: и непроверените данни, и слуховете, и откровената лъжа. Стига да се привлече вниманието на хората, които си падат по бомбастичните сензации. Представиш ли си какво ще стане по-нататък? Московските евреи ще изпаднат в паника. Ще започнат да настояват да се вземат спешни мерки и да твърдят, че властите не ги защитават, защото са евреи. Не, моето момиче, не бива да се отсича категорично по такъв деликатен въпрос. Не съм сигурен, че сред градското ръководство има достатъчно умни и фини политици, които ще съумеят да потушат скандала, без да обидят някого. Във всички времена националният въпрос е най-болният. И най-трудният. Изисква душевна отзивчивост, търпение и далновидност. И всичките ни приказки, че това е работа на маниак, който просто харесва юноши с такава външност, независимо от националността им, ще се окажат глас в пустиня. Никой няма да го чуе, защото ще се намери една камара хора, за които ще е изгодно да сведат проблема до националния въпрос и да раздуят от това огромен скандал. Не забравяй, че приближават избори.

— Не забравям — въздъхна Настя обречено. — Но нали в окръжното няма да търсят тоя смахнат крадец. Имам предвид — няма да го търсят както трябва. Каква фигура е той.

— А онзи младеж, който се досетил да прегледа титрите? По всичко изглежда, че е съобразителен и му сече главата. Мислиш, че сам няма да се справи?

— А кой ще му даде! — Тя безнадеждно махна с ръка. — Никой няма да разбере защо той така се е заинатил с тая кражба във видеотеката. Става дума за дреболия. Ще натоварят момчето с хиляди поръчения и през тия два дена той ще забрави дори да мисли за крадеца.

— Ами хайде да ги заблудим — изведнъж предложи Виктор Алексеевич.

— По какъв начин?

— Кой окръг е това?

— Западен. В района на метро „Молодъжни“.

— Имаме ли някакво дело на тази територия?

— Дори две — кимна Настя, като се досети какво мисли шефът й. — Един труп при Селуянов, втори — при Игор Лесников. По убийството, с което се занимава Селуянов, от апартамента са откраднати ценни предмети, картини, украшения. Става ли?

— Става. Схващаш — похвали я кратко Гордеев.

След половин час той успя така да уреди нещата, че в работата по убийството да бъде включен човекът от Западния окръг, който се занимава с кражбите и има възможност да проследи пътя за реализиране на откраднатото. Точно оперативният служител, който им трябваше. И сега никой не може да ги упрекне, че той изпълнява указания, поръчения и молби на ченгетата от „Петровка“, от отдела за борба с тежките престъпления.

Настя отложи за следващата сутрин срещата с оперативника и замина при Соловьев.

* * *

— Е, разказвай колко скучаеше по мен — рече насмешливо Настя, като се настани удобно в мекия фотьойл.

— Много — също насмешливо отговори Соловьев.

На Настя ѝ се стори, че днес той е малко различен. Друг беше, когато празнуваше рождения си ден. Със синьо поло, рошав и смеещи се очи, сега повече приличаше на оня Соловьев, когото тя познаваше преди много години — уверен в себе си, доволен от живота, винаги готов да се пошегува и усмихне.

В това време Андрей отсъстваше от къщи, отишъл в издателството за авторските екземпляри на поредната книга. Без него Настя се чувстваше много по-свободно, никога не понасяше да изпитват към нея неприязън, дори да я прикриват най-грижливо. Двамата се настаниха в хола, като донесоха от кухнята кафе и сандвичи. Настя щеше да си предложи услугите за приготвянето на вечерята, нали имаше достатъчно продукти, но си замълча — помисли, че старателният помощник ще е недоволен, като види как чужд човек е домакинствал без него.

— А ти скуча ли без мен?

— Малко — усмихна се тя. — В интервалите между спешните задачи, преговорите и подготовката на текстовете за съглашения. Ще си изясняваме отношенията, или ще поговорим за нещо по-интересно?

— Най-интересното са нашите отношения. Не си ли съгласна?

Настя го погледна внимателно. Какво, Соловьев наистина ли се кани по стар навик да я излъже? Ама че самомнение.

— Сигурно — кимна тя. — Но нали знаеш, два пъти не можеш да се изкъпеш в една и съща вода. И двамата сме се променили през тия години. Затова няма смисъл да говорим за миналите си отношения, а още не се познаваме достатъчно добре за сегашните. И ако решим, че сегашните ни отношения са предмет на обсъждане, трябва просто да говорим един за друг.

— Ти си непоносима! — засмя се Соловьев. — През тия години си изгубила целия си романтизъм и си станала суха, делова и заплашително логична. Защо смяташ, че съм станал друг? Аз съм същият, като онзи Соловьев, когото ти обичаше някога.

— Не може да бъде — отбеляза предпазливо тя. — През тия години много неща са станали и в твоя, и в моя живот. И са оставили диря, при това доста забележима. Ти си преживял трагедия, изгубил си жена си. След това си се лишил от възможността да вървиш. Станал си

богат и твърде популярен. Как можеш да твърдиш, че не си се променил?

— За богатството си права, а че съм прочут — това е съмнително.

„А за жената и болестта? — веднага мислено попита Настя. — Правиш се, че не си чул? Защо? Защо така старателно избягваш да обсъждаш тези теми?“

— Няма нищо съмнително — бързо отвърна тя. — Читателите те познават.

— Откъде го измисли?

Настя забеляза върху лицето му непресторен интерес. Соловьев винаги е бил суетен и разговорите за славата му харесваха. Но в случая не кокетничеше и не си просеше комплимент, наистина му бе интересно.

— Лекарката от „Бърза помощ“, която те откарала в болницата, е твоя почитателка.

Сега върху лицето му се изписа злоба, чертите му се изостриха и застинаха, сякаш се стараеше с всички сили да се сдържа, за да не каже нещо рязко.

— Тя веднага започнала да звъни на познатите си и да разказва, че същият Соловьев, който превежда „Източен бестселър“, е жестоко пребит на улицата. Много те съжалявала. Страшно се вълнувала за теб.

Сега Настя бе напълно сигурна, че разговорите за побоя не са лъжа. Но защо няма нищо в сводките? Та това е тежко престъпление, щом човекът е станал инвалид. За такова престъпление можеш да получиш към осем години. Видно е, че Соловьев прикрива престъпниците. Но кого? Сина си ли? Много е възможно.

Ами лекарите? Те са длъжни да съобщят в милицията при постъпването в болницата на жестоко пребит човек. Защо не са съобщили? Защото не ги е грижа за нищо. Защото вече няколко години никой не прави това, което е длъжен да прави по закон или по инструкция. Защото всички мислят само за себе си и не им пука за чуждото нещастие. Дявол знае какво става!

— Тя тогава и на мен се обади — продължаваше без пауза Настя, сякаш нищо не се е случило. — Точно от този момент започнах да си мисля да те посетя.

— Дълго си мислила — сухо се обади той. — Почти две години.

— Да — съгласи се тя, — дълго. Тогава се канех да се омъжвам и не можех да реша правилно ли ще бъде да идвам при теб. Не знаех, че Светлана вече я няма. Мислих, колебах се, убеждавах се. После някак ми мина, след това започнаха приготовленията за сватбата, после меденият месец. Но все пак дойдох.

— Правилно си постъпила. Дори не си представяш колко се радвам, че отново се появи в моя живот.

Настя виждаше, че той иска да смени темата, и не започна да настоява. Но не се канеше да говори сега за чувства.

— Моля ти се, кажи ми коя от тия източни книжки ти се струва най-успешна? — попита тя. — Вярвам на вкуса ти. Ще прочета тая, която ми кажеш.

— Чети ги наред и няма да сбъркаш. Всички са отлични. И сюжетът, и типажите, и диалогът.

— Но трябва да има най-хубава от тях — настояваше Настя. — Твоята най-любима.

— Любима ли? Тогава „Острието“. Но вече я няма, тя излезе миналата година. Ако решиш да я прочетеш, ще ти дам моя екземпляр.

— Благодаря, непременно ще я прочета.

Разбира се, че ще я прочете. И „Острието“, и всички останали книги, които е превел. Просто за да разбере защо точно тази книга нарече любима. Кажи ми коя книга харесваш и ще ти кажа за какво си мислил, когато си я чел. „Спри — сепна се тя, — какво правиш? Защо ти е да знаеш за какво е мислил и какво е чувствал, когато е превеждал книгата? Какво, да не си намислила да го разработваш? От къде на къде? Само защото е решил да скрие от теб и от околните историята с побоя? Овладей се, Настася. Признай си честно: интересен ли ти е като човек? Пак ли си увлечена? Ако да, значи си пълна глупачка, колкото и печално да звучи. Ако не, остави го на мира и не рови в душата му.“

* * *

Генадий Свалов, оперативният служител от Западния окръг, беше млад и повече приличаше на някой от „новите руснаци“, отколкото на традиционно ченге от криминална милиция. Здрав, набит, късо подстриган, караше симпатичен син фолксваген и не се разделяше с

мобифона си. Настя знаеше, че минута разговор по мобилен телефон струва долар, скъпо е за милиционерска заплата. „Докарва си отнякъде момчето“ — помисли тя неодобрително.

— А пък аз ви помня — съобщи той на Настя. — Водехте ни занятията по криминалистика.

Напълно е възможно. Всяка година преди практиката на студентите от последния курс Настя се уговаряше да проведе няколко практически занимания. Целта бе да огледа най-свестните и нестандартно мислещите. После се включваше Виктор Алексеевич Гордеев, който се разтичваше да уреди точно тези момчета да дойдат при тях на практика. Първо, винаги трябват работни ръце, и второ, от тези студенти после избираха новите сътрудници.

— Тогава взехте на стаж при вас и Олег Мешчеринов, помните ли? — продължаваше Свалов.

Помнеше. Това бе един от най-тягостните и спомени. На занятията Олег й се стори умен и съобразителен, само него отдели от слушателите в групата. Но се оказа, че тези качества на Мешчеринов се използват не само в отдела за борба с тежките престъпления. Олег водеше двойна игра, работеше на противниковата страна, пречеше за разкриване на престъпленията и накрая... Мешчеринов уби кварталния Женя Морозов, майор Ларцев остана инвалид, а самият Олег загина. Стреляха един срещу друг, но Ларцев бе по-точен. Владееше добре служебното си оръжие. Интересно дали Свалов знае при какви обстоятелства е загинал колегата му от курса?

Настя обясни на Геннадий подробно плана си за събиране на сведения, които могат да помогнат да се залови крадецът кинолюбител. Предстоеше тежка работа и, изглежда, това не предизвика ентусиазъм у младото ченге. Нещо повече, на Настя й се стори, че той не схваща добре хода на мислите й.

— Какво искате да кажете? Да се ходи по всички видеотеки? — попита недоволно той.

— Не само трябва да се отиде, но и да се препишат имената на хората, които са вземали интересуващите ни филми.

— Но там не се иска документ за самоличност, можеш да кажеш всякакво име.

— Това не бива да те вълнува. Отначало трябва да се обработят фамилните имена, а чак след това ще мислим как ще работим с тях —

обясни търпеливо Настя.

— Но как ще се работи с тях, след като са фалшиви? — Генадий недоумяваше искрено.

Настя започна да се дразни. Изглежда, младежът търси най-лесните пътища. Странно как е могъл да се досети да провери титрите на четиринадесет филма. Дали не му е подсказал някой?

— Първо, не се знае дали крадецът е използвал фалшиви имена. Може да не е смятал за необходимо, особено ако не е планирал предварително кражбата. И второ, изобщо не знаем дали е ходил във видеотеките.

— Какво, значи такава огромна работа може да се окаже съвсем напразна? — изуми се Генадий.

— Може — кимна Настя. — Но пак трябва да се върши. Става дума за възможен убиец и трябва да се прави всичко, което може да даде резултат. И запомни, ако обичаш: не е нужно да се говори за детайлите. Имам предвид изчезналите и загиналите младежи. Разбра ли ме?

Стори й се, че той абсолютно нищо не разбра. Май са сбъркали с тоя Свалов, но нямаше връщане назад. Вече е включен в групата и знае всичко за нещастните момчета. Няма накъде да отстъпват.

* * *

Вечерта Настя тръгна за болницата да види жената на брат си. Разбира се, брат й се бе постарал Даша да е сама в стая с телевизор и хладилник. Като погледна бледото лице на младата жена, Настя усети остра болка в сърцето. Тя вече знаеше, че не са успели да запазят бебето.

— На колко години си, Дашуня — ласкаво рече тя. — Едва на двайсет. Ще успееш да родиш толкова дечица, колкото поискаш.

— Толкова исках точно това бебе — едва чуто отвърна Даша. — Беше такъв чудесен ден, когато ние със Саня... е, нали разбираш.

— Дашенка, миличка, вие със Саша така се обичате, че в живота ви ще има още множество чудесни дни. Не се отчайвай, скъпа. Нали се канехте да ходите в Париж в деня на годишнината от сватбата? Представяш ли си колко ще е хубаво, ако си дойдете с бебче от Париж.

— Какво говориш — прошепна гласчето на Даша, — годишнината е след месец. Няма да стане. Лекарят каза, че трябва да се пазим два-три месеца.

От огромните ѝ сини очи потекоха сълзи, но Даша мъжествено се стараеше да се усмихне с треперещи устни. Сърцето на Настя се късаше от жалост.

— Кога ще те изпишат?

— След седмица, ако няма усложнения. Извинявай — Даша се надигна в леглото и избърса сълзите си, — ще се постарая повече да не рева. Защо ли ми беше да вдигам този идиотски агрегат.

Настя вече знаеше от мъжа си, че нещастieto е станало, когато Дашка, с нейния домакински темперамент, се опитала да премести пералнята. Наистина, че сама си е крива. Хем от това не ѝ ставаше по-малко жал.

В коридора се сблъска с брат си, който мъкнеше две огромни чанти с плодове.

— По-добре ѝ донеси някоя интересна книжка — рече Настя и го целуна по бузата. — Трябва да се отвлеча.

— Вече ѝ носих. Не иска да чете.

— Ами накарай я. Ти мъж ли си ѝ или какво? Прояви власт. На никого няма да стане по-леко от това, че по цял ден плаче за изгубеното бебе. И въобще, колкото може по-бързо си я прибирай въщи. Тя ще посърне тук. Лежи и плаче от сутрин до вечер. Това на нищо не прилича.

— Знам — въздъхна Каменски. — Бързаш ли?

— Не много. Защо?

— Да отидем заедно при Даша. Вече идвах два пъти. Само ще оставя плодовете, ще поседим десет минути и ще те закарам у вас.

Те отидоха в стаята ѝ. Даша, като не очакваше за днес нови посещения, беше дала воля на сълзите и ридаше горчиво. Беше непоносимо за гледане. Настя излезе тихичко в коридора, остави брат си сам с ридаещата си съпруга. Саша се показа след двайсетина минути. Лицето му бе разстроено и навъсено.

— Имаш право — рече той, когато тръгнаха надолу по стълбите, — трябва да прибера Дашка оттук. Още утре сутринта ще отида при главния лекар и ще настоявам да я изпишат на моя отговорност. По-

добре да лежи у дома, край детето. Тъщата ще се грижи за нея не по-зле от лекар. Майчинските грижи са най-добри.

Настя не се съмняваше, че така ще направи. Ако откажат да изпишат Дашка, в ход ще влязат парите. Брат ѝ няма да се поскъпи за никаква сума, щом става дума за жена му и синчето. Той бе млад преуспяващ предприемач, доста солиден човек и трезво вярваше, че парите могат да решат всички проблеми.

На път за Настиния дом той дълго мълча, после неочаквано попита:

— При вас с Льоша всичко ли е наред?

— Разбира се. Защо питаш?

— Стори ми се, че е някак напрегнат. Да не сте се скарали?

— Санечка, ние никога не се караме, нали знаеш. Може би е изморен.

— Ася, не ме заблуждавай. Аз ли не знам как изглежда мъжът ти, когато е изморен. Беше видимо разстроен от нещо.

— Глупости — не се съгласи тя, като чудесно разбираше от какво точно е разстроен Алексей. От епопеята ѝ със Соловьев. — По-добре ми кажи известна ли е в деловите кръгове дама на име Якимова?

— Яна?

— Да. Янина Борисовна.

— Охо, огън жена. — Саша се усмихна за първи път, откакто бяха тръгнали. — Има желязна хватка. Плюс невероятен късмет. И е невероятно богата. Защо ти е?

— Така, любопитствам. Случайно се запознах с мъжа ѝ. Но, Саня, интересът ми е съвсем частен. Надявам се, че разбираш. За нейния съпруг аз работя във фирма, а не в криминалната милиция.

— Казват, че мъжът ѝ си стои вкъщи с децата. Вярно ли е?

— Вярно. Кара ги в детската градина и на училище, прибира ги, готви. Виждал ли си я някога?

— Естествено, много пъти.

— Каква е?

— Ууу — Александър направи изразителен жест, — страшна работа. Красавица. Но всичко ѝ е в изобилие. Ръст, обем, глас, коса. Ако я намалиш към три пъти — тогава няма да има грешка.

— Чувал ли си някакви клюки?

— Как да ти кажа... И да, и не.

— Ще ми обясниш ли?

— Трудна работа — пак се усмихна брат й. — Например, когато веднъж внезапно направи успешна сделка, която по всички прогнози трябваше да се провали, се заговори, че уж използвала незаконни методи за силово въздействие върху контрагентите си. Но само се говори, защото никой не може да твърди със сигурност, че наема биячи или шантажисти, за да постигне целите си.

— Може би в сделката е имало някакви лични причини? — предположи Настя. — Нещо интимно, да речем.

— Това не. — Саша бе категоричен. — За такова нещо никой не е намекувал. Яна има репутацията на безупречна жена. Пък и ти нямаше да питаш, ако я видеше. Мъж, който реши да си има работа с нея, трябва най-малкото да е камикадзе. Трябва да е висок поне два метра, да тежи към сто и дваисет, и десетина милиона в долари, естествено. И да е ерген. И да е не по-стар от четирийсет и пет до петдесет и пет. С властен характер и твърда ръка като допълнение. Тогава ще има шанс. А къде се намират такива мъже?

— Добре де — усъмни се Настя, — не преувеличавай. Знаеш ли какъв е мъжът й? По-нисък от мен, половината глава плешива, мил и срамежлив. Много славен чичко. Целият отдаден на децата и домакинството. И по всичко личи, няма собствени доходи.

— Точно така — усмихна се Каменски. — Защо й е такъв? Жените си избират любовници, които не приличат на мъжете им.

— Може и да си прав — замислено се съгласи тя.

Наближаваха техния блок.

— Ела у нас — покани го Настя. — Защо да стоиш самичък вкъщи? Нали малкият Санечка е у родителите на Дашка.

— Добре — прие с желание Саша.

Едва ли някой ще повярва, че природеният брат и сестрата се познават едва от година и половина, а преди това са знаели за съществуването си, но никога не са се виждали и дори не са разговаряли по телефона. Саша бе с осем години по-малък, имаха общ баща, но различни майки. Запознанството им не започна твърде приятно, но бързо прерасна в гореща взаимна симпатия, а после и в искрена привързаност. Така искрено и горещо Настя и Алексей заобичаха Даша, по това време само „момичето“ на Саша Каменски, после годеницата, после жената. Саша, както и Настя, бе единственото

дете на родителите си и двамата се възприеха с радост — роднини по кръв, така си приличат и по външност, и по характер, макар да са възпитавани в различни семейства. И двамата приличаха на баща си Павел Иванович Каменски, бяха високи, светлокоси, слаби, с почти безцветни вежди и мигли. И двамата малко студени, малко цинични, сдържани и безжалостни към самите себе си. Но ако видят как страдат близките им, са способни на всепоглъщащо съчувствие и съпреживяване.

* * *

Настя не понасяше закъсненията. Винаги се стараеше да излиза по-рано, като оставяше резерва за всякакви непредвидени усложнения, като например спиране на влака в тунел или задръстване, при което автобусът спира за дълго време. С Гена Свалов се уговориха да се срещнат на площад „Комсомолски“, но до уречения час имаше още двацет и пет минути и тя реши да поскита по гаровия площад, да погледа книгите, които се продаваха там в изобилие.

Книгите на издателство „Шерхан“ бяха много, веднага биеха на очи с яркото си и познато оформление. За своя изненада Настя видя и „Острието“ — книгата, която според Соловьев била издадена още миналата година и отдавна се и изчерпала. „Явно Володя преувеличава популярността на поредицата“ — помисли с усмивка тя. Но реши да си купи романа, макар че Соловьев ѝ даде своя екземпляр. Нека да го има, а на Володя ще върне неговия, пази Боже да се случи нещо с книгата, ще стане неудобно. Настя си купи още три романа от поредицата „Източен бестселър“. Соловьев я уверяваше, че всички кримки са написани грамотно и на достатъчно високо равнище, а двамата с мъжа ѝ обичаха и с удоволствие четяха такива книги.

Като видя интереса ѝ към поредицата, продавачът от сергията веднага се впусна в обстоен разговор:

— Имате късмет, взехте последната „Тайна на времето“. Много добре се купува, днес продадох вече шест.

— А купува ли се тази поредица? — поинтересува се Настя.

— Чудесно! Да знаете как върви! Чакат новото заглавие, непрекъснато питат, а постоянните клиенти ме молят да им запазя.

— Ама наистина ли „Тайната на времето“ е последната? — недоверчиво уточни тя. — Съвсем последната?

— За днес — да. Утре пак ще ми докарат. От всяко заглавие вземаме по три-четири парчета на ден. Ако изданието върви, тогава, разбира се, повече, до десет книжки. Ако не върви много — вземаме по една.

— И отдавна ли продавате тази „Тайна“?

— Почти месец.

Настя се разходи по площада, погледна асортимента на другите павилиони. Навсякъде имаше книги с чудноватия красив вензел „ИБ“ и всички продавачи твърдяха, че поредицата върви като топъл хляб. Не е чудно, че Соловьев е станал богат. Изглежда, получава повече от прилични хонорари. Особено ако не му плащат фиксирана сума, а процент от печалбата при продажбата.

Като пъхна купените книги в чантата си, тя се насочи към мястото за среща с Гена Свалов. Геннадий закъсняваше, минаха вече пет минути след уречения час. Настя се намръщи. Не обичаше неточността.

Най-накрая младият оперативник се появи със закъснение от петнайсет минути. Нямахше намерение да се извинява и веднага с делови вид се зае да вади от куфарчето си листове. При това лицето му нямаше много приветлив вид и дори може да се каже, че беше недоволено.

— Тук са данните от дневниците на трийсет видеотеки. Отидоха ми два дена за тях.

— А колко са видеотеките?

— Седемдесет и четири.

— Значи ще ти заминат още три дена — спокойно каза тя. — И не ме гледай така, сякаш те карам в работно време да се занимаваш с личните ми проблеми.

— Затънал съм в текуща работа — сърдито измърмори Свалов.

— Представи си, и аз. А маниакът, който се разхожда свободно из града, създава главоболие на нас двамата. Не на някой друг, а точно на нас. Хайде да се постареем винаги да помним това, става ли?

След като взе записките на Свалов, Настя се върна на „Петровка“ и се залови с неотложните работи. Прибра се вкъщи почти в десет вечерта. На кухненската маса я чакаше бележка:

„Отивам да изнасям лекция, ще се върна късно. Вечерята е във фурната, моля те, потруди се да я стоплиш. Целувам те.“

Да, Алексей познаваше добре жена си, глупаво е да се отрича. Прочутият мързел на Настя понякога достигаше до парадокси, а за нея бе нещо съвсем обикновено да не си стопли яденето. Ако храната по принцип можеше да се консумира студена, тя така и постъпваше. Ако пък не биваше да се яде студена, в отсъствието на строгия Лъошин контрол тя предпочиташе да си отреже филия хляб и да я хапне с парче кашкавал или салам, като я затули със силно кафе.

Борбата между мързела и глада продължи около минута, след което Настя взе компромисното решение: бързо да натъпче в стомаха си традиционния сандвич и да чака търпеливо завръщането на мъжа си, за да вечеря заедно с него. Тя си отрязва хляб и парче салам, после се настани по-удобно, изпружи крака, повдигна ги на втори стол и отвори купения на гарата бестселър със заглавие „Острието“. Книгата беше написана на прекрасен език, интригата се развиваше стремително и още първите няколко страници напълно погълнаха вниманието ѝ.

След известно време Настя с учудване забеляза, че пръстът ѝ, с който държеше страницата, почерня. Мастилото ли цапа? Тя допря другия си пръст и тръкна лекичко по текста. Върху белия лист се появиха мръсни шарки. Настя приближи книгата направо до лицето си — точно така, усети характерната миризма, която издават току-що излезлите от печатницата книги.

Тя отвори книгата от края и прочете данните в карето. Дадена, за печат на 26 януари 1995 година, излязла от печат на 3 март 1995 година. Минало е повече от година, а мастилото цапа. И миризмата. Не е възможно. Сигурно е допечатка, допълнителен тираж. Но защо са отпечатани старите данни? Излиза, че това са остатъци от миналогодишния тираж.

Тя бръкна в чантата си и извади и втората книга — онази, която ѝ даде Соловьев от собствените си запаси. Книгите бяха абсолютно еднакви и данните в каретата съвпадаха. Но тази не миришеше на прясно мастило и по страниците не оставаха петна. Как е могло да стане така, че двете книги да са отпечатани по едно и също време, преди година?

Мисълта ѝ веднага заработи математически. Продавачът от сергията каза, че от търсените книги се продават до десет парчета на ден. Добре, нека да са пет. Колко сергии има в Москва? Около триста. Да вземем двеста. От двеста сергии по пет книги — хиляда на ден. Какъв тираж е посочен в карето? 70 000 екземпляра. Това е за седемдесет дни. И само в Москва. Но нали „Шерхан“ продава книгите си и в другите градове. Ето, на предпоследната страница има цял списък на официалните дилъри на издателството. Дванайсет фирми в дванайсет области на Русия. Да предположим, че половината от тиража е останала в Москва, другата половина е заминала в другите градове. Значи 35000. Трийсет и пет дни продажба. Може би по пет книги на ден продават само първата седмица, а после продажбата върви по-бавно? Но продавачът на гарата каза, че „Тайната на времето“ се продава от около месец, а само днес е продал седем книжки. Не, не излиза. Не може една година по сергиите да има „Острието“ от най-популярната серия с тираж 70 000 екземпляра. Трябва да е изчезнала от продажба още през май-юни миналата година. Е добре, нека да е през август. Но сега сме вече април... Откъде се е взела тази книжка на сергията на Ленинградската гара?

Ключът щракна в бравата, Алексей си дойде.

— Как мина лекцията ти? — попита Настя, като нежно потърка бузата си о рамото му.

— Нормално. Защо не си яла, нахалнице?

— Чаках теб. Нали знаеш, не мога да ям сама, скучно ми е. Сега ще хапнем заедно.

— Ами да — измърмори Чистяков, — сега добрият Льоша ще стопли манджата, ще сервира и ще хапнем. Добре де, не ставай, все едно, човек не може да те поправи. Какво четеш?

— Източен бестселър от японско-американския живот.

— А втората книжка?

— Те са еднакви.

— Да не си ги купила за някого?

— Не. Льош, ела за минутка, ако обичаш.

Алексей вече постави печеното да се топли и сръчно режеше домати на дъската, застанал с гръб към Настя.

— Говори, слушам те — каза той, без да се обръща.

— Искам да погледнеш.

— Тогава почакай.

Той завърши бързо салатата, избърса си ръцете в кърпата и отиде при нея.

— Моля ти се, виж двете книги — помоли го Настя — и кажи какво мислиш за тях.

— Освен че са съвсем еднакви ли?

— Да.

Алексей отвори и двете книги и започна внимателно да изучава титулната страница, на която според Настя нямаше нищо интересно. Отгоре — с черни букви името на автора, Акира Накаяма. В средата на страницата — заглавието „Острието“. Отдолу — знакът на издателство „Шерхан“ — муцуна на ревящ тигър.

— Но те са различни — каза най-сетне той и вдигна учуден поглед към жена си.

— Откъде го измисли?

— Направени са по различни начини. Ето тази — той взе екземпляра на Соловьев — е отпечатана по фотомеханичен път, а другата — по фототипен. Това се вижда и с просто око.

— Аз не виждам. По какви признаци го определи?

— Покритието на буквите е различно. При фотомеханичния начин мастилото е равномерно, а ето тук, на втората книга се вижда, че в долната част на големите букви мастилото е много по-бледо, отколкото в горната. Погледни сама.

Сега видя и Настя. По-точно, и преди се виждаше, но човек, който не разбира от полиграфия, просто никога не би обърнал внимание.

— И какво означава това? — попита тя бавно, разбирайки вече, че е напипала нещо важно.

— Това означава, че книгите не могат да са от един тираж. Изобщо защо ме питаш? Да нямаш никакви подозрения?

— Мастилото цапа — обясни тя и показа на Льоша почернялата възглавничка на пръста си. — То е съвсем прясно. А в издателското каре пише, че тиражът е отпечатан преди година. Ох, Льошик, у нас нещо гори!

— Ах, ти! — Той се втурна към котлона с тигана и го изключи. — Печеното загоря. Заради твоите полиграфични разследвания.

— Е, хайде, извинявай — жално каза Настя. — Не съм искала нарочно.

Известно време се хранеха мълчаливо, после Настя не издържа:

— Льош, а какво значи фотомеханичен начин?

— Стига де — изнедоволства Алексей. — Това е дълго и сложно за обяснение.

— А ти го обясни накратко и по-просто, като за прост човек. Само в най-общи линии. Искам да разбера по какво се различават двата начина.

— Принципно важно ли е за теб?

— Не е принципно, но е важно. Няма значение за никакво престъпление, с което се занимавам. Но нали знаеш, не обичам, когато не разбирам нещо.

— Първо ръкописът се набира на компютър и се прави оригинал макет. После от оригинала макет се правят филми. Диапозитиви. Това разбираш ли?

— Засега да.

— За двата начина тази част е обща. Следват различията. При фотомеханиката на основата на диапозитивите се прави матрица. Комплектът матрици е на гумена основа. Достатъчни са за петдесет хиляди екземпляра. Ако тиражът е по-голям от 50 хиляди, тогава се прави втори комплект. При другия начин се печата на фотокопирна техника. Нещо като ризограф, ако изобщо знаеш какво е това.

— Не знам, но не е най-важното. Схванах главната разлика. Льош, а защо тогава се прави тираж, който не е кратен на петдесет хиляди?

— В какъв смисъл — защо? Подай ми кетчупа, ако обичаш.

— Заповядай. Искам да разбера защо правят тираж над 50 хиляди екземпляра, но по-малко от сто. Щом все едно трябва да се направи втори комплект матрици, то има смисъл да бъде използван напълно. Не е ли така?

— Може да не е рентабилно — сви рамене Алексей. — Сто хиляди могат да не се изкупят, парите за хартията и мастилото са изхарчени, а книгите залежават в склада. Петдесет са малко, явно търсенето е по-голямо, а сто са много. Това е всичко.

— Тогава не разбирам друго. Защо да се печата на копирна техника, щом има матрици, които могат да се използват още за трийсет

хиляди екземпляра. След тиражирането в печатницата унищожават ли се матриците?

— Според договора. Могат да се унищожат, но могат и да се оставят. Какво си се захванала с тия тиражи?

— Любопитно, Льоша, според мен става дума за чиста проба укриване на данъци. Издателството не е толкова тъпо, колкото жена ти. Те сигурно използват матриците докрай и правят стохиляден тираж. В карето посочват седемдесет, в данъчното представят документи за тяхната реализация и плащат данъци върху тази печалба. Продават и останалите трийсет хиляди, но вече не плащат данъци. След известно време вземат филмите и пускат нов тираж. Данните в карето са същите и всички наоколо смятат, че все още се продават остатъци от стария тираж, който е бил реализиран от издателството през миналата година и за който всички данъци са отдавна платени. Главното е книгата да е много търсена. Хитро, нали?

— Хитро — съгласи се мъжът ѝ. — Но не разбирам какво те засяга това. Да не се каниш да си сменяш работата и да ходиш в данъчната полиция? Или да ставаш юрист в издателство?

— Не, слънчице, никъде не са каня да ходя. Просто решавам поредната задача за мозъчна гимнастика.

— Нима? — вдигна вежди Алексей. — А пък аз си помислих, че се каниш да защитаваш твоя приятел Соловьев, когото лошите алчни чичковци-издатели са обидили.

Лицето ѝ пламна. Той не е прав, в случая тя изобщо не мислеше за Соловьев. Нещо повече, съдейки по равнището на благосъстоянието му, издателите му не са го обиждали. Но Льошка пак забеляза, заподозря нещо и застана нащрек. Дори май се обиди. Колко е непредпазлива! Кой я караше да обсъжда с него тия книги!

— Не си прав, мили — каза тя с равен глас. — Соловьев няма никакво отношение към това. Просто чисто съвпадение, че в случая говорим за неговите книги.

— Добре — съгласи се той лесно. — Като няма — няма. Какви планове имаме за събота? Пак ли ще отидеш на работа?

— Не, утре съм вкъщи. Трябва да поработя на компютъра.

— А кога е следващото ти посещение при Соловьев?

— Льоша!

— Какво, Аска, аз съм спокоен като полезно изкопаемо. Просто трябва да се разберем за колата. Кога ще ти потрябва?

— Ако не възразяваш, бих искала да отида в неделя през деня. Но ако ти трябва колата, мога да отида утре или в понеделник.

— Върви, когато си планирала — кимна Алексей. — В неделя ще съм у дома.

— Благодаря.

На масата се промъкна напрежение и Настя трескаво се опитваше да измисли как да го разсее. Но нищо оригинално не ѝ хрумваше.

— Льоша, не мога да гледам как се терзаеш — започна тя решително. — Вече ти казах, че се опитваме да разкрием тежко престъпление. Загинали са девет юноши, които първо са изчезнали от къщи. Някъде в Москва или в областта живее някакъв звяр, който ги държи заключени, тъпче ги с наркотици, спи с тях, докато не умрат от свръхдоза. Той е ненормален, той е маниак. Всеки ден очаквам с ужас, че ще дойдат още едни родители и ще съобщят за изчезването на още един младеж. Имам една-единствена нишка и тя е свързана с мястото, където живее Соловьев. Не мога да не ходя там, разбери. Това е мое задължение. Мой дълг пред нещастните родители, които с месеци търсят сина си, а намират мъртвото му тяло. Но твоите преживявания са не по-малко важни за мен. Ти си мой мъж, аз те обичам и за твоето душевно спокойствие съм готова да направя твърде много. Не искам да страдаш от безпричинна ревност. Но ако не можеш да спреш, тогава ще се наложи аз да спра.

— Какво искаш да кажеш?

— Ще престана да ходя при Соловьев.

— Ами момчетата? И техните родители?

— Нищо. Нека някой друг да търси маниака, някой, на когото мъжът не е такъв ревнив.

Алексей се усмихна смутено, но с видимо облекчение. Като че ли се почувства неловко.

— Прости ми, Асенка. Не мислех, че това така те нервира. Край, няма повече.

— И мога ли да ходя при Соловьев?

— По живо, по здраво, колкото си искаш.

— И ти няма да откачаш по този повод?

— Ще откачам. — Той се засмя. — Само от инат. Напук на теб. За да разбереш най-после какво ми е, когато ти преживяваш заради нещо, а аз не знам за какво и как да ти помогна.

— Не си ли ужасен, а?

Настя разбра, че конфликтът вече е изчерпан. Той продължи цяла седмица, от миналия петък, когато тя за първи път отиде у Соловьев да го поздрави за рождения ден. Цяла седмица в дома им цареше напрежение и хладно отчуждение, макар да се държаха както винаги — спокойно, миролюбиво и дружелюбно. Такива скрити конфликти са много опасни, оставят незарастващи рани в душата, макар да няма викове, скандали и прочие ярки и силни прояви. Тя си спомни една фраза от току-що прочетения откъс от „Острието“: „Човек с тъжни очи — това е човек, който в детството си никога не е плакал, когато са го ругали и били.“ Фразата ѝ се стори смътно позната, но сега Настя нямаше настроение да се рови в спомени.

ГЛАВА 5

Ерата на видеотехниката донесе със себе си множество промени. Първата и най-чувствителната беше постепенното препрофилиране на кинотеатрите: вместо да прожектират филми, те преминаха на търговия с мебели, автомобили, техника и дори сватбени рокли. В просторните и някога красиви фойета сега имаше игрални автомати, светеха табелки „Обмяна на валута“ и вече нищо не напомняше, че тук някога е царствало киното — което между другото се смяташе от приличните хора за изкуство. Но изместването на изкуството от търговията и примитивните забавления стана нещо съвсем обикновено.

Втората промяна, която не всеки можеше да забележи, бе „преместването“ на децата от улицата по домовете. Разбира се, ако можеше да се пусне видеото направо на пейката в парка, младежта щеше да постъпи точно така, понеже е на свобода, в компания, с цигара между зъбите и чаша вино менте, а главното — гледането на кино без родителски надзор е къде-къде по-приятно. Но понеже световният технически прогрес изоставаше от потребностите на подрастващите, все пак се налагаше да гледат кино в домашни условия. Родителите са доволни — рожбата не се шляе по улиците, а рожбата пък от своя страна се радва, че може да се забавлява и да си прави удоволствие, вместо да чете дебели скучни книги за някаква си война и мир. Инспекторите от детските педагогически стаи въздъхнаха с облекчение. Учителите безнадеждно махнаха с ръка, отчаяни, че някога ще дочакат учениците им да благоволят да прочетат предвидената от програмата литература. С всяка изминала година децата четяха все по-малко и по-малко, а граматичните грешки в писмените им работи ставаха все повече и повече.

Сега видеокасета може да се купи на всеки ъгъл. И почти във всички тези места касетата може да се вземе под наем. Това ставаше по два начина: безименно-поверителен, т.е. несериозен и скъп, и с дневников отчет, т.е. сериозен и евтин. В първия случай човек отива

във видеотеката, взема касета, оставя в залог сума, равна на продажната цена на касетата, а когато връща филма — получава обратно парите си с удръжка за ползването, т.е. наем. При това в кутията с ярък надпис можеш да пхнеш всичко, което ти хрумне, и да си оставиш за лично ползване някой нов хит, а да върнеш нещо много старо и съвсем не касово. Като вариант на некрасивата постъпка се практикува следното: не връщаш във видеотеката тяхната касета, а копие, направено с много лоша апаратура, с ивици, лош звук и прочие прелести. При приемане на касетата не се прави проверка. Но и цената на услугата на подобни места е висока: продавачът разбира цялата степен на риска, понеже, като открие измамата, не може да намери наглия мошеник-клиент, затова вдига цените за ползване на касетите, та при подобни неприятности да има финансов резерв за подмяна на откраднатото копие с ново.

При отчетния начин с дневник във видеотеката все пак питат за името и дори искат документ за уточняване на адреса. Затова пък наемът е малък, жълти стотинки. Но така е само на книга. В действителност нещата изглеждат малко по-иначе. Рядко се искат документи, макар фамилиите да се записват. В този случай наемът е малко повече, отколкото трябва да се взема при показване на паспорта, но не толкова много, колкото дават „безименните“. Получава се нещо средно. В столицата имаше точно седемдесет и четири такива пункта, в които се води отчет чрез дневник. И тази събота на Настя ѝ предстоеше да поработи по тридесет от тях, в които бе успял да отиде Геннадий Свалов.

Денят се оказа изключително подходящ за домашна къртовска работа. Вчера все още слънцето светеше ярко и поставяше под съмнение способността на някои не особено волеви личности да устоят на изкушението да се разходят бавно. Затова пък в събота още от сутринта времето не мамеше наникъде. Под ниските плътни облаци бе мрачно, сиво и мокро, ръсеше дребен дъждец и мисълта за разходка не събуждаше никакви приятни асоциации.

Настя, разбира се, не издържа, даде си почивка и спа до десет и половина. Тя изобщо обичаше повече да поспи, особено в такова мрачно дъждовно време като днешното. Алексей стана много по-рано и когато тя с усилие отвори очи се оказа, че мъжът ѝ отдавна е закусил и се е разположил в кухнята — готви се за поредната лекция, която му

предстои да чете тази вечер в някакво търговско учебно заведение. Там подготвяха икономисти и затова задължително включваха в програмата курс по висша математика.

Като едва тътреше крака и усещаше немощ в цялото тяло, Настя се пъхна под душа и започна да се събужда. За да накара главата си да работи, се опита да си припомни заглавията на четиринадесетте филма, задигнати от странния крадец. Не само заглавията, но и жанра. На третото заглавие леко превъртя крана и поразхлади водата. На седмото засече, то бе сложно и дълго. От яд Настя въртна силно крана със синьо кръгче и под струите на мигновено изстиналата вода трудното заглавие изплува в паметта ѝ от само себе си. Тялото ѝ настръхна, но тя мъжествено тормозеше полусъбудилия се мозък, докато не изреди и четиринадесетте филма.

Затова пък след екзекуцията се появи в кухнята весела, с порозовяло лице и блестящи очи. Алексей отмести настрани книгата си и направи място на жена си да закуси.

— Льошик, нека да приготвя за обед нещо екзотично по твое желание — предложи Настя.

След вчерашното обяснение с мъжа си тя още по-остро почувства вината си, че го е накарала да страда, и сега искаше по някакъв начин да я заглади.

Алексей вдигна глава и я погледна с интерес:

— Например?

— Ами и аз не знам. По твой избор. Какво искаш?

— Есетра. За предпочитане — на грил. Ще се справиш ли?

— Ще опитам — отвърна храбро тя.

Настя изобщо не беше уверена в способностите си да приготви есетра на грил, но в края на краищата главното е да започне, пък после ще видим, ще надникне в готварската книга или ще попита Льошка. Изпи бавно две чаши силно кафе, сдъвка сандвича с кашкавал и стана да се облича, за да отиде до магазина. Льоша току я поглеждаше с неприкрита ирония, но напълно добродушно. Щом жена му веднъж на три месеца се готви да отиде в събота в магазина сама, без мъжа си, може да се окаже забавно. Обикновено през почивните дни ходеха за покупки или заедно, или — ако Настя работеше — с това се занимаваше Алексей.

Тя намъкна якето и маратонките и надникна в кухнята:

— Льош, а какво да купя?

— Добър ден! Той изразително разпери ръце. — А от какво възнамеряваше да правиш есетра на грил? От говеждо ли?

— Ама. Льош — измяука жадно тя. — Та аз не знам каква есетра да купя. Замразена, прясна, в кутии, на килограм или друга.

Алексей въздъхна печално и обясни подробно къде най-близо може да купи каквато трябва есетра, колко и как да я избере.

— И не забравяй домати, краставици, магданоз, картофи и един буркан с гъби. И купи също настъргано мариновано цвекло, ако видиш.

— Че защо? — глупаво попита Настя.

— За гарнитура. Щом ще харчим толкова пари за есетра, трябва да я сервираме така, че да е приятно. Действай, както ти казват по-големите, не се прави на умна.

— Виж го ти! — Настя прихна и натъпка в чантата си пластмасови торбички с дръжки. — По-голям с осем месеца, пък ми говори...

— Вземи колата, големичката ми — рече насмешливо Чистяков. — Трябва да се купят зеленчуци за през седмицата.

— Няма нужда — не се съгласи Настя.

— Не, има. Пак ще се държиш за гърба. Недей спори, ако обичаш.

— Е, Льоша, не обичам да ходя на пазар с колата. Излишен лукс. Пък и трябва да търся място за паркиране, там е пълно с народ, нали разбираш. Не, не искам.

Алексей захвърли писалката на масата и вдигна очи към тавана:

— Господи, защо ми пробута за жена не умницата, която сам си избирах и чаках толкова години, а някаква безмозъчна глупачка? Сега ще трябва да зарежа лекцията, да се облека и да отида заедно с нея на пазар, защото това глупаче не бива да носи повече от три кила, иначе ще го заболи гърбът. Виждате ли, не иска колата, проявява каприз в събота сутрин. И заради този каприз нещастният съпруг трябва или да отиде с нея да мъкне чантата, или да се готви в близките дни да слуша как стене, охка и се държи за гърба, предизвиквайки жалост и състрадание към себе си. Кой вариант да предпочета, Господи?

Настя разбираше, че той се шегува, но по гласа му чувстваше, че мъжът ѝ започва да се сърди. Тя наистина не обичаше да кара колата,

много се изморяваше от шофирането, но сега май не трябва да се опъва, иначе Льошка ще тръгне с нея и ще изостави лекцията си. Няма да е добре.

Пазарът не бе много далеч и тя напазарува набързо. Само след час изваждаше в кухнята покупки, които Алексей придирчиво оглеждаше. За нейно голямо учудване се оказа, че правилно е избрала есетрата и изобщо е купила всичко, без нищо да забрави и обърка.

— Добре, върви си работи — великодушно рече Чистяков. — Аз ще приготвя всичко, че ти ще похабиш скъпата стока.

Тя радостно млясна мъжа си по бузата и изчезна в стаята. Неприятната, но задължителна част свърши, сега започваше приятната, интересна и носеща удоволствие — работата.

Настя пусна компютъра и за начало начерта голяма таблица, в която имаше четиринайсет колонки — за всеки откраднат филм. Отгоре на всяка колонка написа заглавието на филма и започнала разчертава редовете. Десет административни окръга. Отстрани да напишем името на окръга. Сега вземаме всеки конкретен пункт за даване касети под наем, като знаем адреса, намираме в кой окръг се намира и нанасяме всички данни в съответния раздел. Засега пунктовете са трийсет, но до вторник, както тя се надява, ще се появят списъци за още четирийсет и четири.

Когато се занимаваше с нещо, Настя не обичаше да мисли, че може би го прави на вятъра. Твърдо вярваше, че няма работа залудо. Дори ако не донесе желания резултат, непременно ще се получи друг резултат, който изобщо не са очаквали. Крадецът кинолюбител може да е вземал касети там, където наемът е по-висок, но не питат как се казваш. Може. Напълно е възможно. И тогава опитът на Настя да го хване сред огромното множество хора, вземащи касети в евтините видеотеки, предварително е обречен на неуспех. Но тя непрекъснато помнеше, че крадецът е отмъкнал касетите, макар да е било по-лесно да ги купи. И ако това е свързано с материалното му положение, значи най-вероятно ги е взел там, където са по-евтини. Разбира се, кражбата може да не е поради липса на пари, а да е свързана с психическите особености на престъпника. Но при всички случаи трябва да се работи с фамилните имена. Ако нищо не излезе, значи крадецът е вземал касети там, където са по-скъпи, или изобщо не е използвал услугите на видеотеките, получил е касетите временно от някой друг източник.

Това ще са други работни версии, ще се наложи и тях да обработва. Няма напразна работа, а отрицателният резултат също е резултат, както обичаше да повтаря самата Настя Каменска.

* * *

Беше вече достатъчно топло и Кирил Есипов, генералният директор на издателство „Шерхан“, реши да открие курортния сезон. В петък вечерта замина на вилата си в Подмосковието, по Рижкото шосе, очаквайки в събота за обед двамата си приятели съратници — Гриша Автаев и Семьон Воронец. Есипов бе ерген, но дамата на сърцето му беше все същата, която и миналата година — високата, стърчаща с една глава над него дългокрака манекенка Оксана. Вовчик, якият двуметров телохранител на Есипов, отдавна си точеше зъбите за нея.

В къщата бе много горещо и Оксана се разхождаше само по шорти и късичка блузка с презрамки, под която се показваше доста широка ивица от гладкия ѝ стегнат корем.

— Кога ще дойдат твоите? — попита тя, като отиде при Кирил и се разположи на коленете му.

— В три. Защо? Да нямаш никакви планове?

— Нямам никакви планове, просто искам да се облека, преди да са се появили.

— Откъде тая скромност? — усмихна се Есипов.

— Оттам — грубо и обидено отвърна момичето. — Не ми харесва, когато твоят дебилен Воронец ме разсъблича с поглед.

— А той разсъблича ли те? — все така лениво любопитства Кирил.

— Не си ли забелязвал? Или мислиш, че като сте такива богати и неразделни приятели и тримата, аз трябва да съм обща? Разбира се, първо за теб, като командир, като капитан на отбора, а после, каквото остане, и на тях. Така ли?

— Ксюша, Ксюша — той я погали по гърба и раменете с ласкав и успокояващ жест, — какво говориш, моето момиче. Ти си ми красавица и нищо чудно, че на мъжете им текат лигите подир теб. Това е напълно естествено и не трябва да им се сърдиш. По същия начин не

бива да се сърдиш и на мен, че не скачам да разбия муцуната на всеки, който те погледне. Та аз не мога да се сбия с половин Русия, нали?

— Все едно, трябва да кажеш на твоя Воронеж да не ме зяпа — упорстваше Оксана и се притискаше по-силно към Есипов. — Той е гаден и ми е неприятно.

— Е, Ксюшенка, глупости. Пък и не е професионално. Ти си манекенка и трябва да свикнеш, че ще те гледат всички наред, а не само онези, които лично на теб са ти приятни.

— Добре — тя въздъхна шеговито и го целуна по темето. — Ще търпя твоя Семьон в името на величието на професията ми.

Оксана съвсем не беше глупава, макар да обичаше да се поглези и да се преструва на глупаче. Зад широкото безметежно чело без нито една бръчица се криеше прагматичен ум на девица, която добре знае кое колко струва, защо и с какво да плати за една или друга услуга. Бе достатъчно деликатна и възпитана, за да може Есипов да я води на светски прояви, и в същото време добре чувстваше социалната дистанция. Нали можеше да има и към телохранителя Вовчик същите претенции, като към Семьон, но нито веднъж не се оплака на Есипов от него. Вовчик е слугата, долният слой, една нейна дума, и ще го изпъдят без съжаление и без да му платят. А защо да страда момчето? Затова че има нормална здрава мъжка реакция, която не прави разлика между обикновената мацка и гаджето на шефа? Семьон Воронеж е нещо друго. Нищо не го заплашва, Кирил в никой случай няма да се раздели с него, те са стари приятели и делови партньори, затова може да се оплаче от него. Няма да навреди на Семьон, а Оксана все пак си излива гнева, няма да го сдържа вечно в себе си я. И друго, грехота е да се оплаква от Вовчик, той е добро момче, а главното — разбира, че няма шансове пред господаря. А Семьон Воронеж се смята за неотразим и затова не вижда нищо позорно, ако се чука с момичето на своя приятел и бизнес партньор. Макар че какво неотразимо има в него?

За пристигането на Автаев и Воронеж Оксана вече бе по джинси и плътен трикотажен пуловер с дълги ръкави. По правило не присъстваше на деловите разговори, макар нищо да не криеха от нея. Просто скучаеше. Ето и сега, като постоя с гостите протоколните десет минути, тя се извини вежливо, усмихна се мило и излезе от стаята.

Телохранителят Вовчик седеше в просторната кухня и решаваше старателно кръстословица. Щом чу стъпки, вдигна глава и приветливо се усмихна.

— Не казаха ли кога ще обядват? — попита той, като огледа жадно момичето.

— След двайсетина минути. Засега само пийват по малко. Нагълтали се с европейски маниери, а така и не се научиха кога да обядват^[1] — усмихна се Оксана. — Да ти помогна ли?

— Няма нужда, всичко е готово. Постой с мен, хайде да решаваме заедно кръстословицата. Седни ми на коленете, по-добре ще виждаш.

— Какво да виждам по-добре според теб? Буквите или страстната ти любов? — насмешливо го прекъсна тя. — Вовочка, сто пъти съм ти казвала, не си протягай лапичките към мен.

— Не ги протягам. — Той изпъна ръцете си напред и ги размаха игриво. — Каня те на коленете си. Ето къде са ръцете ми.

Те се засмяха на непретенциозната и пошла шега. На Оксана през ум не ѝ минаваше да удовлетвори желанието на телохранителя. Дори когато се караше с Кирил, дори когато се чувстваше несправедливо и горчиво обидена, не мислеше, че може за отмъщение или на инат да изневери на Есипов с телохранителя му. Красивото и стройно тяло бе професионално оръдие, средство на труда, съществуваше, за да облича екстравагантни дрехи, които я правят още по-привлекателна, по-ярка и предизвикателна. Стана манекенка още като ученичка и свикна, че красотата на тялото трябва да се използва за работа, а не за разчистване на сметки или за някакви други неблагоприятни цели.

Оксана си наля чай в голяма красива чаша с изрисувани златни лалета и придърпа пакета с крекерите. Вовчик не се учуди, знаеше, че Оксана спазва строго диета и никога, освен при особено отговорни случаи, не сяда да се храни заедно с гостите на стопанина. Тя имаше добър апетит на млада здрава жена, спазването на диета изискваше значително напрежение и мощни волеви усилия, затова Оксана се стараеше да не се дразни излишно от вида на такива вкусни, такива достъпни и толкова опасни за талията блюда. Вовчик разбираше това и се отнасяше съчувствено, като към тежка болест, с която не е прилично да се подиграва. Самият той много обичаше да се наяде до насита и

съчувстваше искрено на момичето, което е принудено да се лишава от радостите на живота.

— Обърни се — каза той след известно време, — започвам да сервирам.

— Ти си човек — обади се с благодарност Оксана, като се премести на стола до прозореца и даде гръб на разкошния двукамерен хладилник, от който Вовчик ще изважда такава вкусна, но забранена за нея храна.

В кухнята, както и в цялата къща, бе горещо и след парещия чай на Оксана ѝ се прииска прохлада. Тя дръпна райбера на прозореца и разтвори и двете крила. Коленичи на стола, облегна се с ръце на перваза и подаде глава навън. Дребните дъждовни капки приятно освежиха горещите ѝ бузи. Кирил бе на верандата с гостите, явно снощи са се престарали с парното и сега всички търсеха къде е малко по-хладно. Може вчера да беше слънчево, ни през нощта температурата падна до минус пет, и вятърът бе северен. Кой да ти знае, че след няколко часа времето ще се промени, през нощта ще стане плюс четири, а през деня — почти петнайсет градуса.

До нея достигаха отчетливи гласове, сякаш седеше с гостите на верандата.

— Засега още никой не беше се сетил за това — чу Оксана гласа на Кирил Есипов. — Всички искат да ударят по-голяма печалба, затова им свиди да дават пари за изучаване на читателското търсене. Гриша, знам, че сега ще започнеш да се дърпаш. Разбери най-сетне, че трябва да умеем съзнателно да правим разходи, за да може след известно време да увеличим печалбата.

— И колко ще ни струва това по твоите сметки? — долетя откъм верандата недоволният глас на Григорий Автаев, търговския директор на „Шерхан“.

— Дай да сметнем. Трябва да се работи в Москва и големите градове, където имаме наши дилъри и където има големи вузове. Студентите и учениците от горния курс ще се заемат с удоволствие с анкетирането, всички искат да изкарат парички. Ако се плаща по хиляда рубли за една анкета, за тях това ще е добър стимул. Ще застанат до сергията с книгите и ще анкетират купувачите. Мисля, че на ден ще анкетират петдесетина души. Ако трябва, ще пореботят два-три дена.

— И колко анкети искаш да получиш? — пак се чу гласът на Автаев.

— Мисля, около пет хиляди са достатъчни, за да добием представа, първо, за общата картина и, второ, за нашите читатели, за купувачите на книгите ни.

— Пет милиона! — ахна Автаев. — Това са хиляда долара. Да хвърлим хиляда долара за някаква никому ненужна анкета! За нищо на света.

— Много повече, Гриша — усмихна се Есипов. — Първо, трябва да се разработи и състави грамотно. За това са нужни специални знания. Ако неправилно съставим анкетата, ползата ще е колкото от пръч мляко. По-нататък. Трябва да платим на хората, които ще търсят бедните студенти, ще им обясняват какво трябва да правят и най-важното, ще ги контролират. Нали знаете какви са сегашните студенти. Ще седне вкъщи, ще си измисли за десет минута отговорите на петдесет анкети и ще легне да спи, а вечерта ще ни донесе анкетата и ще си иска парите, петдесетте хиляди рубли. Не, драги мои, студентът трябва да стои до сергията заедно с продавача, а контролърът трябва да обикаля от сергия на сергия и да надзирава всичко да е наред. И това също струва пари. По-нататък. Анкетите трябва да се обработят, тоест отговорите да се вкарат в компютър. Семьон, ти можеш ли да работиш с програмния пакет за обработка на анкети?

— Какво? — тъпо попита Воронец.

Оксана се усмихна. Кой знае защо се развесели. Тя разбираше добре всяка дума на Кирил, тази идея се роди пред очите ѝ и Кирил много пъти бе я обсъждал с Оксана. А тъпият Воронец нищо не схваща. Той сигурно не знае дори как се включва компютър.

— Нищо — грубо отговори Есипов. — А ти, Гриша?

— Колко? — прозвуча в отговор убитият глас на търговския директор, вече разбрал накъде бие главният.

— Също не по-малко от хиляда долара. Това е интелектуален труд и струва скъпо.

— Хиляда? — възкликна ужасен Автаев. — За какво?

— За въвеждане на анкетите в компютър, за съставяне на програма за обработката им, за таблици с резултатите и за заключителната аналитична справка. За всичко заедно — хиляда. За по-малко пари никой няма да се залови.

— Ами ако потърсим? — попита с надежда Григорий. — Може да намерим по-евтино?

— Вече се интересувах. Обикновено програмите за обработка на анкети са при хората, които правят анкети. Пакетът е голям, заема много място в компютъра и който не работи със статистика, изобщо не си го монтира. А който работи с анкети, отлично знае ценността на резултата от всяко анкетиране, тях не можеш ги преметна. Те по-добре от нас разбират, че в крайна сметка става дума за големи печалби и няма да се наемат да работят за жълти стотинки.

По звъна на приборите и чашите Оксана разбра, че започват да се хранят. Тя пак седна на стола, облакът се на широкия перваз и подпря главата си с ръка. Лицето ѝ беше мокро, но не започна да го бърше с кърпа — нищо, влагата е полезна за кожата. Когато Вовчик се върна в кухнята, тя помоли:

— Вовунчик, ако обичаш, сложи ми в чинията диетични продукти. Само без хляб и майонеза.

След няколко минути телохранителят постави пред нея голяма дълбока чиния с листа зелена салата, парченца ананас и ненакиснати овесени ядки. Той не разбираше как може да се яде това и от цялата си душа съчувстваше на младата манекенка.

Но Оксана не споделяше чувствата му. Тя знаеше, че в тази странна салата има една камара витамини, необходими за кожата и косата, а почти няма калории. Затова ядеше без отворачение, дори усещаше някакъв емоционален подем. Впрочем знаеше, че подемът е предизвикан от случайно подслушания разговор. Колко е по-умен и по-далновиден от партньорите си нейният Кирил! Винаги е чувствала това. От самото начало, от първия ден, когато се запозна едновременно с тримата. Тогава ѝ беше казано:

— Избирай когото искаш, по твой вкус. Който ти хареса. За мен е важно постоянно да си с един от тях, а с кого точно — сама решавай. Тримата са едно цяло, помежду им няма тайни.

И тя дълго се взира в тримата ръководители на издателство „Шерхан“. Пръв, естествено, пред погледа ѝ попадна Семьон Воронец — едър и плещест. Оксана беше висока сто осемдесет и четири, съвсем добър ръст за манекенка, и Воронец ѝ подходеше на височината. Но като поговори с него няколко минути, момичето разбра, че той е неспасяемо тъп. Гриша Автаев много си го биваше, става дума за

външността, но по това време Оксана добре знаеше какво е да си любовница на човек, който си пази репутацията на верен съпруг и грижовен баща. Постоянен страх от разкриване и разобличаване, тайни и явни погледи към часовника, безкрайни разговори за болестите на малкото дете и успехите в училище на голямото. Само унижение и никакво удоволствие.

И едва накрая спря вниманието си на Есипов. Най-ниският от тримата и най-младият. В известен смисъл най-неподходящият за нея по ръст и по възраст. Оксана винаги беше харесвала по-високи от себе си мъже и по-големи поне с десетина години, ако е с повече — дори още по-добре. Кирил бе с половин глава по-нисък и по-голям само с три години. Но Оксана избра него. И не съжали.

Тя не си представяше съвсем добре защо я „пробутаха“ на Есипов. Само в общи черти знаеше схемата. Човекът, който я нае, знае как да направи истински доходна издателската работа, в главата му непрекъснато се появяват разни идеи. Нейната задача е да вниква в същността на идеите и много внимателно, някак между другото да ги подхвърля на Есипов, като се старее той да смята идеите за свои собствени.

— Искам издателство „Шерхан“ да стане най-богатото и най-престижното в Москва, а може и в цяла Русия — каза тогава на Оксана нейният работодател.

— А защо ви е това? — учуди се момичето. — Какъв интерес имате? Ако знаете как да направите доходно едно издателство, заемете се. Защо да давате печалбата в чужди ръце.

— А кой ти каза, че възнамерявам да я давам? — усмихна се мъжът. — Мисля да я измъкна именно в моя полза. Но най-напред искам тя да стане голяма и хубава. Разбра ли?

— Разбрах — отговори Оксана.

— И трябва много да се старееш, момиче, за да има „Шерхан“ наистина голяма и хубава печалба. Защото, когато дойда да я вземам, ти ще получиш определен процент. Колко искаш?

— Двайсет процента — каза момичето, след като помисли. — Мисля, че ще е справедливо. Идеите са ваши, не споря, аз лично никога нямаше да измисля такова нещо. Но нали изпълнението е мое. И аз ще трябва да спя с него. Не мога да кажа, че умирам от желание и страст, за мен той е дребничък.

— Ти си добро момиче — произнесе човекът, който я нае, с удовлетворена усмивка, и Оксана видя, че той наистина е доволен, само не може да разбере от какво именно. — Умна си и не си алчна. Поиска точно процента, който и аз се канех да ти предложа. Това означава, че двамата с теб мислим еднакво. Може би сътрудничеството ни ще е плодотворно.

Минаха две години и Оксана с очите си се убеждаваше в правотата му. Той ѝ обясняваше как трябва да се гради издателското дело, тя не принудено и някак случайно „подаряваше“ идеите на Есипов, а после при поредното неформално съвещание на тримата ръководители Оксана чуваше, че печалбата се е увеличила, че за месец от този тираж са натрупали толкова и толкова, а от другия тираж — още толкова.

И току-що чу как Кирил ясно и делово излага пред партньорите си идеята за социологическото проучване на контингента читатели, за да получат представа главно кой купува книгите на „Шерхан“, какви слоеве от населението се интересуват от „Източен бестселър“, какви не са обхванати и прочие. Харесва ли читателят книга с твърда подвързия или иска да вижда по лавиците малки книжки джобен формат с меки корици, които са и по-евтини, и лесно се побират в джоба или дамската чантичка. Проучването можеше да даде отговор на множество въпроси, а на нея, на Оксана, бе поръчано да хвърли първото зърно в главата на Есипов.

Тя започна миналата седмица с невинна забележка:

— Представяш ли си, днес видях как една лелка не си купи „Тайната на времето“. Повъртя я в ръце, повъртя, ах, ох, а след това я върна на мястото ѝ.

— Скъпа ли ѝ се видя? — учуди се Кирил.

— Не, не може да се пъхне в чантата ѝ. Съвсем прилична дама, със злато, скъпо облечена. И чантичката ѝ малка. Така се учудих, че се кани да си купи „Тайната на времето“.

— Учуди ли се? Защо?

— Ами... — Оксана помълча, сякаш подбираше думите. Всъщност целият разговор бе построен в главата ѝ от два дена. — Винаги ми се е струвало, че „Източен бестселър“ е за определена публика и подобни дамички не се отнасят към нея. Изглежда, съм се лъгала.

Това бе достатъчно, за да може Есипов да се замисли дали си представя добре своите читатели. После се наложиха още няколко точно пресметнати реплики, за да назрее в главата му идеята за анкетата. И ето днес — живият резултат във вид на делови разговор с партньорите. Дори не ѝ се вярва, че само преди седмица в главата на Кирил нямаше такива мисли. Вложи ги там предпазливо и умело младата му любовница — манекенката Оксана.

* * *

При мрачно дъждовно време не можеше да се работи само на дневна светлина и всъщност от сутринта в кабинета светеха полилеят и настолната лампа, даваща допълнително осветление за клавиатурата на компютъра. Соловьев обичаше такова меко топло време, леко дрезгаво, затова пък без глупава лекомислена веселост.

Работата вървеше леко и както винаги му доставяше удоволствие. Гледаше ръкописите, покрити с йероглифи и прикрепени върху специален статив, а пръстите му се гонеха палаво по клавиатурата и върху синия екран се появяваха бели букви, които съставяха текста на увлекателния роман — екшън или трилър. Владимир Александрович изпитваше необикновен творчески подем, неочакваната поява на Анастасия в живота му насочи мислите му в ново русло, даде тласък за раждането на нови образи и идеи. Дори си изгуби апетита — толкова се увлече в превода.

Около пет часа Андрей все пак настоя, че е време да обядва. Соловьев се придвижи до кухнята с количката, изяде бързо всичко, което бе приготвил помощникът, дори не усети вкуса, поблагодари съдържано и веднага се върна в кабинета, макар обикновено да обичаше след храна, без да бърза, да изпие едно кафе, да запали цигара и бъбрейки с Андрей, попийваше коняк от малка чашка с широко дъно.

Но този ден надеждите му за плодотворна работа не се сбъднаха. Когато се върна в кабинета, Соловьев с огорчение видя в средата на екрана на монитора зелен квадрат — признак, че компютърът е „увиснал“. Натисна с досада копчето за рестарт, но когато на екрана се появиха каталозите, с ужас разбра, че целият текст, превеждан днес половин ден, е унищожен. Вчерашният текст бе цял и невредим, но от

днешния нямаше и следа. Соловьев направи няколко плахи опита да възстанови загубата с помощта на команда Unerase, но нищо не стана. В компютъра се е появил вирус, който унищожава текущата работа. Но кой знае, може да върши и други гадости. Едно от правилата гласи: щом откриеш вирус в компютъра, ако не знаеш как да го лекуваш, веднага го изключи. Вирусът се развива и изяжда програмите и текстовите файлове само тогава, когато компютърът работи. Когато си живее в твърдия диск и с нищо не издава съществуването си, вирусът може да има дълъг латентен период, а после в един прекрасен миг се показва и започва да помита всичко наред като стадо млади гладни бизони.

Като изключи компютъра, Соловьев извика помощника си:

— Андрей, трябва да се извика компютърната „бърза помощ“. Имате ли телефона на фирмите, които работят в почивните дни?

— Не, но ще намеря — отвърна делово помощникът. — А какво се е случило? Какво да съобщя?

— Кажете, че има вирус, който унищожава текущата работа.

Соловьев пак се върна в кабинета, взе книга от лавицата и потъна в четене. Чуваше зад вратата приглушения глас на Андрей, който звънеше по фирмите, занимаващи се с ремонт и обслужване на компютърна техника. Настроението на Владимир Александрович се развали и той съжали, че се уговори с Анастасия за неделя. По-добре да бе дошла днес, все едно, няма да може да работи, а ще си губи времето.

— Владимир Александрович, специалистът ще дойде утре в петнайсет часа — събщи Андрей.

— Защо не днес? — направи недоволна физиономия Соловьев.

— Имат много поръчки. А в почивните дни е само един. И утре ще изпратят човек по голямо изключение, без да чакаме ред. Първо казаха, че ще дойде не по-рано от четири. Обещах допълнително възнаграждение. Нали не се сърдите?

— Нормално — измърмори Соловьев. — Дяволска работа. Сега работата ми ще стои до утре вечер. А главното — нали обещах да ви пусна утре след закуска чак до вечеря. Утре ще дойде Анастасия и ще се оправим с обяда и без вас, гледайте си вашата работа. Сега ще се наложи да останете заради този майстор в три часа.

— Разбира се, Владимир Александрович — усмихна се Андрей. — Ще остана. С моите работи мога да се заема и по друго време, няма нищо спешно и бързо. Щом ще бъдете зает с гостенката си, няма кой да наглежда чуждия човек в къщата. Не бива така.

Соловьев никак не можеше да овладее обхваналата го злоба заради прекъснатата за неопределено време работа и промяната на плановете. Виждаше и враждебността на Андрей към Настя и че това я нервира, затова искаше специално да уреди така нещата, че двамата да не се срещат в неделя. А сега всичко се променя заради някакъв идиотски вирус, който неизвестно как е попаднат в компютъра му. Ами ако помоли Настя да дойде днес? Да, да, точно така. Не утре, когато Андрей ще е през целия ден вкъщи, а днес, и да го освободи за тази вечер. Или да му възложи да отиде някъде.

Той бързо набра нейния номер. Обади се мъж и Соловьев веднага отбеляза, че гласът му е доста млад за възрастен заслужил професор. Ами ако не е мъжът ѝ у тях, а любовникът?

— Ало — чу най-накрая нейния спокоен възглас.

— Аз съм — започна припряно Владимир Александрович. — Извинявай, че ти се обаждам, и то по никое време.

— Няма нищо. Слушам те.

— Какви са плановете ти за утре? — предпазливо попита той.

— Както се разбрахме. Защо, да няма някаква промяна при теб?

— Не. Тоест да. Тоест... Може би ще дойдеш днес? Още не е късно. Можем да прекараме вечерта чудесно.

— Имаш проблеми с утрешния ден?

— Не — излъга Соловьев. — Просто много скучая. Искам да те видя и не мога да чакам до утре.

— Много съжалявам — отвърна тя все така спокойно, — но днес не мога да дойда. Изключено е. Но ако при теб са възникнали някакви сложности и не можем да се видим утре, значи ще се срещнем някой друг ден. Но не днес.

— Настя, но аз така искам да те видя... Да, ти си права, имам проблеми, но не искам да отлагам утрешната ни среща. Ела днес, много те моля. Ще дойдеш ли?

— Не.

— Но утре няма да можем да се видим.

— Значи няма да се видим.

— Ами тогава?

— Не знам. Но не днес. Дори не подлежи на обсъждане.

— Не можеш заради мъжа си ли? — изведнъж се досети Соловьев.

— Мъжът ми няма нищо общо — отвърна хладно тя. — Имам работа и трябва да я свърша. Именно днес.

— Ами свърши я утре. — Той сам не разбираше защо изведнъж започна да проявява такава глупава упоритост. — Ако не се видим утре, ще ти се освободи половин ден.

— Вече ти казах, Соловьев, не е възможно. Изключено е. Значи да не идвам утре?

Той помълча малко. После отговори злобно:

— Ела. Ще те чакам.

— Ами проблемите? Ще ги уредиш ли?

— Не. Ще се наложи да се примириш с тях. Исках да освободя Андрей за твоето идване, виждам, че не можеш да го търпиш. Но обстоятелствата така се развиват, че утре няма да мога да го освободя, ще ми трябва. Затова пък ако дойдеш, ще мога да се освободя от него за тази вечер.

— Не изопачавай нещата. Аз се отнасям съвсем спокойно към твоя помощник, а той наистина не може да ме понася. До утре, Соловьев.

Настроението му съвсем се развали. Май тя не е толкова увлечена, както той мислеше. Или се преструва, играе, иска да си вдигне цената? Искане да го поизмъчи, да го накара да се терзае и страда, както някога, преди много години се е измъчвала и страдала тя самата?

— Андрей!? — извика капризно Владимир Александрович. — Хайде на разходка. Обличайте се.

---

[1] В Русия обядът е привечер, солиден и стабилен, а вечерята — съвсем лека — късно вечер. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 6

Огромните кестеняви очи на Соловьев гледаха спокойно и сериозно.

— Казвам се Марина, аз съм от фирма „Електротех“. Какво се е случило?

Наистина, той бързо се справи с недоумението и сега разглеждаше с любопитство младата жена, дошла при него от фирмата за ремонт и компютърно обслужване. Кой знае защо Владимир Александрович бе уверен, че специалистът по вирусите ще е мъж. А пред него стоеше невисока особа към двајсет и седем, трийсетгодишна, с огромни очи, изпълващи половината ѝ лице, и нежни устни.

— Изчезна ми цял файл — обясни Соловьев. — Един ден работа и накрая нищо.

— А предишните файлове?

— Мисля, че са цели — неуверено отговори той.

— И дори не са повредени? — уточниха кестенявите очи.

— Не съм проверявал. Боях се да ги зареждам, да не стане лошо.

— Разумно — съгласи се тя. — Дайте да видим. Къде ви е компютърът?

— Аз ще покажа — веднага се обади Андрей. — Елате с мен.

Помощникът я поведе към кабинета, Соловьев тръгна, без да бърза, след тях.

— Какви дискети използвате? — попита Марина, като пусна компютъра.

— Там са, в кутията.

— Само тези ли? Или използвате и чужди?

— Не, само тези.

— Да сте ги давали на някого?

— Разбира се. Знаете ли, аз съм преводач, превеждам направо на компютъра и после давам на издателството. Те прехвърлят моя текст на

техния компютър и ми връщат дискетата. Мислите, че вирусът е оттам, от издателството?

— Всичко е възможно. Покажете ми дискетите, които сте носили там. Първо тях ще проверим за вируси.

Соловьев търпеливо порови в кутията, като изваждаше дискети и оглеждаше надписите върху белия етикет.

— Ето. — Той подаде дискетите на Марина.

— Кога за последен път сте обновявали вашия „доктор“?

— „Доктор“ ли? — не разбра Соловьев.

— Антивирусната програма — поясни тя.

— Знаете ли... — Соловьев се обърка — не съм се занимавал с това. Откакто си монтирах компютъра, така работя. Дори не си представям добре с какво е пълен. Никога не съм имал проблеми.

— Все някога е за първи път — философски отбеляза „вирусологът“ и се усмихна обаятелно. — А сега ще ви сложа най-новата програма и ще проверим дискетите ви.

Соловьев следеше с интерес манипулациите ѝ. Ръцете на Марина бяха малки, с равни, леко пухкави пръсти и късо изрязани нокти без маникюр. И цялата бе някак уютна, домашна, нежна, с висок звучен глас и огромни очи на изплашено сърне. Но с електронната техника боравеше повече от уверено.

— Така си и мислех — въздъхна тя. — Вирусът е на всички дискети. Имате го от два-три месеца. Сигурно рядко се връщате към старите файлове?

— Вярно — учуди се Соловьев. — След като предам превода в издателството, вече не работя с тях.

— Ясно. Тъкмо това ви е спасило за известно време. Ако понякога сте пускали старите файлове, вирусът щеше да се активира много по-рано.

— И сега какво ще правим?

— Ще го лекуваме. Как сте с времето? Можете ли да почакате?

— А дълго ли?

— Още не знам. Ще започна и ще си покаже. Може моите „доктори“ да не са достатъчни, тогава ще се наложи да дойда още веднъж при вас с други програми. Вирусът ви е страшно хитър, още не съм работила с такъв.

— А няма ли да мога да работя, преди да сте излекували напълно компютъра?

— Разбира се, че не. Вирусът пак ще се активира и ще ви повреди още нещо. Между другото, ако искате, да опитам да възстановя това, което е унищожил. Но ще трябва време.

— Марина, моля ви, направете всичко възможно — решително каза Соловьев. — Вашите услуги ще бъдат заплатени по съответния начин, не се съмнявайте в това. Но компютърът ми трябва в работно състояние, и колкото по-бързо, толкова по-добре.

— Ясно — усмихна се тя. — Тогава да започнем да се молим. Извинете, как се казвате?

— Владимир Александрович.

— Добре, Владимир Александрович, ще направя всичко, каквото мога. Напишете ми името на файла, който е бил унищожен вчера.

Соловьев драсна на едно листче кратичка дума и го подаде. В този момент на вратата се позвъни. „Анастасия“ — мина му през ума. Какво пък, може да е по-добре, че пристигна днес. Ако Марина се забави, все едно, няма да може да работи. А той от наивност мислеше, че специалистът ще хвърли едно око и за десет минути ще оправи всичко, и тогава ще седне да превежда, та да навакса поне изгубеното от вчера. Сега, по всичко личи, че тя ще се забави повече от час.

Той излезе с количката си в хола и видя, че Настя влиза, придружена от помощника. Днес тя му се стори още по-красива и той с учудване долови как заби сърцето му. „Само това липсваше — сърдито си каза Владимир Александрович. — Я се овладей.“

— Андрей, останете с Марина, може неочаквано да й потърба нещо. Ако работата много се проточи, ѝ предложете чай или кафе.

— С Марина? — смаяно повтори Настя. — Соловьев, гости ли имаш? Затова ли настояваше да не идвам днес, а вчера?

— Ти вече ревнуваш? — усмихна се той. — Компютърът ми блокира, наложи се да извикаме техник. Не съм виновен, че се оказа прелестна млада особа.

— Защо ти е техник? — Настя вдигна рамене. — Да беше ми казал.

— А ти разбираш ли от компютри? Нали си юрист, а не техничар.

— Разбирам. Така се наложи. Изкарах при мъжа ми курс по компютърна грамотност. Така че друг път имай предвид.

— Благодаря. Гладна ли си?

— Не много. Но бих пила кафе.

— Тогава да отидем в кухнята.

— Къде останаха твоите господарски маниери? — попита насмешливо тя. — Защо не извикаш за тази работа помощника си Андрюша?

— Нека постои в кабинета. Не искам външен човек да остава сам — поясни Соловьев, изпитвайки внезапна неловкост от собствената си подозрителност.

— Да нямаш там световни тайни? Или несметни съкровища?

— В никакъв случай — разсмя се той. — Просто не обичам. Дори не знам как да го обясня. Не обичам и толкоз.

— Човешко е — кимна Настя.

В кухнята тя свари кафето и двамата пак се върнаха в хола. Разговорът не вървеше и Соловьев мислеше с недоумение защо толкова настоятелно я молеше вчера да дойде и откъде се взе у него увереността, че скучае без Анастасия. Вчера скучаеше, вярно, също и днес сутринта, очакваше я да дойде, радваше се. А сега тя е тук и сякаш няма за какво да разговарят. Или тя не е настроена за разговор? Изморена е, разстроена, сърдита? Просто е чудно колко много се е променила. Тогава, преди много години, тя цялата бе вперена в него, затова бе ясна и достъпна. А сега напълно не разбира нито мислите, нито подбудите й. И дори не знае за какво да говорят.

— Прочете ли книгата ми? — попита той, колкото да поддържа затихващия разговор.

Настя веднага се оживи и на Соловьев това се стори добър признак.

— Да. Отлично, просто отлично. Никога не съм предполагала, че източният детективски роман може да е толкова завладяващ. Половината нощ не съм спала — не можех да оставя книгата. Наистина, на места ми се струваше, че вече някъде съм чела това.

— Не може да бъде — възрази спокойно той. — Тези романи се превеждат за първи път в Русия.

— А извън Русия? Може ли да съм ги чела на френски или английски?

— Едва ли. Доколкото знам, „Шерхан“ има изключителни права върху произведенията на тези автори. Макар че всичко е възможно. А кое по-точно ти се стори познато? Фабулата ли?

— Не, нещо друго... неуловимо. Нещо като слаб аромат. Сигурно говоря глупости, а? Мигар литературата може да ухае?

Соловьев въздъхна с облекчение. Разговорът се насочи в посоката, в която можеш да се движиш дълго, без риск да изпаднеш в неприятност. Той можеше да говори за литературата с часове, денонощия, още повече пък с Анастасия, която бе рядко благодарен слушател, деликатен опонент и фин и умен събеседник. И разговорът не заплашваше да стигне до проблема, чието обсъждане той искаше да избегне.

От време на време в хола се появяваше Андрей и почти веднага изчезваше в кабинета. Когато от кабинета се показва Марина, бе минал почти час и половина.

— Владимир Александрович, намерих вчерашния ви файл, искам да видите доколко е повреден. По-лесно ще определя вирусната програма по характера на дефектите.

— Настенка, извинявай за минутка — каза Соловьев и обърна количката.

* * *

Тя остана сама в хола и веднага усети как напрежението я отпуска. Все пак компанията на бившия ѝ възлюбен поглъщаше много от енергията ѝ. Трудно е да запазиш хладнокръвие и трезва мисъл, когато до теб е човекът, който ти е бил симпатичен и с когото някога са те свързвали толкова много неща.

„Не съм виновен, че техникът се оказа прелестна млада особа.“ Миниатюрната Марина с кестеновите очи наистина е прелестна. Но Настя не хареса погледа, с който момичето я огледа. Упорит, оценяващ, дързък поглед. Впрочем какво да се чуди, сигурно ѝ е интересно да позяпа жената, която поддържа близки отношения с инвалид. Макар че откъде може да зае какви отношения ги свързват със Соловьев? Ах, да, Андрей. Та той виси в кабинета, пази Марина и сигурно си бърбри с нея. Сигурно се е оплакал, че тук се е появила стара позната на

господаря му, идва ли, идва и какво иска? Само се пречка в краката. „И той ще ми се пише грация с панталон — мислено изцъка Настя. — Пази невинността на господаря си.“

Тя стана от дивана и започна бавно да кръстосва из стаята. От прозореца се виждаше гората, още мрачна като през зимата, въпреки меките априлски температури. Между къщата и гората вървеше асфалтиран път, който свършваше край последната вила в селището „Мечта“. Шосето минаваше малко по-встрани, а към вилите водеше отделен път. Затова тук е тихо и спокойно. Да, Женя Якимов имаше право, когато казваше, че всеки външен човек тук се забелязва. Настя отново и отново се опитваше да си представи каква роля биха могли да играят вилите и техните обитатели в изчезването на мургавите тъмнооки юноши, даде пълна свобода на необузданата си фантазия, но пак нищо не измисли. Тези, които може да подозира, цял ден са на работа, а е глупаво да подозира оставащите в „Мечта“. Пенсионери, домакини и инвалидът с помощника си. Сигурно няма никаква връзка. Всичко е нейна измислица, привижда ѝ се връзка. Няма да идва повече тук.

Толкова дълбоко беше потънала в мислите си, че не усети как се появи Соловьев.

— Сега ще обядваме — кача той радостно. — Слава богу, Марина наистина е успяла да възстанови текста, който преведох вчера.

Настя поклати отрицателно глава.

— Благодаря, Володя, но ще си тръгвам.

— Толкова бързо? — огорчи се Соловьев. — Дойде съвсем скоро.

— Време е да си ходя — повтори меко Настя. — Не се сърди.

— Жалко — въздъхна той. — Кога ще дойдеш пак?

— Ще ти звънна.

— Кога?

— Володя, аз съм омъжена, при това работя — усмихна се тя. — Не искам от мен невъзможното. Невинаги мога да разполагам със себе си. Ще дойда, когато мога.

След като слезе по стълбичката, тя седна в колата, но не стигна до шосето, спря до вила №12. Цялото семейство Якимови бе вкъщи. В присъствието на жена си Женя май се смущаваше още повече. Янина Борисовна, или просто Яна, както я нарече Саша Каменски, потискаше

мъжа си с пълнотата си. Наистина имаше в изобилие. Но така бе само на пръв поглед и както често се случва, впечатлението се оказва невярно. Много скоро Настя забеляза, че когато гледа своя невисок невзрачен съпруг, погледът на Янина става нежен и любещ и въпреки високия си и уверен глас дамата бизнесменка нито веднъж не си позволи пренебрежителна дума или жест по адрес на бащата на децата си.

Настя си спомни как брат ѝ охарактеризира Янина Борисовна. Красавица, но от всичко има по много. Ръст, глас, коса. Да, всичко е така. Красиво ярко лице с правилни черти и чиста гладка кожа, едро пълно тяло, гъсти къдрави коси, разпилени безредно по раменете ѝ. Посрещна предпазливо Настя, но с всички сили се опитваше да изрази приветливост.

— Моля, заповядайте, влезте — говореше тя. — Женя ми разказа за вас и децата също.

Самият Якимов пристъпяше наблизко, току поглеждаше жена си с откровен страх. Настя я досмеша. Та тя ревнува! Господи, тя наистина обича Женя и затова възприема подозрително кой знае откъде появилата се жена, която на всичкото отгоре се оказва позната с мъжа ѝ, при това е идвала в дома им в отсъствието на стопанката. Забавна двойка.

— Само за минута — кача Настя, като откача решително да влезе по-навътре от антрето, пълно с велосипеди и още неприбрани след зимата ски. — Помните ли, казах ви, че нашата фирма се кани да застрахова фамилиите къщи? Та моите ръководители най-накрая узряха и във връзка с това имам една молба към вас. Не бихте ли могли, ако не ви затруднявам, да поразпитате съседите си кой от тях ще си застрахова къщата. Та аз не познавам никого, освен вас и Соловьев, а Володя не общува с никого.

Настя очакваше, че Янина ще отговори вместо мъжа си: разбира се, Женя ще попита. Но Якимова премълча и погледна въпросително към него.

— Какво по-конкретно трябва да казвам? — измърмори неуверено той.

— Нашите представители ще дойдат, ще огледат къщата, ще направят оценка на постройката и имуществото, ще монтират сигнализация и ще изготвят договор. След внасянето на първата

вноска нашата фирма поема пълната материална отговорност за изправността на къщата. Ако от двайсет вили повече от половината се окажат застраховани, тогава фирмата организира денонощна охрана около „Мечта“ за своя сметка. Наистина застрахователните вноски са доста високи, но ние сме сериозни хора, щом се заемем с нещо, вършим го както трябва, съвестно. Какво решавате, Женя, ще попитате ли съседите си?

— Ще попитам — кимна Якимов.

— Как мислиш, дали да не дадем пример на останалите? — попита изведнъж Янина.

Настя оцени по достойнство този жест. Якимова не заяви, че иска да застрахова къщата, а се направи, че се съветва с мъжа си. А може да не се е преструвала, може наистина да се съветва. Настя все повече се изпълваше със симпатия към това семейство.

— Добра идея — оживи се Женя. — Първи ние, става ли? Аз, естествено, ще попитам съседите, щом се появят трима-четирима желаещи, изпращайте вашите хора.

Настя си тръгна от Якимови напълно удовлетворена. Изобщо не я интересуваха собствениците, които ще поискат да се застраховат. Трябваша й хората, които ще откажат застраховката и охраната. Защото сред тях ще има такива, които по някаква причина няма да искат в домовете им да влязат външни хора и да оглеждат всичко наред, в това число помощните помещения и мазетата. Кой знае дали нежеланието не е свързано с факта, че в дома има нещо, което стопанинът иска да прикрие от чужди очи...

Посещението й при Соловьев остави у нея странно усещане. Сякаш на тепиха се изправиха двама борци шампиони, които дълго се гледаха, докато си припомняха миналите двубои и пресмятаха в каква форма е сега противникът, готвеха се за схватка, оценяваха се, а после единият се оттегли за миг и изчезна от тепиха. Без обяснения. Другият, останалият, така и неразбран, че битката се отменя, се разхожда по килимчето, разгрива се, раздвижва мускули и крои в ума си плана за предстоящия двубой. Настя се чувстваше като избягалия борец и никак не можеше да разбере дали се осъжда, или смята, че всичко е нормално.

На път за вкъщи тя така и не съумя да овладее обхваналото я чувство за неловкост и вина.

* * *

В понеделник сутринта Гена Свалов донесе материалите от останалите видеотеки. Лицето му бе не просто недоволно, а направо злобно. Сигурно през почивните дни е възнамерявал да се занимава със своите работи, да изкарва пари, както правят сега повечето от младите служители в милицията, въпреки всякакви забрани, заповеди и инструкции. А вместо това е бил принуден да си губи времето с някакви глупости.

След оперативното съвещание Настя взе дискетата си и отиде в информационния център. Надяваше се да измоли временно свободен компютър и да поработи. Намери се място и тя нареди пред себе си бележките на Свалов, започна да нанася новите данни в таблицата, която бе направила вкъщи. Заглавие на филма, адрес на видеотеката, фамилно име, заглавие, адрес, фамилия, заглавие, адрес... Работеше бързо, на синия екран пробягваха букви, пръстите ѝ летяха над клавиатурата. Такава работа изискваше пълна съсредоточеност и концентрирано внимание, за да не обърка нещо, докато записва следващото фамилно име в нужната графа и на нужния ред. Настя Каменска имаше отлична памет и докато стигна до последната видеотека за касети под наем, можеше със сигурност да каже, че нито едно фамилно име не е срещнала четиринайсет пъти — във връзка с четиринадесетте филма, чиито копия бяха задигнали.

Когато свърши таблицата, погледна часовника си и ахна ужасена — приближаваше краят на работното време. А освен проклетата таблица не е направила нито едно полезно нещо. Пък са затънали до шия в работа. Утешаваше я мисълта, че нищо спешно-пожарно не се е случило през деня, иначе Гордеев щеше непременно да я намери.

Настя разпечата таблицата и унило пое към кабинета си. Там въпреки топлото време бе някак влажно. Тя пусна бързоварчето, за да си направи кафе, и едва сега усети как я болят очите от продължителната напрегната работа. Настя отиде до прозореца и се загледа навън, изпълнявайки препоръките на специалистите по хигиена на труда. Виждаше идещите по „Петровка“ млади момичета с ярки модерни панталони и якета, безгрижни, весели, засега, слава богу, не познаващи страданието. Спомни си откъс от прочетения вчера

роман „Острието“, където единият от героите, загрижен от масата неразрешими проблеми, също гледа през прозореца, наблюдава забързаните хора „с тъгата, с която птицата, затворена в клетка, наблюдава пърхащите наоколо пеперуди“. И пак се появи усещането за нещо много познато, но неуловимо, като слаб аромат.

Мислите ѝ пак се пренесоха към Соловьев. Интересно, чака ли я, скучае ли за нея? И ако скучае, от какво е предизвикан днешният му интерес? Просто от скуката на самотното съществуване, когато всеки нов човек е ново развлечение? Или е видял и най-накрая е оценил у нея това, което не виждаше и не оценяваше преди много години, когато беше близък с нея от съображения, нямащи нищо общо с чувствата? Каква ли полза да мисли за това. Какъвто и да е отговорът, с нищо не променя нито планове, нито отношението ѝ към Володя. Той е добър човек, умен, но в сърцето ѝ няма място за него. Или все пак има?

За първи път от доста време Анастасия Каменска чувстваше в себе си паника. Особено остро разбираше сега смисъла на изреча „смуцавам душата“. Душата ѝ беше смутена. Като си даваше сметка, че Владимир Соловьев не ѝ е нужен, тя също така ясно осъзнаваше, че нещо я привлича. И въпросът не беше в изчезналите момчета. Привлича я домът му, той. Но защо? Защо?

* * *

Оксана се протегна сладко и седна на дивана. Изобщо не се притесняваше от Вадим и дори не смяташе за необходимо да става от леглото, когато той идваше. Отношенията им дотолкова бяха делови, че мисълта за нещо интимно ѝ се струваше просто абсурдна. Тя си лягаше късно, излежава се до обед и ако Вадим идваше сутрин, Оксана продължаваше да лежи, завита с одеялото, а когато ставаше и обличаше халата, не го караше да се обърне. Но трябва да му се признае, че не я гледаше с гладен възторг, както телохранителят на Есипов — мускулестият Вовчик, и не ѝ правеше двусмислени цинични намеци като Сеня Воронец.

— Е? Събуди ли се достатъчно, за да внимаваш? — попита Вадим, като поднесе към устните си чашата с кафето.

Той дойде преди половин час, сам си направи кафе и сандвич с обяснението, че току-що излиза от дежурство и е огладнял много. Оксана бе доволна, че той не изисква от нея поведение на домакиня и никога нищо не я кара да направи или сервира. Ако му трябва нещо, вежливо се извинява и го прави. Правилно, та той не идва тук на гости, а почти като на работа.

— Хайде, Вадик, разказвай. Цялата съм в слух.

— Чувала ли си за писател на име Ед Макбейн?

— Ами... Нещо съм чувала, но не помня какво.

— И не си чела, нали?

— Не.

— Слушай сега, Ед Макбейн е псевдоним. Всъщност истинското име на човека е съвсем друго. Но той има и още един псевдоним — Ивън Хънтър.

— Защо са му два? — учуди се Оксана.

— За запазване на читателския кръг. Под псевдонима Ед Макбейн върви поредица за ченгетата от 87-ми полицейски участък, а Хънтър пише по-сериозни книжки, със социална насоченост. Но ако някой читател познава добре произведенията и на Макбейн, и на Хънтър, лесно ще съобрази, че става дума за един и същи човек. Защото нито един писател не може да излезе от рамките на самия себе си, нали разбираш? Той е завършена личност, със своя система от възгледи и ценности, със свой литературен език, с типични похвати за построяване на фабулата и развитието на интригата. Не може да бъде за едни книги такъв, а за други друг. Затова внимателният поглед на опитния читател веднага ще види, че двамата автори всъщност са един. И оттук идеята ми. Може да се направи конкурс сред читателите. Но за целта е нужно издателството да има преки контакти с писателите. Да не общува чрез посредници и агенти, а директно. Необходимо е издателството да получи от един от авторите разрешение да публикува новата му книга под псевдоним или изобщо без да посочва име.

— Защо? — не разбра Оксана.

Изобщо тя не схващаше идеите на Вадим от раз. Щом той започнеше да разказва, тя винаги се смайваше как от това могат да се направят пари и защо то изобщо е нужно. Но той обясняваше буквално „на пръсти“, пред очите ѝ замисълът му получаваше прост и логичен

вид. Оставаше й само да се учудва защо Кирил Есипов не се е досетил сам за това.

— Представи си, книгата излиза в популярната поредица, но без име на автора. На корицата до името на издателството — с ярки букви пише: „Внимание: конкурс!“ Ще ти бъде ли интересно да вземеш в ръка такава книга и поне да прочетеш за какъв конкурс става дума?

— Разбира се — кимна Оксана. — На всички ще е интересно.

— Така. А отзад на обложката се пояснява. Пред вас е новият роман на известен писател, чиито книги излизат и продължават да излизат в тази поредица. Но името на писателя е тайна. Временно, естествено. Обявява се конкурс сред читателите: кой ще познае името на автора. Не да каже каквото му дойде наум, а да представи подробен мотивиран отговор, тоест да обясни на какво основание е направил извода си. Сходство на литературните похвати, аналогии, повтарящи се образи или идеи, език и стил на изложението. Определя се разумен срок за изпращане на отговорите, например три-четири месеца. И разбира се — грандиозни награди за първите три места. Какво ще направи заинтересуваният читател?

— Какво? — повтори въпроса му Оксана.

Тя го слушаше като омагьосана. В подобни минути дори изгубваше способността си да мисли самостоятелно, докато послушно следваше обясненията и доводите му.

— Читателят ще си купи книжката просто с надеждата, че ще познае автора веднага и ще спечели лесна награда. Помни, скъпа, любовта към лесните печалби е една от характерните черти на нашите съвременници. Читателят не обръща внимание на думите за подробен мотивиран отговор, решил е самонадеяно, че каквото трябва, ще го съобрази и ще го направи само с тази книжка в ръцете. Значи първото, което става — бързо изкупуване точно на това заглавие. По-нататък. Читателят е прочел книгата, почесал се е по тиквата и е разбрал, че работата не е толкова проста. Но вече се е разпалил. Първо, купил е тази дяволска книга, може да се каже, че е вложил пари. А второ, наградата вече е била в джоба му, разбираш ли? В мислите си той вече я е спечелил. И не иска да я изгуби. Но веднага го обземат съмнения: може само той да е толкова тъп, а да има по-знаещи хора и вече отдавна да са спечелили конкурса. Значи какво?

— Трябва да го ободрим — неуверено предположи Оксана.

— Умница. Издателство „Шерхан“ купува малко рекламно време или печатно пространство и осведомява постоянните си читатели, че още никой не е спечелил конкурса. И във връзка с това увеличава наградния фонд. Ако твоят Есипов не провали идеята за социологическото проучване на пазара, издателството ще има горедолу представа за контингента на читателите си и следователно ще знае какви вестници четат и какви предавания по радиото слушат. И нашият любим читател, разбрал, че засега още има шанс, започва... Какво започва да прави, скъпа?

Най-сетне тя разбра какво предлага Вадим. Все пак колко е умен! Кирил, естествено, е славен мъж, но има да догонва Вадим...

— Ще започне да купува книгите от поредицата, които няма — радостно каза тя.

— Разбира се. Само част от хората купуват всички книги, които искат да прочетат. Останалите ги вземат от приятели и познати. Затова читателят ще се втурне да препрочита вече издадените книги от поредицата, ще открие, че вкъщи има една-две. Ще поиска от приятел — а той точно тогава е заминал някъде или е дал на някого книгата, или също е намислил да участва в конкурса. Та нашият хипотетичен читател ще се почуди, ще се почуди и ще отиде да си купи книгите, които няма. А на пазара са само наскоро издадените. Останалото отдавна е изкупено. Съобрази ли?

— Тогава излиза, че покрай конкурса може да се направи допечатка на старите издания и те ще се продадат — поде Оксана.

За двете години покрай Кирил Есипов, а и под ръководството на изобретателния Вадим тя започна доста добре да се ориентира в издателските работи. И разбираше, че ако се прави допечатка на тиража, без да се прави промяна в изходните данни, това ще донесе печалба, която се скрива от данъчните.

— Ако одобряваш идеята ми... Одобряваш ли я? — попита Вадим.

— И още как!

— Тогава ето ти задача за близките дни. Направихте ли вече анкетата за социологическото проучване?

— Какво говориш, Кирил едва в събота агитира ония скръндзи.

— Но агитира ли ги?

— Вадик, Кирил е господар на живота. Дори когато знае, че не е прав, пак ще постигне, което е казал. Къде ще ходят другите!

— Браво. Постарай се да вложиш в главата на твоя Есипов, че от анкетата трябва да се изстиска всичко, каквото може. В това число трябва да се постараете да получите информация къде да пускате реклама, за да може със сигурност да достига до основния кръг ваши читатели. Схвана ли?

— Разбрах, Вадик. Ще помисля как да го направя по-добре.

— Помисли, скъпа, помисли. Двамата с теб трябва още много да работим, за да може след три години да станем достатъчно богати.

— Колко дълго! — въздъхна Оксана.

— Този, който умее да чака, ще получи всичко — усмихна се Вадим. — Спомни си как започна всичко, ние с теб говорехме за пет години. Вече минаха две, остават само три. Ако се замислиш, не е толкова много. Затова пък след три години ще можеш спокойно да изоставиш работата като манекенка и да се заемеш със себе си. Да си намериш съпруг, да раждаш колкото искаш деца и да ядеш сладко, без да мислиш за фигурата си. След три години ще имаш толкова пари, че няма да ти трябва никаква работа. Дори ще можеш да си избереш съпруга по любов, а не според кесията му. Това е тя висшата свобода — свободата на избора. Заради това си струва да потърпиш.

— А ти? — изведнъж попита тя.

— Какво аз?

— Какво ще правиш със свободата си?

— Ще видим — усмихна се Вадим. — Главното е, че ще напусна работа. Държавната работа, която ме държи полугладен и която погълна най-хубавите години от живота ми. На моята служба съм отдал почти дванайсет години. Ще дам още малко — и край, стига толкова. После само ще вземам. Мисля, че ще бъде справедливо.

Като затвори вратата след него, Оксана взе душ и се залови с отвращение със закуската си. Обичаше да хапне вкусно и постоянно се дразнеше, че трябва да спазва диета. Овесени ядки и моркови — за кожата, копър и магданоз — против отоци, домати и краставици — защото в тях има малко калории. А ѝ се искаше печено месо с картопки и кисело зеле и прочутия мамин борш, тлъст и парещ, с чушка и парченца сланина отгоре. И още торта, бисквитено-кремова. Някога някой бе казал на Оксана, че има плебейски вкус, щом обича

тортите, трябва да предпочита „Полет“ — торта с орехови целувки. Но тя не обичаше орехови целувки, искаше обикновената квадратна торта от обикновеното си съветско детство, тортата, върху дебелия тортен блат на която има огромни разноцветни рози от маслен крем. Може и да е плебейство това, но Оксана обичаше да си спомня детството, което бе много щастливо и хубаво, изпълнено с ласка и родителска топлина. Всичко, което бе свързано с тези години, ѝ беше скъпо, дори да не е толкова аристократично. Нека. Вадим е прав. Трябва да спечели повече пари и да живее така, както ѝ се иска, а не да се тормози всеки ден и всеки час с изнурителни диети, каторжен труд и близост с нелюбим, макар и симпатичен мъж.

— Да не си посмяла да изневериш на твоя Есипов — неведнъж я предупреждаваше Вадим. — Потрай. Ако те хване с друг мъж, целият ни замисъл отива на кино. Ако те изгони, ще намеря кого да му пробутам, но ти ще останеш с празни ръце.

И Оксана търпеше, защото почти веднага запомни: Вадим е винаги прав. Както клиентът в магазина. Ако нещо се обърка — няма да получи пари. А с времето, когато даваха резултат идеите, подсказани от Вадим и внушени от нея в една или друга форма на Кирил, тя се убеждаваше още по-силно в правотата му.

— А как ще им вземеш парите? — питаше понякога тя.

Но отговорът обикновено бе мъгляв и неясен. И само веднъж Вадим каза нещо горе-долу определено:

— Искам те да станат богати. Но за сметка на незаконна печалба. И когато станат най-голямото и най-мощно издателство, когато доходите им наистина станат фантастични, ще поискам участие в печалбата. Те няма да могат да откажат, защото за всяка тяхна незаконна рубла имам документи. И с тези документи цялото ръководство на „Шерхан“ ще стигне до просешка тояга.

— Ами ако изведнъж спрат да правят незаконни тиражи? Тогава с какво ще ги притиснеш до стената?

— Първо, няма да спрат. Крадецът не може да спре. Това е като болест. Парите развъртават, с тях се свиква като с наркотик и с времето искаш все повече и повече.

— А второ?

Вадим се усмихна и чукна лекичко Оксана по носа.

— За второто не си длъжна да знаеш. Няма да можеш да спиш спокойно.

Тогава тя не се замисли над думите, но ги запомни.

* * *

Очите ѝ се премрежваха от фамилните имена. Това бе един от моментите, когато Настя се проклинаше за неудачно предложената версия, но вече не можеше да спре, без да я доведе докрай. Колкото повече стоеше наведена над огромната таблица, толкова повече се убеждаваше, че този път за издирване на крадеца кинолюбител е безперспективен. Но не беше в характера ѝ да изостави нещо на средата на пътя.

В кабинета вече не се дишаше от цигарен дим, от безбройните кафета в устата ѝ се появи упорит възгорчив вкус, но тя продължаваше да седи, вперила уморени и възпалени очи в разгънатата на бюрото безформена таблица, отново и отново изчиташе фамилиите на хората, вземали касети в евтините пунктове. На моменти ѝ се струваше, че видя, по-точно почувства нещо неуловимо, някаква закономерност, но щом се опитах да се съсредоточи в тази посока, усещането изчезваше. В четиринадесетте колонки не се повтаряше нито една фамилия. И дори нямаше фамилия, която да се повтаря поне десет пъти. Ако все пак предположението ѝ е вярно и крадецът наистина е вземал четиринадесетте филма под наем, то не си е казвал фамилията. И ако Настя Каменска бе твърдо убедена, че този човек със сигурност се крие зад множеството вписани в таблицата имена, тя ще направи невъзможното, но ще го намери. Нека да загуби много време, но ще го направи. Но цялата беда е там, че Настя не беше уверена, а това я разсейваше, пречеше ѝ да работи и нашепваше коварно: „Стига, ти сгреси, твоята версия не е правилна. Изхвърли таблицата, скъсай я на малки парченца и търси друг път.“

Тя стана, разтривайки с ръце изтръпналия си от дългото седене кръст, отвори широко прозореца, за да се проветри стаята, и отиде в съседния кабинет, в който се помещаваха Юра Коротков и Коля Селуянов. Коротков бе на телефона, а Николай съчиняваше съсредоточено поредния отчет. Като видя Настя, учудено вдигна глава:

— Още ли си тук? А ние мислехме, че отдавна си заминала у вас.

— Заедно ли мислехте, или поотделно?

Коля се засмя, доволен, че под благороден предлог може да се откъсне от ненавистната книжна работа.

— Заедно. Искахме да си изпросим от теб кафенце, погледнахме часовника и решихме, че вече е късно.

— А да направите две крачки по коридора и да проверите — това не е по силите ви, така ли?

— Е, Ася — възмути се Селуянов, — ние с Коротков ченгета ли сме, или не сме? Ако проверявахме всяко предположение с краката си, нямаше да ни стига времето за нищо. Между другото ти винаги си ни опявала, че вместо да седим и да умуваме, все тичаме да видим с очите си. Твоята школа си казва думата, така че без претенции.

— Добре — тя махна с ръка, — стоварвай всичко на мен. Аз съм ви виновна за всичко. Какво съчиняваш? Поредния „шедъовър“ ли?

— Поема за задържането на гражданина Белов на улица „Белов“. Звучи страхотно, а?

— Как каза? — Настя се навъси.

Сърцето ѝ започна да бие бързо-бързо, сякаш бе чула нещо съвсем неочаквано.

— Както чу. Гражданинът Анатолий Петрович Белов е задържан днес на улица „Генерал Белов“. Просто съвпада, нали разбираш? Какво така пребледня? Да не би да познаваш тоя Белов? Твой клиент ли е?

— Не, не го познавам. Имаш ли карта на Москва?

Въпросът ѝ беше чисто риторичен, всички знаеха, че на бюрото на Селуянов има десетина различни карти на Москва и областта. Хобито му от детски години бе основното познаване на града.

— Питай, мога да ти кажа и без карта.

— Не, трябва ми карта.

Коля отвори с въздишка чекмеджето и извади цяла камара карти, доста оръфани от постоянно ползване и изпъстрени с множество разноцветни бележки. При това на лицето му се четеше явна обида на Настя, която не вярва на знанията му.

— Може ли да ги взема и утре да ги върна?

— Вземай — измърмори Селуянов. — Много си самостоятелна.

— Не мърмори! — Тя го разроши ласкаво. — Когато Коротков се изприказва по телефона, прати го при мен за кафе. Ще направим

размяна, ще ви отсипя от моето заради картата.

Тя се шмугна обратно в кабинета си и разтвори картата на свободното бюро. Погледна в таблицата. Да, ето редът, при вида на който се появява неуловимото усещане за неочаквана находка и мигновено изчезва. Видеотеката на улица „Коновалов“. И фамилията на един от клиентите, вземал касета под наем, също е Коновалов. Е, и? Голяма работа. Популярна фамилия, също като Иванов или Кузнецов.

Не, не е „голяма работа“. Все пак трябва да провери. Настя намери на картата улица „Коновалов“ и започна да изучава внимателно имената на улиците в района, като току отиваше до бюрото си и сверяваше с таблицата. Точно така. Във всяка от четиринадесетте колонки има фамилно име, което съвпада с името на улица в района на Кузминки-Перово. Полетаев. Шумилов. Михайлов. Паперник. Коновалов. Плющчев. Кусков. И дори Перов и Кузмин. Девет фамилни имена. Пет от тях се срещат в две колонки, още четири — по веднъж. Всичко — четиринайсет. Господи, нима откри?

Настя се отмести от бюрото с картата и пак седна на мястото си, като хвана с две ръце главата си. Ако е така, колко било просто! Когато човек иска да се възползва от някакви фамилии, освен от собствената си, как ги измисля? Откъде се появяват в главата му? Използва фамилиите на приятели или роднини. Спомня си имената на съученици или състуденти. Колеги. Съседи в блока. Отваря телефонния указател и където попадне пръстът му. Или казва името на хора, на които са кръстени улици. Естествено, няма да каже Пушкин, Горки или Свердлов. Нещо по-просто. Михайлов... Коновалов... Кузмин... Точно това ѝ трябва.

Но за тази цел трябва да познаваш добре целия район. Трябва да живееш или да работиш там.

Настя въздъхна дълбоко, стараяйки се да овладее напирещата усмивка, грабна картата и бурканчето с нес кафето и отново хукна тържествуващо към съседния кабинет. Този път на телефона бе увиснал Селуянов, а Юра Коротков деловито мажеше хляб с топено сирене.

— О! — възкликна радостно. — Тъкмо се канех да идвам за обещания кафяв прах, а ти пристигах на крака.

— Не се радвай, заедно с кафето донесох и работа.

— А, не — застена Коротков, — само не работа. Кажи, че се шегуваш.

— Шегувам се — повтори послушно Настя. — Знам къде да търся оня психар.

Коротков замря с ножа с ръката.

— Шегуваш ли се?

— Нали нареди да се шегувам. — Тя сви рамене и взе от бюрото един готов сандвич. — Той живее или работи в района на Кузминки-Перово.

— Коля! — ревна Коротков, захвърляйки ножа на бюрото. — Свършвай приказките, има работа.

Селуянов се намръщи недоволено, каза още няколко думи и затвори.

— Върви й давай след това картата — измърмори той. — Направих добро дело, а тя сега не ме оставя да поговоря с момиче. Неблагодарна садистка. Какво се е случило?

Настя изложи набързо резултатите от мъчителните си таблично-топонимични издирвания.

— А така! — възхитено поклати глава Селуянов, забравил одеवेशната обида. — Но, Ася, територията, където са разположени улиците, е много голяма. Как ще се търси?

— Трябва да се види по картата месторазположението на видеотеките, в които се явяват тези фамилии, и да се нанесат по Източния окръг. Може би ще можем да локализираме кръга за търсене. Коля, това е твоя територия, без теб няма да се справим. Само ти можеш да кажеш със затворени очи какви жилищни комплекси има в тази част на града и какви предприятия.

Коля погледна изразително часовника си.

— А кога ще живеем?

— Добре де — намеси се неочаквано Коротков, който винаги се радваше да позакъснее за вкъщи, — Валюшка бездруго те чака у вас, не мисли, че обществеността не знае. Няма нужда да ходиш на срещи.

След развода Селуянов дълго живя сам, все не можеше да започне стабилен, сгряващ душата роман и ето че преди около месец се запозна с чудесната Валечка от градското управление на милицията. Понеже бе щастлив и едноличен собственик на отделно жилище, за него наистина не стоеше проблемът „тичам на среща“. Валентина

живееше при него. Сутрин Коля я караше на работа, а вечер тя го очакваше с гореща вечеря и неизменното сериозно внимание към неговите милиционерски грижи.

Те изпиха бързо кафето със сандвичите, разстлаха картата и се заловиха за работа. Човек с „улично“ име е вземал под наем четиринайсет филма от осем различни видеотеки за касети. Като нанесе на картата тези осем точки, Селуянов помоли вежливо, но непреклонно колегите си да го оставят сам, да не дишат във врата му, да не му дават съвети и да не висят на главата му. Настя и Юра Коротков послушно се обърнаха и излязоха.

В кабинета на Настя цареше арктически студ. Като хукна с картата под мишница, тя бе толкова възбудена от догадката си, че забрави да затвори прозореца, дето отвори да проветрява. Оттогава бе минало достатъчно време, та неголямата по размери стая да изстине до температурата на промишлен хладилник. Затова пък въздухът бе абсолютно чист и свеж.

Коротков затвори бързо прозореца и зиморничаво сви рамене. Настя извади от гардероба якето си и се наметна. Беше късно, но знаеше, че не може да си тръгне. Не може, докато Коля свещенодейства над картата и не е казал своята дума. Ако отложи разговора до утре, просто ще умре от нетърпение и неизвестност.

— Ася, а ти вярваш ли в идеята си? — попита Коротков.

— Не знам. — Тя въздъхна и уморено притвори очи. — Вече нищо не знам, Юрик. Понякога ми се струва, че този маниак не съществува изобщо, просто съм го измислила. Преследва ме сянка, която е плод на моето възпалено въображение. Няма такъв маниак, той е мит. И всичко, което се опитваме да направим с теб и Коля, от самото начало е неправилно.

— Но нали момчетата си приличат — възрази той. — Това не е измислица. Нали всички гледахме снимките — и ти, и Гордеев, и ние с Коля. Не може на всички да се е привидяло едно и също. И после, осем от деветимата са от еврейски семейства. Установено е точно, можеш да не се съмняваш в това. Асенка, ама ти съвсем ли се отчая?

— Аха — промърмори тя, почти без да помръдне устни.

Изведнъж почувства такава жестока умора, че дори нямаше сили да говори.

— Какво да направя за теб, за да се развеселиш? Искаш ли да изтичам навън и да ти донеса сладолед? Или бонбони? Искаш ли?

Тя поклати отрицателно глава и отвори очи.

— Благодаря ти, Юрик. Ти си истински приятел. Не обръщай внимание на киселата ми физиономия. По-добре ми разкажи нещо.

— Бездруго знаеш всичко за мен — усмихна се Коротков. — Синът расте, тъщата боледува, Лялка всеки ден прави скандали. Това са моите новини.

— А Люся?

Коротков имаше продължителен роман с Люся Семьонова, бяха отложили преминаването му в официални рамки до порастването на децата: един син при Юра и двама — при нея.

— Сега Люся е в командировка. Изпратиха я някъде из Приморието за цял месец. Хрумнало им да разработват прогноза на престъпността за пет години. При това с варианти, в зависимост кой ще победи на президентските избори.

— Скучаеш ли без нея?

— Скучая — призна Коротков. — Много.

— Юра, имал ли си някога повторни романи?

— В какъв смисъл?

— Срецаш жената, с която някога отдавна сте имали роман, и всичко започва отначало. Случвало ли ти се е?

— Не. Защо ме попита?

— Просто така. Интересно ми е.

— Аска, не го увъртай! Признай си защо попита.

— Нали ти казах: просто така.

— Лъжеш — убедено констатира Юра. — Поне да беше се изчервила от приличие.

Той се канеше да добави още нещо на тема безсъвестна лъжа, но в този момент се раздаде мощен удар по стената.

— Коля ни вика. Хайде. Интересно какво е открил?

Настя дори не успя да се смае къде отиде сковаващата я току-що умора. Просто преди секунда седеше облежната на стола и искаше само едно: да легне и да заспи, а в следващия момент разбра, че се намира в съседния кабинет.

— Е, Коленка? Излезе ли нещо? — попита тя, като се стараеше с всички сили да надвие неизвестно откъде появилото се треперене в

гласа.

— Мисля, че да. Вижте, граждани ченгета. Изхождах от това, че видеотеките, където този тип е бил по-често, са най-удобни за него от гледна точка на маршрута. За вас не е интересно какво съм пресмятал и измервал, важен е резултатът. Или той живее тук — Коля ограда с молив неголям район — и периодично пътува ето тук, на север, или живее тук, а пътува дотук, в центъра. Или точно обратното. Живее на север или в центъра, а идва в тези две места. Но тогава трябва да е с твърде специфична работа.

— Защо? — застана нащрек Настя.

— Я ми изреди бързо десет улици около „Петровка“ — настоя Селуянов.

— „Колобовски переулок“, площад „Тверски“, площад „Пушкински“, улица „Чехов“... — Настя се запъна.

— Не са много — усмихна се Коля. — А до вашия блок ще кажеш ли?

— Да, имаш право — замислено рече тя. — За да познаваш добре улиците в района на местоработата си, трябва да имаш особена професия.

— Майстор на нещо, който обслужва определен район — подсказа Коротков.

— Точно така. Или нещо подобно — съгласи се тя. — Значи най-напред трябва да установим всички подобни организации в интересуващия ни район на Кузминки и Перово. Започваме още утре сутринта. Коленка, ще свършиш ли тази работа?

— Хиена — отговори нежно и почти любовно, — поне да ме беше похвалила за моя ударен и резултатен труд. У дома Валюшка не спи, изгледала си е очите да чака ченгето ѝ да се върне от работа.

— Коля — Настя погледна Селуянов така сериозно, че той не се съдържа и прихна, — ти си герой от разведката. Ти жертваш своята чиста и пламенна любов пред олтара на работата. И помни: ако този маниак съществува и го намерим там, където обещаващ, ще ти издигнат паметник. Достатъчно, момчета, да си ходим.

ГЛАВА 7

Както помощникът Андрей не хареса по някаква причина Настя, така веднага се изпълни със симпатия към тъмнооката Марина от фирма „Електротех“. Това толкова биеше на очи, че Соловьев едва сдържаше усмивката и ехидните си реплики. Вирусът, заседнал в компютъра, се оказа твърде зловреден и се наложи Марина да идва и в понеделник, и днес, във вторник, с антивирусни програми, за да прогони всички болести от финия електронен организъм. Владимир Александрович се дразнеше, че заради това не бива да използва компютъра и работата му спря, а пък Андрей го агитираше да се постарее да извлече полза от създалата се ситуация.

— Погледнете какво изумително време, трябва да прекарвате повече навън, особено сега, след зимата. Пък и време е да започнете да общувате със съседите — убеждаваше го помощникът. — Всичко може да се случи, когато ме няма. Използвайте принудителната почивка поне да се запознаете с някого. Освен това сте затрупан със задачи, които непрекъснато отлагахте от нежелание да се отделите от работата. Тъкмо сега е моментът да се заемете с тях.

Андрей имаше право. Соловьев отлагаше от миналото лято отиването на зъболекар. Време бе да си купи нов костюм и няколко ризи. Не възнамеряваше да ходи по магазините с инвалидната си количка. Предполагаше се, че Андрей ще се споразумее срещу допълнително заплащане в някой добър магазин да натоварят костюми и ризи на един фургон и да ги докарат в „Мечта“, където Владимир Александрович ще премери и избере всичко спокойно. В списъка с отложените неща имаше и покана да му гостуват роднините на покойната му жена — много се сърдеха на Соловьев, че след смъртта на Светлана съвсем престана да общува с тях. Естествено, за него е трудно да ходи при тях, но нали и той не ги кани! Колко пъти се обаждаха по телефона и казваха, че трябва да се видят, а той все се криеше зад спешна работа или лошо самочувствие. Пък и няма да е зле

да си избере нови очила, след травмата зрението му се влоши, а от постоянната работа на компютъра очите му се изморяха бързо.

Докараха костюмите и ризите във вторник, когато Марина все още правеше магии над компютъра в кабинета.

— Много добре — със задоволство отбеляза Андрей, — нека да погледне с женско око.

Соловьев само се усмихна, но не възрази, когато тя влезе в хола, за да участва в избора на сака, пуловери и ризи. Изобщо ситуацията откровено го забавляваше. Андрей симпатизира на Марина, а самата тя мята такива погледи на Соловьев, че не са нужни никакви думи. Загадъчна личност — богаташ, преводач, отшелник. А това, че е инвалид, дори предава някакъв чар. Тя открито кокетничеше с него, между другото това дори се харесваше на Соловьев. Ако беше здрав, щеше десет пъти да помисли, преди да се впусне в лек флирт, а сега... Инвалидната количка е сигурната му защита от всякакви посегателства и ангажименти. Затова отвръщаше топло и многообещаващо на погледите и усмивките на тъмнооката.

— Пробвайте това — посъветва го Марина, след като огледа докараните от магазина дрехи и избра сако от ръждивокафява коприна.

Соловьев поклати недоверчиво глава, но не заспори. Сакото му стоеше добре, поне така твърдяха и Андрей, и Марина. Закараха количката до голямото огледало в антрето, Владимир Александрович се огледа придирчиво, но не одобри избора — смущаваше го цветът. Преди заболяването щеше да грабне това разкошно сако, без да мисли, но сега, когато стана инвалид, се чувстваше остарял и се страхуваше да не изглежда смешен в ярката дреха. В края на краищата изборът падна на светлосиво сако от известна италианска фирма. След това дойде ред на ризите. Соловьев искрено се забавляваше, като виждаше с какво упорство Андрей предава палмата на първенството на Марина и буквално през дума подчертава, че има прекрасен вкус, на който може напълно да се вярва. Помощникът се съгласяваше с оценките ѝ, подкрепяше предложенията и одобряваше нейния избор, сякаш тя държи изпит, а той е заинтересуваният член от изпитната комисия, в чиито задължения влиза да подкрепи изпитвания и да му осигури висока оценка.

Когато приключиха с избора на дрехите и представителите на магазина си заминаха, Андрей ги покани да обядват. Щом разбра, че

поканата се отнася и за Марина, Соловьев изхъмка учудено — преди не беше забелязвал прекалено гостоприемство у помощника си.

Въпреки очакванията му на масата цареше весело оживление. Явно Андрей бе в стихията си, шегуваше се много, разказваше вицове, Марина се смееше силно, показвайки равните си красиви зъби, и Соловьев се отпусна.

— Марина, вие омъжена ли сте? — попита Андрей.

— Не — отвърна момичето, като въртеше между пръстите си стръкче магданоз. — А това важно ли е?

— Не разбирам къде гледат мъжете — заяви помощникът. — Щом такива жени като вас ходят неомъжени, значи днешното поколение мъже е от идиоти.

— Андрей, не сте прав — прекъсна го Соловьев. — Не става дума, че не я броят за жена, а че сред мъжете липсва този, който тя би харесала. Нали така, Мариночка? Сигурен съм, че кавалерите ви чакат на опашка.

— Уви, не. — Тя се усмихна, но очите ѝ си оставаха сериозни.

— Не може да бъде — не повярва Соловьев. — Трябва да имате кавалери.

— Сигурно моята работа ги плаши. Жена компютърен специалист — това е някак... Не знам. — Тя пак се усмихна, този път смутено. — Мислят, че и аз съм като компютъра. Студена и пресметлива.

— Разубедете ги, не е трудно. Разплачете се, направете сцена, започнете да капризничете.

— Владимир Александрович, няма пред кого да правя сцени.

— Толкова ли е сериозна работата? — Той поклати съчувствено глава. — Или не искате да се омъжвате, но не си признавате?

Този път Марина се разсмя звънко и от душа.

— Виждате ме като на рентген. Вас човек не може ви излъга.

— А защо. Мариночка? Искате свободна любов и честа смяна на впечатленията? Или се страхувате от тежестите на бита и домакинството?

— Нито едното, нито другото. Този път не познахте.

— Тогава какъв е проблемът?

— Няма проблем. Просто веднъж се опарих, не искам повече.

— Били сте омъжена, и то неуспешно? — досети се Соловьев.

— Не. Изхитрих се да се влюбя в човек, който не ме разбира правилно. Беше по-голям от мен и реши, че ми трябва парите и връзките му. Така и не можах да го разубедея. Моето нещастие е, че не харесвам младите мъже на моите години. А тези, които харесвам, на тази възраст вече имат пари и положение и започват да ме подозират в корист. Мога да ги разбера: нямам нищо. Но какво сме седнали да говорим все за мен, Владимир Александрович. Това не е интересно.

Едва сега Соловьев забеляза, че Андрей сякаш отпадна от разговора, и му стана неловко. Изглежда, момчето е влюбено в Марина, а той, Соловьев, тегли чергата към себе си, поема инициативата в свои ръце.

— Имате ли още много работа с моя компютър? — попита той, като смени рязко темата.

— Не, остава съвсем мъничко. Днес ще свърша. Сигурно ще се наложи да намина след ден-два да проверя дали всичко е наред. Този нов вирус наистина е много коварен. Вече няколко пъти ми се струва, че напълно съм го изловила, а след десет минути пак се появява нещо. Но мисля, че го надхитрих.

След обяда Марина пак се скри в кабинета, а Соловьев се настани в хола с книга. След малко от кухнята надникна Андрей.

— Владимир Александрович, това е жестоко — каза той решително. — Защо се държите така с нея?

Соловьев вдигна глава от книгата и погледна изумено помощника:

— За какво говорите? С кого се държа?

— Говоря за Марина. Та тя е влюбена във вас, не виждате ли? До уши е влюбена. А вие водите такива разговори, че и я настъпвате по мазола.

— Глупости! — възмути се той. — Откъде го измислихте?

— Та самата тя каза. Нали непрекъснато съм край нея в кабинета, докато работи. Тя просто си изгуби ума.

— Глупости, Андрей.

— Не, не са глупости — възрази упорито помощникът. — Само слепец не би видял. Просто не искате да забележите.

— И какво да правя сега? — попита сърдито Соловьев. — Какво да правя според вас? Като се е влюбила — това си е неин проблем, а не мой.

— Но поне можете да говорите по-меко с нея. Тя казва, че цял живот е мечтала за мъж като вас.

— Така ли? — Владимир скептично вдигна вежди. — Мечтала е за инвалид, който се придвижва с количка? Или за богат собственик на собствена къща?

— И вие така — сърдито подхвърли Андрей. — Тя точно това ви разказваше на масата. Никой не иска да види в нея човека, всички виждат само играчка-консуматорка. А според вас тя не може ли да оцени, че сте умен, образован, фин, интелигентен? Между другото тя ви смята за много красив.

— Какво друго смята? — попита сухо Соловьев.

— Че във вас има тайна, истинска мъжка тайна, скрита сила, има невероятно привличане. Тя си изгуби ума по вас, а вие...

— Не възнамерявам да обсъждам това — сурово рече Владимир, като отвори пак книгата си.

Андрей отиде в кабинета, но Соловьев вече не можеше да се съсредоточи върху текста. Глупости! Тази статуетка с очи на възторжено сърне се влюбила в него. Впрочем... Погледите ѝ бяха много изразителни. Пък и нещо много дълго му поправя компютъра. Печели време? Може Андрей да има малко право. И този разговор на масата... Искаше да даде да се разбере поне в такава форма? Забавно. Глупаво, естествено, но забавно. Жалко за момичето, ако е вярно. Очите му са изумителни. И фигурката. И усмивката.

Вниманието му привлякоха странни звуци, идещи от кухнята. Някакъв утробен рев, премесен с бълбукане. Соловьев обърна количката и тръгна към вратата. Картината, която видя, го ужаси. От мивката течеше отвратителна воняща чернилка.

— Андрей! — развика се той. — Веднага спрете водата! Има авария!

Андрей излетя като куршум от кабинета. След малко се разбра, че не могат се справи без водопроводчик — тръбата трябва да се прочисти със специална гъвкава тел. Марина и Андрей грабнаха парцали и започнаха да събират мръсната вода по пода, докато не е протекла по килима в хола. Диспечерът каза, че аварийната кола ще дойде до два часа, не по-рано.

— Като за проклетия! — разстрои се Андрей. — Нали ме освободихте за тази вечер, ако не сте забравили? Сега няма да мога да

тръгна, докато не оправят водата.

Той наистина поиска разрешение от Соловьев точно за тази вечер, и то предварително, още завчера. Майката на Андрей купила нови мебели и помолила сина си да отиде у тях, когато ги докарат, за да ги сглоби и намести. Тя се посъветвала със сина си предварително за кой ден да поръча доставката и след разговора със Соловьев Андрей ѝ обещал да отиде във вторник след обяда. Вече е късно да отказва колата и насочите.

— Ако искате, мога да остана — предложи плахо Марина, — ще почакам майсторите.

— Наистина ли? — зарадва се помощникът. — Не бързате ли?

— Не, ще смятаме, че все още лекувам компютъра ви. Само ми покажете къде са спирателните кранове. Може водопроводчикът да не ги намери.

— Благодаря ви, Мариночка, направо ме спасихте!

Едва сега Соловьев съобрази, че по волята на обстоятелствата остава сам с влюбената (уж?) в него млада жена, при това за неопределено време. Ако аварийната група дойде след обещаните два часа, добре, ами ако дойде след четири? Но какво да се прави, не може да остане сам, ако вкъщи трябва да дойдат външни хора. Задължително правило за елементарна безопасност. И после, на майсторите непрекъснато ще им трябва нещо — ту да им даде парцал, ту да покаже къде е кранът, ту да донесе кофа.

Какво пък, отдавна не е оставал сам с влюбена жена. В края на краищата това дори може да се окаже любопитно.

* * *

Водопроводчиците отдавна си заминаха, а Марина все още бе в къщата, хем и работата по унищожаването на вируса също бе свършена. За свое учудване Соловьев не се притесняваше от компанията ѝ. Изпълнявайки указанията на Андрей, тя дори изведе Владимир Александрович на разходка въпреки неговата съпротива, между другото — доста вяла. Наистина искаше да подиша чист въздух, а и нямаше нищо против да поговори с тъмнооката. След разходката пиха чай, а сега седяха в хола, потънал в полумрак и осветен само от

лампиона до малката масичка. Соловьев пиеше коняк на малки глътки, Марина отказа алкохол — била с кола, предстои ѝ да се прибира.

— Струвам ви се смешна — рече полувъпросително Марина.

Сега тя бе тиха и някак съсредоточена, по нищо не напомняше весело смеещата се млада жена, каквато беше преди няколко часа, по време на обед.

— Защо? — възрази меко Соловьев.

Не искаше да я обиди. Но освен това не мислеше така. Ако по време на разговора с Андрей наистина му се струваше смешно и нелепо, сега, точно в тази минута, изведнъж осъзна, че няма нищо смешно, още по-малкото нелепо. Защо реши, че не бива да се влюбват в него? От четирийсет и трите му години живот петнайсет се падаха на детството и юношеството, а през следващите двайсет и шест постоянно усещаше, че в него е влюбено някое младо момиче или жена. Това поне никога не му е липсвало. Красота, мъжко обаяние, талант, сексуална сила — всичко това привличаше противоположния пол и двайсет и шест години Соловьев плавно преминаваше от един роман в друг и преди женитбата със Светлана, и по време на съвместния им живот, и дори след гибелта ѝ, чак до нещастieto, което преди две години го превърна в инвалид. А какво толкова се е променило? Както и преди е хубав и както изглежда, мъжкото му обаяние не се е свършило, и талантът си е в него. Сексуалността? Та това трябва да се провери. Главното е жената да е щастлива, а Соловьев умееше да прави партньорката си щастлива, в това не можеше да има никакви съмнения. По какъв начин? Това е друг въпрос. Но при взаимно разположение на хората един към друг този въпрос се решава лесно и за взаимно удоволствие. Тогава защо реши, че Марина наистина не може да се влюби в него?

— Много ми е приятно, че не си тръгнахте веднага след водопроводчиците, а останахте с мен.

— Значи не ви изглеждам прекалено натрапчива? Знам, че предпочитате да седнете да работите, вместо да ме забавлявате със светски разговор. Но нямам сили да стана и да си тръгна. Не ми стига волята — призна тя.

— И на това се радвам — усмихна се Соловьев. — Повярвайте, Марина, искрено се радвам. Много ми е добре с вас. Леко, уютно,

топло. Вие сте чудна жена. Жалко, че толкова бързо поправихте компютъра ми.

— Не е вярно, сам казахте, че ви е нужен за работата и принудителното спиране нарушава графика ви. Не ме утешавайте, Владимир Александрович. Всичко разбирам.

— Но щом разбирате всичко, защо сте още на дивана?

— А какво трябва да направя? Да си тръгна? Добре, веднага ще си отида.

— Трябва да ме целунете. А за тази цел трябва поне да станете от дивана и да дойдете при мен.

Той караше по познатия си уверен начин, десетки пъти бе прелъстявал жени и знаеше всички тънкости и похвати на приятното и гъделичкащо нервите изпълнение. Марина стана и отиде при него. Тя бе толкова малка, че главите им се намираха почти на едно равнище. Соловьев хвана предпазливо ръката ѝ.

— Е, и какво? Целувайте, щом сте тук — каза той малко насмешливо.

Лицето ѝ се приближи, устните ѝ се допряха до неговите и Соловьев усети такъв мощен прилив на желание, че чак сам се учуди. В следващия миг тя вече седеше на коленете му, наметнати с меко карирано одеяло, ръцете ѝ екзалтирано галеха неговите рамене, гърба, врата му, а той я притискаше силно, опивайки се от нежните ѝ устни и копринена кожа. Най-накрая Соловьев направи усилие над себе си и се отдръпна от нея.

— Добре ли помисли? — прошепна той едва доловимо.

— Да — тя издиша, без да отваря очи.

— Още не е късно да се отдръпнеш.

— Не искам. Не искам да се отдръпвам. Полудявам.

— Тогава...

Той не я заведе в спалнята, дори не започна да я съблича. Но всичко, което знаеше и умееше, на което се бе научил през двадесет и шестте години непрекъснати романи, сега сложи в нозете на тази миниатюрна женичка с огромни кафяви очи. Соловьев дори не мислеше, че всеки момент може да се върне Андрей, само слушаше забързаното ѝ дишане и се наслаждаваше на стоновите и сподавеното извикване. Стори му се, че всичко свърши много бързо, но като погледна часовника, се оказа, че са минали четирийсет минути.

Марина седеше на пода, изтощена, стараеща се да преодолее слабостта в краката.

— Сега ще си ходя — каза тя дрезгаво и стана. — Трябва да отнеса със себе си това, преди да сме успели да го развалим.

— Но нали ще се върнеш? — попита Соловьев съвсем спокойно, сякаш нищо не се е случило.

— Да. Утре. Вечерта, след работа. Не ме изпращай.

Тя изчезна така бързо, че му се стори, сякаш я е сънувал.

* * *

Понякога вдъхновението спохождаше Коля Селуянов. Не се случваше много често, примерно два пъти месечно, но такива дни ставаха черни за хората, с които се занимаваше в момента. Николай никога не се кланяше на логиката — задължителното оръжие на Настя Каменска, — затова пък имаше добре развита интуиция, която правеше чудеса в такива изпълнени с вдъхновение дни. Той започваше да върши непонятни за самия него неща, но за всеобщо учудване те даваха бърз резултат. За съжаление алкохолът силно влияеше колко често ще се появява милиционерската муза. Коля започна да пие със завидно постоянство след развода с жена си и раздялата с децата. Но преди месец, след като се запозна с Валентина, количеството на употребения от него спирт рязко се съкрати и толкова рязко зачести появата на вдъхновението му.

Трябваша му само два дена, за да очертае кръга на най-подозрителните фигуранти, живеещи или работещи в определените от него Кузминки и Перово. В кръга попадаха двайсет и трима души. Отидоха още два дена, за да може със съвместните усилия на Селуянов, Коротков и Гена Свалов негласно да дактилоскопира всички подозрителни мъже, казано на прост език — под някакъв напълно невинен предлог да получи качествени, годни за идентифициране отпечатъци от пръстите им. Бяха използвани пликове, визитни картички, банкноти и множество други предмети, предварително приготвени и внимателно пазени в джобове, куфарчета и големи спортни чанти, а също отдавна проверените и добре представили се чаши и бутилки. В петък вечерта всичките пликове, визитки, банкноти

и стъклени съдове бяха занесени на „Петровка“ и подредени грижливо на бюрото пред Настя.

— Край, майко, сега ти си на ход — произнесе уморено Коротков. — Не мога се оправи с баба Света.

— И аз — отговори Настя. — Страхувам се до смърт от нея.

Всички се страхуваха от Светлана Михайловна Касиянова заради резките съждения, острия език и пълната липса на деликатност. Никога не смяташе за необходимо да скрие това, което мисли, щом беше уверена в правотата си, а хич не я интересуваше какво мисли по този повод нейният събеседник. Настя предпочиташе да работи с Олег Зубов, с него винаги можеше да се разбере, достатъчно бе да изслуша задължителния хленч и оплаквания от здравето и колко е претоварен на работа, а после да донесе от бюфета някой симпатичен подарък, с който Олег веднага почерпваше просителя. Но Олег сега лежеше с язва в болницата и нямаше никаква възможност да се разминат с Касиянова. Само нея и Зубов можеш да кандърдисаш да свършат нещо спешно и в извънработно време, към останалите експерти изобщо не трябва да се обръщаш с такава нагла молба. И само Касиянова може да бъде намерена на работа в девет вечерта.

— Хайде, Настася, действай — Селуянов ѝ подаде телефона, — ние свършихме своето, сега е твой ред. Звъни.

Настя въздъхна обречено и избра номера на Касиянова.

— Аз съм! — отекна в слушалката звучен бас.

— Добър вечер, Светлана Михайловна — започна вежливо Настя.

— Кой не се удържа толкова късно преди почивните дни?

— Каменска се обажда от отдела на Гордеев.

— Много съм щастлива — саркастично отвърна Светлана Михайловна. — И какво искаш, Каменска от отдела на Гордеев?

— Само едно: да не ме убиеете.

Касиянова прихна гръмогласно. Смехът ѝ бе толкова заразителен, че и Настя започна неволно да се усмихва.

— А има ли за какво? — попита експертът, след като се насмя.

— Сега ще има — обеща Настя, като разбра, че май се е разминало.

— Как искаш — едно око или със заключение? — попита Светлана Михайловна, след като изслуша предадената съвсем накратко

молба.

— Едно око стига.

— Добре тогава, че много време отива за писане. Донеси — великодушно разреши експертът. — След час ще дойде за мен зет ми, ще ме закара у дома. Каквото успея, ще го свърша сега, останалото — утре сутринта.

Не може непрекъснато ченгетата да имат късмет. Сред образците, които Светлана Михайловна Касиянова успя да обработи, преди да дойде любимият ѝ зет, не се оказаха отпечатьци, идентични с оставените от престъпника.

— Ще се наложи да чакаме до утре — тъжно констатира Настя и си облече якето. — А пък аз толкова се надяхах.

— Не се надявай предварително — посъветва я оптимистично Селуянов, — може и утрешният ден да не ни донесе нищо. Фирмата не дава гаранции, че съм открил всички нужни. Но ти не се огорчавай, майко, ако баба Света ни каже утре твърдото си касияновско „не“, ще продължавам да търся. Докато издирвах днес „пръсти“, ми хрумна още нещо.

— Изобщо — обади се Коротков — излишни надежди — излишни разочарования. Баба Света е семейна жена и освен това е баба. Поглеж утре внучето ѝ легнало болно, тя няма да дойде на работа, ще отложи до понеделник. Така че по-добре се пригответи за най-лошото.

— Я стига — засмя се Настя. — Ще урочасате работата.

Излязоха едновременно с Касиянова, която се появи от другия вход на огромното здание на Главно управление на вътрешните работи на „Петровка“. Зетят на Светлана Михаловна изскочи от колата и отвори вратата пред необятната, величествена на вид тъща, която на всичкото отгоре бе с пълна парадна милиционерска униформа заради проведения днес преглед на строевата подготовка. Като видя с какъв поглед Настя изпращаше отминаващата кола, Коротков се усмихна:

— Не преживявай, ще те откарам. Бездруго Лялка ще ми вдигне скандал, като се върна, по-добре да отложи приятния миг. Може пък да заспи, преди да съм се върнал.

Жигулата на Коротков бе старичка и по ставаше за вторични суровини, но Юра я караше и изстискваше от грохналия автомобил последните жизнени сокове, защото нямаше никакви финансови

перспективи за закупуване на нов. Някога купи колата с парите на тъща си, която възнамеряваше да помогне на дъщерята и зетя да се включат в кооперация за апартамент. Когато неочаквано се появи възможност да се запишат на опашка за по-голямо жилище, решиха да не влизат в кооперация, а да си купят кола. Тогава още не беше се родил малкият им син, тъщата бе енергична и пълна със сили жена с лек и сговорчив характер и на Юра му се струваше, че могат прекрасно да поживеят още някое време в две стаи, без да си пречат. Сетне се роди синът, а наскоро след това тъщата се парализира. Опашката, на която Коротков чакаше апартамент под номер 586, отначало се движеше бавно, а после съвсем спря. Сега пътуваше с окончателно грохналата умираща кола, тикаше се в една стая с жена си и порасналия син, защото в другата лежеше болната Лялкина майка, и всеки ден се обясняваше с жена си защо не напуска работата си в бедната милиция и не отива в частния сектор, където според нея „дават луди пари“.

Всички колеги на Коротков знаеха за това и никой не се чудеше, че обича да работи в почивните дни и няма желание вечер да се прибира вкъщи.

* * *

След случилото се във вторник Соловьев започна да чувства, че по странен начин душата му сякаш се раздвоява. Марина идваше всяка вечер и Андрей в такива случаи проявяваше наистина чудеса от деликатност, демонстрирайки гостоприемство на управител, който знае винаги точно кога да се оттегли тактично под благовиден предлог и да остави домакина сам с гостенката. Но колкото повече Соловьев се потапяше в неприкритата влюбеност на младата жена, колкото по-изкусно и изобретателно я галеше, толкова по-често мислеше за Анастасия.

Защо тя не се обаждат? Защо не идва? Загубила е всякакъв интерес към него? Нима наистина идваше тук само да се убеди в равнодушието си към него?

Той скучаеше за нея и с времето — още по-силно. Марина бе прелестна, сгриваше го с горещите си чувства и огнени думи, а

Соловьев си спомняше сдържаната, малко хладна, леко цинична Анастасия, която никак не реагираше на целувките му и с тъга разбираше: би искал всяка вечер при него да идва тя, а не Марина. Да го прегръща тя, а не Марина. Тя, непостижимата, непонятната, изплъзващата се, някога болезнено обидената от него Анастасия, а не тъмнооката влюбена Марина да седи в хола дълги вечери, и да водят спокоен, интересен и за двамата разговор. С Марина нямаше за какво да говорят, тя не разбираше нищо нито от културата на Изтока, нито от литература, нито от изкуството на превода, а с Настя би могъл да говори на тези теми с часове.

Няколко пъти се опита да ѝ звънне, но все се обаждаше мъж, изглежда заслужилият ѝ мъж професор, и с вежлив доброжелателен тон съобщаваше, че Анастасия Павловна не е вкъщи. Соловьев не се осмеляваше да попита за служебния ѝ телефон, понеже разбираше: щом Настя сама не го е оставила, значи не е желателно да ѝ звъни на работа. Кой знае какъв е редът във фирмата. Може там да работят познати на мъжа ѝ, а всички позвънявания, в това число и личните, да се подслушват от централата и да се записват. Но защо тя сама не звънне?

В петък неочаквано се появи съседът Женя Якимов.

— Владимир Александрович, къде се дяна вашата позната? — попита той. — Беше ме помолила да попитам дали някой иска да си застрахова жилището. Уговорихме се, щом се съберат няколко желаещи, да дойдат хора от тяхната фирма. Вече имам новини за нея, но тя не се обажда.

— Ами вие се обадете — посъветва го Соловьев.

— Но... Тя не си остави телефона — смути се Женя. — Разбрах, че възнамерява лично да се обади, дори си записа номера ми.

— Ще ви дам домашния ѝ телефон. Обадете се, не се притеснявайте. Може би мисли, че още не сте успели да поговорите с никого. Обадете се оттук. Тъкмо и аз ще говоря.

Но Анастасия пак не беше вкъщи. Женя помоли мъжа ѝ да предаде, че се е обаждал, и за всеки случай остави домашния си телефон — ако случайно тя е изгубила листчето с номера му. Когато Якимов си отиде, Соловьев изведнъж почувства, че ръцете му треперят като на влюбен юноша, който с помощта на разни глупави хитрини се опитва да се обади на отбягващото го момиче.

— Коя е тази Анастасия? — попита ревниво Марина, щом Женья затвори вратата. — Онази ли, която беше тук при първото ми идване?

— Да, същата — отвърна сухо Владимир Александрович.

Изобщо не възнамеряваше да обсъжда Анастасия с Марина, но тя прояви твърде настойчив интерес.

— Отдавна ли я познаваш?

— Отдавна. Бях аспирант на майка й.

— И имахте ли роман?

— Но, Марина, какво значение има това?

— Има. Имахте ли?

— Е, имахме. Но оттогава са минали много години.

— А защо сега идва при теб?

— Заради старата дружба. Какво, да не ревнуваш?

— Разбира се.

Изрече го така просто и искрено, че Соловьев вече не можеше да се сърди. От висотата на изминалите години и преживените трагедии Марина му изглеждаше съвсем млада и много наивна и трогателна. Още повече че бе такава мъничка, крехка, миниатюрна...

Но пред очите му непрекъснато заставаше образът на съвсем друга жена. И Соловьев нищо не можеше да направи, колкото и да се стараеше.

* * *

Една от идеите на Вадим бе да пуснат поредица от книги на руски автори на теми, свързани с Изтока. И това не трябваше да стане изведнъж, а едва след като „Шерхан“ се „развихри“ и завоюва стабилно доверието на читателя. По стара традиция чуждите автори се ценяха повече от родните, книгите на чуждите се купуваха с по-голямо желание. Във времената на най-жестока цензура по книжните лавици на практика не се появяваха произведения с политическа основа и прозрачни алюзии, а също и книги, в които се описват механизмите за извършване на престъпления и специфични детайли от разкриването им. Всичко това, но в много ограничени рамки можеше да се прочете само при чуждите автори, въпросът е, че „новото“ се издаваше трудно. Страната се присъедини към Конвенцията за защита на авторските

права чак през 1973 година и книгите, написани преди това, се превеждаха и издаваха в СССР без съгласието на авторите им и без да им се плащат хонорарите. А за написаното по-късно трябваше да се плаща, при това не жалки копейки, а долари, и то много. Хонорарът на автора зависи непосредствено от доходите на издателството, а тези доходи на свой ред — от цените на книжната продукция. В Англия една книжка, да речем джобен формат — „pocket book“, с меки корици, струва 5 фунта, което в Русия означава примерно 40 000 рубли. Но у нас ще купи ли някой такава книжка, и то за толкова пари? Не, естествено. По руските лавици „пocket бук“ струва 5–7 хиляди. Съответно и доходите на издателя са много пъти по-малки и хонорарът на автора — също. А нали чуждият автор не се вълнува от нашите цени, няма да иска да дава новия си роман фактически даром на руски издател само защото в Русия, видите ли, книгите са по-евтини. Пука му за нашите порядки. И иска хонорар, равен на целия доход от издаването на книгата му у нас. Затова само богато, стъпило си на краката издателство може да си позволи да издава нови произведения, а не остарели отпреди 1973 година. Но не е така просто да си стъпиш на краката и да забогатееш без чуждите кримки, фантастика и трилъри. Трябват особени хватки, за да се „развихриш“ с наши автори, които доскоро не са били много популярни.

Навремето, когато започна да издава чужди писатели, Кирил Есипов тръгна по друг път. Затова сега, когато народът е „сит“ на Чейс, Робинсън, Гарднър и Спилейн и започна с удоволствие да чете руските романисти, дойде време да се оре и тази нива. Във всеки случай така смяташе Вадим. Значи така трябва да смята и генералният директор на издателство „Шерхан“.

Като поставяше задачата пред Оксана, Вадим обясни:

— В нашия живот в Русия има неща, свързани с източната култура и цивилизация. Най-простият пример — източните бойни изкуства. Около това може да се завърти нещо остросюжетно за нравите в спортните среди или за използването на специални начини при извършване на престъпления. Задължително трябва да се дава много професионална специфика, например методика на тренировките, особености от живота и така нататък. За читателите ще е интересно, основната маса от тях не познават тези неща. Друг пример — религиозните секти, дошли от Изтока. Също може да се

направи остросюжетен роман. Японските предприемачи в Русия: от една страна — психологията им, от друга — нашият криминален бизнес. Ами китайците и вьетнамците, с каквито е пълно по нашите пазари! Да се покаже животът им в Русия, да се разгърне някое криминале в техните среди — чудо ще стане. Цялата работа е кой може да напише това. Ако съдя по всичко — никой.

— Защо мислиш така? — смая се Оксана.

— Защото, ако някой можеше, щеше вече да е написал. Да не мислиш, че е лесно да се пишат книги, и то такива, които да се четат на един дъх? Това го могат само единици. Имат го от Бога.

— Тогава? Излиза, че нищо няма да стане? — огорчи се тя.

— Ще стане — отговори уверено Вадим. — Просто за целта са нужни двама души. Единият — който познава фактурата и може да измисли конфликт с „източна“ окраска, другият — който умее да пише. Задачата ти стана сложна, тристепенна. Първо, трябва да внушиш на твоя Есипов идеята за руските автори. След това, понеже не бива да се „губи“ лицето на серията, ще му подскажеш за какво могат да бъдат книгите. И на трето място — за двамата съавтори. Ще се справиш ли?

— Ще се постарая — обеща Оксана и за пореден път изпадна във възторг от неговата изобретателност.

Оттогава мина почти година, руската серия „Източен бестселър“ бе представена с три книги, първата от които се харчеше много трудно, както и трябваше да се очаква, затова пък третата вървеше като топъл хляб. Уверен, че всички находки му принадлежат лично и са измислени от него, Есипов намери не лоша двойка: бивш хипи, преминал през множество религиозно-идеологически увлечения и дори прекарал цели две години някъде в Бурят-Монголия близо до ламата. Вторият бе някаква дамичка с доста бедна фантазия, но със сърчно перо и умение така да построи интригата, че да държи читателя в напрежение. Дамата се опитваше да се подвизава в други издателства с любовните си романи из живота на руските Пепеляшки, но без успех. Бяха взели и издали първата ѝ книга, но втората си приличаше с първата като две капки вода, че и третата. Тя изобщо не умееше да измисля факти, затова пък от известните смело забъркаше и дори блестящо изпичаше вкусотиите във вид на ръкописи. Престарелият хипар пък, без да пренебрегва наркотиците, продуцираше с такава лекота и бързина фактите, с каквато опитният картоиграч раздава

картите на играчите. Между хипаря и дамичката писателка започна роман, те живееха заедно и успешно творяха „източно-руски“ бестселъри под общ псевдоним. По настояване на глупавия Гриша Автаев, Есипов им определи доста скромнен хонорар, но понеже тази сума превишаваше двойно получената от писателката за първия и единствено публикуван неин роман, а бившият хипи изобщо живееше като просяк, авторите бяха повече от доволни. В „Шерхан“ вече бяхме решили да им предложат дългосрочен договор за две години, за да може авторите да гарантират осем книги — по четири за година, а пък издателството се задължаваше да издаде книгите и плати за всяка малко по-голям хонорар отпреди, когато се случи непредвиденото.

Семьон Воронец, в чиито задължения влизаше да поддържа постоянни контакти с авторите и да следи творческия процес, позвъни на литературната двойка с традиционния вече въпрос:

— Как сте? Сега пишете ли нещо?

И за свой ужас чу:

— Пишем. Но не за вас.

— А за кого? — попита, като не вярваше на ушите си.

— За „Сантана“.

„Сантана“ бе доста известно издателство, е, не толкова мощно, като „Шерхан“, но също много прилично.

— Но как? Защо?... — Воронец не можа да си поеме дъх от възмущение.

— Те ни предложиха по-изгодни условия — спокойно отговориха авторите.

— Какви?

— По-изгодни.

— Но какви? Какви? Колко ще ви платят? — разпитваше Семьон.

— Два пъти повече от вас.

— Питам: колко?

— Казах ви: два пъти повече. Какво, не можете ли да умножавате по две? — попита присмехулно дамата литераторка.

— Не помня колко ви плащаме — озъби се Воронец.

— Много жалко — въздъхна тя. — Щом не помните, извадете договора и вижте.

— И сключихте ли вече договор? — попита той, като все още се надяваше, че нищо страшно не се е случило.

Може би няма никакъв договор, има само обещания да се плати два пъти повече, тогава не всичко е загубено. Бързо ще обясни на тия самонадеяни идиоти, че ги мамят, че „Сантана“ никога и на никого не е плащало такива големи хонорари.

— Сключихме — отговори писателката.

Тогава Семьон Воронец, главният редактор на издателство „Шерхан“, изгуби контрол над себе си и избухна.

— Вие разбирате ли какво сте направили? — закрещя той в слушалката. — Есипов ще ме убие! Така ме подведохте! Но защо не вдигнахте телефона и не ми се обадохте, когато с вас се свързаха хората от „Сантана“? Защо не се посъветвахте с мен?

— А защо трябва да се съветваме с вас? — попита с недоумение дамата. — Да кажем, че ви се обадя, и какво? Щяхте да ми кажете, че два пъти повече е лошо, а два пъти по-малко е добре, така ли?

— Есипов ще ме убие — повтаряше отчаяно Воронец. — Ако бяхте казали, че ви предлагат толкова пари, ние също щяхме да ви завишим хонорара. Разбира се, вашата работа не струва толкова, но щяхме да ви платим заради принципа само и само книгата да не отиде в друго издателство.

— Щом смятате, че работата ни не струва толкова, нямаше да ни платите за нея повече, отколкото ни давате сега — възрази хладнокръвно дамата. — А ако сте готови да ни платите за нея повече, значи наистина струва по-скъпо, а вие чисто и просто не сте ни плащали колкото трябва.

След разговора Семьон не беше на себе си. Неслучайно в гнева си изтърси, че Есипов ще го убие. Кирил няколко пъти го пита като човек, постоянно контактуващ с авторите:

— Те как са? Да не се провалят? Дали да не увеличим хонорара им?

— Няма къде да мърдат — отговаряше самоуверено Воронец. — Нали виждам колко са щастливи, че вземаме ръкописите им и им плащаме. За тях това са огромни пари, през целия си живот не са виждали толкова.

— Сигурен ли си? — недоверчиво повтаряше Кирил. — Дали е така?

— Сигурен съм. Достатъчно е да се види как се обличат, за да се разбере с какви пари са свикнали. Няма да се издънят, не се притеснявай. И после, никой няма да им плати повече от нас. Няма такива издателства.

В такива случаи Гриша Автаев винаги кимаше с важен вид. Като търговски директор добре знаеше кои издателства с какви средства разполагат и какви хонорари плащат. В Москва само две издателства плащаха повече от „Шерхан“, но тези автори изобщо не бяха от профила им. И естествено, някакво си „Сантана“ не влизаше в това число. И изведнъж такъв удар!

Есипов не уби Семьон по една-единствена причина: не искаше да лежи в затвора.

Ако не беше това трезво разсъждение, животът на Семьон Воронец можеше да свърши безславно. Поканиха авторите за разговор.

Дамата писателка дойде сама, съавторът ѝ се чувствал зле и останал вкъщи.

— Ние си сътрудничим почти година — започна отдалеч Есипов — и бих искал да чуя от вас дали сте доволни от сътрудничеството, или може би нещо не ви харесва в начина, по който сме построили нашите отношения. Може би не ви допада вашият редактор?

Воронец седеше бял като платно. Двойката не познаваше други редактори в издателството, освен него и смисълът на въпроса му бе пределно ясен. Сега мадам ще го подхване и ще му припомни всички дребни кусури, дори тези, които няма.

— Не, всичко ни допада — мило се усмихна тя. — И със Семьон Аркадиевич имаме чудесни отношения.

— Тогава с какво да си обясним постъпката ви?

— Постъпката? — Дамата вдигна вежди. — Лично вие от какво сте недоволен? Оценявате работата ни за определена сума и това е ваше право. Вие сте издателите и по-добре знаете колко струват ръкописите ни. По този въпрос не сме имали и нямаме никакви претенции към вас. Нали не сме искали да ни увеличите хонорара, смятайки, че заплащате за работата ни толкова, колкото струва. Но като се намериха издатели, които смятат, че работата ни струва два пъти по-скъпо, защо трябва да отказваме? Не разбирам.

— Ние вложихме във вас пари — намеси се в разговора Гриша Автаев. — Първата ви книга се купуваше много слабо, от нея

практически нищо не спечелихме. Но все пак взехме и втората ви книга, после третата, после ви „развихме“ като автори, а сега отивате при други издатели. „Сантана“ ви получава наготово — сега читателите ви познават и добре ще купуват книгите ви. Вложили сме в рекламата ви пари. Да не мислите, че е ваша заслуга, дето книгите ви сега се харчат добре на пазара? Нямаше да има нищо такова, ако за целта не бяхме платили. Помислете какво ще стане по-нататък. Сега „Сантана“ сключва договор с вас и е готово да ви плаща двойно повече. Сигурен съм, че книгата ще се пласира слабо, защото читателите са свикнали да намират книгите ви при нас, в нашата поредица, а който ви познава, няма да ви търси сред изданията на „Сантана“. Да допуснем, че „Сантана“ сключи дори още един договор. Ще напишете за тях още една книга, но и тя ще се харчи лошо. И край, „Сантана“ няма повече да сътрудничи с вас. А при нас, в нашата поредица, вашите книги ще отсъстват дълго време. Докато пишете тази и следващата книга, ще минат седем-осем месеца, ако не и повече, и нашите читатели ще ви забравят. Тогава и за нас ще стане неизгодно да ви издаваме. Да, не крием, че сега печелим от вас, но също с такъв успех можем да печелим и от други автори. Ще се откажем от книгите ви. Но какво ще правите вие? Нито едно издателство няма да ви предложи нищо...

* * *

Оксана седеше в стаята за почивка — малко уютно помещение, в което се влизаше направо от кабинета на Есипов. Ясно долиташе всяка дума и тя внимателно се вслушваше в разговора, за да преразкаже после всичко на Вадим. Ръководителите на издателството отдавна бяха престанали да се смущават от нея и обсъждаха работите си в нейно присъствие почти без да крият нищо. Готвиха се за срещата с дамата писателка, като предварително набелязаха сценария и разпределиха ролите. Кирил трябваше да започне леко, после да се впусне в атака Гриша Автаев, който имаше задължението да обясни на авторите какви неблагоприятни твари са те. След това според замисъла Гриша трябваше да започне да критикува книгите им, описвайки кое в тях не е добре и какво трябва да се подобри, а Семьон, който до този момент бе длъжен

да мълчи, щеше да започне да ги защитава и да говори, че в книгите им всичко е както трябва. Трябваше да накарат авторите да разберат, че не са никакви писатели, още по-малко пък гениални. „Какво си въобразяват.“ Ако книгите им се издават и продават, това е заслуга изключително на хората от издателство „Шерхан“, които от добри подбуди са се смилили над горките неудачници. Приютили са ги и им плащат за пикливите книжки от чиста благотворителност и със загуба за себе си. Ако пък тези неблагодарни твари не разбират това, поне да знаят, че повече никой никъде няма да ги печата. И ще пукнат на улицата.

След сломяване на съпротивата и смазване на авторското самолюбие може да им наложат условията си, напълно заробващи, за да няма къде да мърдат. А Семьон трябва да изглежда в очите им добър, за да се съгласяват за всичко с него занапред, помнейки как той ги е защитавал от нападките на Автаев.

Всичко се развиваше по сценария, но като слушаше разговора от кабинета, Оксана разбираше, че сценарият е лош. Тоест той е планиран за всеки друг, само не и за тази дамичка. Оксана чувстваше това и същевременно виждаше ясно, че никой не го разбира — нито Кирил, нито Гриша Автаев, нито Воронеж. Дамата имаше друг характер, съвсем не такъв, на какъвто те разчитаха. Жената почти нищо не говореше, само слушаше внимателно, и Оксана почти виждаше с очите си как писателката се подсмива мълчаливо и сгъва пръсти, пресмятайки гафовете на издателите в беседата си с нея. Видението бе толкова ярко, че Оксана неволно замижа и тръсна глава. Видението изчезна.

— Ако все пак искате да продължим сътрудничеството си с вас — разнесе се най-накрая женски глас, — изобщо не разбирам позицията ви. Ако пишем лоши книги, трябва да изпитвате облекчение, че отиваме в друго издателство.

— Не казваме, че книгите ви са лоши — отговори бързо Есипов.

— Но аз не съм глуха. Току-що казахте, че работата ни не струва парите, които ни плащате за нея. Че в романите ни има множество недостатъци. Че с лекота можете да се откажете от ръкописите ни и няма да загубите от това. Тогава защо е целият този разговор? Защо ме поканихте? Повярвайте, не съм обидена за критиката и ниската оценка на работата ни. Имате право на собствено мнение и аз не възнамерявам

да го оспорвам. Но ако искате отношенията ни да продължават, не трябва да говорите такива неща на авторите. След такъв разговор всеки уважаващ себе си човек просто ще стане и ще си отиде.

— Е, прекалено добре мислите за авторите — усмихна се Есипов.

„Идиот! — злобно помисли Оксана. — Какъв идиот! Как може да се държи така! Та той фактически й каза в лицето как се отнася към авторите. Като към бедни простаци, дето са готови да пълзят по корем пред паничката, в която издателите са сипали топла супа от господарската трапеза. Нищо не е разбрал. Не е разбрал, че тази дама не е толкова проста, както той мисли. Кретен без мозък. Самоуверен тъпак.“

Тя нервно взе една цигара. Вадим е прав. Кирил все още не е акула от издателския бизнес. Не разбира, че главното са хората. Защото, ако авторът не напише книга, издателството няма да има какво да издава. Нека да е най-доброто издателство, най-престижното, най-богатото, но ако авторите не съчиняват и не носят съчиненията си на тях, нищо няма да има. Издателството ще се превърне в сапунен мехур. Затова трябва да се поддържат приятелски отношения с авторите. Трябва да ги обичат, да са приветливи с тях, да им треперят, да им ближат задниците и да ги гледат угоднически в очите. Издателството се храни от авторите, а не обратното, и докато Есипов и обкръжението му не разберат тази истина, нищо няма да се получава. Само дреболии. А Вадим не иска дреболии. Исква издателството да стане монстр, който носи гигантски печалби. А щом това е нужно за Вадим, значи е нужно и за нея, за Оксана.

ГЛАВА 8

Коротков позна. Слава богу, внуците на Светлана Михайловна бяха здрави, както и останалите членове на семейството ѝ, затова пък през нощта в петък срещу събота стана авария на електроцентралата и в събота сутринта нямаше ток в Главното управление на вътрешните работи на Москва. В нито един контакт и в нито един шнур. Това изобщо не смути Касиянова. Дори да не може да се върши фина работа, но струящата от прозореца дневна светлина е напълно достатъчна да се заеме с писмената.

— Не плачи — заяви тя на Настя, която се разстрои и наистина щеше да заплаче, — засега ще си правя справките и заключенията, а щом дойде токът, ще се заема с твоите „пръсти“.

— Ами ако няма ток до довечера?

— Е, в края на краищата все някога ще го поправят. Ако не днес, тогава утре. Ако не утре, в понеделник. Не се отчайвай, сега нашето ръководство ще вдигне всички на крак заради тока. Та в дежурната част всичко спря. Така че най-много след час аварията ще е отстранена.

И се оказа права. Около единайсет радостно светнаха лампите и екраните на компютрите, а в един и половина в Настиния кабинет звънна вътрешният телефон.

— Образец номер осемнайсет — съобщи Касиянова.

Настя веднага чукна на стената и след секунда на прага се появи Юра Коротков, който също очакваше с нетърпение резултата.

— Кой е номер осемнайсет?

Юра отвори списъка и бързо го пробяга с очи.

— Михаил Ефимович Черкасов, трийсет и шест годишен, живее на улица „Муранов“, близо до спирка „Биберево“ на метрото, работи в Перово, във фирма „Домашен дух“.

— С какво се занимава фирмата?

— Нещо от типа на „Заря“. Нали помниш, имаше такива при съветската власт. Изпълняват всякакви домашни работи: мият

прозорци, почистват апартаменти, поставят нови полилеи и етажерки за книги, стоят вкъщи с децата.

— Ясно — кимна Настя. — Тъкмо каквото трябва, за да познава добре района и да се запознава с хората в семействата, които го канят. Какъв профил е?

— Черкасов е майстор по всичко, поне така твърди нашият приятел Селуянов. Мие прозорци, полилеи и окачва етажерки. Дори го изпращат да почиства апартаменти.

— Добре, тогава ще направим така. Сега ще поръчаме справка за този Михаил Ефимович, а ние ще отидем да го видим.

Тя извади от сейфа си огромна, към седемдесет сантиметра дълга кутия луксозни бонбони.

— Да отидем да я занесем на баба Света. Заради нас дойде днес на работа.

— Откъде такава кутия? — попита Коротков.

— Купих я, откъде ще се вземе — усмихна се Настя.

— Колко ти дължа?

— Стига, Юра, не се впрягай. Няма нужда.

— Ася!

Никой никога не е пресмятал колко пари харчи оперативният работник, за да изпълнява служебния си дълг. Обаче напразно. Защото ще излезе, че по едни или други причини служителят от криминална милиция трябва да се бърка толкова често, че изобщо не е ясно с какви пари живее. За всяка експертиза или изследване, направено по-бързо, без чакане или в почивен ден — по бутилка или кутия бонбони, в зависимост от броя на експертите и полово-възрастовите им характеристики. Секретарки в приемни, шофьори на шефове, баби съседки, работници от ремонтната и много други, с които се налага да контактува ченгето в процеса на работата — всички бяха свързани с разходи. Защото никой от тях няма да си губи времето заради теб и да си напруга мозъка да си спомни нещо, разказвайки и отговаряйки на въпроси, ако си отишъл с празни ръце при него. Секретарката дори няма да погледне към теб, ако няма рози и шоколад „Кедбъри“ със стафида и лешници, а без торта и дълга чайна церемония никоя бабка пенсионерка няма да започне поверителен разговор, дори не мечтай, мой човек. Да не говорим, че собствена кола имат далеч не всички оперативни служители и поне за да успеят за работа, честичко им се

налага да използват таксите и частни коли, които, естествено, не возят безплатно. И е толкова естествено, че на никого никога не му е хрумвало да компенсира тези разходи на ченгетата.

Настя винаги поемаше подобни разходи, дори ако не само тя е заинтересована от работата. Но като научеше, Коротков започваше да се сърди, да вика, да удря с юмрук по бюрото, да тропва с крак и да настоява Настя да приеме поне половината от изразходваната сума.

— Стига, Юра, няма да обеднея — казваше тя в такива случаи.

— Не ме интересува това — отговаряше той. — Искам да ти дам парите не защото си бедна и няма какво да ядеш, а изключително заради себе си. Не ми е приятно да живея за твоя сметка. Разбираш ли? И заради собственото си спокойствие искам да ти дам парите и да знам, че не ме носиш на гърба си.

Но на Настя не ѝ беше удобно да взема пари от него. Тя разбираше, че нейният кабинетен стил на работа я освобождава от много разходи, които са принудени да правят детективите, докато събират по зрънце информацията и контактуват с много хора в града. Но в такива ситуации Коротков биваше непреклонен, както и Коля Селуянов. Винаги даваха на Настя своята част от парите. Сред сътрудниците в отдела имаше и такива, които не мислеха за подобни глупости, смятаха, че е ясно от само себе си — щом харчат пари, работейки извън зданието на „Петровка“, Каменска нямала обеднее, ако купи алкохол или бонбони за експертите, анкетьорите и сътрудниците от информационния център.

Щом дадоха на Касиянова бонбоните, Настя и Коротков седнаха в старата му трошка и поеха на север, към улица „Муранов“.

* * *

Не беше сложно да открият Черкасов. Нещо повече, дори Настя и Юра да искаха да избягнат срещата с него, това щеше да е изключително трудно. Михаил Ефимович Черкасов бе любимец на целия блок, защото умееше да прави абсолютно всичко и никога не отказваше на съседите да поправи всякоя машинария — от мелничка за кафе до кола.

Автомобилът на Коротков се „повреди“ точно пред входа, където живееше Черкасов. Юра се пхна под капака, а Настя, подпряна на едно дърво, пушеше и усилено си предаваше зъл вид. Наблизо имаше цяла редица метални гаражи, почти всичките отворени: в съботния ден собствениците подготвяха колите си за летния сезон. След известно време Юра отиде при един от мъжете, дето се щураха пред гаража си. Размениха няколко думи, след което мъжът и Юра тръгнаха към колата и заразглеждаха замислено грохналите ѝ вътрешности.

— Момче, как караш бе? — поклати съчувствено глава човекът.

— С усилия, десет минути карам, един час стоя. Не можете ли да ми помогнете?

— Аз едва ли. Трябва да се повика Миша.

— Кой Миша? — попита невинно Коротков.

— Абе има тук един човек, точно в този вход живее. Той може всичко. Ако не го направи Миша, тогава — край. Никой не може ти помогна, нито един монтьор. Качи се в четирийсет и първи апартамент, помоли го да слезе.

— Не е удобно — заколеба се Юра, — не ме познава човекът. Почива си, събота, а аз да досаждам с моята кола.

Такава скорошна среща с Черкасов наистина не влизаше в плановете им. Колата се „счупи“ недалеч от гаражите тъкмо за да се запознаят със съседите на Черкасов, да се разприказват, да научат най-необходимото, а същевременно да огледат местността, да изучат откъде се влиза и излиза, в случай че се наложи да задържат престъпника в дома му.

— Я стига! Какво неудобно има? Ние тук денем и нощем не го оставяме на мира, на никого не отказва. Нормален чичо. И не взема скъпо.

— Не — отказа решително Коротков, — не е удобно. На вас не отказва, защото сте съсед, ами аз?

— Остави тая работа — пак заяви дружелюбният собственик на кола и вече направи крачка към входа, явно възнамеряваше да извика Миша със златните ръце.

Настя разбра, че трябва да се намеси. Още беше рано да се срещат очи в очи с Михаил Черкасов. Разбира се, ако няма отношение към цялата тази история и ченгетата са сгрешили, тогава няма да се случи нищо страшно, ако помогне на Коротков да отстрани повредата.

Но ако Черкасов е същият маниак, който откарва и неизвестно къде държи момчетата и юношите, значи денонощно е нащрек и може от половин километър да подуши ченгетата. И тогава? Не са готови да го задържат и ако Черкасов започне да се съпротивлява, Настя и Коротков със сигурност ще го изпуснат. Да не го задържат? В такъв случай трябва да са готови за друго — като усети опасността, Черкасов ще унищожи всички следи. И най-страшното — може на бърза ръка да се отърве от още живите момчета. И в дадения случай това съвсем не означава да изпрати нещастниците у дома при мама.

— Вижте какво — обади се Настя с гаден глас на свадлива съпруга. От такъв глас нормалните мъже обикновено получават алергия. — Не ни трябва никакъв Миша. Спокойно можем да се оправим и без вас. Повредата не е толкова сериозна, че да даваме пари за отстраняването ѝ. А вие, както виждам, сте рекламен агент на този Миша, а? Намирате му клиенти, а после той ви пуска от изкараното, така ли?

Човекът толкова се смая от наглите безпочвени обвинения, че дори не можа веднага да се изкаже по адрес на Настя. Като дойде на себе си, каза всичко, което мисли, наистина полугласно, но пък от сърце, и си тръгна към гаража.

В този момент входната врата се отвори и се показа мъж на средна възраст. Наедряла фигура, доста забележимо шкембенце, дебели бутове, двойна брадичка, косата вече се дръпнала от челото към темето — все признаци, че минава четирийсетте.

Но дългата до раменете коса, прибрана с ластик и лента от черна кожа, опасваща челото, модните дънки в „мастилен“ цвят, очилата с тънка рамка във формата на капка — това вече е от стила на тези, които нямат и трийсет.

— Миша! — веднага се разнесе откъм най-далечния гараж. — Ще хвърлиш ли едно око? Или бързаш?

— Бях тръгнал за магазина — отговори с приятен висок тенор мъжът на различни възрасти.

— Митя ще изтича. Дмитрий, тичай бързо в магазина и купи каквото трябва на чичо Миша — изкомандва човекът от най-далечния гараж на детето си, което се моташе в краката му с делови вид и се правеше, че ремонтира колата.

Черкасов бе толкова близо до Настя, че ѝ костваше значително усилие да се въздържи и да не погледне към него. С всички сили се преструваше, че следи действията на Коротков, надничайки през рамото му в отворения търбух на колата. С крайчеца на окото си Настя все пак видя Черкасов и нещо в облика му ѝ се стори смътно познато. При това усещането бе така неясно и неуловимо, както и при четенето на преведения от Соловьев роман „Острието“.

След няколко минути, когато Черкасов даде всички указания на палавия Митя и се отдаде на татковата му кола, Коротков „поправи“ трошката си и те бързо отпрашиха, без да чакат светлия момент, когато младеещият Миша ще им обърне внимание.

— Странно, нали? — рече замислено Юра, когато се поотдалечиха от улица „Муранов“. — Нормален общителен мъж, ходи в магазина да пазарува, помага на съседите да си поправят техниката. Такъв като нас. Един от нас. А изведнъж се оказва, че е маниак. Не ми го побира главата.

— Първо, още не се оказва. Само проверяваме и преценяваме. Може би греша, като мисля, че маниакът и крадецът са един и същи човек.

— Но е съвсем сигурно, че Черкасов е крадец. Нали отпечатъците съвпаднаха. Какво, не вярваш ли на баба Света?

— Вярвам на баба Света двеста и петдесет процента. Но нали може двамата със Селуянов да сте сгрешили. Да сте объркали пликите с образците, да сте сгрешили при съставянето на списъците. Какво ли не... И да се окаже, че отпечатъците, които съвпаднаха с оставените на мястото на кражбата, принадлежат на крадеца, разбира се, но съвсем не на Черкасов.

— Пепел ти на езика — разсърди се Коротков. — Не предизвиквай съдбата, тя си знае работата.

— Няма — съгласи се послушно Настя. — Освен това, човек не може двацет и четири часа в денонощието да е кръвожаден убиец, нали? Дори да е такъв страшен звяр, който убива всеки ден по един човек, все едно, ще му остане сума свободно време. И той го прекарва като всички хора. Пазарува и си готви. Нали не ходи гол? Значи му се налага да купува дрехи, да ги пере и почиства, да шие копчета и скъсани подгъви. Има обикновен човешки организъм, който поне някога се разболява и му се налага да търси лекар. Извън времето,

когато убива, той изглежда абсолютно като всички нас. Има съседи, с които се поздравява мило, много от тях имат колеги и почти всички — роднини. Разпитай ги и ще разбереш, че мнозина уважават този човек за тези и тези качества, а някои дори го обичат. За някого е любимото дете, за друг — любимият и единствен мъж, за децата — любимият татко. И на челото му с огнени букви не е написан списъкът на кървавите му подвизи. Но все пак имам усещането, че познавам отнякъде този Черкасов — неочаквано завърши тя философското си обобщение, преминавайки на конкретни факти.

— Разбрах — засмя се Коротков, — намекваш, че трябва да похапнем. Без допълнителни калории не можеш да си спомниш откъде го познаваш. Ще те заведе на едно симпатично място. Там е скъпо, затова пък абсолютно тихо и безлюдно.

— Но нали е скъпо — възрази предпазливо Настя.

— Аз те каня.

— Как ти хрумна?

— Абе днес ми върнаха един заем, бях го отписал отдавна. Мислех, че никога няма да ми се издължат. Освен това минали са три години, я виж каква е инфлацията. Тогава сумата ми се виждаше солидна, а сега направо е смешно да се говори за това. Представи си, върнаха ми ги по курса на долара, с лихвите, сякаш съм държал сумата във валута и в банка. Все още има прилични хора! Жалко само, че са толкова малко.

— Но, Юра, нали това е скъпо място, а аз не съм подходящо облечена. Нима там се влиза по дънки и с маратонки?

— Там може всякак. В това е цялата прелест.

Те завиха от Алтуфиевското шосе към Дмитровско, отминаха високото здание на хотела, след известно време свиха надясно и много скоро Юра спря, след като намери удобно място за паркиране.

— Влизай. — Той кимна към дървената, покрита с лак врата.

На вратата се виждаше надпис: „Аленото цвете“. Самата врата изглеждаше така, сякаш влизаш в детска сладкарница, а не в ресторант, и то скъп. Зад вратата започваше стълба нагоре, там имаше още една врата, наистина широко отворена. Като се изкачваше по стълбичката, Настя веднага разбра, че това съвсем не е детска сладкарница. Вежлив гардеробиер, мек фотьойл до масичката с телефон и меню в голяма красива папка от естествена мека кожа.

По всичко изглежда, че гардеробиерът познаваше Юра, много приветливо се усмихваше. Настя отвори менюто, без да съблича якето си. Да, изборът е отличен. Трудно ще намериш блюдо, което да липсва. И цените са солидни.

— Е? — осведоми се насмешливо Коротков. — Удовлетворява ли те менюто?

— Напълно — отговори спокойно тя, като съблече якето и го метна на перилата на гардероба.

Залата бе миниатюрна, две двойни маси за шест-осем души, три обикновени маси за четирима и още две, поставени в ъглите и оградени с невисок парапет. На тях можеха да седят само по двама души. Коротков уверено поведе Настя към една от тези маси. Бяха сами в салона. Нямаше други посетители.

— Какво е това? — тихичко попита Настя, като се оглеждаше и палеше цигара. — Защо е празно?

— А, до пет часа винаги е така. После започват да се стичат мафиотите и тяхното обкръжение. Но не всеки ден. Тук редът е строг: всеки йерархически слой си има свои дни и часове, главно след осем вечерта до полунощ. А през деня — моля, отворено е за всички желаещи. Обслужват бързо, готвят вкусно, снабдяването е с висококачествени продукти, сервитьорките са вежливи.

Настя дори не подозираше колко е огладняла. Омете чинията си с такава скорост, че Коротков само зяпна от почуда.

— Имам впечатление, че не са те хранили цяла седмица — обади се той. — Къде гледа любимият ти съпруг?

— Той ме хранеше — обясни Настя, — но аз не ядох добре. Бях много нервна, а когато съм нервна, не мога зальк да сложа в устата си.

— А сега поуспокои ли се малко?

— Не че... — Тя направи неопределен жест със стиснатата между пръстите цигара. — Но сега поне настъпи някаква яснота. Поне разбирам какво и как трябва да направя по-нататък. Трябва да съберем всички възможни сведения за Черкасов, в това число да изясним има ли вила или второ жилище. Ако е маниак и по всяко време на денонощието към него се обръщат съседи с молби за разни ремонти, съвсем сигурно е, че не държи момчетата в апартамента на улица „Муранов“. Ако намерим вилата му или някаква негова къща извън града, трябва да включим експертите. От обувките на убитите момчета

са вземани проби пръст, сега предстои да се сравнят с пробите от мястото на тази къща. Между другото трябва да се вземе проба и от улица „Муранов“. Следва транспортът. Има ли кола? Къде я държи? Изобщо — разбирам какво да правим по-нататък, затова ми се отвори апетит.

Понеже бяха единствени посетители, обслужваха ги бързо и обядът не им отне много време. Около пет вечерта отново бяха на „Петровка“. Влюбеният Селуянов, който с появата на Валентина започна да спи по-здравно и по-дълго, се появи на работа, когато те вече бяха заминали за Бибирево. На бюрото го чакаше бележка от Коротков със заплашително съдържание, затова към пет часа бе готов да представи на колегите си твърде много сведения за Михаил Ефимович Черкасов.

Оказа се, че Черкасов има висше техническо образование, но не работи по специалността си от около четири години, откакто било ликвидирано конструкторското му бюро. Бил женен, но за кратко, няма деца. Колкото и да е странно, бившата му жена сега живее заедно с майката на Черкасов. При това и двете дори не искат да чуят за него.

— А защо живеят заедно? — попита Настя.

— Квартирен въпрос, построен на люта ненавист — усмихна се в отговор Селуянов. — Когато се оженили младите, двете семейства направили цяла серия размени с доплащане, за да може Мишенка и Оленка да живеят отделно. А когато Мишенка и Оленка се скарали до смърт, се оказало, че вече нищо не може да се върне. Родителите на жената се преместили в друг град, по-близо до многобройните роднини, в Москва останала само майката на Черкасов. В крайна сметка — майката има апартамент от две стаи, който не може да се размени за нищо, и младите имат една стая. Апартаментът на майката е в края на града, в панелен блок, последен етаж, миниатюрна кухничка, фактически няма антре. От това разкошно жилище могат да се получат само две стаи в комунално жилище или не толкова приличен едностаен апартамент, нищо по-добро. И тогава изниква въпросът: след развода Мишенка трябва да се върне в този апартамент при мама. А родната майка дори не иска да чуе за любимия син. Може да дойде да живее чужд човек, само не Михаил. Затова Михаил Ефимович остава в едностайния апартамент на улица „Муранов“, а жена му Олга сега живее с бившата си свекърва.

— Господи, че какво толкова е обидил майка си?

— Да ти кажа ли? — хитро присви очи Николай. — А ти какво даваш?

— Дупката на геврека — обеща без злоба Настя. — Не хаби нервната ми система.

— Жена му Оля заварила мъжа си Миша. Не с кого да е, а с по-малкия си брат. Понеже братът бил пълнолетен и с нескрито удоволствие се отдавал на любовни утешения с Миша, не са занимавали милицията, макар по това време да е имало параграф за хомосексуализъм. Между другото по-малкият брат на Оля е много симпатичен младеж. Тъкмо по твой вкус.

— По мой ли? — Настя се навъси, после съобрази: — Искаш да кажеш, че е мургав и тъмноок?

— Аха. Хубавичък — картинка.

— Кога успя да видиш всичко? — изуми се Коротков.

— Много искаш да знаеш! — подсвирна Селуянов.

— И къде е сега братът?

— Е, това е било отдавна. Преди шест години. Между другото, родителите и от едната, и от другата страна се оказват рядко консервативни и реагират на постъпката на синовете си напълно еднакво, само с различни последствия. Миша Черкасов остава в едностайното жилище, а Олиния брат Славик просто го изгонват от къщи, като изхвърлят след него куфара с дрехите и без да му дадат ни копейка. А по това време Славик е студент, няма никакъв собствен доход, дори стипендия, понеже е със среден успех. Къде отива Слава? Правилно, при Миша. Няколко месеца живеят заедно, но това не може да продължава дълго, понеже заплатата на Миша не стига за двама. Славик започва да настоява Миша да го остави на мира с глупавите си финансови претенции, демек, Миша го съблазни, заради Миша изпъдиха от къщи горкия честен Славик, така че нека сега Миша го издържа. Миша много се старае. Но не му стигат силите. И Славик си намира по-богат покровител. Както твърдят осведомени приятели, Черкасов страшно преживявал. Обаче и Славик прави крайно несполучлив избор, новият му възлюбен се оказва затънал до гуша в криминални истории и почти всеки ден започват да привикват Славик в милицията, ту по един повод, ту по друг, ту по трети. Освен в милицията богатият любовник има сума доброжелатели, в смисъл че

много често искат да прилапат богатствата, които той има. Непрекъснато се изясняват отношения, при това със стрелба, бой и прочие капиталистически ужасии. В крайна сметка нашият Славик води крайно жалко съществуване, понеже покровителят му отдавна е изпратен на оня свят, а следващият, също несполучливо избран, скоро е тикнат зад решетките. Той се опитва да се върне при Черкасов, но онзи проявява нечувана гордост и отхвърля изменника и предателя. Така че сега Славик люто ненавижда Миша и го смята виновен за разрушения си живот. Не получава образование, няма жилище, няма пари, няма и нормално семейство. Преживява от мъжка проституция и проклина жестоката си съдба. Такава ми ти приказка, мили мои.

— Коля, лъжеш — подозрително изрече Юра. — Не може да си разучил всичко това, докато ние с Аска ходихме до Бибирево. Признай, че всичко си съчинил?

— Да, ама не — засмя се Селуянов, — всичко е много по-просто. Наистина най-напред хукнах при майката на Черкасов, намерих там бившата му жена, разпитах я, тя, естествено, мълчи за позорното поведение на мъжа си и брат си, измисля си разни глупости от рода на това, че Михаил се оказал отрепка, каквито земята не трябва да търпи. Маминка клатеше глава в знак на съгласие, обаче никакви факти. Чувствам, че работата пропада. Моля я да ми покаже сватбените снимки и на груповите снимки виждам Славик, когото познавам отдавна. Тоест толкова отдавна, че съм изучил всичките му жизнени колизии наизуст. И това, че се е забъркал с мъжа на сестра си и по тази причина проваля живота си. До този момент не отъждествявах мъжа на Славкината сестра с нашия фигурант. А там изведнъж ми светна. Помните ли двойното убийство на улица „Летец Бабушкин“?

— Деветдесет и първа ли? — уточни Настя.

— Именно. Точно това бе едно от стълкновенията с участието на богатия любовник на Славик. Тогава ми попадна за първи път. И както разбирате, вече не съм го изпускал. После с негова помощ разкрих не едно убийство. А той с моя помощ е на свобода. Ако не го пасях с четири очи, отдавна да е в панделата.

— Е, какво ще кажеш, недоверчива колежке — попита тържествуващо Коротков. — Убеди ли се, че нищо не сме объркали? Разбра ли най-сетне, че Черкасов е човекът, който ни трябва?

— Да — отвърна разсеяно Настя, докато си рисуваше върху белия лист някакви непонятни криволици. — Да. Да. А къде държи всичките?

— Ще ги намерим — заяви оптимистично Юра. — Можеш да не се съмняваш.

* * *

На другия ден излезе от строя колективната телевизионна антена, поставена на покрива на кооперация от улица „Муранов“. Почти веднага дойдоха от сервиза, телевизионните техници поработиха трийсетина минути на покрива, след което заявиха, че някъде самоволно е включена кабелна телевизия и това създава проблеми за приемането на сигнала от колективната антена. За да се разбере къде е включено и какъв е характерът на смущенията, трябва да се проверява от апартамент на апартамент. И тръгнаха. Това отне много време, затова пък след проверката всички телевизори работеха като нови.

Десет минути след като техниците си отидоха от улица „Муранов“, Настя Каменска научи, че обитателят на четирийсет и първи апартамент има обикновен телевизор с видео от най-евтините, а също четиринайсетте търсени касети са грижливо подредени на лавицата под телевизора.

След още два часа стана известно, че Михаил Ефимович Черкасов няма нито вила, нито втори апартамент. Във връзка с това бе решено няколко дни Черкасов да се следи плътно. По документи е едно, а всъщност... Все пак трябва да съществува някъде това проклето място, където държи заключени нещастните зложници на сексуалните си пристрастия. Мястото, в което може би още има живи момчета.

Наблюдението се водеше непрекъснато, но минаха пет дни, а нямаше никакви резултати. Сутрин Черкасов отиваше на работа в Перово, цял ден ходеше по адреси, изпълняваше поръчки, вечер се връщаше вкъщи. Отбиваше се в магазини. Надничаше във видеотеките, интересуваше се от най-новите заглавия, веднъж намери филма, който го заинтересува, и го взе под наем. При това съобщи „улична“ фамилия: Владимиров — „Първа Владимировска“ минаваше

близо до спирка „Перово“ на метрото, така че Черкасов бе верен на репертоара си.

С какво се занимава Михаил Черкасов? Поправя мелничките за кафе на съседите и магнетофоните, гледа видео. За тия пет дни два пъти се среща със свой познат партньор в неговия апартамент и си плати според тарифата. И нищо друго. Не скиташе по улиците, не оглеждаше мургавите тъмнокоси юноши със семитски тип лице. Не посещаваше никакви изоставени преди събарянето къщи, нито мазета. За петте дни не направи нищо, което да позволи да твърдят: да, той отвлича юношите и ги държи под ключ.

— Какво пък — констатира полковник Гордеев след петте дни наблюдение, — в крайна сметка можем да сме сигурни, че през тия дни не е отвлякъл и не е убил никого. Какво ще правим по-нататък? Има ли предложения?

— Аз бих го задържал — каза Селуянов. — А защо не? Имаме достатъчно доказателства за кражбата. И ще го арестуваме за кражба. А после ще видим как ще го обработваме.

— А ти какво ще кажеш? — обърна се Гордеев към Настя. — Съгласна ли си с Николай?

— Не — твърдо каза тя. — В никакъв случай. Ами ако не си признае? Представете си: някъде тези нещастни момчета са заключени, може би умират, може би имат нужда от помощ, но ние не знаем къде са. А Черкасов ще мълчи. И какво ще правим? Ще си признае за кражбата, ще се разкае, ще бъде осъден. Много е възможно съдът да го изпрати в затвора. А момчетата? Помисли ли за тях?

— Да бе, просто така ще мълчи — презрително изрече Селуянов. — Кой е той? Джеймс Бонд? Йохан Вайс? Обикновен педераст, който никога не е помирисвал истински страх. Виж, Славка, за когото ви разказвах, е преминал през толкова неприятности и пак не може да мине в глуха защита. Не мисли, че е толкова лесно: да мълчиш на разпитите. Само в книжките е толкова просто. Мълчи ли, мълчи, чест и хвала за него. Нужна е мощна психологическа подготовка. А откъде такива качества при Черкасов? Не е учил в разузнавателна школа.

— Коля, ти си прав — тихо рече Настя. — Знам, че е много трудно да мълчиш и не всеки го умее. Но непрекъснато си мисля за най-лошото. Ами ако изведнъж Черкасов умре?

— Тоест как ще умре? — не разбра Селуянов. — За какво да умира?

— За нищо. Умира и толкоз. Не му издържа сърцето. Или има някакъв вроден порок, за който и той не е знаел. В един прекрасен момент тъничката сърдечна преграда се спуква — и край. Моментална смърт. И нищо не може да се направи. И няма никаква профилактика за такива случаи. Представи си: ние задържаме Черкасов по подозрение за извършване на кражба, без да разберем къде се намират момчетата. А Черкасов умира в ръцете ни. И ако се окаже, че някой от тях е умрял, защото прекалено дълго сме ги търсили и не сме отишли навреме на помощ, как ще живееш занапред? Какво ще правиш с чувството си за вина? Докато той е на свобода, имаме шанс. Когато го затворим в килията, рискуваме да изгубим шанса безвъзвратно.

— Съгласен — кимна с голата си глава Виктор Алексеевич. — Между другото имате ли версия защо за пет дни нито веднъж не е навестил пленниците си, ако ги има?

— Има два варианта — обади се Настя. — Или е усетил, че го следим, или в дадения момент няма пленници. Към днешна дата се издирват четири момчета московчани с подходящ тип външност, но след намирането им ще се разбере дали са били именно в ръцете на Черкасов. Ако е усетил следенето и затова не ги посещава, това също е лошо. Нали не знаем какъв режим е организирал. Може би носи продукти за две-три седмици и повече наркотици, тогава не е толкова страшно. Но ако момчетата са напълно безпомощни и нямат храна, а Черкасов не отива при тях, защото е видял след себе си „опашка“, тогава вината е изцяло наша.

— И какво излиза? — обади се Коротков. — Ако в момента няма пленници, наблюдението е безсмислено. Можем да вървим след него до второто пришествие, но той пак няма да ни заведе до мястото. Просто няма какво да прави там. А нали там трябва да има улики, без които няма за какво да разговаряме с него.

— Юра, ти хем си прав, хем не си — отговори Гордеев. — Той е маниак. И рано или късно ще сгреши. Дори ако е забелязал следенето. Дори ако никого не крие. Все едно, ще сгреши, защото непременно настъпва момент, когато няма да е в състояние да се справи с чувствата си. И тогава ще излезе на лов. Но ти, разбира се, си прав, че можем да чакаме до второто пришествие. И дори повече. Настася, вземи утре от

следователя всички заключения на експертите от изследването на дрехите на труповете, виж има ли нещо интересно от гледна точка на връзка с Черкасов. Коротков, сега не следиш Черкасов, той може да те познае, щурчо такъв, заеми се по-сериозно с четирите момчета, за които говори Анастасия. Може да успеем да установим точно, че те не са при Черкасов, тогава поне няма да се страхуваме, че ще загинат изключително заради нашето следене и защото Черкасов ни е забелязал. Селуянов, за теб и Свалов — най-черната работа.

— Както винаги — измърмори Николай.

— Не роптай. Трябва да измислите солидна легенда за пред агентите. Слава богу, Черкасов съвсем официално е заподозрян в кражба и според рапорта го следят външни агенти, но никой няма да разбере от какъв зор трябва толкова дълго да се върви по петите му, вместо да бъде арестуван. Вашата задача е да направите така, че никой да не се чуди. Настася, напоследък не си говорила нищо за „Мечта“-та. Какво, изостави ли тази линия?

— Изоставих я — призна Настя. — Има много друга работа. И после, щом намерихме Черкасов, тогава нуждата от „Мечта“ отпада.

— Напразно мислиш така. — Гордеев поклати укорително глава. — Не пренебрегвай резервните варианти, всичко се случва в тоя живот.

Настя разбираше, че началникът е прав. Мина цяла седмица, откакто Льоша ѝ предаде, че е звънял Якимов. Не става да изчезва така — създаде легенда — бъди добра да я следваш. Отпадна необходимостта — измъкни се предпазливо, без да караш хората да се измъчват с догадки и подозрения.

* * *

Генадий Свалов не обичаше да работи в събота, това си личеше по всичко. Настя се чудеше как се изхитрява да работи в криминалната милиция и да си докарва по два почивни дни в седмицата. Това не би допуснал нито един началник. Сигурно Гена умее да се прави, че работи, а в същото време се занимава със свои неща, изкарва пари. Затова когато му съобщи, че в събота трябва да отиде заедно с Настя в „Мечта“, младият оперативник не можа да скрие недоволството си.

— Облечи се подходящо — предупреди го Настя, — трябва да изглеждаш като сътрудник от заслужаваща доверие фирма. И ще се наложи да отидем с твоята кола, все пак е по-прилична.

От двадесетте семейства, които живееха във вилите на „Мечта“, почти всички бяха изразили желание да се възползват от услугите на застрахователите. Бяха се отказали само трима, в това число Соловьев. Настя се учуди. Струваше ѝ се, че Владимир трябва да се чувства особено уязвим.

— Защо не искаш да застраховаш къщата си? — попита тя, след като изпрати Свалов да оглежда вилите и да се запознава с обитателите им.

— Вече ти казах: няма какво да ми вземат. Домът ми не представлява никакъв интерес за крадците.

— Е, крадците невинаги са добре осведомени — отбеляза Настя. — Може да им се стори, че си състоятелен човек и тук ще ударят къоравото. А когато открият, че са се заблудили, ще бъде късно. Вратите и прозорците повредени, мебелите счупени, самият ти изплашен до смърт. Като не намерят нищо, могат да започнат да те измъчват с надеждата, че ще им кажеш къде си криеш парите. Не се ли страхуваш?

— А ти не ме плаши — усмихна се Соловьев, — тогава няма да се страхувам.

Настя го бе предупредила предварително, че ще дойде, сигурно затова в къщата не бяха нито Марина, нито помощникът Андрей. Изобщо този път всичко бе някак различно. Отначало Настя помисли, че това усещане възникна у нея заради отсъствието на помощника, чието зле прикрито негативно отношение бе повече от ясно. Но после разбра: всичко идва не от помощника, а от самия Соловьев. Той бе някак объркан, угнетен и ужасно самотен.

— Какво ти е, Володя? — попита тя, когато разбра, че разговорът не върви, каквато и тема да подхващаха. — Разстроен ли си от нещо?

Той вдигна измъчените си очи към Настя и се усмихна напрегнато:

— Всичко е наред. Не ми обръщай внимание.

— Но нали виждам, че не е наред. Дразни ли те моето присъствие? Извинявай, но ще се наложи да остана у вас, докато нашият сътрудник оглежда вилите.

— Тъгувах без теб — изведнъж изтърси той. — Не можех да си представя, че ще тъгувам толкова. — Той хвана ръката ѝ и я поднесе към устните си, после притисна студените ѝ пръсти към горещата си буза. — Смешно ли е? Стана ми необходима точно тогава, когато вече не съм ти нужен.

— Ако беше така, нямаше да идвам при теб — меко възрази тя.

Тя виждаше себе си и него с някакъв преценяващ поглед и мислеше, че преди дванайсет години щеше да умре от щастие, ако той направеше това, което направи сега, и кажеше това, което каза. Преди никога не беше целувал ръцете ѝ и не казваше, че тъгува без нея, милостиво и снисходително позволяваше да го обича. Той само търпеше любовта ѝ. А сега? Нима се е влюбил? Настя се опитваше да надникне дълбоко в себе си и да разбере своите чувства. Тържествува ли? Злорадства отмъстително? Или просто се радва, че отдавнашното и болезнено чувство най-сетне среща взаимност? Но за свое учудване не виждаше нищо в сърцето си. Дори топлият му поглед нямаше над нея предишната власт. А само преди две седмици се поддаваше на обаянието му...

— Лъжеш ме — каза Соловьев, без да пуска ръцете ѝ. — Не съм ти нужен. Не знам защо идваш при мен. Много искам да вярвам, че не е от съжаление, но не намирам друго обяснение. Настюша, нямам нужда от съжаление. При мен всичко е наред.

— А сега ти ме лъжеш. Ако при теб всичко бе наред, нямаше да тъгуваш. Може би просто ти трябва жена? Все едно каква, не е задължително да съм аз.

— Имам жена. Но имам нужда от теб. Но това не те задължава с нищо. Малко ли хора са ми нужни. Това съвсем не означава, че трябва веднага да зарежеш мъжа си.

Настя едва се сдържа да не прихне. Дори в такава сложна ситуация Соловьев си оставаше същият — самоуверен мъжкар. Откъде го измисли, че като повярва в чувствата на бившия си възлюбен, ще поиска да зареже мъжа си? И то веднага. Ако не беше инвалид, щеше да му каже всичко, което мисли, без да подбира особено изразите и без да се притеснява. Интересно за коя жена говори? Преди две седмици твърдеше, че няма дама на сърцето. Лъгал е? Или дамата се е появила през тези две седмици? Да не е прелестната Марина...

— А жената, която имаш, не ти ли допада? Защо съм ти аз?

— Няма да я обсъждам с теб — отвърна решително Владимир Александрович. — Но искам да знаеш: мога всеки момент да се разделя с нея.

— Заради мен?

— Да. Заради теб.

— Соловьев, аз не заслужавам такива жертви. — Настя внимателно освободи ръката си и бръкна в чантата за цигари. — Аз съм скучна делова жена, напълно лишена от романтизъм, както ти справедливо отбеляза. Не се чувстваш добре с мен. Винаги съм била малко суховата, а сега съм станала просто твърда като парче хляб отпреди две седмици. Трябва ти жена, която да те обожаваш, а аз вече съм отвикнала да го правя.

— Не си права. Имам жена, която ме обожаваш. Но ми трябва жената, която аз да обичам. Но нашите препирни са безсмислени. Не ти трябва и ще се наложи да се примиря. Макар, да си призная, ти ми даде надежда. Жестоко е от твоя страна.

— Не е вярно, Володя. Не съм ти давала никакви надежди. Първия път ти казах честно: трябва да разбере дали съм се освободила от теб. И нищо друго.

— Значи съм те разбрал неправилно.

— Значи неправилно.

— Но нали скучаеше без мен, нали сама ми го каза по телефона.

Настя почувства убийствена умора. Умори се да търси маниака. Умори се от Соловьев и безцелния разговор, който няма да доведе до нищо. Разбираше бившия си възлюбен, всяка негова подбуда, всяка мисъл, сякаш виждаше през него. И прекрасно знаеше, че не става дума за любов, а за самолюбие. Искане да я опитоми, да я държи за юздичката. Преди много години тя първа отстъпи, когато разбра, че той не я обича. И в очите му това изглежда така, сякаш тя го е изоставила, макар сигурно да е изпитвал огромно облекчение след случилото се. Сега иска да си върне загубеното, поне пред себе си. Нека го е изоставила, но са минали много години и дойде сама, допълзя почти на колене. С годините той изгуби интерес към лесната плячка, иска да я завоюва — пораслата, силната, самостоятелната, и да се гордее със себе си. Тя знаеше, че Владимир Соловьев е от категорията хора, които не обичат партньора си като такъв, а себе си в

романа с този партньор. Той можеше да се увлече по бедна просякиня, би я хранил и обличал и ще се обича в тази ситуация заради благородството, щедростта и оригиналността на избора. Нужно му е да се любува на себе си, така беше и преди, но сега е станало много видимо.

Когато се появи Свалов, Настя въздъхна облекчено. Слава богу, може да се сбогува и да тръгва. Пред непознатия млад човек Владимир Александрович не започна да задава настойчиви въпроси кога пак Настя ще се появи и това напълно я удовлетворяваше.

— Е, разказвай — каза тя, когато колата на Свалов излезе на шосето. — Колко къщи огледа?

— Как — колко? — учуди се Свалов. — Всички.

— Седемнайсетте? — недоверчиво попита Настя.

— Разбира се.

Тя прекара у Соловьев два часа и половина. Излиза, че Свалов е отделял на всяка вила по-малко от десет минути. Това на нищо не прилича.

— Поне разбираш ли колко е несериозно това? — попита сърдито тя. — Представител на уважаваща себе си фирма не може да огледа една двуетажна къща за десет минути. Трябваше да го направим на три-четири пъти, да разпитваме подробно жителите за всички дреболии. Но най-главното — трябваше да съберем сведения за тези, които не искат да се застраховат, да изясним причините за отказа. Поне това направи ли?

Свалов мълчеше навъсено, без да отделя поглед от пътя.

Ясно. Нищо не е направил. Искал е по-бързо да стовари от плещите си задачата и да хукне на свобода по своите си работа.

— Ще трябва да идваме утре пак. И в понеделник също — спокойно произнесе Настя, решила да не чете лекции, да не дърпа уши.

— Докога ще се занимаваме с това! — отвърна раздражено той. — Престъпникът е открит, а вие, вместо да го задържите и обработите, ме карате да си губя времето неизвестно за какво. Това са глупости.

Настя не искаше да се кара с него, затова реши да бъде максимално вежлива и миролюбива.

— Нали беше вчера на съвещанието и чу всичко. Струваше ми се, всички се разбрахме — рано е за задържането на Черкасов, преди

да сме намерили мястото, където е държал и продължава да държи момчетата. Ако не си съгласен с това, защо мълча вчера? Имаше възможност да се изкажеш. Дай да обсъдим сега съображенията ти.

— Нямам съображения — измърмори Геннадий. — Жал ми е за загубеното време. Съвсем си изоставих основната работа с тоя ваш Черкасов.

— Хайде потрай още малко — помоли го дружелюбно Настя. — Повярвай, работата си заслужава усилието.

Когато се върнаха на „Петровка“, всичко в нея продължаваше да кипи от негодувание и злост, макар да се сдържаше с всички сили да не го покаже. Нима наистина поколението грамотни и предани на работата ченгета измира, а на тяхно място идват такива като Свалов, равнодушни и мислещи само за себе си? Нали Гена съвсем не е глупав, той е способно момче и мозъкът му работи нестандартно, иначе нямаше да се досети да анализира титрите на четиринадесетте филма. От него може да стане добър оперативен служител, истински добър, стига да поиска. Но това не му е интересно. Защо изобщо е дошъл в милицията?

* * *

Геннадий Свалов много добре знаеше защо постъпи в милицията. През годината, когато завърши училище, един от московските милиционерски вузове най-сетне разреши прием на неотслужили. Понеже в това време в Карабах кипяха бойни действия, Свалов съвсем не искаше да отиде войник с риск да се окаже на огневата линия. Когато премина в трети курс, икономическите реформи в страната достигнаха етап, когато стана очевидна бързо растящата потребност от юристи, специалисти по гражданско право. И Геннадий състави план, според който ще изучава задълбочено правното регулиране на въпросите, свързани с недвижимата собственост, след завършване на вуза ще поработи в милицията, докато излезе от наборната възраст, а сетне ще се впусне в цивилизацията и ще стане юрист във фирма за недвижими имоти. Понеже в рамките на плана му работата в криминалната бе за него принудителна, временна и горе-долу скучна, нищо чудно, че цялото си свободно (или целенасочено освободено)

време Свалов посвещаваше на това, което трябваше да стане работата на живота му — сделките с недвижима собственост. Подвизаваше се едновременно в три фирми, като им съставяше различни договори и ги консултираше за сключване на сделки. Разбира се, за тази работа получаваше немалко пари. Но все пак времето не му стигаше за задълбочено юридическо обслужване и Геннадий хвърли око на друга длъжност в милицията, където е по-удобно от гледна точка на свободното маневриране. Канеше се да отиде в кадровия апарат, където съботата и неделята са наистина почивни дни, да не говорим, че и работният ден завършва в шест вечерта, а не на другата сутрин. Успя да склони и началника, наистина много трудно, но успя. Сега не пускат лесно от практическата работа, няма кой да разкрива престъпленията. Въпросът за преминаването на старши лейтенант Свалов бе практически решен и началник-отделът каза, че заповедта за откомандиrowането ще бъде подписана, щом Геннадий завърши работата си по убийството, с което се занимаваше в бригадата заедно със сътрудниците на Главно управление.

Нямаше да има проблеми, ако не беше едно обстоятелство. Тази година Геннадий не бе излизал в отпуска. И според договора с едната фирма той възнамеряваше да прекара отпуската си делово, макар и не без удоволствие. Ставаше дума да отиде в страна, която през последните години не само се превръщаше интензивно в международен курорт, но и в център на бизнеса. Фирмата, в която Свалов припечелваше допълнително, възнамеряваше да сключи там редица сделки за покупка на земя с цел строителство. Планираше се представителите на фирмата да отидат в страната в средата на май и билетите вече бяха купени, понеже Геннадий заяви под клетва, че ще може да си оформи отпуската за тогава. Но за да получи отпуската, трябваше задължително да мине на новата работа. Кадровикът може да бъде пуснат в отпуска практически по всяко време и от всяка дата, а с оперативния състав това ставаше рядко. Излиза, че последователността на действията трябва да бъде следната: завършва бързо работата в бригадата, донася от новото място заповед за откомандиrowане, взема обходния лист, за един ден решава всички проблеми, ускорява подписването на съответната заповед в Окръжно и Главно управление, дочаква заповедта за назначаване на нова длъжност и веднага пише рапорт за отпуска. И за всичко това — по-

малко от месец, а в началото на май има и празници. Тоест съвсем не остава време.

Свалов бе пъргав и практичен човек и направи предварително всичко нужно, за да няма допълнително задържане при придвижването на документите му. Но и работата в бригадата... Тя го спираше и поставяше под съмнение командировката в чужбина. А никак не искаше да подвежда фирмата.

ГЛАВА 9

Генерал Руненко не обичаше полковник Гордеев, в смисъл че не се чувстваше психически комфортно в неговата компания. Уважаваше Виктор Алексеевич за деловите му качества и безспорния професионализъм, но когато този невисок петдесет и пет годишен мъжага с едра глава се появяваше в кабинета на Руненко, генералът изпитваше такова чувство, сякаш му предстоеше да се явява на изпит. А от ученически години не понасяше изпитите. Гордеев току му поднасяше изненади, понякога приятни — във вид на неочаквано бързо и нетрадиционно разкрити шумни престъпления, а понякога и неприятни, като днес. Изглежда, самият Виктор Алексеевич още не знаеше това.

Днес в първата половина на деня се състоя брифинг с участието на ръководителите от Главно управление на вътрешните работи на Москва, на който присъства и генерал Руненко. И на брифинга се случи нещо безподобно, след което Руненко имаше крайно неприятен разговор с началството. Сега му предстоеше да разбере от Гордеев как е могло да стане и изобщо какво означава всичко това.

— Виктор Алексеевич — започна Руненко, като се стараяше да се владее и да говори тихо и спокойно, — защо нищо не знам за еврейските момчета?

По лицето на Гордеев се виждаше, че ударът попадна на място. Но можеше да се завиди на издръжливостта на полковника.

— Защото аз също нищо не знам за това — отговори той, като гледаше генерала право в очите.

— А пък аз се надявах, че ще ми разясните — отбеляза Руненко и започна да кипи пряко волята си. — Съгласете се, не се получава много красиво, когато журналистите на брифинга задават въпроси на ръководството на ГУВР, а ръководството проявява пълна неосведоменост. Може да се създаде впечатление, че просто не владеем ситуацията и не знаем какво става в града ни.

— Не разбирам за какво говорите. Нямаме дело за еврейски момчета — заяви твърдо Гордеев.

— Така ли?! — избухна генералът. — Нямаме значи? А кой е този Черкасов, когото разработват сътрудниците ви? При това толкова сериозно, че са привлекли оперативни служители от Окръжното, пунали са след него агенти. Какво ме баламосвате?

— Черкасов е хомосексуалист, заподозрян в извършване на тежки престъпления на сексуална почва. Какво общо имат еврейските момчета? Другарю генерал, някой ви е дезинформирал.

— А това, че тежките престъпления, които вашият Черкасов е извършил на сексуална почва, са насочени срещу еврейски момчета — това значи е нищо, а? Можем да пренебрегнем този момент? Отказвам да ви разбирам, Виктор Алексеевич. Защо се опитвате да ме заблуждавате?

— Извинете, другарю генерал, няма никакви доказателства, свързващи Черкасов с децата от еврейските семейства. Черкасов е заподозрян, но подчертавам, само заподозрян в отвлечането и убийството на Олег Бутенко, но Бутенко е русин. Не разбирам откъде се е взело всичко останало.

— Много интересно. Вие не разбирате. Както разбрах от журналиста, присъствал на брифинга, Черкасов е заподозрян не само в убийството на Бутенко, а на девет юноши. Да, Бутенко е русин, а останалите осем са евреи. Искате да премълчите за това? Опитвате се да преиначите фактите? Обяснете ми какво става в края на краищата. Защо такова страшно престъпление се скрива от ръководството на ГУВР, защо досега не е взето под контрол? Какво си позволявате?

Генералът изпусна парата и се успокои. Естествено, бе разгневен, защото на брифинга, а после в кабинета на началството изглеждаше пълен идиот, който няма представа с какво се занимават подчинените му. Но като познаваше полковник Гордеев не от вчера, разбираше, че не става дума за лошо свършена работа и нехайство. Гордеев не върши нищо просто така, не е такъв човек, че да пази нещо в тайна, без да има сериозни основания.

Да, Гордеев имаше основания, Руненко се убеждаваше в това, докато слушаше спокойния разказ на полковника. Ако се съди по всичко, главното за Черкасов е била външността, а че всички момчета с такава външност са се оказали евреи — това е просто нещастно

стечение на обстоятелствата. Ако на някой откачен му харесва външността на туркменските момичета, той върши престъпление не срещу жените от тази националност, а срещу жените с определен тип лице. И тук е същото. Но това е само едната страна на медала. А нали има и друга, къде по-сериозна. Делото е разгласено и Главното управление е длъжно да реагира.

— Защо не арестувате Черкасов? — попита той, когато Гордеев завърши разясненията си.

— Трябва да намерим мястото, където е държал отвлечените. Без да направим това, не можем да го обвиним. Освен само в кражба.

— Какво, нашите прославени ченгета са се отучили да работят със задържаните? Напълно са изгубили навиците си да водят разпит? Как се разработва вътрешно килийно — също ли са забравили благополучно? — изрече с недобра усмивка генералът. — Или чакате, когато се намери да отвлече още някого, та да го хванете на местопрестъплението и да не се мъчите с доказване? Поне разбирате ли какво ще стане утре? Утре във вестниците ще излезе съобщение, че в града има лов на еврейски деца, а правозащитните органи седят със скръстени ръце и мълчаливо наблюдават този кошмар. Нещо повече: излиза, че органите дори не са в течение. Това ще стане утре. А знаете ли какво ще стане вдругиден? Не знаете? Тогава да ви кажа. Вдругиден ще се намери някой умник, който ще обвини в това комунистите, припомняйки сталинските еврейски репресии и брежневския антисемитизъм. Комунистите, които нямат никакво отношение към това, ще започнат да се възмущават и да настояват за удовлетворение от оскърбителите, ще искат решителни действия за разясняване на ситуацията от нас. Предстоят избори, да пази Господ от скандал. И никога на никого няма да можете обясните защо Черкасов още се разхожда на свобода. Виктор Алексеевич, не поставяйте търпението ми на изпитание. След час ми доложите за задържането на Черкасов, докато катастрофата не се е разразила. Разбрахте ли ме?

— Разбрах — хладно отвърна Гордеев. — Но ви моля да ми предоставите правото сам да реша кога е най-целесъобразно да извършим задържането. Смятам, че още е рано да го правим. Ако ми кажете името на този свръхосведомен журналист, ще направя всичко възможно да се разбере с него. Ще му обясня защо не е нужно да отпечатва сведенията.

— Че там салонът беше пълен с журналисти! — отново кипна Руненко. — Един попита, но чуха всички! Да не възнамерявате да запустите устата на всички? Виктор Алексеевич, няма какво да обсъждаме. След час Черкасов трябва да е задържан. Това е заповед.

— Другарю генерал, държа на моята позиция — твърдо отсече Гордеев. — Трябва да разбирате, става дума за момчета, които още са живи и които трябва да намерим. Това не е мой каприз и инат, това е здравият смисъл и нормално човешко състрадание. Може да са болни, нуждаят се от помощ, и ако Черкасов не ни заведе на мястото, можем да търсим толкова дълго, че когато ги открием, да бъде вече късно.

— Но доколкото разбрах, не сте сигурни, че в момента крие някого. Нямате такива сведения.

— Не — съгласи се Гордеев. — Имаме само основания да подозираме. В момента по заявки на родителите се издирват четирима души, които може да се окажат жертви на Черкасов. Но не знаем дали това е така, или са изчезнали при съвсем други обстоятелства. Сега се води интензивна работа за установяване на всички обстоятелства по изчезването именно на четирите момчета и юноши. Ако сме сигурни, че не са при Черкасов, готов съм да го задържим. Ще измислим къде и как да търсим доказателствата против него. Но трябва да съм сигурен, че нито един потърпевш няма да пострада заради нашето прибързано задържане.

— Добре тогава. — Генералът подъвка устни и замислено почука по бюрото. — Добре. Убедихте ме. Вестниците ще излязат чак утре сутринта. Поне до утре сутринта може да се изчака. Ако утре не се появи нищо в пресата, може да се почака още един ден. Трябва да има постоянна готовност за задържане. Възложете на някого да следи вестниците в момента, когато сутрин постъпват в продажба. Ако е написана поне една дума за тези момчета — незабавно дайте сигнал за задържането. Повярвайте на опита ми, най-много час и половина, два след излизането на вестниците ще звънне телефонът от някой висок кабинет. Трябва да имаме възможност да отговорим, че престъпникът е задържан. Точка, Виктор Алексеевич, повече нищо не мога да направя за вас. Ако не беше уважението към вашия професионален опит, нямаше да се съглася с тези отстъпки. Разбрахме ли се?

— Тъй вярно, другарю генерал — рапортува Гордеев, направи строево завъртане и се насочи към вратата.

— Виктор Алексеевич! — извика Руненко.

Гордеев също така отсечено изви лице към него.

— Слушам, другарю генерал.

— Няма защо да ми демонстрирате характер. С това можете да се занимавате у вас в кухнята. Вървете.

Гордеев притвори след себе си вратата така тихо, че на Руненко му се стори сякаш са я хлопнали с все сила.

* * *

Той стоеше пред Настя морав от ярост.

— Някой от нас се оказа с много дълъг език. Знам, че не съм аз, и се надявам, че не си и ти. Кой тогава?

— Коротков и Коля Селуянов се изключват — бързо отговори тя. — Можете да им вярвате като на себе си.

— Тогава кой? Свалов?

— Възможно е — кимна Настя. — Няма кой друг да е.

— Глупак такъв! — сърдито въздъхна Виктор Алексеевич. — Защо не си трае? Нали го молихме, убеждавахме, обяснявахме по човешки. Как може така! Добре, откъсването на ушите се отлага за после. Сега тичай бързо в пресцентъра, вземи списъка на всички журналисти, акредитирани на днешния брифинг. И непременно изясни кой е задал въпроса за Черкасов. Трябва да се опитаме да се разберем с него, ако изобщо е възможно.

Но това излезе невъзможно. Представителите на средствата за масова информация се оказаха прекалено много, за да се опитат да ги съберат заедно и да ги убедят в нещо. Да не говорим, че повече от половината не си бяха на мястото, всъщност не можаха да се свържат с тях.

— Лошо — сърдито каза Гордеев. — От лошо по-лошо. Сами сме си виновни, доверихме се на хлапе. Добре, че Руненко не си спомни за телевизията, говореше само за вестниците, които ще излязат не по-рано от утре сутринта. А по телевизията всеки ден има криминални хроники и репортажи по различни канали. Така че, моето момиче, чакай да чуем днес за това дело. Дявол да ги вземе с тяхната любов към сензациите! Само да пробутат силна дума, само да се

продава вестникът, а за останалото не им дреме. Няма накъде да мърдаме, те трябва довечера да арестуваме Черкасов. Ще дам заповед. А ти, скъпа моя, се грабвай и търси журналиста, който знае най-много от всички. Може този глупак Свалов да му е казал какво ли не, така че поне да мълчи. Разбра ли?

Поне за това Настя имаше късмет. За два часа успя да издири Гиви Липартия, журналист от популярен всекидневник — той си седеше спокойно в редакцията и готвеше материала за утрешния брой. Но тя не срещна разбиране у него. Нещо повече, Липартия се държеше откровено враждебно и високомерно.

— Моля да ми кажете откъде научихте за Черкасов — попита Настя, но по лицето му разбра, че нищо няма да й каже.

— Предполагам, че ако ви попитам откъде черпите оперативните си данни, също няма да ми отговорите.

Какво пък, тя го разбираше. Тя си има своя работа, за която милее, той — своя. И в дадения случай интересите им не съвпадат. Той седеше пред нея толкова невъзможно елегантен и надменен и я гледаше студено с огромните си черни очи като от платно на Пиросмани^[1]. Липартия бе дяволски красив и, изглежда, добре знаеше това. Във всеки случай скромно облечената невзрачна жена, дошла при него в редакцията, не предизвикваше у него никакви емоции, освен насмешливо недоумение и леко раздражение, че заради нея си прекъсна работата.

— Гиви Симеонович, едва ли има смисъл да правите тайна от очевидни неща. Разказал ви е Геннадий Свалов въпреки категоричната забрана да се разгласява оперативна информация и да се обсъжда проблемът с когото и да било. Той е извършил служебно нарушение и ще бъде наказан за това. Но ви моля да ме изслушате, защото имаме много основателни причини да не огласяваме делото на Черкасов. Вие сте журналист и сигурно сам разбирате какви последствия могат да произтекат от неоснователното раздухване на скандала около еврейската тема.

— Не намирам това за неоснователно. Гибелта на еврейските момчета е достатъчно основание за това. Не намирате ли?

— Не — твърдо каза Настя. — Не намирам. Ако погледнете статистиката, ще видите, че загиват юноши от всички националности, от всички без изключение. Но кой знае защо смъртта на десетки

чеченци, арменци, татари или лезгинци не ви подтиква да грабнете перото. Какво са евреите? Особени ли са? Съдбата ли се е разпоредила да умират от ръката на престъпниците? Или еврейският въпрос като един от най-болезнените ще даде възможност да се позабавлявате по страниците на вестника?

— Напразно се опитвате да ме оскърбите. И не се престаравайте. Не става дума просто за смъртта на еврейските момчета от престъпна ръка, а за маниак, който целенасочено ги убива. Ако научех, че вашият Черкасов отвлича, насилва и убива татарски или лезгински момчета, моята реакция щеше да бъде съвсем същата.

— Не ви вярвам. Никога нямаше да се занимавате с татарски или руски момчета, защото не ви е интересно. За вас целият номер е, че те са евреи. С това може да се поиграе, могат да се направят редица гръмки статии. Не ме правете на глупачка, Гиви Симеонович. С необмислените си действия ни принуждавате да задържим престъпника още днес, макар да имаме малко улики срещу него. Утре във вестниците ще се появят съобщения, от които Черкасов ще разбере, че го търсим и сме го обградили отвсякъде. И ще се опита да скрие и унищожи всички следи. Помислете поне за това, че той крие някъде момчетата, които ще останат напълно безпомощни след ареста му. Още не знаем къде е това място, затова държим Черкасов на свобода с надеждата, че той ще ни заведе там. И ако се случи нещо с момчетата, това ще тежи само на вашата съвест, Гиви Симеонович. На вашата и на съвестта на Свалов.

— Как вие, ченгетата, обичате да прехвърляте отговорността на другите — усмихна се Липартия. — А чия е вината, че Черкасов вече осем месеца унищожава еврейските деца и никой не го е спрял? Пак ли моя? Какво е правила нашата доблестна милиция през тия осем месеца? Защо не го е търсила? Защо му е позволила да погуби девет живота?

Настя разбра, че всичко е безполезно. Той не я слуша. Не иска да я слуша. Слуша само себе си. Внезапно я обхвана такава злост, че почти изгуби самоконтрол.

— Гиви Симеонович, може ли да ви задам един въпрос не по темата?

— Моля.

— Коя година завършихте средното си образование?

— Какво значение има? — смая се Липартия.

— Моля да ми отговорите, ако може.

— Седемдесет и четвърта.

— А после какво? Казарма? Или институт?

— Институт. Не разбирам целта на вашите въпроси.

— Аз също не разбирам — усмихна се Настя. — Но ми се струва, че в училище сте били активен комсомолец, а в института член на комсомолското бюро. Познах ли?

— Ами... Да. Как се досетихте?

— По маниера ви да дискутирате. Не желаете да вниквате в същността на доводите на събеседника си, имате си задача — да отстоите собствената си позиция. Но понеже истинското съдържание на позицията ви не може да бъде огласено, не използвате аргументи, потвърждаващи правотата ви, а прибягвате към демагогски фрази, които нямат нищо общо със същността на дискусията, затова пък принуждават събеседника или опонента да се оправдава. Старите похвати на лошите партийни работници. „Ти не можеш да отидеш на съботник, защото децата ти са болни и няма кой да остане с тях? А знаеш ли, че в Корея децата умират от глад?“ Нещо подобно. Моля да ме извините, че ви отнех от времето. Всичко хубаво.

Когато излезе навън, вече се кореше за невъздържаността си. Сигурно не трябваше да бъде груба с този журналист. Сега непременно ще напише някоя статия, че милиционерите са нахални и груби, а жените — най-вече. Добре де, нека пише.

* * *

Вечерта докараха Черкасов на „Петровка“. Задържането премина лесно и без проблеми, първо, защото бе добре подготвено, и второ, Черкасов практически не оказа съпротива и нямаше оръжие в себе си. Като научи това, Настя почувства близкия неуспех. Усещането бе смътно, но много неприятно. Когато човек, заподозрян в серия тежки убийства, се оставя да бъде хванат така лесно, не чакай нищо добро.

С Черкасов работеха Коротков и Селуянов. Настя седеше в кабинета си и очакваше резултатите от беседата. Гордеев също не си

отиваше у дома, макар да минаваше девет. Обади се оперативните служители, които бяха направили обиск в дома на Черкасов.

— Всички касети са налице. Две опаковки цигари с марихуана, малко кокаин. Нищо повече.

— А метедрин? — попита предпазливо Настя.

Загиналите момчета са починали именно от свръхдоза метедрин.

— Не. Само марихуана и кокаин. А, освен това намерихме дневник с всякакви сексуални описания.

„Това е добре — помисли тя. — Ако в дневника има всичко, може би ще успеем да намерим проклетото място. Момчетата се мъчат с Черкасов вече два часа, но засега безрезултатно. Веднага си призна кражбата, но по-нататък — никакъв напредък.“

Към десет в кабинета ѝ се отби Гордеев, имаше изморен и разстроен вид.

— Прибирай се, моето момиче — каза той. — Вече е късно. Ще научиш всичко утре сутринта. Все едно, сърцето ми предчувства, че днес нищо няма да каже. Да го изпратим в килията да поспи, ние да отдъхнем, пък утре по-рано да започваме пак с нови сили. Изморихме се тия дни, затова и работата не ни върви.

— Сега ще донесат дневника — въздъхна Настя. — Там трябва да е това, което търсим. Искam да го видя.

— Утре ще го видиш. Умей да търпиш и да отлагаш за после. Много полезен навик. Хайде, приготвяй се. И се обади на твоя Чистяков, за да те посрещне пред метрото.

— Не си струва, Виктор Алексеевич, ще се прибера, няма нищо да ми се случи.

— Докато стигнеш „Шчолковска“, ще наближава дванайсет. Обади се още сега, да чуя. Само това ми липсва — да се безпокоя, че ти, каквато си неразбрана, си била ограбена и убита. Понеже нямам други грижи, разбира се. Обади се, на кого говоря.

Тя въздъхна и взе телефона.

* * *

Прекара нощта без сън и около шест сутринта разбра, че не, може повече да остане в леглото — нещо доста необичайно за нея.

Настя винаги ставаше сутрин трудно.

Надигна се тихичко, като се стараеше да не събуди мирно спящия си съпруг, взе душ, изпи кафето си и започна да се облича. Но все пак Льоша се събуди.

— Къде в тая тъмница? — учудено промърмори той, като си подаде ръката от одеялото и хвана сложения на пода будилник.

— Ще тръгвам, Льоша, неизвестността не ми дава мира. Вчера задържахме престъпника, който е отвличал момчетата. Искam да разбера какво говори.

— Аха, ясно — кимна той. — Вчера казаха нещо по телевизията. Наистина, главно се възмущавах, че този маниак още не е хванат. Можете да тръснете на телевизията иск за клевета и да изкарате солидна сума за дезинформацията.

— Ако имах власт, нямаше да ги съдера за пари, а кожата им щях да одера — сърдито каза тя. — Тия ловци на сензации ни провалиха цялата разработка. Как не обичат милицията! Само им дай да напишат или да разкажат колко сме лоши, мързеливи и професионално жалки. Хайде, слънчице, тръгвам.

Обикновено сутрин, когато Настя отиваше на работа, вагоните на метрото биваха претъпкани с пътници. През всички тези години тя свикна с навалищата и блъсканицата всяка сутрин и почти не я забелязваше. Но днес пътуваше малко по-рано и във вагоните бе свободно, можеше дори да седне и да почете. Настя се настаня в ъгъла и отвори купените в подлеза вестници. Така си и знаеше. Никой не е премълчал. Съобщението се различаваше само по степента на акцентиране на читателското внимание върху еврейския въпрос. Просто поразително, журналистите никак не се страхуват да сгрешат! Вземат непроверени данни, получени от неизвестно какъв източник, и ги публикуват, без да мислят, че всичко може да излезе лъжа. Дори не просто лъжа, а клевета и оскърбление. А за това вече има параграф от наказателния кодекс. Ще се окаже, че тя, Настя Каменска, е сгрешила и че Черкасов няма никакво отношение към тези смърти, ще му се извинят и ще го пратят интелигентно в затвора за кражба на видеокасети. А той ще вземе и ще заведе дело срещу журналистите, задето публично твърдяха, че уж бил кървавият маниак убиец, погубил невинни детски души. Нали са отпечатали фамилното му име. Че защо не? Идеята е добра. Все едно, няма какво да прави в затвора, ще има

сума свободно време и ще започне да пише писма до инстанцииите, да моли да бъде потърсена отговорност от клеветниците и да ги глобят за моралните щети, които са му нанесли. А журналистите ще започнат да сочат Свалов, ето той значи е представител на правозащитните структури, вярват на думата му. Той казал — те написали. Какви основания имат да се съмняват? Интересно какво ще прави Свалов в тази ситуация? Сигурно ще каже, че се е пошегувал. Или изобщо ще отрича. Или ще се позове на Гордеев и Каменска, които го уверяваха, че Черкасов е престъпник...

Това са само мечти. Черкасов няма да предявява никакви искове. Няма за какво да упреква журналистите. Те са написали истината. Той е убиецът. На съвестта му тежат девет живота. А може и повече.

* * *

Настя Каменска постъпи в органите на вътрешните работи веднага след завършване на юридическия факултет на университета, когато бе двайсет и две годишна. Като се има предвид, че след месец и половин ще навърши трийсет и шест, към днешна дата има немалък стаж, а също и опит в оперативната работа. Всичко е видяла през тия години, грешки и поражения, горчиви разочарования, естествено, имало е и победи. Но нито веднъж не е имало случай като този с Черкасов. Често след задържането и ареста на престъпника се изясняват някакви неизвестни детайли, след което картината на престъплението изглежда малко по-различна. Дори са се случвали неочаквани открития. Но такава...

Нито веднъж през всичките тези години Настя не бе попадала в ситуация, когато след задържане на заподозрения да се изясни, че всичко съвсем не е така. Разбира се, построената в главата ѝ по време на разработката картина и реалната картина никога не са съвпадали напълно. Винаги е имало различия, понякога съществени. Но не до такава степен!

След като си призна веднага кражбата на видеокасетите, за всичко останало Черкасов мълча твърде дълго. Във всеки случай, когато Настя пристигна на работа рано сутринта, с него вече работеше Юра Коротков и докъм единайсет разговорът им тъпчеше на едно

място, което дори бе смайващо за човек без опит в общуването с правозащитните структури и без закалка в хода на дългите предишни разпити. Черкасов никак не се смущаваше от сексуалната си ориентация и спокойно и твърдо настояваше, че има право да не я обсъжда. Слава богу, в Наказателния кодекс отмениха този член, а той никога не е употребявал насилие към никого.

— Познавате ли това лице?

Коротков постави пред него снимка — кадър от филм с красив тъмноок актьор в едър план.

— Да — отговори невъзмутимо Черкасов. — Това е италиански актьор, много ми харесва. Нали вече изяснихте, че съм откраднал касети с всички филми, в които играе.

— И това лице ли познавате?

С тези думи Юра постави пред Черкасов още една снимка — на Олег Бутенко. Черкасов въздъхна дълбоко, червенината постепенно изби към бузите му. Тон се отмести малко от бюрото, пръстите на ръцете му стиснаха коленете.

— Така си и знаех. Това беше нещастен случай.

— По-подробно, моля, ако не ви затруднява — помоли вежливо Коротков, като се приготви да изслуша първата порция лъжа.

— Олег беше порочен до мозъка на костите. Когато се запознахме, вече беше дребен търговец на наркотици. И сам употребяваше. Живееше у дома, не искаше да се връща у тях, дори не излизаше от апартамента, за да не срещне случайно някого от познатите си. Знаеше, че родителите му са заявили в милицията и го търсят. Така минаха три месеца. Веднъж се върнах от работа и го намерих мъртъв. Експериментираше с наркотиците, сменяше дозите, съчетанията, последователността на приемането. Умря от свръхдоза. Какво трябваше да направя? На кого трябваше да обясня, че доброволно дойде да живее при мен и цели три месеца беше много щастлив с мен? Когато разбрах, че вече не може да му се помогне, откарах тялото му извън града.

— Михаил Ефимович, кажете ни откъде имаше Олег наркотици? Вие ли му носехте?

— Не, какво говорите. Имаше нужда от такива дози, че на втория ден щях да бъда разорен. Нямах такива пари. Той просто си донесе стоката. Обаче не знам откъде се е изхитрил да спести толкова. Според

мен имаше някакви сложности с дилъра, конфликт или нещо подобно. Олег взе голяма партида и се скри с нея. Впрочем не знам детайлите, той не искаше да обсъжда с мен.

— Към момента, когато Бутенко умря, беше ли изразходвал всички откраднати наркотици, или остана нещо?

— От силните и скъпите нищо не беше останало.

— А от слабите и евтините?

— Е, едва ли могат да се нарекат евтини в обикновения смисъл. Две опаковки цигари с марихуана — Олег ги донесе заедно с цялата партида, но не ги използваше, казваше, че за него това е твърде слабо, това е само за начинаещи. Също и кокаин. Имаше много кокаин. Сигурно се досещате защо.

— И защо? — заинтересува се Коротков.

— Кокаинът често се използва, за да се направи по-остро сексуалното усещане. И основните клиенти на Олег бяха хора, придаващи на секса твърде голямо значение. Или просто обичащи да полудуват за развлечение. Сексът стана сфера на бизнеса и Олег бе отдавна в този бизнес.

— Вие ли бяхте първият му партньор?

— Какво говорите — Черкасов дори се подсмихна, — той печелеше от това от дванайсетгодишен. Нали ви казах, че беше порочен до мозъка на костите.

— Добре, да продължим. Откъде се снабдявахте с метедрин?

— Извинете?

— Попитах ви откъде вземахте метедрина? Откъде го имате, след като твърдите, че след смъртта на Олег у вас са останали само цигари с марихуана и кокаин?

— Нямам метедрин. И не съм имал. Не ви разбирам. Вярно, Олег използваше метедрин, но след него нищо не остана.

— Съвсем точно ли помните, че у вас не е имало метедрин?

— Точно. Може би Олег да го е скрил някъде в моя апартамент... Намерили ли сте го? Бил е скрит някъде? Повярвайте — заговори горещо Черкасов, — нищо не ми е известно за това. Кълна ви се...

Бедата е там, че при обиска не намериха метедрин. А нали точно с метедрин са отровени и Олег Бутенко, и още осем души.

— По-нататък, Михаил Ефимович — продължи Коротков. — Кой беше следващият след Олег?

— Имате предвид с кого съм се срещал?

— Да кажем — кимна Коротков. — Или може би вашият следващ партньор също е живял у вас?

— Не, след смъртта на Олег никой не е живял у дома.

— А преди смъртта му?

— В какъв смисъл?

Отново едва повдигната брадичка и недоумяващ поглед.

— Може би едновременно с Олег у вас е живял още някой. И дори не един.

— Да не сте луд! Ако моите сексуални пристрастия ви се струват странни, това не ви дава право да ме оскърбявате и да ме превръщате в съдържател на бардак. Аз бях много привързан към Олег. Обичах го, ако въобще сте в състояние да разберете това. Именно затова след смъртта му не съм водил никого в жилището си.

Коротков го пусна за обед в килията и влезе в съседния кабинет, където Настя с нарастващо недоумение четеше дневника на Черкасов.

— Как е? — попита бодро той, като взе нахално направо от ръцете ѝ чашата и заотпива кафето на огромни глътки. — Събра ли ми материал за следобедната серия?

— Юра, нищо не разбирам — объркано каза тя. — Призна ли друго, освен кражбата?

— Само първия епизод. Олег Бутенко. И твърди, че е било нещастен случай, Бутенко сам се бил отровил. И изобщо момчето е живяло при него по собствена воля, криело се от наркодилърите, от които задигнало голяма партия. А какво има в дневника?

— Ами чуй. „Аз го обожавам. Просто поразително съчетание на външна красота, от която губя разсъдък си, и невероятна поквара, порочност, греховност. Доплаква ми се от възторг, като гледам чистата му мургава кожа, големите ярки очи, дългите, извити нагоре мигли, гъстата чуплива коса. Правият нос, грижливо очертаните устни, закръглената брадичка — това е някаква библейска красота и от нея вее природна сексуалност, която не е окована с веригите на цивилизацията. Немислимо е да се докоснеш до такава красота, за да не я оскърбиш с лоши помисли. Бих могъл просто да му се любувам отдалеч. Но неговата порочност ме възбужда, а ненаситността, с която се стреми да получи всяко удоволствие, прилича на ненаситността на дете, което вижда пред себе си много бонбони. Нито една жена,

притежаваща същата красота и същата порочна сексуалност, няма да може същевременно да остане чиста. Има някаква извечна тайна в това, че природата е дала на мъжете да пазят чистотата, през каквато и мръсотия да минават. А мръсотията веднага се лепва по жените. Те са мръсни от младенческа възраст.“ Изглежда, там наистина е имало голяма любов.

— А с другите? Също ли е любов?

— Но няма други, Юра. Това е странното. Дневникът е воден отдавна, там има много бележки с интимен характер, по които може приблизително да се проследи личният живот на нашия Михаил Ефимович. Имал е партньори преди Бутенко и след него. Но няма други бележки, както за Бутенко. И виж какво помислих. Ако Олег е един от деветимата, тогава защо има бележки за него, а за другите няма? С какво се различава от тях?

— Може би по степента на криминалната ситуация? — предположи Юра. — Олег наистина е умрял сам, никой не го е тровил специално, и Черкасов не вижда нищо опасно в ситуацията. А следващите е убивал и, естествено, не си е водил бележки.

— Въпреки това не разбирам. — В отчаянието си Настя удари с юмрук по отворения дневник. — Ако така безумно е обичал Олег, обожавал го е, едва ли не го е боготворил, защо са му другите момчета? Защо? Към момента на смъртта на Олег те вече са трима. Не разбирам.

— Е, Асенка, сама казваше, че той е маниак. И има някаква друга логика, различна от твоята и моята.

— Не, Юра — тихо рече тя. — Не е маниак. Вярно, той е безнравствен тип, защото е позволил на Олег да живее в дома му, знаейки, че родителите са съобщили в милицията за изчезването на сина си. Хората полудяват, остаряват пред очите му, а Черкасов крие момчето в дома си от милицията и от наркопласъорите само защото задничето на младежа се оказало по-закръглено от на другите. Сигурно Черкасов дори е нещастен човек, щом се е зациклил на този тип красота, и то до такава степен, че да извърши глупавата кражба. Но не е маниак. Прочетох внимателно дневника му, в него няма нито един намек за престъпление, нито за болезнено възприемане на света.

— Ами кражбата? Това не е ли проява от лудост?

— По-скоро обратното. Той наистина не е могъл да си купи и четиринайсетте касети, за него е скъпо. Не печели чак толкова много, макар да работи и допълнително, и вечер, и в почивните дни. Неслучайно оня човек ни каза, че Миша не отказва на никого, ако щеш да го събудиш посред нощ. Миша си докарва пари откъдето може, но по законен начин. Парите му трябват, за да заплаща сексуалните си връзки. Дрехите, подаръците за партньорите, заплащането на услугите и така нататък. За живеене не му остават толкова много. Не може да си купи касетите. А му се иска да гледа актьора. Разбираш ли? Много му се иска. Може би това изобщо е единственият тип външност, на която Черкасов реагира, при това остро, до умопомрачение. Не знам, Юра, съмненията ме изгризаха направо до костите. Но колкото повече мисля, толкова по-силно ми се струва, че не е той.

— Какво не е той?

— Не е отвлечал момчетата.

— Ами кой?

— Откъде да знам. — Тя сви рамене. — Някой друг. В случая всичко е различно, не както си го представяме.

— Сигурна ли си?

— Не. В нищо не съм сигурна и нищо не разбирам. Липсва логическата връзка.

— Ася, остави тези работи — каза уверено Коротков. — Той лъже, измъква се. Ние с Колка ще го притиснем, ще видиш.

— Дай Боже. Но имам лошо предчувствие.

— Стига — посъветва той. — Хайде по-добре да хапнем, че умирам от глад.

— Искаш ли бисквити?

— Давай. Само че повече. Смили се и направи кафенце, ако може.

Настя включи бързоварчето и извади от бюрото си голяма кръгла кутия с бисквити. Искрено завиждаше на оптимизма на Коротков, като разбираше с ужас, че този оптимизъм се гради на увереността в нейната, Настината безпогрешност. Въпреки че грешеше толкова често, колкото и другите хора, кой знае защо Юра свято вярваше в резултатите на логическите й умозаклучения. Моментално забравяше случаите, когато е сгрешила, затова пък помнеше всичките й победи и сполучливи комбинации. Ако Каменска е казала, че Черкасов е маниак,

значи е така, а че заподозреният не си признава, това е въпрос на време. Ще го попитам — ще се предаде, къде ще мърда. И макар Настя вече да се съмняваше, Коротков възприемаше това като естествен период на нормални колебания. Черкасов е виновен и това просто трябва да се докаже.

— Знаеш ли за какво си мисля? — попита замислено Настя, като му подаваше чашата с горещото кафе. — Ако се окаже, че Черкасов не е отвличал момчетата, това трябва да се използва. Щом журналистите ни направиха такава подлост и ни принудиха да го арестуваме, нека истинският престъпник мисли, че милицията смята Черкасов за виновен. Може би ще се отпусне и ще направи някаква грешка.

— Мъдро — съгласи се Коротков. — Като каза за журналистите. Говори ли със Свалов?

— Не. За какво?

— Как за какво? Нека да обясни за какъв дявол е дал информацията на този Липартия. Трябва да му откъснеш ушите.

— Няма нужда, Юра — усмихна се Настя. — Безсмислено е. Все едно да обясняваш на убиец, че не е хубаво да се убива. Да не мислиш, че убиецът не знае кое е хубаво и кое лошо? Прекрасно го знае. Но в момента, когато взема решението, необходимостта да убие натежава над желанието да остане добър и законопослушен. И Свалов отлично знае, че е постъпил мръснишки. Но е направил каквото е направил, защото така му е било нужно. И ако започнем да се обясняваме с нравоучителен тон, няма да решим проблемите си. Тогава защо да хабим сили?

— А защо все пак го е направил? Знаеш ли?

— Не, но се досещам. Нашата съвместна работа му дойде до гуша. Видя ли каква кола кара? Обръщал ли си внимание по колко време говори по мобифона си и на какви теми? Трябва да печели пари, а не да лови някакви си престъпници. А ние го товарим, при това в почивните дни. И той е решил да приключи операцията набързо, за да го оставим на мира. Какво рискува? Е, ще го хванат натясно, ще му размахат пръст. Първо, той няма да си признае, а ако самият Липартия го издаде, тогава нашият Геннадий ще направи отчаяна физиономия и с ужас в гласа ще твърди, че се е напил и сигурно е изтърсил нещо, въпреки че изобщо не си спомня. Добре, бесете ме, виновен съм. Извинявайте, момчета, повече няма да правя така. Какво могат да му

направят? Да го смърят. Много важно, по цели нощи не спи, толкова го е страх от мъмренето. Ще го изхвърлят от криминалната, ще отиде на друго място. Само ще е щастлив, на всяка друга работа ще има повече свободно време. Кого гонят сега от криминалната, нали всеки кадър е по-ценен от златото? Това е положението.

— Все пак той е мерзавец — не отстъпваше Коротков.

— Разбира се, никой не спори — въздъхна Настя.

* * *

След задържането на Михаил Черкасов събирането на сведения за него тръгна много по-бързо, защото сега не се страхуваха, че ще го изплашат. И колкото повече се трупаха такива сведения, толкова по-ясно Настя разбираше: не е той. Към края на третото денонощие, когато дойде време да решават дали задържането на Черкасов да премине плавно в мярка за неотклонение под формата на арест, или да бъде освободен, за Настя всичко бе очевидно.

Делото на Черкасов водеше следователят Олшански. За него, получилия материалите след задържането, въпросът за виновността на Черкасов изглеждаше малко по-иначе, отколкото за оперативните работници, които дълго и мъчително бяха установявали личността на заподозрения. Колкото за Юра Коротков бе трудно да свикне с мисълта, че Черкасов не е виновен, толкова за Константин Михайлович Олшански бе очевидно: няма никакви доказателства, че Черкасов е причастен за изчезването на момчетата. Освен това, макар да ценеше достатъчно високо Анастасия Каменска, не вярваше безогледно в непогрешимостта ѝ, както Коротков.

— Каменска, може би си прекалила? — попита той, когато Настя пристигна при него в прокуратурата. — Може би няма никаква връзка с еврейските момчета, а всеки отделен случай е със своя отделна история?

— Константин Михайлович, хем сте прав, хем не сте. Наистина няма дело за еврейски момчета, в това отношение съм напълно съгласна с вас. Но също така няма съмнение, че е действала една ръка. Има нещо, което не разбираме или не знаем. Някакъв ключ! Ето, погледнете — тя сложи на писалището пред следователя деветте

снимки на загиналите момчета, а до нея десетата, снимката на италианския киноактьор. — Черкасов призна за кражбата и епизода с Бутенко. Актьорът и Бутенко са с еднакви лица. Нещо повече: известна ни е още една продължителна любовна връзка на Черкасов с мъж със същата външност. Тоест склонността му към такъв тип е безспорна. Това не е просто склонност, а маниакална зависимост. Можете ли да повярвате, че по същото време в същия град се е появил хомосексуалист, изпитващ болезнено влечение точно към такива юноши? При това и Бутенко, и останалите момчета загиват от свръхдоза от един и същи препарат. Вие лично можете ли да повярвате в това?

— Мога — измърмори Олшански. — Аз съм като отец Браун на Честъртън. Помниш ли, питат го как така се е сетил какво и как е извършил престъпникът. Сякаш трябва да станеш самият престъпник, да се превъплътиш, да започнеш да мислиш и да чувстваш също като него. Тоест за известно време да станеш също такъв безнравствен и порочен като престъпника. Това по силите ли е на свещеник, който по принцип е образец на нравственост, доброта и чистота? А отец Браун отговаря, че може да го направи. По силите му е. И аз така. Мога дори невъзможното. Няма за какво да наложа арест. Няма доказателства. Искаш ли да го арестувам за кражба? Поне това си е признал. Но не гарантирам успех. Няма основание за задържане под стража. Престъплението не е тежко, Черкасов си е признал вината, липсата е напълно възстановена, касетите могат да бъдат върнати на собственика. За да получим санкция за арест, трябва много да лъжа прокурора и дълго да го убеждавам. Това е унижително, а аз не обичам да се унижавам.

— Какво да правим тогава? Не бива да го освобождаваме, Константин Михайлович. Ако все пак е виновен, тогава е ясно защо не бива. Ако не е, тогава истинският престъпник ще застане нащрек. Нали вече знае, че Черкасов е заподозрян за престъпленията, и сега трябва да се успокои. Той има интерес ние да смятаме Черкасов за виновен, защото няма да допусне, че сме се сетили за грешката си. А това е много важно.

— Защо?

— Докато Черкасов е в ареста, истинският престъпник не може нито да убие някого, нито да отвлече, в противен случай веднага ще се

досетим, че не сме арестували когото трябва. Разбирате ли? Сега той не може да си позволи нито едно престъпление. Докато Черкасов е при нас, можем да се надяваме, че няма да получим нито един нов труп. Престъпникът ще пази пленниците си, ако има такива. И няма да посмее да вкара в затвора си нови хора. Да не говорим какъв сладък живот ще ни устрои пресата, ако научи, че сме пуснали Черкасов на свобода. Те са триста процента сигурни, че именно той е маниакът, отвличащ и убиващ еврейските деца, не можахме да ги убедим. Така че след освобождаването на Черкасов те ще ни направят на мат и маскара. А ще се наложи да търпим, защото, ако искаме по някакъв начин да спрем маниака, не можем да заявим публично, че не е виновен Черкасов.

— А те откъде ще разберат? Ти ли ще им кажеш?

— Черкасов. Той се смята за незаслужено и необосновано оскърбен и след освобождението си веднага ще хукне по редакциите на вестниците, които писаха за него, за да иска писмено опровержение. И между другото ще е прав.

— Ясно.

Олшански стана решително и извади шлифера си от гардероба. Вече няколко години Настя не преставаше да се учудва как този красив строен мъж се изхитрява да изглежда нелеп жалък нескопосник. Добре, че поне напоследък започна да носи нови очила с красива рамка, защото по-рано носеше една поправяна до невъзможност, с която приличаше на пенсиониран счетоводител от следвоенните филми.

— Да вървим, ще поговоря с него — каза той и закопча шлифера си. — Трябва да се опитаме да го убедим. Иначе няма да видим добро.

Пристигнаха заедно на „Петровка“. Настя искаше да отстъпи на Олшански кабинета си и да отиде да поработи на компютъра, но Константин Михайлович ѝ нареди да остане.

— Ще има претенции към теб, а не към мен — сурово каза той. — Нямам намерение да се извинявам вместо теб.

Черкасов изглеждаше изморен и измъчен, но се държеше спокойно и дори с достойнство. Въпреки своята неприязън към него Настя почувства нещо като възхищение. Изглежда, през целия си живот човекът е изтърпял толкова унижения и оскърбления заради

нетрадиционната си сексуална ориентация, че си е изработил умение да не губи присъствие на духа и уважение към себе си.

— Казвам се Олшански — представи се следователят, — Константин Михайлович. Следовател съм в Московска градска прокуратура. Михаил Ефимович, тази вечер изтичат седемдесет и двата часа от задържането ви и трябва да взема решение дали да ви задържим под стража, или да ви освободим. За целта ми е необходимо да поговоря с вас, да ви задам редица въпроси и да изслушам отговорите ви.

— В какво ме обвиняват? — неочаквано попита Черкасов. — В кражба или в още нещо?

— Засега само в кражба — отвърна предпазливо Олшански. — Но има редица обстоятелства, за които трябва да знаете.

— Какви обстоятелства?

— Заподозрян сте в извършването на серия тежки престъпления.

— Господи, но нали вече всичко обяснявах...

— Да, да, знам. Вашата вина, че сте разрешили на Олег Бутенко да се крие от родителите си и да употребява наркотици, не е регулирана от криминално-правовите норми. Нека това остане на съвестта ви. Олег е бил пълнолетен и е трудно да ви упрекнем, че не сте му заменили бавачката. Сега става дума за друго. След Олег Бутенко изчезват и при същите обстоятелства загиват още осем юноши и младежи. Нещо повече: умират от свръхдоза от препарата, от който и Олег. Съгласете се, че имаме всички основания да смятаме, че сте причастен към това. Моля предварително да ме извините, медицинската експертиза говори, че осемте момчета са водили активен хомосексуален полов живот. И тъй, Михаил Ефимович, ние с вас знаем историята на вашите отношения с Олег Бутенко и осем други истории близнаци. А някак между тях попада вашето неуправляемо влечение към мъже с определен тип външност. Такъв, като на брата на бившата ви жена Вячеслав Ивашченко. Като на Олег Бутенко. И като на италианския актьор, чиито филми толкова успешно сте открирали.

— Не виждам връзката — възрази спокойно Черкасов.

Настя го наблюдаваше малко странично и виждаше, че съвсем не е напласен от разговора. Следи внимателно аргументите на следователя, опитва се да ги разбере, но не ги разбира. Наистина не ги разбира.

— Наистина ли не виждате връзката?

— Не виждам — потвърди Черкасов.

— Тогава погледнете тези снимки.

— Кои са тези?

— Погледнете по-внимателно.

Черкасов взе снимките и започна да ги подрежда, после ги върна на следователя. Но не трепна нито един мускул на лицето му.

— Какво, специално ли са подбирани? Толкова си приличат, сякаш са братя. Кои са те?

— Михаил Ефимович, това са осемте младежи, за които току-що говорихме. И те са загинали от свръхдоза метедрин, а преди това дълго време не са живели вкъщи, нещо повече — издирвани са, защото семействата им не са знаели къде са. Също като Бутенко. Можете ли да ми обясните по някакъв начин това?

— Не, не мога да го обясня — отвърна твърдо Черкасов. — Но разбирам какво искате да кажете. Да, именно този тип мъже ми харесва. Дори бих казал, че е единственият, който може да ми хареса. Вашите сътрудници са събирали сведения за мен и сигурно вече знаят с кого съм общувал през последните години. Далеч не всички мои приятели са с такава външност, но това не означава нищо. Трябва да ви е известно, че хората се срещат и дори понякога живеят дълги години с някои, които нямат нищо общо с идеала им за красота, но само един тип лице или фигура можа да накара сърцето им да забие лудо. И тогава хората започват да вършат глупости, понякога дори опасни. Значи смятате, че аз съм отвлякъл и убил тези юноши?

— Мненията не съвпадат. — Олшански се усмихна. — Според част от сътрудниците това е ваше дело, другата част ви смята за невинен. Тече активна размяна на аргументи и се търсят нови факти и доказателства.

— А какво смятате лично вие?

— Засега нищо, защото не са ми представили фактите и доказателствата. В дадения случай се явявам съдията, при когото ще дойдат със съображенията си две различни групи сътрудници от криминалната милиция. Ще ги изслушам, ще видя какви факти и доказателства са ми донесли и едва след това ще взема решение. Има време, седемдесет и два часа изтичат в двайсет нула нула, а сега е —

той погледна часовника си — седемнайсет и трийсет. Имаме на разположение два часа и половина, за да вземем решение.

Настя наблюдаваше с възхищение и благодарност как следователят отбиваше удара от конкретните ченгета, в това число и от нея. „Мненията се разделиха.“ „Тече размяна на аргументи.“ „Търсят се нови доказателства.“ Същевременно Константин Михайлович избягваше ловко обсъждането на собствената му позиция, за да не настройва срещу себе си Черкасов с преки обвинения и в същото време да не го заблуждава с демонстративна вяра в невинността му, печелейки лесни и евтини точки.

— Не съм виновен аз. Мога ли да направя нещо, за да докажа? Какви сведения и факти са ви нужни, за да се убедите в невинността ми?

— Можете да ни помогнете да се ориентираме. Моля ви, Михаил Ефимович, изслушайте ме внимателно и много спокойно. Ако не ви хареса нещо в думите ми, постарайте се да запазите самообладание и да следите мисълта ми, а емоциите да оставим за после. Става ли?

— Слушам ви.

— Всеки от нас си има своя истина, Михаил Ефимович. Вие — своя, аз — моя, Каменска — той кимна леко към нея — също има някаква истина. Вие най-точно знаете дали сте извършил престъплението или не. Тоест знаете си вашата истина и сигурно много се учудвате защо не е очевидна за всички останали. Не е очевидна. И ще трябва да се примирите с това. Никой не е длъжен да вярва на думите ви, щом не са подкрепени с нищо. Само във видеотеките питат за името и ви вярват, без да ви принуждават да показвате документ. Но искам да ви напомня, че и там не сте казвали истинското си фамилно име. Щом сте лъгали за такава дреболия, тогава как да ви повярвам за нещо толкова сериозно? Казвам всичко това, за да си дадете сметка: нямате право да ни се сърдите, че ви подозираме в нещо. Нашата работа е да разкриваме престъплението и в процеса на работата постоянно събираме, проверяваме по няколко пъти различни факти и сведения, за да си изясним съвсем точно това, което престъпникът знае, но естествено не се кани да ни разкаже. Често се случва да бъдат заподозрени невинни хора. Случва се дори да бъдат арестувани и държани в затвора, а после да бъдат пуснати с извинения. Но ние все пак се стараем да действаме колкото се може

по-точно и предпазливо, за да може сведенията, които получаваме в процеса на работата, да са проверени. Правим всичко възможно да не обидим никого напразно и много се вълнуваме, ако по някакъв начин това се случи. А сега, Михаил Ефимович, ще премина към най-важната част от разговора ни. И тъй, ние не знаем дали сте виновен за онези убийства или не. Засега не знаем. А след два часа и половина времето ни ще изтече и аз трябва да взема решение. И ако за тези два часа и половина не получа доказателства за абсолютната ви невинност, ще се наложи да настоявам за арестуването ви. Ще ви кажа честно, няма да е лесно, защото нямаме и доказателства за виновността ви. Имам предвид преки доказателства. Имаме само косвени.

— Как така? — Черкасов бе учудващо спокоен, сякаш водеше научна дискусия с добронамерен опонент. — Нямате доказателства, но ме задържахте?

— Задържан сте за кражба. И за трите денонощия събрахме достатъчно доказателства, че кражбата е извършена именно от вас, така че не е страшно важно да сте в ареста. Изцяло сте си признали и дори сте се разкаjali, доброволно сте дали показанията, предали сте откраднатото и сега можете да си бъдете вкъщи до съда. Затова, решавайки въпроса за по-нататъшното ви оставане в килията, сме длъжни да изхождаме главно от вашето обвинение в убийствата. Може да стане така, че доказателствата, имам предвид достатъчните доказателства, да не ги намерим и да ви пуснем, а да се окаже, че все пак сте виновен.

— Но нали ви казах, че не съм виновен.

— Това го чух. А сега ме слушайте внимателно. Вие знаете, че не сте виновен. По-точно, така твърдите. А аз? Какво ще заповядате да правя? Да ви вярвам? И ако се окаже, че сте виновен, а аз съм ви освободил, това ще е неправилно.

— А нима ще е правилно да сте ме арестували, а се окаже, че не съм виновен?

— Да, Михаил Ефимович, ще бъде правилно и точно в това е цялата сложност на нашите разговори. Сигурно вече знаете, вестниците писаха, че сте заподозрян в извършването на тия убийства. Именно затова се наложи да ви задържим, макар да не сме събрали още доказателства нито за вината ви, нито за невинността ви. Не искахме да избързваме със задържането, защото, както вече ви казах,

обикновено всичко проверяваме щателно по няколко пъти. Но се случи така, че информацията попадна при журналистите, те я публикуваха и огласиха по телевизията и се наложи да ви задържим по-рано от планираното. Ако не беше се случило така, пак щяхме да ви арестуваме за кражбата, имайте това предвид. Но тогава всичко щеше да бъде много просто. След три денонощия щяхме да ви пуснем да си ходите и да няма никакви главоболия. А сега помислете за следното. Ако не сте виновен, значи някъде се разхожда истинският престъпник, убиецът на юношите. Засега той е спокоен, защото благодарение на „умните“ действия на журналистите смята, че здраво ви държим в ръцете си. Щом ви пуснем, той ще се подплаши и ще започне да унищожава уликите или ще се опита да се скрие. Нещо повече: докато смята, че сериозно подозираме именно вас, той няма да извърши нито едно престъпление, за да не разберем, че сме сгрешили. Това беше всичко, което исках да ви кажа.

— Значи излиза, че не бива да ме освобождавате? Ако съм виновен, ясно защо не бива, и ако не съм виновен — за дезориентация на истинския убиец? Правилно ли ви разбрах?

— Да, Михаил Ефимович, правилно ме разбрахте.

— А кой е виновен, че журналистите разбраха за мен? Откъде са научили?

— Аз съм виновна — обади се Настя, която разбираше, че ако Олшански я е оставил тук, то трябва да играе някаква роля. Е, не е приятно, естествено, но наистина е виновна. Довери се на Свалов.

— Вие ли им разказахте?

— Не. Но моята вина е, че привлякох в екипа млад неопитен сътрудник и той въпреки нееднократните ми предупреждения и молби е предал информацията на журналистите. И аз не свалям от себе си отговорността, че не усетих слабия му професионализъм. В резултат на което вашето име се появи на практика във всички вестници. Искам да ви кажа, Михаил Ефимович: ако се окаже, че нямате вина, аз съм готова да ви окажа съдействие, за да ви реабилитират и изчистят името ви от тежките обвинения.

— Да, благодаря — кимна той. — Досещам се какво искате да ми предложите. Искате при всички условия да остана в ареста. Не, не и не. За нищо на света.

Естествено, Настя не очакваше нищо друго. За един хомосексуалист е противоположно да се появява в руските затвори, по-добре веднага да се удави. Особено ако няма опит в килийния живот.

— Бих искал да ви предложа нещо друго. Няма да се връщате в килията. Но няма да отидете и вкъщи. Ще ви изолираме. В случай че сте виновен, ще ви пазят. Ако пък не сте, това ще ни позволи да заблудим истинския убиец, поддържайки мнението, че сте арестуван и с вас се води съответната работа.

— Ами ако не се съглася?

— Много жалко. Тогава ще имаме с вас два варианта. Излизате оттук и убиецът извършва ново престъпление. Или бяга и тогава вече никога не го залавяме. Това ли искате?

— А какъв е другият вариант?

— Ще съобщя на прокуратурата някои факти, които потвърждават, че сте опасен за обществото, и тогава те ще разрешат ареста ви дори при такава незначителна кражба. Не искам да ви заблуждавам, затова ще ви кажа следното. Ако преди съда човек е на свобода, то при определянето на наказанието има еднаква вероятност съдът да го осъди както реално, така и условно. Тоест може да ви изпрати в затвора, а може и да ви остави вкъщи на изпитателен срок. Но ако преди съда сте арестуван, реалната мярка ви е гарантирана. Това не са празни заплахи. Ще ви обясня номера. Времето, прекарано под арест, се брои за наказание. Затова, ако ви осъдят на реално лишаване от свобода с отбиване на наказанието в колония, тогава се брои ден за ден. Ако например ви осъдят да платите глоба, тогава никак не е ясно как се брои времето, прекарано в килията. Един ден за хиляда рубли? За десет хиляди? Или по друг начин? За изправителните работи е предвидена такава норма, направо в закона е казано колко дни в затвора на колко дни изправителна работа се равняват. А за другите мерки не се казва нищо. Затова обикновено присъдите по така наречените „арестантски“ дела са предварително предопределени, въпросът е само в срока. Сигурен ли сте, че в колонията ще бъдете добре с вашите особености? Така че избирайте.

— Хванахте ме натясно, Константин Михайлович. Аз знам, че не съм виновен, а вие ме принуждавате...

Разговорът вървеше трудно, току започваше да буксува. Налагаше се Олшански непрекъснато да се прави, че се съмнява, че не

знае дали Черкасов е виновен или не. Целият разговор бе построен на тази основа. Макар че Настя вече бе напълно уверена — Черкасов не е човекът, който им трябва. А и виждаше, че Олшански също клони натам. Но как стана? Нима е съвпадение? Ако пък не е съвпадение, тогава какво? Какво?

Върнаха Черкасов обратно в килията до двадесет нула нула. Щом вратата се хлопна зад него, следователят си разкопча сакото и буквално го хвърли от гърба си. Под мишниците и по гърба на ризата му лъщяха огромни петна пот.

— Дявол да го вземе, каква работа само сме си избрали с теб, Каменска. Един час разговор — а сякаш си разтоварил цял вагон с въглища. Внимаващ за всяка дума, да не кажеш нещо излишно. Ако не е виновен, а аз го обидя и настроя срещу себе си? Ако е виновен, а аз изпусна излишна дума, разкрия си малко картите, разваля ви играта. Освен това трябва при разговора да претеглиш и оцениш всяка негова дума, да реагираш правилно, да не изпуснеш нито един шанс да получиш информация за делото и едновременно да го склониш да сътрудничи. Я кажи сега, Каменска: аз виртуоз ли съм? Или съм паднал от небето?

— Вие сте маестро — каза искрено Настя. — Паганини на вербуването. Бърнстейн на разпита.

— Искаш да ме обидиш — поклати глава Олшански. — Използваш непознати думи, унижаваш.

— Като не искате Бърнстейн, тогава Гершуин — засмя се тя.

— Ех, че си нахална, Каменска. Да не мислиш, че не знам кой е Леонард Бърнстейн? Според теб аз съм едно неграмотно плашило, необразовано животно, така ли? Такова мнение ли имаш за мен?

— Извинете, Константин Михайлович — смути се Настя, — но нали казахте непознати думи... Не исках да ви обидя.

— Да, казах. И знаеш ли коя е думата? Завербуване. Не знам тази дума и не искам да я знам. Това беше твоя работа, която аз току-що свърших като глупак, че и плувнах в пот. А моята работа е законът. Протоколи, актове, постановления, заключения, представяния и прочие официални документи. А вие, гълъбчета, сте окъкали работата, пък ме слагате аз да отговарям. С триста зора трябваше да се правя, че имам всички основания да подозирам Черкасов, хем дори пиан таралеж ще разбере, че човекът няма нищо общо. Когато знаеш, че човекът лъже,

правиш се, че му вярваш, и не е толкова сложно. А я се направи, че не вярваш на човек, когато със сигурност знаеш, че казва истината? Опитай се да го погледнеш в очите и доказвай, че имаш основания за съмнение. Ще видя колко килограма живо тегло ще свалиш тогава.

— Извинете — пак промърмори тя, — Константин Михайлович, хайде вече да се сдобрим, че и на мен ми прилоша.

— А ти какво си мислеше, че се сърдя ли? — смая се Олшански. — Каменска, ти си отвикнала вече от мен, отдавна не сме работили заедно. Откога? Има ли два месеца?

— Почти три — усмихна се с облекчение Настя. — В края на януари завършихме делото на Параскевич. Наистина ли не се сърдите?

— Не, какво говориш, Настася. Забравила си, че непрекъснато се заяждам и мърморя. Такъв ми е навикът. Не го вземай навътре. По-добре отвори прозореца, при теб наистина е горещо.

Настя знаеше, че Олшански не преувеличава. Маниерът му да говори на границата на откритата простация бе познат в цялата Московска градска прокуратура, цялото управление на криминална милиция плюс сътрудниците на Експертно-криминалния център и Федералното бюро за съдебни експертизи. Мнозина не го обичаха заради това, мнозина го търпяха от необходимост, а някои отделно взети личности чисто и просто го ненавиждаха. Имаше и такива, които го обичаха, но те се оказаха малцинство. Начело на списъка бе жената на Олшански — Нина — и двете му дъщери, а в края на списъка се нареждаха полковник Гордеев и майор Каменска. Тези двамата уважаваха следователя за най-високия му професионализъм, абсолютната независимост и неподкупност, безупречната юридическа грамотност и безкрайната доброта към приятелите и просто симпатичните му хора. За Настя това бе не толкова безспорно, колкото за Гордеев. Докато Виктор Алексеевич се познаваше от дълги години със следователя Олшански и го ценеше и уважаваше, без да забелязва неприятните особености на характера му, то Настиното познанство с Константин Михайлович бе отскоро, отпреди близо три години, и от първия момент тя се сблъска именно с грубостта и резкостта, които ѝ направиха крайно неприятно и тягостно впечатление. Впечатлението бе толкова силно, че засенчи дори знаменития професионализъм на следователя. И едва преди около година отношенията им се нормализираха, Олшански обясни на Настя, че е груб винаги и с

всички, и я помоли да не обръща внимание, за да не попречи да работят нормално, да разкриват престъпленията и да излавят успешно всякакви убийци, от битови до наемни.

Веднага щом стана двайсет нула нула, отново доведоха от килията Черкасов. Той заяви, че е помислил и е решил да приеме доброволната изолация, но само при условие че когато всичко свърши, милицията ще го реабилитира публично и никога на никого няма да каже, че е крадец. Какво пък, Михаил Ефимович си знаеше интереса.

Коротков и Селуянов го откараха в предварително приготвения апартамент, охраняван от помощниците на един мафиот средна ръка, който се смяташе длъжник на Селуянов и се радваше да окаже съответната услуга. А Настя прибра от бюроа документите в сейфа, събу удобните кожени мокасини, с които седеше на работа, пхна краката си в маратонките, облече якето и се затътри към къщи. Чувстваше се толкова съсипана, сякаш през последните няколко дни е свършила работа за три години. И най-важното — цялата работа се оказа никому ненужна. Защото Черкасов не е онзи човек. Не е убиецът. Не е маниакът.

И трябва всичко да се започне отначало.

---

[1] Нико Пиросманашвили (Пиросмани) (1862 — 1918) — грузински живописец, примитивист. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 10

Вадим никога не се срещаше с Оксана на публично място, не искаше да афишира познанството си. Но разбираше, че трябва да глези младата жена, която се бе съгласила да му сътрудничи фактически безплатно, тоест за пари естествено, но бъдещи, които няма да дойдат скоро. Трябва от време на време да я глези. Ако можеше, щеше да я води на ресторанти. Но вместо истински ресторант, устройваше домашен: носеше множество скъпи продукти и сам сервираше масата. При това подбираше продуктите съобразно диетата на Оксана, за което тя му бе искрено благодарна. Единственото нещо, което изобщо не понасяше, бяха ананасите, толкова необходими за изгарянето на мазнините. От такава висока концентрация на киселините, първо, бузите и шията ѝ моментално се покриваха с алергични петна, и второ — тънката кожа на венците и вътрешната страна на бузите започваше да се лющи. За Оксана невъзможността да яде ананаси се превръщаше почти в трагедия, защото обожаваше вкуса им. Това също бе част от радостните детски спомени, когато сините консервни кутии с „парченца ананас със собствен сок“ се смятаха за върха на дефицита. Понякога, когато получаваше достъп до елитни бюфети, баща ѝ я глезеше с тях.

Днес Вадим за пореден път направи домашен ресторант. Когато вчера си уговаряше среща с Оксана, по гласа ѝ позна, че се кани да му съобщи нещо важно. А щом е така, момичето трябва да се поощри. Нека се старая.

Като изяждаше с апетит донесените от Вадим морски продукти (минимум калории, но сума полезни за кожата витамини), Оксана му разказа в детайли разговора между ръководителите на „Шерхан“ и авторите изменници, насочили се към друго издателство.

— Какво, наистина ли „Сантана“ е по-богато издателство? — попита Вадим.

— Не знам. Винаги съм чувала от Кирил, че „Шерхан“ плаща най-високите хонорари в Москва. По това никой не може да се

конкурира с тях. Затова и Кирил се учуди толкова, когато разбра, че „Сантана“ е готово да им плати двойно повече.

— Много любопитно.

Вадим замислено разрови с малка виличка салатата от консервирани зеленчуци и извади маслините. Наистина любопитна информация. Или „Сантана“ неочаквано е забогатяло, или между двете издателства се е изострила конкуренцията, и то толкова, че „Сантана“ е готово да плаща голям хонорар в ущърб на своята рентабилност, за да натрие носа на „Шерхан“. Или има и нещо друго...

— Миличко, послушай внимателно какво ще си говорят твоите издатели за „Сантана“. Искам да знам какви са версиите им за това, което става. В крайна сметка за какво се споразумяха?

— Нищо конкретно. Поговориха и се разделиха. Сигурно Кирил смята, че възпитателната мярка е действала и авторите няма да му сервират вече такива номера. Обеща да им плати толкова, колкото и „Сантана“. Но Вадик, най-интересното е друго.

— Разказвай.

— Имат някакви проблеми със Соловьев.

— Соловьев ли? Преводачът, който им прави източните бестселъри?

— Да, същият. Те правят чрез него най-големите си пари. Гриша Автаев непрекъснато говори, че тази поредица се продава най-добре от всички книги на издателството. А поредицата се превежда само от Соловьев.

— Да, ясно. И какви са проблемите?

— Искат да намерят нещо в дома му.

— Тоест?

— Не можах да разбера добре. Просто чух случаен разговор.

— Я по-подробно — настоя Вадим.

— Ние с Кирил пътувахме с колата. Спряхме пред някаква фирма, той излезе буквално за пет минути, трябваше да се срещне с някого, а не си взе телефона. Има мобифон. Та докато го нямаше, телефонът звънна. Някакъв мъж помоли да му предам, че се е обаждал Коренев. Когато Кирил се върна, аз му съобщих. Той веднага се свърза с него. Разговорът бе много кратък. Кирил каза: „Ах, по дяволите. Много лошо. Трябва да се стараяш. Знам, че се стараяш. Но трябва да се намери. Бездруго толкова се проточи всичко.“ А после, след близо

половин час, когато вече бяхме у тях, той се обади на Гриша Автаев. Разговаряха за новата книга, която е превел Соловьев. Някакъв оригинал-макет, филми, печатници. Разни глупости. И изведнъж Кирил казва: „Да, между другото пак нищо не са намерили. И този вариант не мина. Да, разбира се, още се опитваме, но трябва да се търси нещо ново.“

— И защо смяташ, че търсят нещо в дома на Соловьев?

— Защото говореха само за него. И Кирил каза: „Да, между другото пак нищо не са намерили.“ Ако не ставаше дума за Соловьев, щеше да каже къде не са намерили. Нали?

— Може би — бавно заключи Вадим. — Може би толкова са загрижени с тия издирвания, толкова са заети, че нямат нужда от предисловия у кого не са намерили. Но при всички случаи това е много важно, миличко. Много важно. Там става нещо, което ние не знаем. А трябва да знаем. Трябва да знаем всичко за тях. Само тогава ще можем да издигнем високо равнището на доходите, а сетне да ги прилапаме. Ще се наложи много да се постараш.

Този ден Вадим не научи повече нищо интересно, но и това стигаше, за да даде нов тласък на размишленията и плановите му по отношение на издателство „Шерхан“. Най-напред трябваше да провери не е ли сгрешил, като заложи именно на това издателство. Може би трябваше от самото начало да се занимава със „Сантана“? Преди две години, когато Вадим направи избора си, „Шерхан“ изглеждаше най-перспективното от всички издателства в Москва, а за „Сантана“ бяха чували малцина. Името на това издателство не беше се мяркало и във вестник „Книжно обозрение“ — професионалното издание на библиофилите, книгоиздателите и търговците на книги — за разлика от „Шерхан“, което редовно публикуваше рекламата си на неговите страници. Щом малко известното „Сантана“ изведнъж си позволява да предложи огромен хонорар на „шерхановски“ автори, това говори за нещо. Например че „Сантана“ е било създадено навремето за изпиране на пари. С други думи, неговата бедност и незабележимост са били само привидни, а сега е настанало време да излязат на голямата арена. Това трябва да се провери.

* * *

Той съвсем изгуби способността си да работи. Соловьев дори не подозираше, че мислите за жена могат така да го извадят от релси. Не за коя да е жена, а за Настя, която преди много години му беше любовница. Принадлежеше му безрезервно, гледаше го с пълни с обожание очи, не трябваше да я завоюва, винаги е била достъпна — само си протегни ръката. Той наистина изпита огромно облекчение, когато всичко свърши, този роман му беше в тежест и не му носеше радост. Тогава за какво става дума? Защо се върти сега, защо не може да се успокои, защо постоянно мисли за нея?

Владимир Александрович гледаше изпъстрените с йероглифи страници, но не разбираше нито думичка. Страницата пред него е отворена от вчера, а руският превод не се е увеличил нито с ред. Сякаш нещо го е парализирало. И кой знае защо дори мисълта за идването на Марина го дразни. Не може да му замени Анастасия.

Внезапно изпита силното желание отново да се потопи в атмосферата на онова време, когато Анастасия му принадлежеше безрезервно. И знаеше как да го направи. У него бяха писмата ѝ. Нейните писма. По-точно не толкова писма, а кратки бележки, с които обикновено придружаваше стиховете си. Тогава всичко това се струваше на Соловьев смешно и ненужно, но ръката му не можеше да изхвърли листчетата със стиховете. Криеше ги от жена си, пъхаше ги по разни папки, а сетне, когато необходимостта да ги крие отпадна, когато Светлана умря, както се занимаваше веднъж с архива си, подреди всички Настини стихове в една найлонова папка. Никога не ги беше препрочитал, изобщо през годините не беше си спомнял за тази папчица, но така и не можа да ги изхвърли.

Когато се премести в новото жилище, той помоли да оборудват в кабинета му два вградени сейфа. Един — по-малък — за пари и документи, друг — голям и дълбок — за архиви. Соловьев от дете се боеше от огъня, който знае защо бе уверен, че рано или късно в дома му ще стане пожар, в който важни или просто мили за сърцето му неща ще бъдат безвъзвратно загубени, затова нареди сейфовете във вилата да са огнеупорни. Жена му винаги го наричаше на шега Плюшкин — Соловьев пазеше грижливо всичките си документи, просто органически не можеше да хвърли и унищожи нищо. В архива му имаше всичко, като се започне от преводите, които бе правил още като студент, и се свърши с черновите разпечатки на последните му работи,

правени вече за издателството. Чернови и бележки към дисертацията, към монографиите по специалност, писма, снимки, ученическите съчинения на сина му Игор, сигнални отпечатыци от статии в дебели списания. Тук се бе намерило място и за стиховете на Настя Каменска.

Соловьев извади ключовете от бюрото и отвори архивния сейф. Тъничката синя папка трябва да е някъде на дъното. След преместването за пореден път разтвори грижовно архивите си, надписа прилежно папките и ги подреди в най-разумния според него ред: най-отдолу онова, което едва ли някога ще му потрябва, това, което може да потрябва — по-нагоре. После тук взеха да се трупат ръкописите на новите преводи, договорите с издателството и маса други книжа.

Веднага огледа долната част на архивните папки, но не видя синята. Наведе се, погледна по-внимателно. А, ето я. Странно, че се е озовала толкова високо, тази папка от самото начало минаваше за „безперспективна“ и бе сложена най-долу заедно с овеществените спомени за детските ученически години на сина. Нима като е пълнил сейфа, е предчувствал появата на Анастасия в живота си? Не, глупости, какво говори, появата ѝ бе абсолютно неочаквана. Тогава?

Отговорът дойде от само себе си и беше толкова неприятен и плашещ, че Соловьев дори не можа да си поеме дъх. Някой е шетал в сейфа му. Някой е отварял и разглеждал папките. Защо? Просто любопитство? Но кой? И кога? Първата мисъл бе за предишния помощник. Оказа се, че момчето обича да попипва, затова и Соловьев го изгони. Може би преди самото си заминаване да е решил за отмъщение да се облажи с нещо от архива на господаря. С какво? Какво ценно можеше да има за това момче в архивния сейф на Соловьев? Разбира се, че нищо, това е съвсем очевидно. Но и друго е очевидно: някой е пренареждал папките, в противен случай стиховете на Настя не могат да се озоват толкова високо.

Соловьев си пое дълбоко дъх, за да възстанови ритъма на дишане, и започна методично да прехвърля всички папки. Май нищо не липсва, всичко си е на мястото, но прокрадналото се подозрение се засили още повече: редът, в който бяха подредени книжата, явно е нарушен от някого. Във всеки случай преводите със сигурност не бяха по начина, по който той ги бе поставял.

Като се преборваше трудно с нарастващата тревога, той отново подреди архива в обичайния му ред и заключи сейфа. Вече нямаше

желание да препрочита Настините стихове и бележки. Веднага си спомни нощните страхове, когато му се счуваха шумове и стъпки. Значи може да не му се е причувало? Но какво ли са търсили при него? Някоя дреболия. Глупост.

Обаче папките бяха разбъркани...

Той натисна решително копчето, за да извика помощника. Андрей се появи след половин минута.

— Слушам, Владимир Александрович.

— Помислих, че си заслужава и аз да застраховам къщата — каза Соловьев, като се стараеше да не гледа прекалено втренчено помощника си. — Ако обичате, свържете се с нашия съсед Женя Якимов, разберете какво са се уточнили с Анастасия. Може да му е оставила служебния си телефон. Ако го е оставила, обадете ѝ се и кажете, че я моля да изпрати агент. Ако ли не, помолете Женя да ѝ каже, когато се свърже с нея, че и аз искам да сключа договор.

— Добре, Владимир Александрович, ще направя каквото трябва. Но...

— Нещо не разбрахте ли? — попита Соловьев може би прекалено рязко, защото лицето на Андрей неуловимо се измени и изведнъж стана леко обидено, сякаш незаслужено го упрекват в тъпота и неразбиране.

— Стори ми се, че щом Анастасия Павловна е ваша стара позната, трябва да имате домашния ѝ телефон.

— Андрей, моля да направите така, както казах. И да не обсъждате.

Този път реакцията на помощника бе още по-странна. Той изпита видимо облекчение, но Соловьев, зает с тревожните си мисли, не обърна внимание на това.

Владимир Александрович овладя първия порив — да позвъни на Анастасия вкъщи, нали има делови повод, нищо лично. Наложил се да направи усилие над себе си, за да не се поддаде на порива. Той не ѝ трябвало. И няма да ѝ се натрапва.

Съвсем скоро Андрей съобщи, че Якимови нямат служебния ѝ телефон, но щом тя се обади, ще ѝ предадат всичко. Соловьев се постарал да се успокои и се заловил да превежда, но нямало нито сили, нито желание за работа. Минава шест, скоро ще дойде Марина, все едно, днес няма да може да поработи като хората. Той решително

изключи компютъра и седна в инвалидната си количка до прозореца. Вчера и онзи ден валиеше дъжд, а цял ден днес грее слънце и направо за някакви си десет-дванайсет часа цялата гора се превърна в зелен облак. Приглушеният светложелт фон радваше окото и успокояваше изострените нерви. След петнадесетина минути Соловьев се почувства много по-добре и беше готов да обясни сторилото му се безредице със собствената разсеяност и прекалената си мнителност.

Малко преди седем влезе Андрей, за да каже, че заминава. Проявявайки вече станалата нещо обикновено деликатност, той се стараеше да не остава вкъщи, когато пристигаше Марина, и затова отлагаше за вечерта всички неща, свързани с пътуване. Днес му предстоеше да отиде в градския апартамент на Соловьев — трябваше да занесе на Игор свидетелството за инвалидност на баща му, което му дава право да се освободи от казармата.

Когато Марина не се появи в седем и половина, Владимир Александрович се учуди, а в девет започна да се безпокои. Нито веднъж не е проявявала неточност, пристигаше точно в уговореното време, а пък ако се забавеше — непременно звънваше и предупреждаваше. „Дали не е катастрофирала?“ — помисли с тревога Соловьев. Може да има спешно повикване и да се е забавила на такова място, където няма телефон. Но при всички случаи това трябва да се изясни.

Той много добре помнеше какво се случи с жена му Светлана. Пристига в почивната станция, отива в гората с фотоапарат в ръце и не се връща. Най-много го порази това, че се сецат за Светлана едва след три-четири дни, дори никой не обръща внимание, че една от почиващите не идва в столовата и не спи в стаята си. Учудващо равнодушие към околните! Нито съседката по стая, нито хората от нейната маса смятат за необходимо да се разтревожат за изчезналата жена. Кой знае, ако бяха се сетили веднага — може би са щели да я спасят. Следователят тогава каза, че Светлана не е умряла веднага, не са я убили, само са я ранили тежко. Ако веднага са тръгнали да я издирват...

Оттогава страхът пред необяснимото отсъствие се загнезди постоянно у него. Нервничеше, когато се бавеше заминалият по задачи Андрей. А сега, когато Марина не се появи навреме, той също се изплаши.

Соловьев съобрази, че няма телефона на Марина. Във фирмата, където работи, винаги се обаждаше Андрей, а след като познанството им стана по-близо, Марина сама му звънеше по пет пъти на ден. Но Андрей — Соловьев си спомняше точно — веднъж се обади в „Електротех“ около десет вечерта, за да промени посещението на Марина за друг час. Значи там има денонощен диспечер. Владимир Александрович избра бързо номера на Игор. Може би Андрей сега е там и ще му каже на кой номер да звънне.

— Вече си замина — съобщи синът с не много трезвен глас.

— Отдавна ли?

— Преди петнайсетина минути. Благодаря за документа.

— Със здраве — измърмори Соловьев. — Да не го изгубиш.

Значи Андрей няма да се върне скоро. След посещението при Игор трябваше да се отбие вкъщи, за да си вземе летни неща. Синоптиците обещаваха в близките дни около двайсет градуса. Какво пък, в края на краищата има поща, ще попита „Услуги“.

Но оттам му казаха, че при тях няма телефон на фирма „Електротех“. Това бе странно и особено неприятно в светлината на днешното произшествие със сейфа. Макар че Соловьев не виждаше никаква връзка между двете събития, тревогата му пак се събуди и отчаяно заби с юмручета по вратата на съзнанието му. По дяволите приличието, реши той, нека Анастасия го смята за парцал и слабак, все едно, ще ѝ звънне.

— Още не си е дошла — отговори спокойно вежливият глас на мъжа ѝ. — Да ѝ предам ли нещо?

— Ако обичате, предайте, че я моля да ми се обади. Казвам се Соловьев. Много е важно.

— Добре, ще предам.

На Соловьев му се стори, че в гласа прозвуча насмешка. Той си представи как щастливият немлад заслужил професор и почетен академик седи в дълбокия мек фотьойл и се смее на него, несретника, отхвърления по-млад и красив влюбен.

— Това наистина е много важно. Кажете, че я моля да се обади дори да е много късно — повтори настойчиво той, слушайки с отвращение предателски треперещия си глас.

— Разбира се, ще ѝ предам, не се вълнувайте. Тя непременно ще ви се обади.

Анастасия трябва да има още приятели в милицията, нали някога работеше там. Нека го свърже с някого, с когото може да се посъветва за архива. Може би ще направят справка за предишния му помощник, а също и за новия.

* * *

Всеки оперативен работник си има гробове. Колкото повече работиш — толкова повече стават. Това не са гробовете на роднини и приятели — всеки има такива. Това са гробовете на хора, които са могли да останат живи, ако... Ако навреме си си спомнил. Навреме си съобразил. Навреме си предупредил. Проявил си настойчивост и си съумял да уговориш. Ако се беше досетил. Ако не беше се доверил. Ако се беше застраховал. Ако... Това са гробовете на онези, за чиято смърт имаш вина и ти, може да е миниатюрна, но имаш. И тази вина не ти дава мира, с годините расте, оставя те без сън, човърка те отвътре. И няма лек за нея.

Такива гробове имаше и Настя Каменска. Генерал Вакар и Серьожа Денисов. Вадим Бойцов. Олег Мешчерин. Антон Шевцов. И дори Павел Сауляк, който уби няколко души и самоубийството му бе избавление за самия него. Дори правейки страшен компромис, Настя сама го подтикна към такава крачка: той трябваше да даде информация за високопоставени престъпници, като за това щяха да му дадат възможност сам да си отиде от живота, без да минава процедурата на предварителното следствие, съда и тягостното многомесечно очакване кога ще се изпълни най-висшата мярка на наказание — неизбежната присъда.

Всички, освен Сергей Денисов бяха погребани на московските гробища. И Настя понякога ги навещаваше. Не можеше да каже точно защо отива на гробовете им. Това не беше необходимост да създаде илюзия, че общува с тях — никой не ѝ беше приятел, никого не познаваше отблизо. Но не беше и необходимост да им отдаде дължимото — всички бяха престъпници. По-скоро бе желание да си напомни за цената, която се налага да плащат за грешките.

Посещенията на гробищата оставяха в душата ѝ тежко чувство, но ѝ помагаша да взема решения. Ако ѝ се налагаше дълго и мъчително

да претегля и преценява разни варианти, на излизане от гробищата знаеше твърдо: на каквато и да е цена, но трябва да запази живота, който още има шанс. Дори да е най-трудното, най-неизпълнимото решение, все едно — трябва да се опита да осъществи точно него. Защото няма нищо по-скъпо от човешкия живот. Няма и не може да има.

Днес също беше на гробищата, гледаше паметника на генерал Вакар и мислеше за момчетата, които се опитва да спаси.

Върна се вкъщи, когато вече беше доста късно. Щом влезе в апартамента, чу плискане на вода в банята.

— Льошик! — извика тя. — Плаваш ли там?

Мъжът ѝ излезе в антрето с рошава коса и ръце, покрити до лактите със сапунена пяна.

— Да не переш? — учуди се Настя. — Преди лягане?

— Бях забравил, че утре трябва да ходя в института на заседание на научния съвет. Поглеждам — всичките ми ризи мръсни. Реших да ги опера.

— Сега какво, сама ли да вечерям? Не сме се разбирали така. Няма да вечерям сама, скучно ми е.

— Хайде, любителке на леките развлечения, събличай се. Вече привършвам.

Дявол да го вземе, мислеше Настя, докато се преобличаше и загръщаше в дългия мек пенъор. Живее някак неправилно. Мъжът ѝ готви и сам си пере ризите. Поне тя да беше доставчик на финансовите средства вкъщи, тогава можеха да бъдат извинени домашното ѝ безделие и битовото нехайство. Но нали Льоша печели не по-малко, а хонорарите за учебниците, монографиите и лекциите са огромни. Разбира се — той е учен, има право да си стои вкъщи и да придвижва математическата наука по пътя на световния прогрес, но все пак... Какво щастие, че има такъв спокоен и отстъпчив характер, нито един друг мъж нямаше да търпи Анастасия Каменска с патологичната ѝ леност в съчетание със страст да решава криминално-аналитични задачи.

— Между другото обажда се твоят ненагледен — съобщи по време на вечерята мъжът ѝ.

— Кой?

— А много ли имаш?

— Страшно. Цяла колона. Но ти си начело, разбира се.

— И кой крачи в първата редица?

— Татко Лъоня, Саша, Гордеев, Коротков. Някой от тях ли се обажда?

— Не. Соловьев.

— А, той ли? И какво искаше?

— Искаше да му се обадиш. Кълнеше се, че е много важно и много спешно.

— Ще му мине. — Настя махна пренебрежително с ръка. — Не може да има нищо важно и спешно за мен.

Алексей замълча и се задълбочи в цветното зеле. Но лицето на Настя не му хареса. Извличайки уроци от миналия опит, тя реши да не удължава неясната ситуация, за да не прерасне в конфликт, от който после ще се наложи да излиза с голяма загуба на нервна енергия.

— Не ти ли харесва нещо? — попита тя.

— А, не, всичко е наред — отвърна спокойно мъжът ѝ. — Да ти сложа ли още зеле?

— Не, благодаря, стига ми. И все пак, Лъошик, недоволен ли си от нещо? Защото се е обадил Соловьев ли? Какво странно има? Още повече че не е за първи път, както разбирам.

— Не ми харесва как реагираш на молбата му да позвъниш.

— Обикновена реакция. — Тя вдигна рамене. — Не си измисляй, моля ти се.

— Не си измислям, Асенка. — Алексей се усмихна и остави вилицата. — Просто пресмятам вариантите като в шаха. Първи вариант: моли да му позвъниш под явно измислен предлог. Какво означава това? Че се домогва до теб, а ти се криеш от него. Сигурно отношенията ви са отишли твърде далеч и са придобили съмнителна окраска. И на мен, като твой законен съпруг, това не може да ми харесва. Втори вариант: наистина му се е случило нещо и има нужда от помощта ти. А ти, забравила професионалния си дълг, се поддаваш на емоции. И това не е правилно.

— Лъошенка, мили, той по принцип не може да се нуждае от професионалната ми помощ, защото не знае, че работя в милицията. За него аз съм юрист във фирма. Каква помощ може да очаква от мен в единайсет вечерта?

— Но той много настояваше да му се обадиш, дори да е късно.

— Добре, утре ще му се обадя. Льоша, хайде да оставим това, а? Боли ме главата за нещо съвсем друго.

— Ася, не искам да изглеждам в очите на твоя приятел ревнив глупак. Обещах му, че ще ти предам всичко и ти ще му се обадиш днес. И никак не ми се иска да си помисли, че от лошотия не съм ти предал нищо и съм го оставил сам с проблемите му. Обади се, моля ти се, изясни какво се е случило и ще приключим въпроса.

Тя въздъхна, остави мръсните чинии в мивката и взе голяма жълта ябълка. Стараеше се преди лягане да не пие чай — на сутринта лицето ѝ отичаше.

— Добре, ще се обадя.

Соловьев веднага вдигна слушалката, още на първия сигнал. По тази спешност Настя разбра, че наистина е обезпокоен от нещо и е очаквал позвъняването ѝ с нетърпение.

— Искам да сключа договор за застраховка на къщата, и то колкото се може по-скоро. Нека ми сложат добра сигнализация.

— Това не можеше ли да почака до утре? — попита със съмнение Настя. — Нали разбираш, че през нощта не може да дойде агент при теб.

— Но мога да ти се обадя само на домашния телефон. Не ми остави служебния си.

Стори ѝ се, че обяснението е изсмукано от пръстите. А гласът на Соловьев е напрегнат и тревожен. Изглежда, че при него все пак нещо се е случило.

— Случило ли се е нещо?

— Да.

— Не можеш ли да говориш?

— Да.

— Какво, помощникът ти бди? — рече насмешливо Настя. — Не ти разрешава безконтролно да говориш с жени? Или неговата неприязън към дамите е концентрирана само върху мен?

— Недей така. Не си права.

— Добре, мога да ти звънна в по-удобно време. Или настояваш да дойда?

— Това ще е най-доброто.

— Но за мен е сложно, Володя. Работя до късно. Ако е толкова необходимо, мога да дойда едва в събота, през втората половина на

деня. Удовлетворява ли те?

— Не. Прекалено далеч е.

— Слушай, не ми диктувай условията на живот, разбра ли? Кажки кога ще бъде удобно да говорим, пак ще се обади. Не мога да губя по половин ден, за да идвам при теб, защото имаш такъв особен помощник. Кога да се обади? След час? След два?

Соловьев млъкна. Настя съобрази, че с въпроса си го постави в сложно положение. Ако Андрей наистина е наблизо и слуша внимателно, а Владимир не иска по някаква причина да се разкрива пред него, какво може да й отговори? „Обади се пак след час?“ Все едно да каже на помощника си: „Надявам се, че след час няма пак да висиш на главата ми и ще ме оставиш да поговоря за нещо, което ти не трябва да чуваш.“ След това може да бъде сигурен, че Андрей няма да легне да спи, а ще бъде в пълна готовност да подслушва.

— Ти ми звъни — предложи тя. — След четирийсетина минути, но не по-късно, защото ще заспя. Ще можеш ли?

— Да. Благодаря. До утре.

Настя затвори телефона. „До утре!“ Бива си го. Нима нещо с помощника не е наред? Това дори става интересно.

Ами ако Соловьев изведнъж е забелязал в поведението на помощника си някакви странности, които ще позволят най-сетне да се „свърже“ откраднатата синя волга с жителите на „Мечта“?

* * *

Най-сетне успя да задреме. Цялата вечер го тревожиха две неща: архивът и Марина. Но Марина се появи, наистина не дойде, но се обади и се извини. Оказва се, че акумулаторът ѝ издъхнал на доста пусто място на връщане от Истра, където ходила да оправя някакъв компютър. Разбира се, че нямало откъде да се обади, а доброжелателният шофьор, който спрял да ѝ помогне, се появил доста късно. След разговора с Анастасия Соловьев се почувства по-спокойно, тя обеща да се консултира с познати в милицията и да дойде в събота.

Събуди го шум от стъпки. Андрей пак не спи, будуват, обикалят из къщата. Соловьев даде ухо. Не, това не са стъпките на Андрей. Не...

Пак му се привижда нещо. Много е зле с нервите, страх го е от собствената сянка. Не бива така.

Той се обърна на другата страна и дръпна одеялото над главата си. Няма никакви звуци, само му се струва. Трябва да се овладее и да заспи.

Внезапно отметна одеялото и се понадигна в леглото. Не му се струва. Звучите идат от кабинета му. Съвсем точно. А как е безпомощен с обездвижените си нозе! Кой ли е? Андрей? Или има някой външен? Ако е Андрей, поне може да се провери. Соловьев се протегна и напипа копчето за повикване. Ако сега чуе стъпки от горния етаж, значи в кабинета има чужд човек.

Да, точно така, отгоре се чува стъпки. Сега всичко ще се изясни, сега Андрей ще надникне в кабинета и веднъж завинаги ще се разбере, че там няма никого, че всичко това е плод на болното му въображение и напрегнати нерви. Още повече че звуците от кабинета утихнаха. Най-вероятно там не е имало никой. Разбира се, не е удобно пред помощника си да изглежда изплашен истерик, но вече е време да приключи със страховете, които го обземат нощем. Пет минути позор — затова пък спокоен сън.

— Идвам, Владимир Александрович! — раздаде се гласът на Андрей.

Вратата на спалнята се отвори, младежът беше бос и само по шорти, както и миналия път.

— Донесете ми ръкописа от кабинета — рече едва чуто Соловьев. — Нещо не ми се спи, ще се опитам да поработя малко.

— Разпечатката ли? — уточни Андрей, като също премина — На полушепот.

— Не, оригинала, японския текст.

Андрей излезе, като притвори вратата след себе си. Ето сега, помисли Соловьев, сега от кабинета се раздава шум и грохот, може би гласове... Или Андрей ще се върне и ще каже, че в кабинета цари безпорядък, вратата на сейфа е отворена.

Но всичко бе тихо. Щракна ключът — Андрей светна в кабинета. Крачки. Пак щракане — лампата е изгасена. Скърцане на врата.

— Ето, заповядайте. Да ви помогна ли да седнете?

— Да, бъдете така добър.

Помощникът повдигна ловко Соловьев, подпъхна подмишниците му възглавници, вдигна папката с щипката за страници.

— Още нещо, Владимир Александрович?

— Не, няма друго. Вървете да почивате, Андрей. Извинете, че ви събудих.

— Какво говорите — помощникът се усмихна, — това ми е работата.

Като остана сам, Соловьев се постара да се застави да чете текста. След току-що преживяния страх все едно няма да заспи. Какво става с него? В кабинета няма никой, така му се е сторило. Андрей спокойно влезе там, взе ръкописа и излезе. Значи там е било празно. Ами ако все пак е имало някой? Чул е гласовете и се е скрил? Нали Андрей не е очаквал, че там може да има някой, затова сигурно не се е оглеждал. Може нощният посетител да се е скрил зад вратата, зад библиотеката или в най-лошия случай зад пердето. Сега вече Соловьев се ругаеше, че се побоя да разкаже на Андрей за страховете си. Трябваше да го предупреди, че в кабинета може да има външни лица. А така — отново неизвестност.

В къщата цареше пълна тишина. Соловьев успя да се съсредоточи и да прочете няколко страници, като машинално отбелязваше с молив в полето фразите, които му се струваха несполучливи, прекалено кратки и откъслечни, които в руския вариант могат да се обединят в едно изречение. Мина почти час, докато той не почувства, че очите му се затварят и сега май ще заспи. Отмести ръкописа на нощното шкафче, смъкна възглавниците изгаси лампата. Но не минаха и десет минути и пак му се счу шумолене.

Полудява, няма никакво съмнение. Развил е мания за преследване. Или нещо от този род. Има слухови халюцинации. Има нужда от психиатър, а не от милиция.

Шумоленето се усили. Сега Соловьев чуваше не само звуци от кабинета, но и стъпки в хола. Не, това е прекалено. По дяволите приличието, трябва да извика Андрей и да му разкаже всичко, нека огледа къщата, да надникне във всеки ъгъл. С мнимите страхове може да се бориш само по един начин — чрез реалността.

Той пак се протегна към копчето за повикване. Това, което стана после, беше мигновено и много страшно. Бързи стъпки от горния етаж, някакъв неясен шум... И изстрели. Три, първо един, после, след кратка

пауза — още два. Отново бързи крачки, този път през хола по посока към изхода. И отново тишина. Пълна. Абсолютна.

Този път Соловьев не се утешаваше, че има халюцинации. Ако изстрелите бяха му се причули, сега в спалнята му щеше да стои Андрей с въпроса от какво още има нужда неуморният господар. Но Андрей го нямаше. Като преодоляваше с усилие обхваналата цялото му тяло слабост, Владимир Александрович светна лампата и хвана патериците. С рязко движение се надигна от дивана, опря се тежко на патериците и понесе непослушното си тяло към вратата. За тази нощ страшните картини толкова често се появяваха във възпаления му мозък, че почти не се учуди от видяното в хола. Направи две крачки обратно към спалнята, седна в инвалидната количка и хвана телефона.

Позвъняването в милицията отне последните му сили. Щом затвори телефона, до идването на оперативната група остана неподвижен в спалнята си, загледан в прозореца, зад който чернееше непрогледната нощ. Беше му много страшно.

* * *

Телефонният звън отекна почти едновременно с будилника. Настя вдигна слушалката, като трудно излизаше от съня.

— Събуждай се, приятелко — чу уморения глас на Коля Селуянов.

— Какво се е случило? Успала ли съм се?

— Разбира се, проспa най-интересното. При твоето приятелче има произшествие.

Сънят отлетя моментално. Тя стана рязко от леглото.

— Какво му е?

— На него нищо. Жив и здрав. Само много е изплашен. Но това е обяснимо.

— Колка, да знаеш, че някога ще те убия. Колко още ще ме измъчваш? Говори бързо какво е станало.

— В дома му има два трупа.

— Какво?!

— Каквото чуваш. Два трупа, мъжки и женски. Ще отидеш ли при него?

— Да, разбира се... Тоест не — сети се тя. — Нали работя във фирма. По дяволите, колко лошо се получава. Трябва да се посъветвам с шефа. На кого са труповеите?

— Съседите разпознаха мъжа, бил помощникът му. Никой не познава жената. Слушай, твоят инвалид имаше ли любовница?

— Май че да. Как изглежда жената?

— Малка такава, ръст под сто и шейсет. Много хубавичка, но за съжаление без документи.

— Търсете колата — посъветва Настя. — Там не се отива пеша. Колата на тази жена трябва да е някъде наблизо. Не е ли около къщата?

— Не, пред къщата е само колата на стопанина. Настася, нямам вече сили, дежуря цяло денонощие, пристигай по-бързо на „Петровка“, ще ти предам цялата информация и отивам да спя.

— Коленка, една минутка — примоли се Настя. — Какво говори Соловьев? Той ли ги е застрелял?

— Казва, че не. Твърди, че чувал външни звуци в къщата, повикал помощника, който живее на втория етаж, този взел да слиза, после се чули изстрелите. И край.

— Ами оръжието?

— Още не е намерено. Идваш ли или не?

— Идвам, идвам.

Тя скочи и започна да се облича бързо. Като си наливаше кафе, понечи да поиска от Лъшката колата, но си спомни, че той трябва да ходи днес на научен съвет в Жуковски, където е институтът му. Лошо. Значи изобщо няма да може да отиде при Соловьев. А трябва.

Настя стоеше в антрето и си връзваше маратонките, когато чу гласа на мъжа си от стаята:

— Заминаваш ли?

— Да, слънчице, отлитам.

— Нещо много бързо се пригответи днес.

Тя отвори вратата и надникна в стаята. Лицето на Алексей не бе сънено, тя разбра, че отдавна се е събудил. Сигурно още когато позвъни Селуянов.

— Случило ли се е нещо при теб? — попита той, като я гледаше внимателно.

— Не на мен, а на Соловьев. Коля се обади, дежурил е днес, ходил на местопроизшествието.

— Вземи колата — предложи неочаквано мъжът ѝ. — Може да ти хрумне да отидеш при него.

— Ами ти? Нали ще ходиш в института?

— Ще се обадя на Аганович, ще ме вземе, няма проблеми. А ще се върна с електричката.

След като погледна подозрително краката си в маратонките, Настя все пак влезе в стаята и приседна на крайчеца на леглото. „Майната му на килима“ — помисли тя. Сложи длан на челото на Алексей, наведе се и ласкаво го целуна.

— Имаш непрекъснато проблеми с мен, нали? — тихо попита тя. — Но не съм виновна, че работата ми е такава дива. Едни хора убиват други хора, без да питат за моя и твоя личен план. За съжаление не мога да повлияя на това. Искаш ли да напусна тази работа? Дразни ли те, че вечно ти създавам проблеми?

— Още не — усмихна се Алексей. — Докато ти се занимаваш по цял ден със своеволните си трупове, аз по цял ден използвам твоето жилище и компютъра. Водя си жени и организирам купони. И изобщо — свободен живот. И ти въобще не ми трябваш.

— Сърдиш се — констатира тъжно Настя. — Върви с колата, аз ще се оправя някак. В края на краищата не е задължително да отида при Соловьев именно днес. Може да стане и утре. Или изобщо да не ходя.

— Не си измисляй — разсърди се мъжът ѝ. — Вземай колата и не ме баламосвай. Ако те измъчват угризения на съвестта, можеш да дойдеш утре вечер за мен в Жуковски. Днес след съвета ще остана при майка и татко, нали имаме защита, а после сигурно ще има банкет, ще свърши късно.

Настя тръгна на работа със свито сърце, но много скоро напълно превключи на новината, която ѝ съобщи Селуянов. В дома на Соловьев са убити двама души. Единият от тях е помощникът Андрей Коренев. Жената вероятно е Марина, специалистът по компютрите. Какво е правила през нощта у Соловьев? Глупав въпрос. Изглежда, имат роман. Настя си спомни ревнивия и преценяващ поглед, с който я огледа Марина при първата им и единствена среща. Първото, което ѝ дойде в главата: застрелял ги е Соловьев. Хванал ги е в недвусмислена ситуация и е побеснял. А къде е оръжието? Скрил го е хубавичко. Или

е излязъл с количката си от къщи, изхвърлил е пистолета в гората, нали е съвсем наблизил, върнал се е и е звъннал в милицията.

„Опомни се, Анастасия. Соловьев — убиец? Не може да се каже, че на мравката път прави, вярно е, но не прилича на човек, способен на решителни действия дори под влияние на силни емоции. Винаги е плавал по течението, не умее да се противопоставя на обстоятелствата. И тогава, преди много години, разреши да бъде въвлечен в тягостни и ненужни за него отношения и тъжно очакваше кога ще се разреши всичко от само себе си. Соловьев и сега е останал такъв. Не е борец. И ако завари любовницата си с помощника, със сигурност ще каже нещо презрително и обидно и ще се оттегли гордо. Може би щеше да изхвърли Андрей и да се раздели с Марина. Но не повече. Ами снощното обаждане? Струва му се, че някой външен човек е ровил в архивите му. Може причината да е там?“

Настя летеше по стълбището към петия етаж, изгаряйки от нетърпение. Искеше ѝ се по-скоро да чуе всички подробности от Селуянов. Но я очакваше разочарование. Наближаваше десет, денонощното дежурство още не бе завършило и Николай бе тръгнал за поредния труп.

ГЛАВА 11

След онова, което се случи през деня, Оксана бе в шок. Тя пристигна заедно с фотографа си да обядва в ресторанта, където обикновено ходеше с Кирил. Фотографът бе славно момче и в съвместния им обед нямаше нищо особено, дори лек флирт, просто отдавна работеха заедно.

И изведнъж видя Кирил. При това не сам, а с жена. Отначало Оксана дотолкова не прие гледката насериозно, че дори искаше да отиде да се ръкува. Жената бе много по-възрастна и от нея, и от Кирил, някъде около четирийсетте, и никак не бе интересна. Пълна, едрогърда, ниска — абсолютна противоположност на Оксана. Но още в следващия момент Оксана забеляза жеста, с който Кирил погали рамото на спътничката си и дъхът ѝ дори спря от негодувание. В жеста имаше толкова нежност и ласка, че вече нямаше място за двойно тълкуване. Кирил бе с гръб към нея и доста далеч, в центъра на залата, докато Оксана и фотографът бяха дошли много по-рано и успяха да седнат в сепаре, където малцина можеха да ги видят. Фотографът също забеляза Есипов и веднага съобщи на Оксана.

— Ксюша, твоят Кирил ли се появи с мадама? — попита той, без да смята за необходимо да проявява излишната според него деликатност.

— Май да — измърмори тя, стараейки се да изглежда съвсем равнодушна. — Сигурно от деловите, бизнес-уомън.

— Ами! Та той не сваля очи от нея.

— А ти не зяпай — озъби се неочаквано Оксана. — Не е твоя работа.

Фотографът бе отстъпчив човек, не обичаше да досажда и не продължи да обсъжда неприятния за нея въпрос. От този момент на Оксана ѝ се отяде.

— Да се махаме оттук — изкомандва тя, без да си е изпила дори кафето.

Навън седнаха в колата на фотографа. Имаха свободно време, вечерното ревю започваше в девет, а сега бе едва пет часа. Оксана планираше да употреби това време по съвсем друг начин, канеше се да свърши няколко важни неща, но сега всичко мина на втори план. Сега за нея няма нищо по-важно от появата на непознатата жена с Кирил, която той толкова галювно гледа.

— Къде да те карам? — попита фотографът.

— Никъде. Да почакаме, докато излязат.

— Да не си решила да ги следиш! — плесна с ръце фотографът.

— Ксюша, какво ти става? Нямаш си работа.

— Помълчи — прекъсна го тя. — Приятел ли си или какво?

— Приятел, но в разумни граници. Не съм настроен за глупости. Няма какво да се правиш на Шерлок Холмс.

— Женя — тя се обърна така умоляващо към него, че фотографът трепна, — това е много важно за мен. Повярвай, много важно. Хайде да почакаме, докато излязат, и да видим къде ще отидат. Моля ти се. Много ти се моля.

— Добре де — въздъхна Женя. — Вечно ме въртиш на пръста си.

Не се наложи много да чакат. След около четирийсет минути от ресторанта излезе Кирил с четирийсетгодишната си дама. Това, което се случи после, наистина ужаси Оксана. Щом седнаха в колата, двамата започнаха да се целуват. И то как! А после полетяха направо към дома на Кирил.

Това вече Оксана не можеше да понесе. Изскочи презглава от колата на фотографа, хукна към първия уличен телефон, започна да звъни на Вадим и с тон, нетърпящ възражения, да настоява да отиде вечерта след ревюто при нея.

— Не разбирам какъв дявол му трябва! — крещеше тя и се носеше като фурия из стаята.

Вадим също бе смаян от чутото, но не чак толкова. Изглежда, малко по-добре от Оксана познаваше и разбираше мъжката душа, особено вятърничавата.

— Какво ѝ е харесал? Какво? Кажи де? Тя е по-стара от мен с петнайсет години и по-грозна поне двайсет пъти. Какво е намерил в нея, можеш ли да ми кажеш?

В нея говореше не толкова ревността, колкото страхът да не бъде изоставена от Есипов. Нали Вадим ѝ беше напомнял много пъти, че

винаги може да намери „мацка за Есипов“, но тогава няма Оксана да получи парите. Значи задачата ѝ е всячески да остане близо до „Шерхан“. А как да остане, ако Кирил е решил да я изостави? През двете години нито веднъж не е имала повод да мисли, че Есипов има друга жена. И тя се отпусна, реши, че завоюваните позиции са достатъчно стабилни и сега най-главното е самата тя да не дава повод за конфликт и скандал. Да не флиртува с никого и да не се заплесва, да не поощрява ничии ухажвания. А се оказа, че работата съвсем не била в нея...

— Може би по му допада в леглото? — предположи миролюбиво Вадим.

— Какво?! В леглото? Ако можеш да видиш как се старая, как се претрепвам! Сякаш всеки път имам показно излизане, честна дума. Ако аз не ставам за леглото му, тогава не знам...

В яростта си тя грабна миниатюрната керамична вазичка от ниската масичка и я запрати в стената. Вазичката се счупи, парченцата хвъркнаха из стаята. Вадим поклати неодобрително глава.

— Ксана, овладей се и се успокой. Нищо няма да промениш с глупавия си бяс. Трябва да се търси конструктивно решение. Проблемите не изчезват, като чупиш съдове.

— Какво ти решение? — Тя почти плачеше. — Две години се мъча с този мъник, преструвам се, търпя го в леглото, не си позволявам нищо странично, и сега? Всичко било напразно? Дойде тази крава с огромни цици и го отмъкна като плиткоумно теле?

Вадим я съжали. Отиде при Оксана, обърна я с лице към себе си, прегърна я и нежно я помилва по главата.

— По-спокойно, рожбо, не всичко още е загубено. Разбира се, ще трябва да се потрудим двамата, но ти обещавам — работата си заслужава. Хайде да седнем и да обсъдим всичко спокойно.

Оксана вече реवेशе с глас, забила трескаво пръстите си в рамото на Вадим и скрила лице на врата му. Той я заведе внимателно в банята.

— Стига, Ксаночка, престани, мъничката ми. Трябва да се успокоиш. Хайде да се измием. Хайде, къде ни е ципчето?

Той го намери, разтвори го и ловко свали от ридاءщата Оксана разкошната екстравагантна рокля, с която си беше дошла от ревюто. Сега тя стоеше пред него почти съвсем гола, нямаше по нея нищо, освен миниатюрни бикинки. Вадим я вдигна леко на ръце, сложи я във

ваната и пусна душа, направи водата топла. Оксана моментално престана да плаче и се дръпна с писък настрани.

— Какво правиш! Студено ми е!

— Значи е добре — отбеляза с усмивка той. — Затова пък спря да плачеш. Подложи си лицето под душа, че ще станеш грозна и на петна.

Тя се изкъпа послушно, избърса се с голямата розова кърпа и едва сега забеляза, че стои под душа с ефимерните си бикини. — Обърни се — каза делово на Вадим — и ми подай халата. Сложи бикините да съхнат и излезе от ваната. Ситуацията вече не ѝ изглеждаше толкова катастрофална. Вадим е умен, ще измисли какво да прави.

В стаята Оксана веднага седна във фотьойла и си наля малка чашка ликьор.

— Искаш ли? — Тя кимна към тумбестото шише от дебело стъкло.

Вадим поклати отрицателно глава. Оксана забеляза, че той изобщо малко пиеше, но ако пиеше, то бе само хубав коняк. А тя, напротив, не обичаше коняк и нямаше вкъщи.

— Значи така, рожбо, имаме два варианта. Или ти минаваш на някой друг от ръководителите на „Шерхан“, или ще се стараем да си върнем Кирил. Кой вариант повече ти харесва?

Оксана се замисли. Естествено, Семьон Воронец винаги е готов, като пионер. Но тя не можеше да го търпи. И Гриша Автаев не става. Разбира се, ако няма друг изход, тогава всичко ще изтърпи, но никак не ѝ се иска да се свързва нито с Гриша, нито със Семьон.

— Аз мисля — каза тя предпазливо, — че ако се свържа с Автаев или Воронец, това ще е неприятно на Кирил. Не в смисъл че това много ме вълнува. Но ще започне да страни от мен и тогава вече няма да присъствам на всичките им съвещания и преговори. Сега за тях съм като мебел, не ме забелязват и не се смущават, но ако Кирил ми се сърди, те ще се постараят колкото се може по-малко да се срещам с него. Тогава цялата ни идея губи смисъл. Вадик, така ли е?

— Правилно — съгласи се той. — Тогава трябва да мислим как да откъснем Кирил от тази жена. Я ми разкажи как правите любов.

— Я стига! — Оксана дори остана без дъх от негодувание. — Как можеш!

— Ксаночка, престани — прихна Вадим. — Не ме интересуват вашите пикантерии. Просто трябва да оценя кое как става в леглото, за да се постарая да разбера с какво дамичката го е подкупила.

Оксана, която горе-долу не се притесняваше от Вадим, бе принудена да направи доста усилия над себе си, за да изпълни молбата му. Много беше тъпо — да му разказва с подробности как протича половият им акт с Кирил. Тя изобщо не беше свикнала да разказва това на приятелките си и нямаше навика да използва подходящи думи и евфемизми, за да не звучи речта ѝ прекалено вулгарно и непристойно. Първите няколко изречения ѝ костваха големи усилия, но като видя реакцията на Вадим, ѝ стана по-лесно. Очите му не станаха маслени, на лицето му не се появи гадно изражение, каквото имат хората, успели с лъжа да принудят друг човек да прави нещо неприлично. Той слушаше внимателно, понякога подсказваше нужните думи, които Оксана не можеше да намери, кимаше разбиращо и я ободряваше с кратки фрази. Най-накрая Оксана стигна как да е до финалната част на описанието си.

— И какво, винаги ли по тази схема? — уточни Вадим.

— Е, с вариации, разбира се, но почти винаги така.

— Ясно — въздъхна той. — Вие правите сафари в леглото. Той е ловецът, ти тигрицата, която той трябва да притисне и усмири.

— Мислех, че тъкмо това е нужно на един мъж — да се чувства победител.

— Не съвсем, рожбо. Ако нашият приятел Есипов беше неудачник, твоята стратегия щеше да е правилна. Нека да не му върви в работата, затова пък в леглото е — ехе! С помощта на секса той поддържа самооценката си. А работите на Есипов бездруго вървят отлично, забогатява с всеки изминал ден, оглавява най-мощното издателство в Москва, така че няма нужда да се самоутвърждава в леглото.

— Тогава какво му трябва на този мъник? — попита раздражено Оксана.

Беше ѝ неприятна мисълта, че всичките ѝ сексуални старания в продължение на две години са се оказали ненужни и неправилни.

— Съдейки по твоето описание на жената, той няма нужда от любовница съперница в играта, а от любовница майка. Чела ли си Фройд?

— Чувала съм — намръщи се Оксана.

Винаги се дразнеше, когато Вадим я питаше за книги, които не е чела, или за неща, които не знае. Оксана не можеше да се похвали с образованост и ерудиция и когато ставаше ясно, че Вадим знае много повече, тя се чувстваше уязвена и дори леко унижена.

— Но нали знаеш за едиповия комплекс?

— За това знам — усмихна се облекчено Оксана. — Но мислех, че го имат само психично болните.

— Не, рождо, не само те. Разбира се, ако човек е болен, на основата на едиповия комплекс може да убие баща си, за да не докосва майка му. Ако човек е здрав и нормален, инстинктивно си избира за партньорка жена, която или напомня майка му, или с която може да се държи като син с грижовната си маминка. С такъв мъж е необходима съвсем друга тактика в леглото, за да бъде доволен. И ще се наложи да я усвоиш.

— О, Господи — въздъхна тежко Оксана, — пак главоболие! Хайде, учи ме. Само че дали ще има полза...

— Не гарантирам. Но трябва да се опита. Първо: не бива да си агресивна. Второ: не бива да смяташ, че е естествено партньорът ти да знае кое как се прави. Следва да се подразбира, че той се стеснява и знае и умее далеч не всичко, а твоята задача е нежно и ненатрапчиво да го научиш. И веднага да покажеш, че е усвоил урока бързо и е постигнал прекрасни резултати. Той има нужда да се признаят способностите му, има нужда от поощрение, похвала, тоест от това, което детето получава в детството си именно от майката. Трето: трябва да му съчувстваш и утешаваш. Да го прегръщаш, да притискаш главата му до гърдите си и да го приспиваш. Четвърто: трябва да си контролираш речта. Никакви резки фрази и изказвания, преминаващи в нецензурни. По-често използвай умалителни и ласкателни думи. Миличък, мъничък, сладичък, слънчице и така нататък. Схвана ли?

— Не мога — печално отвърна Оксана. — Това не е в стила ми. Никога не правя така.

— Щом трябва, ще правиш — сурово изрече Вадим.

— Да бе, Вадик. — Тя капризно сви устни. — Много лигаво става. Не креват, а люлка, полята със сироп.

— Нищо, ще потърпиш.

— Ами ако не стане? Ако направя всичко, както казваш, а той има нужда от съвсем друго?

— Ако, ако — повтори подигравателно той. — Не греша само този, който нищо не прави. А който нищо не прави, при него нищо не излиза. Имаме ли цел? Имаме. И трябва да работим за постигането ѝ. И да рискуваме, без риск не може.

Когато Вадим си отиде, бе ясна нощ. Оксана се пъхна в леглото, сви се на кълбо и се опита да си представи как ще прави любов с Кирил по нов начин. Картината не предизвика ентусиазма ѝ. Миличък, сладичък... Пфу, каква гадост. Но Вадим е прав, трябва да се старае, трябва да измъкне Кирил от тази цицеста бабичка. Защото става дума за големи пари, за такива, които ще ѝ дадат свобода да си избира мъж не по джоба, а със сърцето, като запази приличното жизнено равнище. Заради това може да легне и в сиропирано легло.

* * *

Картината на станалото в дома на Соловьев засега не бе много ясна. Претърсиха най-основно къщата, но не намериха оръжието, с което бяха убити двамата. Затова пък го откриха недалеч в гората, но от входа на къщата до мястото не откриха следи от инвалидната количка. Излиза, че оръжието не е хвърлено от Соловьев. Но това още не го реабилитираше. Нали може да има съучастник.

Експертите, които обследваха къщата, бяха единодушни, че освен Соловьев и двамата загинали в дома е имало още един човек. Но тук започваха някои неясноти. Първо, колата, с която е дошла жената, не е близо до къщата. Намери се, разбира се, но бе доста далеч от къщата, примерно на десет минути път пеша. И бе абсолютно неясно защо ѝ е трябвало да оставя толкова далеч колата и да върви пеша. Второ, документите на колата и книжката на името на Марина Сергеевна Собликова се намериха именно в колата, в дамската чантичка, което пак изглеждаше неясно. Къде сте виждали жена, която отива на гости, да си остави чантата в колата, при това с документите, при това нощем, на това отгоре колата не е под прозорците, а доста далеч от къщата и не се вижда оттам? Ако изобщо има такива жени, те

трябва или да са свръхбезгрижни, или да са разтревожени от нещо извънредно. Или...

Точно това „или“ наведе Настя Каменска на сериозни размисли. Понеже обстановката в кабинета на Соловьев, на прага на който лежеше убитата Собликова, свидетелстваше недвусмислено, че там нещо е търсено. Вратите на двата сейфа бяха отворени, а на пода лежаха няколко папки. А когато около обед донесоха на Настя сведение за очарователната Марина Собликова, картината стана съвсем неприятна. Марина Сергеевна Собликова, родена 1968, съдена за квартирна кражба, две години е прекарала в трудово-изправителна колония и вече почти година и половина е на свобода. Извършила е групово престъпление, специализирала се в отварянето на всички видове и системи врати. Следователят, водил делото ѝ, бе уверен, че Собликова е участвала в десетки кражби, но са могли да докажат само една — последната. Наистина успяха да „лепнат“ по няколко епизода на някои участници в престъпната група, но всички стояха твърдо зад съучастничката си и категорично отричаха да е участвала в никакви други кражби, освен тази, за която колективно бяха хванати. С една дума — джентълмени.

Нямаше нищо странно, че след излежаване на присъдата Собликова си е намерила нормална работа, усвоила е компютърната техника и се е заложила с работа. И нямаше нищо необикновено, че занимавайки се в тази работа, се е озовала в дома на Соловьев, харесала му е и му е станала любовница. Ситуацията може да се е развила така: Собликова, хвърлила око на Андрей, пристига в дома на Соловьев късно през нощта, когато стопанинът вече спи. Затова и оставя колата си малко по-далеч, да не чуе Владимир Александрович шума от мотора. Пристига и се уединява с Андрей на втория етаж, в неговата стая. В това време в къщата прониква неизвестен, който търси нещо в кабинета на Соловьев. Той чува шума и вика помощника на помощ. Но засега не се случва нищо. Помощникът влиза в кабинета, донася ръкописа, без да забележи скрития нощен посетител. След известно време Соловьев отново чува шум, долитащ от кабинета, пак вика Андрей, но този път заедно с Андрей неизвестно защо слиза и Марина. Малко ли причини може да има. Например до банята или до тоалетната. Или се е канела да си ходи. И точно тогава се сблъскват лице в лице с нощния посетител. Посетителят ги разстрелва и се

скрива. Да, изглежда, Марина наистина се е канела да си ходи. Андрей Коренев е само по шорти, а Собликова напълно облечена.

След като построи в главата си такава картина, Настя тъкмо се канеше да състави план за неотложните действия, когато при нея влезе Миша Доценко с тъничка папчица в ръце.

— Донесох ви още информация за Собликова. Измолих я от съседите. Дадох я срещу честната ми дума само да погледнем и да я върнем.

— Благодаря ти, Мишенка — кимна Настя и отвори папчицата.

И сякаш я обля студена вода. Сред приятелите си Марина Сергеевна Собликова е известна с прякора Газелата. „Без Газелата, няма да се справим...“ Къде беше чувала тази фраза? Разбира се, в дома на Соловьев, когато отиде на рождения му ден. Тези думи произнесе някой от ръководителите на издателство „Шерхан“. Излиза, Соловьев не е сгрешил, наистина целенасочено са търсили нещо у него. И дори са му пробутали за целта професионална джебчийка, специалистка по ключове и брави.

Ами Андрей? Със сигурност е бил в течение. Именно затова толкова намрази Настя. За него Настя представляваше опасност, понеже ако отношенията ѝ със Соловьев се развиеха успешно, Марина нямаше да може да се вклини. Интересно, Владимир Александрович, в каква мръсотия си затънал? Какво търсят при теб? Предмет? Документ?

Но тогава излиза, че всичко е било съвсем различно. В кабинета е ровичкала именно Марина. И в такъв случай е ясно защо Андрей „не забелязва“ външния посетител, след като по молба на Соловьев влиза в кабинета за ръкописа. И е ясно защо колата на Собликова е толкова далеч и защо не е взела дамската си чантичка. Опитният престъпник се старае да не носи със себе си лични вещи: знае ли в каква ситуация може да попадне, ще го хванат, ще трябва да бяга, в бързината може да изпусне нещо, да загуби, да забрави. А в такива случаи дамската чантичка е баласт, заема ти ръката, пречи ти да бягаш. И е очевидно как неизвестният нощен посетител се е изхитрил да проникне тихичко в къщата. Та вратата е била отворена. Андрей грижливо я е отворил за Марина.

Да, всичко това е чудесно. Но кой ги е убил? Кой и защо е дошъл през нощта в дома на Соловьев?

И още един въпрос не даваше мира на Настя. Какво да прави със Соловьев? Да му признае, че работи в милицията и непосредствено да се заеме с двойното убийство, извършено в дома му, но така ще зачеркне с огромен дебел кръст възможностите да обработи обитателите в „Мечта“, за да разбере кой е замесен в отвличането и убийството на момчетата. Или да продължи да се преструва на юрист от фирма? Кое е по-добре? Кое е по-правилно?

Да заложи на животите, които още могат да бъдат спасени.

Или да си признае, че линията „Мечта“ се оказа погрешна, безперспективна, и да се разшифрова.

Да се опита да спаси...

Или да признае...

Виеше ѝ се свят. Нервничеше, затова хич не можеше да се съсредоточи, за да обмисля всичко хладнокръвно, и поради това още повече се дразнеше и нервничеше.

Тя стана решително от мястото си, заключи кабинета и тръгна към стрелбището, при Анатолий Хвастунов.

* * *

Този начин бе многократно проверяван. След заниманията при Хвастунов Настя си възвръщаше способността да разсъждава логично и стабилно.

— О, привет! — Толя грейна в усмивка. — Пак ли не можеш да вземеш решение?

— Не мога — призна тя. — Дъската ли, сачмите ми ли нещо не са наред, но усещам само злоба и страх, нищо друго.

Той я сложи да седне до масата.

— Сега ще ти покажа нагледно сачмите — обеща Хвастунов. — Най-накрая изпросих уреда.

Той сложи пред Настя неголямо куфарче с размерите на дипломатическо и отвори капака. Настя не видя нищо особено: четири малки метални пластини, по две от лявата и от дясната страна, и две скали.

— Що за чудо на техниката е това? — попита недоверчиво тя. — Какво знаеш ти — подсвирна Хвастунов. — Това е активациомер.

— И за какво служи?

— За диагностика... Следват много думи, които не знаеш. Хайде, сложи си ръката на пластините и не говори.

Настя послушно сложи ръцете си върху пластините. Стрелките на скалата се мръднаха и запълзяха встрани.

Хвастунов записа нещо на лист хартия, помисли и поклати неодобрително глава:

— Как си запецнала. Преживяваш ли? Неприятности ли имаш?

— А не, всичко е наред.

— А защо се улавя само дясното полукълбо? Твоето не е мозък, а само едно дясно полукълбо. Преобладава емоционално-образният компонент. Добре ли съобразяваш?

— Зле. Затова хукнах при теб да се лекувам. Нали знаеш, достатъчно ми е да пострелям под твое ръководство половин час и мозъкът ми идва на мястото си.

— Не се вълнувай, сега ще сложим мозъка ти на място. После ще видим какво ще покаже уредът. Върви на линията. Сама ли ще зареждаш?

— Никога — засмя се Настя. — Вярвам ти. Ноктите ми са дълги, маникюрът пречи.

Анатолий зареди ловко и ѝ подаде пълния пистолет.

— Хайде лекувай се. Помниш ли думите?

— Помня.

— Само на глас — предупреди Хвастунов.

— Добре де, няма да ги объркам.

— Казах на глас. Че иначе няма полза.

— Хубаво — въздъхна обречено Настя. — Започни процедурата.

Тя застана на огневата линия, като отпусна надолу ръката с пистолета.

— Ей, остави оръжието, още не си се съсредоточила — извика Анатолий. — Отговаряй на въпроса: кое е базов компонент на резултатната стрелба при всякакви условия? Отговаряй, без да бързаш, изговаряй всяка дума.

— Базов компонент — започна бавно Настя, — осигуряващ резултат в стрелбата при всякакви условия, е съгласуваното изпълнение на такива елементи като натискане на спусъка, правилно хващане на дръжката на пистолета и фиксиране ставите на китката.

— Правилно. На кое съответства първата опорна точка?
— На правилно захващане дръжката на пистолета.
— Втората опорна точка?
— Насочване на оръжието и леко натискане на спусъка.
— Третата опорна точка?
— Контрол да се поддържа „равна мушка“ и да се съгласува работата на показалеца с фиксирана китка на ръката.
— Четвъртата точка?
— Контрол на действията след изстрела.
— Браво, всичко помниш — похвали я Хвастунов. — Вземи оръжието. И всичко на глас. Мислиш само за това, което говориш, за нищо друго.
— Слагаш пръста върху скобата, залепяш се на дръжката — започна послушно Настя.
— Залепи де. Какво си я стиснала като косата на омразна съперница? Не така трескаво, по-меко, по-меко.
— Но той е тежък — оплака се Настя.
— Нищо, няма да падне — усмихна се Хвастунов. — Да залепиш — думата не е случайна. Пръстите и дланта сякаш прилепват за дръжката, пистолетът и ръката стават едно цяло, срастват се. Сякаш слагаш ръкавица. Не трябва да мислиш, че оръжието може да падне от ръката ти. Няма да падне, вече се е сраснало с нея. Така, добре. Продължавай.
Настя започна да вдига бавно ръката с пистолета.
— А думите? — напомни Андрей. — Недей мълча.
— Свободен ход и пръст — „Стоп“.
— Ами свободен де, свободен, Ася — повиши тон Хвастунов. — Свободен. Представи си, че вдигаш ръка да оправиш прическата си. Спокойно, без напрежение естествено. Да не си посмяла да мислиш, че можеш да не уцелиш мишената. Не улучиш ли — нищо, голяма работа. Няма да започна по-малко да те обичам. Твоята задача е напълно да се концентрираш за изпълнение на всички базови движения. А резултатът — той е между другото, дреболия, няма значение. Разбра ли ме?
— Аха.
— Сваляй ръката и дай първо движението нагоре. Леко, непринудено. А така — одобрително кимна той, — когато искаш, можеш. Продължавай.

— Натискам с пръст, държа китката — произнесе равно тя.

— Повтори пет пъти и прави каквото казваш.

— Натискам с пръст, държа китката. Натискам с пръст, държа китката. Натискам с пръст...

Отекна изстрел. Настината ръка отскочи конвулсивно встрани.

— Продължавай! — извика настоятелно Анатолий. — Веднага продължи!

— Не изменям позата, спускам пръста.

— Достатъчно. Остави оръжието. Нямах никакво търпение.

— А къде улучих? — поинтересува се Настя, като присвиваше късогледо очи, за да види мишената след изстрела.

— Улучи там, където трябваше. Повтори упражнението и дай три изстрела. Свободна ръка. И мисли само за това, което правиш, не мисли за поражението в мишената.

Като повтаряше на глас магическите стихове, сякаш са заклинания, Настя стреля три пъти и остави пистолета.

— Умница — каза с удовлетворение Хвастунов. — Три деветки хвана. Сядай при уреда.

Настя пак сложи ръцете си върху металните пластини на активациомера.

— Гледай — рече насмешливо Анатолий, — оказва се, че имаш и ляво полукълбо. Я застани на рубежа, дай пет изстрела.

Третият път уредът показва, че лявото полукълбо на Настя Каменска дори малко преобладава над дясното. Абстрактно логическият компонент отново се показва в цялото си величие.

— Толя, ти си вълшебник — благодарно изрече тя. — Къде се научи? Кога е било от три изстрела да имам двапет и седем, а от пет — четирийсет и три? Та аз цял живот съм била само по периферията.

— Честно казано, това е мое лично изобретение. Върху това ми беше дисертацията. Страхувах се, че на защитата членовете на съвета ще ми се смеят заради стиховете.

— Но не се смяха?

— Не. Лично Корх дойде на защитата ми. След като той ме похвали, вече никой не посмя да гъкне. Шега ли е това? Корх е човек легенда. Щом той е казал, че е умно, значи е така.

Аркадий Яковлевич Корх наистина бе легендарна личност. Първият в страната кандидат на науките, написал дисертация по

методика на обучението по стрелба. И първият професор в тази област. Заслужил треньор на Русия. Щом той одобрява измислената от Толя Хвастунов методика, не е чудно, че на петото занятие Настя започна да показва повече от прилични резултати. А Аркадий Яковлевич беше знаменит с колекцията си от значки. Когато излизаше списание „Разноцветни мишени“, посветено на различни аспекти от стрелковия спорт, на кориците му непрекъснато пускаха снимки на екземпляри от огромната колекция на Корх.

— Толя, а ти много хора ли си научил вече да стрелят по твоята методика?

— Много. Разбира се, тези, които искат да се научат. А който не иска — какво да го правиш? Не съм им нужен като инструктор, идват на стрелбището само да си поддържат формата и да се поизфука един пред друг. Няма значение, като въведа комплексното упражнение, тогава ще видим кой колко струва от вас. Първо препятствия, после двубой с двама противника на психотравмиращ шумов фон, а след това веднага стрелба. Вече съм приготвил специална фонограма — изстрели, взривове на гранати, вой на сирени, писъци на жени. Ужасно натоварване за психиката. Нека да стрелят малко след такъв стрес, да ги видя тези майстори много ли ще улучат.

— И можеш да ги научиш да се бият нормално и да стрелят в такива условия? — не повярва Настя.

— Ами да. Нали съм разработил методика. Между другото, показах я на Корх. Само да има кого да уча! Засега при мен идват редовно само от спецчастите. А оперативният състав много не ме зачита.

Настя се почувства неловко. Тя уважаваше искрено Толя Хвастунов, човека, който милее за работата си, живее с нея. За Хвастунов всичко бе интересно сигурно защото всичко, което правеше, го правеше добре. Той измисляше методики за обучение и тренировки, обикаляше разни кабинети, за да изпроси оборудване и боеприпаси, със собствени пари купуваше брошури и видеофилми с чужди материали. И му беше много обидно, че освен спецчастите малцина се появяват на занятията му.

— Толя, не ни се сърди, не се обиждай — виновно каза тя. — Нали знаеш колко сме съсипани, не виждаме бял ден.

— Моля ти се, Ася — той махна примирително с ръка, — нямам претенции. Моята работа е да се подготвя, да разработя методиките, в случай на необходимост да обуча бързо голямо количество сътрудници. А засега няма нужда — какво пък... Ето ти идваш — става ми приятно. А на теб изобщо не ти трябва „милиционерската стрелба“, нали не ходиш да задържаш. Според мен дори не носиш оръжие.

— Не нося — призна си Настя. — Идвам при теб да се разтоваря от стреса, да си оправя мозъка. Като се позанимавам половин час — мога да мисля стройно и последователно. Много полезно, когато емоциите вземат връх.

— Е, и за това ти благодаря — тъжно се усмихна Хвастунов. — Все пак има някаква полза от мен.

На излизане от стрелбището Настя с учудване откри, че през цялото време на занятието нито веднъж не си спомни за това, което цял ден я измъчваше. Все пак Анатолий я накара напълно да се концентрира върху „опорните точки“. Както са казва, проблемът е „изветрял“ и неговото решение, очистено от тревогата и страха, сега се струваше на Настя очевидно и напълно логично.

* * *

— Да, скъпи, изложи ме — започна Настя с недоволен тон. — Разбирам, нямаш вина в случая, ами аз? Звъня като идиот на приятели в милицията, казвам, че моят познат Соловьев има такъв и такъв проблем, ще подскажат ли нещо умно. А те ме хващат на местопрестъплението и чак ще ме разпитват. Оказва се, че у моя познат Соловьев има два трупа и самият той е под силно подозрение, а не го арестуват изключително от съчувствие към здравословното му състояние. Кажи сега това ли трябваше да чуя?

Соловьев изглеждаше съвсем зле, с подпухнали очи и посивяло лице. Настя пристигна при него същата вечер, буквално половин час след заминаването на следователя, който във връзка с невъзможността да бъде доставен инвалидът в прокуратурата счете за по-лесно и бързо лично да отиде при него.

— Но ти вярваш ли ми? — за кой ли път повтаряше Соловьев. — Вярваш ли, че не съм ги убил аз?

— Аз ти вярвам, но каква полза? Не съм следовател. Трябва той да ти повярва. Когато в къщата има трима души и двамата от тях са убити, напълно естествено подозрението пада на третия. А ти какво искаш?

— В къщата имаше още някой — повтаряше упорито Владимир Александрович.

— Володя, единственият ти шанс е да разбереш какво са търсили при теб. Едва тогава ще можеш да се досетиш на кого е било нужно това. По-нататък всичко е по-лесно. Докато не го направиш, всички разговори за злосторниците, проникнали в дома ти, не струват пукната пара. Някой ти е пробутал тази Марина.

— Не е вярно — горещо възрази Соловьев. — Марина не може да има никакво отношение.

— Какво ми говориш! — насмешливо поклати глава Настя, като присви очи. — А откъде се взе, ако мога да попитам?

— В компютъра ми се появи вирус, Андрей извика техник от фирмата за поддържане на компютърната техника. Това е всичко. Фактът, че е съдена, нищо не говори.

— Как се казва фирмата?

— „Електротех“.

— Имаш ли телефона?

— Не. Беше у Андрей, той се обаждаше там.

— Володя, принудена съм да те огорча. Когато вчера ми каза проблема си, веднага помислих точно за Марина. И днес сутринта, още преди да търся моите приятели от милицията, направих справка. Има такава фирма в Москва, но там не работи никаква Марина. Там изобщо няма сътрудничка с такова име. И не се занимават с обслужване на компютърна техника. Сега разбираш ли колко е сериозно това, което те е безпокояло вчера? Не знам по чие указание Андрей заедно с твоята красива Марина са стъкнали цялата тази мистификация с една-едничка цел — да получат неконтролируем достъп до кабинета ти. И заради какво? Хайде, Соловьев, стегни се! Колкото по-бързо намериш онова, което са търсили, толкова по-бързо милицията ще разкрие престъплението и нас двамата ще ни оставят на мира. Може да ти е все едно, нямаш друга работа, следователят ти идва на крака. А мен ще

започнат да ме разтакават! Времето ми е скъпо, получавам заплата за реални консултации и съставяне и обслужване на договори. А много ли консултации ще направя, като прекарвам всеки ден по няколко часа ту в прокуратурата, ту на „Петровка“?

— Какво искаш от мен? — уморено попита Соловьев.

— Искам да си прегледаш всички книжа и неща и да се постарая да разбереш какво са търсили. Колкото по-бързо го направиш, толкова по-добре. Ако искаш, мога да ти помогна. Ще поискам да ме освободят за малко от работа, ще си взема два-три дена неплатена отпускат и заедно с теб ще претърся целия ти архив, лист по лист, хартийка по хартийка. Ако на теб ти е все едно, на мен не е. Могат просто да ме изгонят от работа.

— Добре — рече монотонно той, — хайде да разгледаме документацията ми. Щом е толкова важно за теб, да започваме. Само да не е днес. Уморен съм.

— Утре?

— Добре, нека е утре.

— Тогава да дойда направо от сутринта?

— Добре, от сутринта.

Настя видя, че в мислите си е някъде далеч. Там, далеч, можеше да се изолира от всичко станало през нощта.

— Имаш нужда от нов помощник — забеляза тя. — Няма да се справиш сам.

— Издателите ще ми изпратят някого — равнодушно отговори той.

— Но докато дойде нов помощник, някой трябва да живее при теб. Не искаш ли да помолиш сина си да дойде и да остане малко?

— Сина ми? — повтори той, сякаш Настя изрече очевидна и непростима глупост. — Не.

— Защо?

— Това не се обсъжда.

— Както кажеш. Но все пак някой трябва да стои с теб.

— Утре ще бъдеш ти. А после ще видим.

Соловьев бе изпаднал в дълбока депресия, личеше, но нищо чудно. Да намериш два трупа, единият от които е на твоята любовница, и да прекараш сам с тях през нощта доста дълго време, докато дойде милицията — това не е малък удар за нервите.

— Мога ли да направя нещо за теб днес? — попита Настя. — Да ти приготвя вечеря?

— Не, не искам да ям.

— Да ти помогна да си легнеш?

— Няма нужда, ще се оправя сам.

— Тогава до утре?

— Да, до утре. Благодаря, че дойде.

Тя отиде при него, наведе се и го целуна по бузата.

— Дръж се, Соловьев. От опит знам: първото денонощие е най-трудно. Вземи приспивателно и се постарай да заспиш. Като се събудиш утре, ще бъдеш по-добре. Трябва да прекараш нощта с бедата. Нали няма да се разкиснеш, като си отида?

— Ще се постарая.

На лицето му се показа слабо подобие на усмивка. Той хвана Настя за ръката и както преди няколко дни, притисна пръстите ѝ до бузата си.

— Тръгвай, Настенка. А утре ела по-рано.

ГЛАВА 12

Предпразничните дни криеха сериозна опасност. Друго да не е, но Настя Каменска знаеше като петте си пръста законите на сандвича. Според тях колкото наближават „дълги“ празници, толкова е вероятно да се отворят нови неочаквани обстоятелства, които трябва незабавно да се проверяват. А проверката върви особено резултатно, когато всички се разотидат и почиват. Никъде никого не можеш да намериш, да откриеш и да докараш на работа. А началото на май тази година обещавахе да е много успешно в това отношение: четири почивни дни, после четири работни, после три почивни. А в частните фирми си правят безкраен празник, пренебрегвайки жалките четири дни между празниците.

Тази година по нищо не се различаваше от предишните, добросъвестно се спазваше оформилият се някога закон. Точно на 29 април бе проведен повторен обиск в дома на Черкасов, внимателен и подробен, за разлика от предишния, проведен веднага след задържането. Бяха намерени две неща: старателно скрит бележник, изписан с почерк, явно не на Черкасов, и следи от специфична кал под килима.

Съдържанието на бележника говореше, че собственикът се е увличал от компютърни игри. Напълно е вероятно да е бележникът на Олег Бутенко. Същия ден се свързаха с родителите му, но версията не се потвърди. Първо, Олег не си е падал по компютърни игри и вкъщи не е имал компютър. И второ, почеркът явно не е неговият. Разбира се, в такива версии думата „явно“ няма право на съществуване. Взеха от родителите на Бутенко образци от негови текстове — тетрадки, тефтери, бележки — и ги изпратиха за експертиза.

А самият Михаил Черкасов не можа да обясни нищо убедително по повод бележника и това хич не се хареса на Юра Коротков.

— Виждали ли сте някога този бележник? — попита той, като пристигна в апартамента, където се намираще Черкасов в пълна изолация и под непрекъсната охрана.

— Не, никога — поклати глава Черкасов.

— Как е могъл да попадне в дома ви?

— Сигурно е на Олег — предположи неуверено той.

— Ще проверим това. А ако не е негов, тогава чий е?

— Нямам представа.

— Можете ли да изброите хората, които сте водили след смъртта на Бутенко?

— Никого не съм водил. Ако имате предвид партньорите ми, сам ходех при тях.

— А не партньори? Просто познати, съседи, роднини?

— Никой не е оставял у дома бележник. Съвсем сигурно си спомням.

— Тогава как се е озовал у вас?

— Не знам.

— Може ли във ваше отсъствие при Олег да е ходил някой?

— Едва ли. Нали се криеше. Щеше да се страхува да влезе в контакт със старите си познати.

— А с нови?

— А откъде ще ги вземе? — Черкасов отговори на въпроса с въпрос. — Та той не излизаше от къщи.

— Как може да сте сигурен? — възрази Коротков. — Отивали сте на работа, а Бутенко е оставал сам. Можел е да прекара времето си във ваше отсъствие по всякакъв начин.

— Но той се криеше... Много се страхуваше от наркодилърите, от които бе откраднал стока.

Юра не можа да научи нищо повече. А когато стана ясно, че намереният бележник все пак не е принадлежал на Бутенко, Настя каза, че ще се наложи да го покажат на родителите на загиналите момчета. И пак се оказа под съмнение невиновността на Черкасов за убийствата...

Наложи се Коля Селуянов да употреби цялото си красноречие, обаяние и известна сума пари за поредна бутилка, за да получи поне повърхностно заключение за калните следи по килима, с който е бил покрит подът в стаята на Черкасов. Експертът каза, че това е пръст, смесена с пясък и бетон. При това бетонът е от доста дефицитна марка.

— Донесен е от някой строеж с обувките — заяви той.

Тридесети април бе кратък ден, следобед всички учреждения, в това число и държавните, вече не работеха и колкото и да се стараеше, Коля нищо не свърши. Наложиха се да отложи изясняването на въпроса откъде е получен и на кого е доставян дефицитният бетон. Минаха времената, когато след едно позвъняване от милицията служителите оставяха празничните трапези и хукваха на работа, за да дадат необходимата справка. Сега никой не уважава милицията...

Затова пък успяха да съберат родителите на загиналите юноши. По-точно само на петима, наложи се Коротков да ходи лично в още три семейства.

— Това е бележникът на нашия Валерик — с изстинали устни пророни бащата на Валерий Лискин, изчезнал в началото на декември и намерен мъртъв през февруари.

— Сигурен ли сте?

— Неговият е. Не се разделяше с него, винаги го носеше в джоба си.

— Имате ли тетрадки или други тефтери? Трябва да сме сигурни, затова ще се наложи експертиза...

— Да, разбира се... Значи сте намерили престъпника?

— За съжаление още не.

— Тогава откъде имате тефтера на Валерик? Защо криете от нас? Аз съм баща, имам право да зная кой уби моето момче.

— Повярвайте ми, Борис Аркадиевич, правим всичко възможно да намерим убиеца.

— Лъжете — твърдо заяви Лискин. — Правите всичко, за да го прикриете. Отначало му позволихте да се разхожда на свобода, докато вестниците не ви притиснаха, а когато ви удариха през ръцете, вие се опитвате да снемете отговорността от него. Вие, милиционерите, винаги сте били антисемити. Но аз няма да оставя тази работа така.

* * *

Борис Аркадиевич Лискин изпълни закана си. На другия ден полковник Гордеев нареди спешно да бъдат намерени Селуянов и Коротков. Остави Настя на мира, тя трети ден претърсваше заедно със

Соловьев архива и цялата къща, за да открие предмета, предизвикал такъв остър интерес у загадъчните престъпници.

— Честито — каза мрачно той. — Последния ден преди празниците получихме чудесен подарък. Родителите на осемте пострадали са написали жалба срещу нас. Това пале Свалов е дал на журналиста не само обща информация, но е съобщил фамилиите на момчетата, които засега ориентировъчно сме обединили в една група. Затова жалбата е подписана не само от петимата, които събрахме вчера на „Петровка“, но и от тримата, при които ти ходи, Юра, и които не бяха вчера тук.

— И сега какво? — попита плахо Селуянов.

— Нищо, ще търпим ритници и храчки в лицето си и ще обясняваме на всяка крачка, че не сме камили, в смисъл — не сме антисемити. След удачното изказване на журналиста на брифинга делото бездруго е под контрол, така че след тази жалба ще се промени само честотата, с която ще получаваме мъмрения от ръководството. Неведнъж на три дни, а всеки ден. Какво имаме по делото? Само Черкасов, който не признава нищо, освен епизода с Бутенко.

— А Настя? Нейната линия на вилите? Ако изведнъж изскочи нещо? — рече с надежда Коротков.

— Ами ако няма нищо? — парира Гордеев. — Бележникът на Лискин в дома на Черкасов — това е поне нещо. А около вилите засега няма нищо. Разбира се, тя се занимава с убийствата в дома на Соловьев, може би ще изскочи нещо, но надеждата е малка. Засега наблюдаваме на Черкасов. Той успя да ни заблуди за известно време, слава богу, не за много дълго. Добре, че навреме се сетихме. Нека седи сега в частния апартамент и да мисли, че сме му повярвали. Коротков, ти ще беседваш с него всеки ден, много внимателно, за да не застане нащрек. Хващай всяка дреболия, но се прави, че вярваш на всичките му обяснения. Според мен този Черкасов не е толкова прост, колкото си помислихме отначало.

Те се съвещаваха още десетина минути, докато не издрънча прекият телефон на ръководството.

— Е — въздъхна Гордеев, като стана и закопча китела на широкоплещестата си набита фигура, — следва предпразничната порция. Отивам да отговарям. Работете, деца мои.

Вече трети ден обследваха методично цялата къща на Соловьев, надничаха във всеки ъгъл, прелистваха книгите и претърсваха документите. Владимир Александрович се чувстваше по-добре, спомените за онази ужасна нощ започнаха да се отдалечават по малко. Както и преди, Настя се правеше, че няма никакво отношение към работата по откриването на престъпника и помага на Соловьев изключително с цел да бъде оставена по-бързо на мира от милицията. През трите дни тя разбра, че Владимир всъщност не е бил такъв безпомощен, какъвто изглеждаше, когато имаше наблизо помощник, изпълняващ всяка дреболия. Пък и Настя нямаше основания да се опасява, че злосторникът ще поиска да повтори опита и ще понечи още веднъж да нахълта през нощта в къщата. Във вестибюла пред входната врата денонощно дежуреше милиционер, изпълняващ двойна функция: от една страна, да защити стопанина от неканен гост, а от друга — да не позволи на стопанина да изчезне в неизвестна посока, понеже подозрението не е снето окончателно от него. Изглежда, наистина оръжието не е изхвърлено от него в гората, но нали е напълно възможно загадъчният четвърти, чиито следи експертите намериха в къщата, да е бил помощник на коварния инвалид. Значи застрелял е Андрей и Марина, оръжието е занесъл в гората и заблуждава следователя с присъствието си. Но каквато и да е работата, охраната на Соловьев бе надеждна и постоянна. И като го оставяше сам през нощта, тя вече не изпитваше сърцераздирателна жалост към него, макар да не можеше да разбере упоритото му нежелание да повика сина си временно да поживее в дома му.

— Твоите издатели кога ще намерят нов помощник? — попита тя, както седеше на пода пред отворения архивен сейф и отвързваше поредната папка.

— Малко по-късно. Изпозаминаха за празниците по чужди курорти. Ще се върнат и ще намерят някого. Но какво искаш да откриеш тук, Настя? Това е превод, чернова. Няма нищо друго в тази папка.

— Може ли да не пречиш? — сърдито се обади тя. — Ако престъпниците също мислеха, че тук не може да има нищо, нямаше да

търсят точно в кабинета ти и точно в сейфа. Като не искаш да ровиш бумажките, върви направи кафе.

— Струва ми се, че нямам захар — смутено отвърна Соловьев.

— О, Господи — застена Настя, — как ми омръзна. Вдигни телефона, извикай Женья Якимов и го помоли да ти даде назаем. На всичко ли трябва да те учат, а? Свикнал си да живееш зад гърба на помощника си. И вземи направи списък какви продукти ти трябва, утре ще ги купя и донеса. Върви се заеми с нещо полезно, щом не искаш да ми помагаш.

— Сърдиш ми се, нали? — попита тъжно Соловьев.

Настя виждаше: той иска тя да го съжали, да му съчувства малко. Но не намираше жалост и съчувствие у себе си. Случайно подслушаната фраза за Газелата, изречена от някой ръководител на „Шерхан“, свидетелстваше, че около издателите не всичко е чисто. Настя винаги трудно вярваше на разказите за невинните жертви, затова си направи извода, че Соловьев не може да не е в течение на проблема. Свързан е с издателите, при това не от вчера. Щом точно те са изпратили при него Андрей Коренев за помощник, а после пробутаха професионалната джебчийка Марина Собликова с прякор Газелата, не може Соловьев съвсем да не е оцапан от това и да не се досеща за нищо.

Соловьев мълчи. Дори не споменава за „Шерхан“. И упорито избягва да обсъжда при какви обстоятелства е станал инвалид. А щом е тъй, и тя няма да откровеничи излишно с него.

Седнала на пода, Настя прелистваше превода страница по страница. Това бе роман, който още не е чела, сигурно от онези, които вече са изчезнали от сергииите. Очите ѝ се спряха на една фраза, сама не забеляза как се увлече и започна да чете наред. Не е чудно, помисли тя, че книгите от поредицата толкова добре се харчат. Бива си го написаното. И езикът е просто изумителен, изреченията леки, изящни, никаква тромавост, ни най-малка грапавина.

Наложи се да направи усилие над себе си да се откъсне от текста и отново да се върне към равномерното прелистване на страниците. От хола се разнесе гласът на Соловьев, който разговаряше по телефона със съседа. След известно време на вратата се позвъни — Якимов донесе захар. Настя замря от страх да не вдигне и най-малкия шум. Нямаше никакво настроение да общува с Якимов, макар горе-долу да

го харесваше. Може би Владимир няма да е достатъчно съобразителен и ще каже на Женя, че тя е тук. Макар колата ѝ да е пред къщата...

За щастие, Якимов си тръгна бързо, без да надникне в кабинета. Сигурно е забелязал колата, но, изглежда, природната му стеснителност не му позволи да задава въпроси. След известно време Владимир влезе с количката си в кабинета с поднос на коленете, върху който имаше кафениче, захарница и чашки.

— Благодаря — каза признателно Настя, вече съжалила за резкостта си.

Тя си наля кафе, отпи малко и сложи чашата до себе си на пода. Като сгъна внимателно разгледания ръкопис обратно в папката, протегна ръка и извади от сейфа следващата — тъничка синя пластмасова папка.

— Тази не, можеш да не гледаш — каза Соловьев бързо и малко нервно, както се стори на Настя.

— Володя, нали се разбрахме — намръщи се тя. — Или работиш с мен, или не пречиш.

— Дай ми папката — рязко каза Владимир Александрович и протегна ръка. — Аз сам ще я прегледам.

Настя отмести ръката си със синята папчица и погледна внимателно Соловьев.

— Твои лични документи ли има? Не искаш да ги видя?

— Съвсем вярно. — Гласът му стана леден и отчужден. — Дай ми я.

— Трябва да се убедя — отговори спокойно тя.

Тя прелисти меката корица и надникна на първата страница. Бузите ѝ пламнаха, по цялото ѝ тяло моментално се разля смущение, примесено с гняв.

— Защо пазиш това? Приятно ти е да си спомняш за моето унижение?

— Не си права.

Изглежда, Соловьев бе смутен не по-малко от нея.

— Нима това, което се случи някога между нас, оценяваш като унижителна за теб ситуация? Не бива да мислиш така.

— Володя, струва ми се, че се бяхме разбрали с теб. Нямам нужда от утешение по този повод и още по-малко се нуждаю от лъжа. Ситуацията, каквато беше тогава, вече много години е пределно ясна за

мен и фактът, че за дванайсет години нито веднъж не си се поинтересувал от мен и не си се опитал да ме търсиш, говори само за едно — че моята оценка за ситуацията е съвсем правилна. И ще ми е приятно, ако у теб няма мои стихове и писма.

Тя извади листовите от папката. Видът на стихотворните редове, изписани с нейния почерк, изведнъж ѝ стана неприятен. Отново нахлу споменът за отчаянието и срама, което я обхвана, когато преди дванайсет години Настя разбра истината за Соловьев и за себе си. Но веднага се появи друга мисъл и я накара да се усмихне. Тя седи в дома на Соловьев, в кабинета му, и преглежда документите му, а той е наблизо, прави кафе за нея, лови всеки неин поглед и когато си отива, чака нетърпеливо завръщането ѝ. Ако се беше случило преди дванайсет години, тя щеше да умре от щастие и възторг. Сами двамата в празната къща, заети с обща работа и той не иска тя да си тръгне... А днес всичко това предизвиква у Настя Каменска само насмешливо раздражение. И с всяка минута ѝ става все по-неприятно да мисли, че стиховете ѝ, свидетелство за отдавнашния ѝ позор, са останали у този самолюбив мъжкар. Тя бързо прегледа страниците, но не ги пхна обратно между найлоновите корици, а ги сгъна на две и ги прибра в чантата до себе си.

— Ще взема това — заяви с тон, който не допуска никакво възражение.

— Но защо? Те ми принадлежат — направи опит да се съпротивлява Соловьев.

— Принадлежат само на мен и на никой друг — поправи го Настя. — И не искам тия неща да са у теб. Не ми е приятно.

— Разбирам — въздъхна той. — Съжалявам, че така се получи. Прости ми.

Тя извади от сейфа следващата папка.

— Изморена ли си? — попита загрижено Соловьев. — Да вземем да обядваме?

— Аха — измърмори тя. — Върви топли обяда, а аз тъкмо ще прегледам тази папка.

Тя разбираше, че е най-добре сама да преглежда материалите. Окото ѝ е отпочинало и по-бързо ще забележи странична хартийка. Човек, който десетки пъти е работил със съдържанието на папките, не може да се застави да забрави какво има в тях.

В тази папка нямаше превод на цял текст, а чернови, отделни бележки, направени за ориентация в книгите с общи герои. Преводачът трябва да помни точно как е превел всичко за такъв герой от предишните книги, особено ако самият автор използва за описанието термини, които нямат строго еднозначен превод. Например, ако преводачът вече е написал в една книга, че героят има синьо-зелени очи, в следващата не бива да казва „синьо-зеленикави“ или „с цвят на морска вълна“. Но може ли човек да запомни всичко... Както Настя разбра, черновите са тъкмо затова, за да не забравя кого, как и с какви думи описва.

Беше прелистила почти всички страници, когато попадна на нещо, нямашо отношение към преминаващите от книга в книга герои на източни кримки и бойни романи. Двете захванати с кламерче листчета с размер по половин страница бяха изписани със съвсем друг почерк, дребен и много сбит.

Хар. прест.: Личн. прест.: Стадии на проф.: състояние
пол, възраст превант. структура соц. полож. предотвр.
динамика град-село прес.

Крим. кариера

На втората страничка текстът също бе съкратен.

Мода — най-често срещащо се значение.

Медиана — значение, което дели съвкупността от
значения по равно.

Темп на ръста — $100 + X$

Темп на прираста — $(100 + X) - 100$

Норм, разпр. — около 65-79% значения попадат в
поле „средна плюс-минус две сигма“.

— Я виж. — Настя протегна листчетата на Соловьев. — Откъде
го имаш?

Владимир Александрович хвърли недоумяващ поглед:

— За първи път го виждам. Какво е това?

— Тебе питам. Типичен „пищов“ по криминология. Имаш ли
сред приятелите си студенти юристи?

— Нито един. Не мога да си представя как е попаднало при мен.

— Ами ако се напънеш да си спомниш? — предложи насмешливо Настя. — Например спомни си периода, когато правеше бележки по твоите общи персонажи.

— А, това беше отдавна — махна с ръка Соловьев.

— Колко отдавна?

— Преди няколко години. Как мога да си спомня с подробности къде съм бил и какво съм правил? И после, ти сериозно ли мислиш, че в моя дом са търсили точно този „пищов“? Та това е смешно.

— Така ли? На теб ти е смешно. А на мен не е. Ако толкова ти е смешно, драги, върви се заеми с обяда, ще се оправя без теб.

Никак не я устройваше това „преди няколко години“. Ясно е, че е било отдавна, но искаше да знае по-точно. Странно все пак: откъде в книжата на Соловьев е могъл да се появи този „пищов“ щом твърди, че няма студенти юристи сред познатите му.

Настя си представяше приблизително къде и как да търси отговора на въпроса си, но и разбираше, че ще отиде сума време. Какво пък, щом скъпоценният Владимир Александрович не желае да вникне в сериозността на ситуацията, ще се наложи тя да действа самостоятелно.

Настя нареди пред себе си на пода бележките на Соловьев по общите герои и внимателно ги прочете. Добре, че Владимир е човек на реда и точността, до всяко описание бе посочен романът, в който е използвано. Настя включи компютъра и видя датите, когато са правени преводите. Романите, за които ставаше дума в бележките, бяха преведени от Соловьев в периода от март 1990 до ноември 1993 година. През май 1994 година той започва да превежда „Деца на мрака“, но това произведение вече не се цитираше в бележките. Излиза, че самите бележки са правени в интервала между ноември 1993 и май 1994 година. Не е толкова голям отрязъкът от време...

— Володя! — извика тя по-силно, за да я чуе Соловьев в кухнята. — Къде посреща тази година Нова година?

— Защо питаш? — обади се той от кухнята.

— Така, просто се интересувам.

— Тук бях.

— Сам ли?

— Сам, разбира се.

— Дори синът ти не е идвал?

— Не. Той си има своя компания.

— А миналата година?

— Пак така. Нали станах инвалид. Никой не ми е нужен.

— А по-миналата? Нали тогава още си живеел в градския си апартамент? Пак ли беше сам или с гости?

— По-миналата година по това време лежах в болницата. Защо питаш?

— Просто така. В момента почивам. Задавам въпроси, за да се разтоваря. Скоро ли ще обядваме? Толкова съм гладна.

— След петнадесетина минути.

Много интересно. Излиза, че през декември 1993 — януари 1994 година Соловьев лежи в болница. Не е ли бил пребит? И някъде в този промеждутък от време при него попада неидентифицираният „пищов“. Или може би малко по-късно. Но не по-рано. Ама разбира се, съседите по стая в болницата!

— Ей! — пак извика тя. — А не помниш ли случайно дали в твоята стая в болницата нямаше студенти или аспиранти?

— Нямах съседи — чу гласа му. — Бях в самостоятелна стая.

— Дълго ли прекара в болницата?

— Три месеца. Не разбирам смисъла на въпросите ти. Толкова ли странно се проявява любопитството ти?

— Може и така да се каже — въздъхна Настя. — А от какво беше болен?

— Заради краката, нали съм ти казвал. Краката ми се парализираха.

— От какво? Защо се парализираха?

— Разболях се. Колко още ще ме разпитваш?

— От какво се разболя?

Соловьев не отговори. След една-две минути Настя чу, че количката му идва към кабинета.

— Твоето любопитство минава всякакви допустими граници на деликатността — сухо заяви той. — Според мен, дадох ти да разбереш, че темата не ми е приятна. В края на краищата аз съм мъж и не възнамерявам да говоря за болестите си с жената, която харесвам.

— А жената наистина ли ти харесва? — усмихна се Настя.

Той отиде по-близо и протегна ръката си. Настя докосна топлата му суха длан, видя топлия му ласкав поглед и отново почувства върху

себе си силата на неговото обаяние, на което не можеше някога да устои, колкото и да се стараеше.

— Дори нещо повече — каза тихо Соловьев. — Тази жена ми е много скъпа.

— Ами Марина? Нали имахте роман.

— Прекрасно разбираш, че Марина не означаваше нищо за мен. Тя беше влюбената в мен, а аз просто се отзовах.

— Соловьев, ти си непоправим! — засмя се Настя. — Тя се влюбила, а ти си се отзовал. Също както с мен. Цял живот ли живееш така? По-лесно ти е да се отзовеш, отколкото да отстояваш мнението си?

Лицето на Владимир придоби затворено сърдито изражение.

— Не си права — каза само и пусна ръката й. — Ела след няколко минути в кухнята, обядът ще е готов.

„Разбира се, не съм права — замислено си каза Настя. — Но моето любопитство по въпроса за болестта е достатъчно настойчиво, а Владимир Александрович не иска да се отзове, макар че е къде по-лесно да ми разкаже всичко и да се спаси от досадните ми натяквания. Дали пък наистина е виновен синът му?“

Защо не? Идеята е богата, усмихна се мислено Настя. Синът заедно с приятелчетата си решава да ограби собственото татенце, особено ако знае, че таткото носи в себе си прилична сума. Може синът да не е участвал лично в мероприятиято, може да е завел приятелчетата, след като предварително е знаел кога татенцето ще тръгне към издателството за хонорара. А между приятелчетата спокойно може да има студент. И защо този студент да не е юрист? Друг въпрос е как „пищовът“ се е оказал у Соловьев. По всякакъв начин. Приятелчето студент дошло при пропадналия син, вадило нещо от чантата си и не забелязало как е изпаднала хартийката. Синът Игор също не е забелязал, а когато Соловьев си е прибирал багажа и се е местел в новото жилище, случайно е взел и тези криминалогични листчета, ако са били в общата купчина на бюрото му. Може да се измисли и друго обяснение.

Но ако наистина малките листчета са свързани с някого от участниците в нападението над Соловьев, защо толкова да е спешно и необходимо да се намерят? Е, имал синът му Игор приятел студент юрист, да речем, този студент оставил в жилището на Соловьев

пищова си, къде е кримката? Ако този студент е ходил у тях, наличието на листчетата изобщо не свидетелства, че същият студент е участвал в нападението и побоя. Защо да ги търсят?

— Настя, всичко изстива! — долетя от кухнята сърдитият глас на Владимир.

Тя толкова дълбоко бе потънала в мислите си, че не забеляза как е отлетяло времето. Той каза, че могат да обядват след няколко минути, а са минали доста повече. Настя скочи бързо, преди това пълна намерения пищов в чантата си. Там е на по-сигурно.

Обядът — типично ергенски — не бе вкусен: супа от пакетчетата „Кнор“, кренвирши с мариновани краставици от буркан, кафе с фински кейк. На масата цареше неловко мълчание. Накрая, когато дойде ред на кафето, Настя се престраши:

— Володя, хайде да смятаме, че твоята болест е резултат от престъпление. Не ми разказвай за неизвестния на науката вирус или нервното разстройство, в резултат на което си изгубил способността да вървиш. Не искаш да си признаеш — твоя работа. Но не си прав. И аз ще ти докажа. Ограбиха ли те?

— Не разбирам защо е всичко това?

Соловьев седеше блед като платно, на челото и слепоочията му изби пот.

— Разбираш прекрасно. Ти прикриваш някого. И имам всички основания да смятам, че сина си.

— Какво общо има Игор? Откъде го измисли...

— Оттам, че упорито отказваш да го поканиш тук, макар да се нуждаеш от помощ, докато твоите издатели ти изпратят нов слуга. Можеш ли да ми обясниш откъде е твоята толкова остра неприязън към сина?

— Нищо не съм длъжен да ти обяснявам. Отношенията със сина ми са моя лична работа и не те засягат.

Всичко бе казано пределно ясно. Можеше, разбира се, да предизвика конфликт, да хване Соловьев натясно, да го принуди да си признае. Можеше. Но трябва ли? Толкова ли е необходимо да се скарат сега? Нали още не е доказано, че този проклет „пищов“ е именно нещото, което престъпниците са търсили. Дори със сигурност не е това, понеже търсенето на неизвестно какво се ръководи от хора от издателството, а това означава, че нещото трябва да е съвсем друго.

След обяда всеки мълчаливо си зае мястото. Соловьев седна в хола край секцията и методично претръскваше книгите, които сваляше една по една от лавиците, за да търси случайно останала между страниците хартийка. Настя извади от сейфа следващата папка.

Към осем вечерта тя разбра, че е изморена. Тази къща ѝ омръзна, не се чувстваше тук уютно. Омръзна ѝ Соловьев, за когото явно не бе интересно да търси неизвестно какво и с много по-голямо удоволствие при всеки удобен случай прехвърляше разговора на междуличностни теми. Омръзнаха ѝ тези папки, книга, пликове...

— Край. — Тя стана от пода, протегна се сладко и отиде в хола при Соловьев. — Свърших архивния сейф. Да се разходим поне половин час? Трябва да се разкърим. Когато се върнем, ще погледна книжата от малкия сейф и с това приключваме.

— Как приключваме? — На лицето на Владимир се появи недоумение. — И утре няма вече да дойдеш?

— Защо да идвам? Докато аз се занимавах с документите, ти трябваше да прегледаш библиотеката. Нима не си го направил?

— Не успях.

— Слушай — тя внезапно се разсърди, — не се дръж като хлапе. Знам, че периодично започваше да четеш книгите, които преглеждаше. Вярно, любовта към печатното слово е нещо похвално, но извинявай, нека не е за моя сметка. Освен да вися тук, имам сума други задачи. И не забравяй, моля ти се, че твоите проблеми не са създадени от мен. Ако не беше се обърнал към мен за помощ и ако аз не хукнах като последната глупачка по познати в милицията да изяснявам как може да ти се помогне, никога нямаше да ме разтакават заради убийствата, извършени в дома ти. Затова бъди така добър, направи всичко възможно твоите проблеми да не се превръщат в мои. Сега ще се поразходим малко, после ще отворя малкия сейф, а книгите ще оставя на твоята добросъвестност.

Соловьев изслуша тирадата, без да я прекъсва, но не гледаше Настя, а някъде през прозореца.

— Ако искаш да се разхождаш — тръгвай. Не мога да допусна да ме вози жена — каза той, без да се обръща.

— Володя, престани — отвърна с досада Настя. — А как ще изглеждам, ако тръгна да се разхождам сама между вашите вили? На кого трябва да обяснявам, че не съм дошла с лоши намерения, а просто

съм излязла да се разходя, защото цял ден съм ровила книжата на един от обитателите? След като цяло денонощие тук снова милицията, всяко ново лице ще дразни и плаши хората. Искаш да ме спират пред всяка къща и да ме питат коя съм и какво правя тук?

— Няма да изляза навън — повтори упорито Владимир.

Настя мълчаливо сви рамене и пак влезе в кабинета да се занимава с документите на Соловьев, този път не с архивните, а с деловите. Детска градина, честна дума. Той не може да допусне, че жена ще тика инвалидната му количка. Ах, Боже мой! Виж го нашия Казанова.

В малкия сейф бяха паспортите — руският и международният, свидетелството за брак, за смъртта на жена му, банкови книжки, документи за инвалидност, фактури за изплатени комунални услуги и документи за собственост на имота. С една дума, обикновен комплект книжа, който може да се срещне във всяко жилище в някое чекмедже на писалището, в закритата секция на библиотеката или просто в някоя кутия. Книжата в сейфа бяха главно „малкоформатни“, единственото изключение бе една красива кожена папка, която веднага привлече вниманието на Настя със своята чуждородност. Сред „малкоформатните“ книжа тя изглеждаше внушителна и скъпа.

Изглежда, и тук нищо особено не очакваше Настя. В папката се оказаха издателските договори на Соловьев, грижливо подредени в хронологичен ред. Настя хвърли поглед на най-първия договор. Обикновен юридически текст, не много грамотен, но напълно разбираем. Настоящият договор се сключва за срок от... до... Издателството има право да издава и разпространява произведението... Авторът е длъжен да представи ръкописа най-късно до... Начин на разплащане... За всеки просрочен ден... Всичко четири листа.

Тя прелистваше машинално договорите, като за всеки случай проверяваше хронологията и затова внимателно гледаше само първата страница на всеки един. Главата я наболяваше от дребните букви, в които се втрещаваше вече трети ден, затова като погледнеше първата страница на договора, Настя затваряше очи и следващите три прелистваше слепешката, на „четири“ пак отваряше очи. Раз, два, три, август 1994, раз, два, три, декември 1994, раз, два, три, април 1995, раз, два, три, септември 1995, раз, два, три... А това какво е? В един

договор се оказаха не четири, а пет страници? Във всеки случай това, което видя, като отвори очи, никак не приличаше на първа страница от следващ договор. Но трябва да признаем, не напомняше и последната страница от предния договор. Тоест просто нямаше нищо общо.

Това бе оригинал на факс, отгоре с данните на издателство „Шерхан“, датата — 16 септември 1995 година, а по-надолу заглавията на книгите, които издателството готви за издаване през октомври 1995 година. Ако се съди по всичко, посланието е било адресирано до дилърите на издателството за своевременно оформяне на поръчките за тиражите. И какво? Какво прави тук тази забележителна хартийка?

Настя извади договора от папката и го заразглежда от всички страни. Листът с текста на факса бе захванат заедно с договора с кламер. На договора дата — 16 септември 1995 година. Договорът, за разлика от факса не е оригинал, а ксерокопие. Настя дори се усмихна — толкова отчетливо си представяше как е станало всичко. Соловьев е отишъл в издателството, там са подготвили договора, съгласували са с преводача сроковете и заплащането, попълниш са празните редове. Авторът и ръководството на „Шерхан“ са подписали и са направили ксерокопие на подписания екземпляр, вместо да вземат нова бланка и да попълват — като се започне с имената на преводача и се свърши с паспортните му данни. Век на прогреса. Вероятно ксероксът е бил на бюрото, където и факсът — там са зашипали откопираните страници на договора, там е лежало и листчето с посланието до дилърите. И е било зашипано с договора.

Напълно е възможно. Тя още веднъж хвърли поглед на заглавията, които се предполага, че ще бъдат издадени през октомври 1995 година, и неочаквано нещо спря вниманието ѝ. Книгите бяха много, но две заглавия ѝ се сториха познати. Тя ги видя съвсем скоро из книжата на Соловьев. В неговите договори.

Настя бързо прелисти съдържанието на красивата кожена папка. Ами да, ето една от книгите с простичко заглавие „Честта на самурая“, договорът е сключен на 4 април 1993 година за една година, в течение на която издателство „Шерхан“ има право да издава и разпространява романа. Но годината изтича на 4 април 1994 година. Как така „Шерхан“ може да издава книгата през април 1995? Никак не може. Няма право. А ето и второто заглавие, също оригинално: „Смъртта на самурая“. Този японски писател е добре с фантазията, това е сигурно.

Да, но преводът на романа „Смъртта на самурая“ е предаден в издателството на 1 септември 1993 година и същия ден е сключен също такъв годишен договор, който изтича благополучно на 1 септември 1994 година. Ах, мошеници!

Тя си спомни купения на площада до гарата роман „Острието“, който дъхаше на прясно печатарско мастило. Соловьев беше сигурен, че книгата отдавна е изчерпана, а тя си лежеше на тезгяха, но не се задържаше.

Да, възможно е ръководителите на „Шерхан“ много да са заинтересувани от тази хартийка. Защото, ако попадне пред погледа на Соловьев, той веднага ще съобщи, че книгите се издават незаконно. Той най-добре помни сроковете по всичките си договори. И ако Соловьев реши да направи скандал, последствията могат да бъдат много катастрофални за издателството, включително до лишаване от лиценз.

ГЛАВА 13

Оперативните работници не бързаха да разкриват картите си пред издателство „Шерхан“. Като начало поканиха Кирил Есипов на „Петровка“, за да си побеседват с него за Соловьев — единствения реално подозиран в двете убийства. При това предупредиха Настя най-строго: да си стои в кабинета и да не ходи насам-натам по коридора. Есипов я е виждал на рождения ден на Соловьев и у него не трябва да възникват съмнения за рода на нейните занимания. Друг въпрос: кой трябва да беседва с него? Това е генерален директор на издателство, не някакъв престъпник, когото можеш да хванеш натясно и да му демонстрираш сила. Ако се съди по намерения от Настя документ, става дума за финансови и данъчни нарушения, които засега руските правозащитни органи не много добре откриват и доказват. Затова и тоналността на разговора, и тактиката му трябваше да бъдат съвсем други. Полковник Гордеев реши да поеме беседата с Есипов.

— Доколкото разбирам — започна Виктор Алексеевич, — през последните години сте имали тесни контакти със Соловьев. Съдейки по уединения му начин на живот, смея да твърдя, че основният кръг негови познати се затваря във вашето издателство. Прав ли съм?

— В известен смисъл — кимна в знак на съгласие Есипов. Във всеки случай през последните две години той наистина общуваше главно с нас. След болестта си се отдаде на работата и се занимаваше само с нея.

— Между другото от какво се е разболял Владимир Александрович? — невинно се поинтересува Гордеев. — Какво се е случило с него?

— Знаете ли, той не обича да говори за това. Там е работата, че жена му загина трагично и след това синът му напълно се разхайти, свърза се с лоша компания. Владимир Александрович много остро преживяваше това и болестта му е с невротичен произход. Явно е самолюбив мъж, не иска да говори за това.

— В коя болница беше?

Есипов вдигна рамене:

— За съжаление не знам.

— Но нали е прекарал там достатъчно дълго — отбеляза полковникът. — Нима нито веднъж не сте го посетили?

— Е, по това време отношенията ни не бяха толкова близки — усмихна се Кирил. — Та той е един от нашите преводачи, а не личен мой приятел. Той се свърза по телефона със Семьон Воронец, това е главният ни редактор, и му съобщи, че се е разболял, така че преводът над който работи, ще бъде завършен по-късно от планираното. Това беше всичко.

— Обаче сте отишли да му честитите рождения ден. Нима това не свидетелства за по-лични връзки?

— Какво говорите — засмя се Есипов. — Ние умеем да работим с преводачите и авторите, задължително ги поздравяваме за рождените дни и за всички празници. Така се отнасяме не само към Соловьев.

— Похвално — одобрително кимна Виктор Алексеевич. — Разкажете ми за него всичко, което знаете. Искам да разбера кой може да е проникнал в дома му и да разстреля помощника и любовницата му. Нямате ли никакви предположения?

— Абсолютно! — горещо отвърна Есипов. — Ни най-малки предположения. Ни една догадка. Умът ми не го побира на кого е потрябвал Андрей. А и Марина също. Може би нейният отхвърлен възлюбен? Проследил я е, пристигнал през нощта, взел е Андрей за стопанина и убил и двамата.

— Интересно предположение. Заслужава да се поговори за това по-подробно. А не допускате ли мисълта, че ревнивецът може да се окаже Соловьев? Може да е забелязал, че между Марина и Андрей нещо става, издебва момента, изчаква, когато двамата слизат долу, и ги застрелва. Не е ли възможно?

— Какво говорите! — На лицето на Есипов бе изписан такъв неподправен ужас, че Гордеев за малко да прихне. — Изхвърлете си го от главата. Всичко друго, само не и това.

— Но защо? Щом не познавате много добре Соловьев, как може да сте уверен?

— Познавам добре Андрей — отвърна твърдо Кирил. — Никога няма да си позволи нищо подобно.

— По-подробно, моля — заинтересувано помоли Гордеев. — Кой е този Коренев, отдавна ли го познавате?

— Андрюша работеше при нас като куриер-шофьор. Необикновено дисциплиниран, съсредоточен, изпълнителен. Ще ви дам само един пример и на вас, като служител от милицията, веднага ще ви стане ясно. Преди Андрей при нас беше шофьор друго момче, не минаваха две седмици да не ходим в КАТ да му спасяваме книжката. Постоянно нарушаваше правилника, а сега кой не го нарушава? Според мен всички. Катаджиите като че са държани на въже, спират всички за най-малкото прегрешение, дори колите със сигнални лампи, дори шофьорите с милиционерска униформа. А като седна на кормилото Коренев — край. Няма произшествия. Забравихме как се казва началникът на КАТ. А при предишния шофьор знаехме имената и чиновете на цялата московска автоинспекция. Андрюша правилно разбираше думата „не бива“. И твърдо знаеше, че щом не бива, но много ти се иска, то пак не може.^[1]

— Как тогава освободихте такъв златен работник?

— Виждате ли — Есипов се пообърка, — това бе принудителна стъпка. Владимир Александрович имаше друг помощник преди Андрей, ние бяхме му го намерили. Той не оправда доверието и нагло се възползваше от безпомощното състояние на Соловьев. Крадеше, лъжеше, нощем водеше момичета. Когато Владимир Александрович разбра и го изгони, на нас ни беше много неудобно, уж бяхме гарантирали за момчето, сами го заведохме в дома му. И за да се реабилитираме по някакъв начин, трябваше да му намерим напълно безупречен човек, в когото можехме да сме сигурни, както в себе си. Андрей Коренев бе най-подходящият кандидат. Доколкото знам, и Владимир Александрович също бе много доволен от него. Затова мога със сигурност да твърдя, че Андрей нямаше да си позволи нищо зад гърба на стопанина. Още повече връзки с неговата възлюбена.

— Рядък човек — съгласи се Гордеев. — В наше време има да търсиш такъв. Между другото, отдавна ли го видяхте за последен път?

— Преди десетина дни, донесе готовия ръкопис на Соловьев.

— А преди това?

— Преди това? — Есипов се замисли. — Май само на рождения ден. Да, точно така, на пети април аз, Воронец и Автаев ходихме да поздравим Соловьев.

— А по телефона не сте ли общували?

— Е как, той звънеше да се уговорим кога да дойде с ръкописа. Живее далеч, рисковано е да тръгне без предупреждение, ами ако Воронеж не е в издателството?

— Че защо, друг, освен Воронеж няма ли да вземе ръкописа?

— Не. Това е правило. Ръкописите приема само водещият редактор на поредицата. Воронеж е водещ на „Източен бестселър“ и само той приема работите на Соловьев. И после, дори да дойде просто с ръкописа и да го остави на бюрото, пак ще се наложи да идва втори път. Редакторът в присъствието на автора или преводача пресмята обема на ръкописа, предава дискетата в производствения отдел, където проверяват и прехвърлят текста на наш компютър. Ако в договора има авансово изплащане на част от хонорара при предаването на ръкописа, издателството изплаща сумата. Но за целта е нужно редакторът да потвърди, че ръкописът е приет в надлежния вид и без нарушаване на сроковете. Ако е нарушен срокът, тогава преводачът се глобява, удържа се определен процент за всеки просрочен ден и това също определя редакторът. Както виждате, безсмислено е да идва и да не завари Воронеж.

— Хайде да уточним още веднъж. Вие сте общували с Коренев на пети април, когато сте ходили да поздравите Соловьев за рождения ден. Следващия път сте общували по телефона, когато Коренев се е уговарял кога да дойде в издателството. Така ли е?

— Да.

— На кого се обаждаше? Лично на вас или на Воронеж?

— По принцип на Воронеж, но Семьон не беше в стаята си и свързаха Андрей с мен.

— А какво стана по-нататък?

— Казах, че Семьон ще бъде на другия ден от единайсет до шест и Андрей може да дойде утре по всяко време.

— После звънял ли е повторно на Воронеж?

— Н-не зная — произнесе неуверено Есипов. — Май че не. Във всеки случай не помня Семьон да ми е казвал.

— Добре. Коренев пристигна на другия ден. Така ли?

— Да. Около пет вечерта.

— Влезе ли при вас?

— Не, не е идвал специално. Семьон влезе да подпише сметката за парите на Соловьев, разбрах, че е пристигнал Андрей и отидох в кабинета на Воронеж. Искях да попитам как е Владимир Александрович.

— А защо трябваше да питате за това Коренев? — смая се полковникът. — Не можехте ли да попитате самия Соловьев?

— Нали ви казах, той никога не се оплаква от здравето си, смята, че е недостойно за един истински мъж. А при нас е производство, при това планово производство. И трябва точно да знаем ще можем ли да издадем книгата в заплануваните срокове или не. Разбира се, когато става дума по принцип за здрав човек, не мислим всеки пет минути, че може да се разболее. Но когато става дума за инвалид, трябва постоянно да имаме едно наум, че може всеки един момент да излезе от строя и за дълго да забави ръкописа. Разбирате ли? Затова при всеки удобен случай питах Андрей за здравето на Владимир Александрович. Ако чуете самия Соловьев — него още утре може да го пращате в Космоса. Никога няма да се оплаче дори от главоболие. Необикновено силен характер.

— И какво ви отговори Коренев този път?

— Че всичко е наред, няма проблеми. Взе следващата книга за превод, Семьон веднага състави новия договор, позвъни на Соловьев, съгласува с него по телефона сроковете и размера на хонорара, подписа при мен договора и го предаде на Андрей, за да може вкъщи да вземе подписа на преводача и при удобен случай да го донесе в издателството.

— Един екземпляр ли предадохте по Коренев?

— Два. Соловьев подписва единия и го оставя за себе си, втория ни връща.

— Два екземпляра ли попълвате или ксерокопирате?

— Разбира се, че ксерокопираме. Това не е нарушение. Никъде не е казано, че двата екземпляра трябва да бъдат първи. Защо, това не е ли правилно? — изведнъж се забезпокои Есипов.

— Щом не сте имали никакви трудности, значи е правилно — успокои го Гордеев. — Припомнете си, ако обичате, колкото се може по-подробно за какво говорихте с Коренев по телефона и по време на срещата в издателството.

— По телефона — само кога ще дойде при Воронеж. А в издателството — че както винаги Владимир Александрович поддържа добър темп на работа, работи бързо. Нищо не го отвлича.

— Кой каза това? Вие или Коренев?

— Андрей.

— А вие какво отговорихте? Възразихте ли?

— Не, защо да възразявам? Това си е истина.

— Но нали Соловьев е имал любовница. Нима не се е отвличал заради нея?

Есипов повдигна рамене:

— Откъде да знам. Изобщо разбрах едва сега за съществуването й, след като я убиха.

— Добре, Кирил Андреевич. Значи от това, което говорихте с Коренев, съвсем не можеше да се разбере, че Собликова го интересува?

— Не. Абсолютно.

— Какви други познати или приятели на Соловьев познавате?

— Други? — Той се замисли. — Синът. Но Владимир Александрович не общува с него. Отвратителна личност.

— С какво толкова му е досадило момчето?

— Ами с нищо особено. Просто е отрепка и толкоз. Нагъл, лъже, мързи го, безпътен. Както ви казах, Соловьев избягва да разказва за нещастията си. А такъв син възприема именно като нещастие.

— Кой още?

— На рождения ден имаше още една жена. Владимир Александрович каза, че е негова отдавнашна позната. Съвсем отдавнашна, от времето, когато е учил аспирантура.

— За първи път ли я видяхте?

— За първи. Както разбрах, много години не са се виждали.

— Коя е тя? С какво се занимава? Как се казва?

— Мисля, че се казва Анастасия, не знам фамилията. Юрист към някаква фирма. Соловьев не е разказвал по-подробно, а аз не съм питал.

Гордеев свали очилата, пхна рамката в уста и гризна замислено. После сложи очилата на писалището и въздъхна.

— Виждате ли, Кирил Андреевич, излиза нещо неясно при вас. Соловьев категорично отрича, че е знаел за присъствието на Собликова в дома си през онази нощ. Как е могло да стане това? Човекът не знае,

че любовницата му нощува в дома му? Абсурдно. Не може да знае само в един случай: ако Собликова е пристигнала през нощта и тихичко е влязла в къщата. И с каква цел? Отговорът може да е само един: пристигнала е, за да се уедини с Коренев. Значи все пак ревност и вашият Андрей съвсем не е такъв порядъчен, както току-що ми го обрисовахте.

— Не може да бъде. Не мога да повярвам в това. Не може да съм сгрешил в Андрей, той никога не би постъпил така. Никога.

— Тогава остава едно. Соловьев лъже, знаел е за присъствието на Собликова. А щом не казва истината, значи е замесен в престъплението.

— И това не може да бъде.

— Но, Кирил Андреевич, гълъбче, няма трети вариант. — Гордеев разпери ръце и се усмихна виновно. — Може би не ми достига фантазията? Може би нещо не разбирам или не знам? Предложете ми своя вариант на събитията. Защото по моите варианти е ту така, ту така — все излиза, че Соловьев е виновен. Помогнете ми, ако можете.

Но Кирил Есипов не можеше да предложи никакъв трети вариант.

* * *

Като почака десетина минути след излизането на Есипов, Виктор Андреевич влезе в кабинета при Настя.

— Ама работа! — възхитено заяви той. — Този Есипов бил страшен! Кремък. Ревностно защитава Соловьев. Не може да е убиец и толкоз.

— Но той наистина не може да е убиец — възрази Настя.

— Детенце, от колко време познаваш Соловьев?

— Някога го познавах година и половина?

— И близки познати ли бяхте?

Тя се изчерви, но реши да не лъже.

— Много близки.

— Много ли се е променил през тия години?

— На практика не.

— Виждаш ли. Имаш право да твърдиш, че не е убиец, друг е въпросът дали си права и дали ще ти повярвам. Ами Есипов? Той ме убеждава, че не са близки познати със Соловьев. Няма ло нищо личносно в отношенията им. Тогава откъде е толкова уверен?

— Може би се преструва? Знае, че като нищо може да е виновен, но го защитава? — предположи тя.

— Не, Стасенка, тук има нещо друго. Усещам го инстинктивно. Но едно е сигурно: панически се бои да не бъде обвинен Соловьев в убийството. Именно панически, до разтреперване на гласа и мускулна треска. Не се владее много добре, явно няма опит в общуването с милицията. Обикновено така става, когато се говори или за близки роднини, или че цялата комбинация е построена с цел престъплението да се стовари конкретно на някого, но в никакъв случай не на Соловьев. Понеже Кирил Андреевич не е в близки отношения с преводача, остава втората версия. Подозрението трябва да падне на някого, когото ще ни пробутат още сега или в близко бъдеще, а нашите мръсни догадки по отношение на Владимир Александрович развалят цялата игра на нашите неизвестни доброжелатели. Какво ще кажеш?

— Има трети вариант — замислено рече Настя, докато си изваждаше цигарата. — Пречи ли, ако запаля?

— Карай, вече си стара, не можем те превъзпита. Та какъв е този вариант?

— Соловьев, естествено, не е близък роднина на тези издатели, нито кум, нито сват, нямат никакви причини да го спасяват. Добре де, знае два редки езика, превежда бързо и качествено, а те правят големи пари от него, но ако го обвинят и пратят зад решетките, ще си намерят други преводачи. Вярно, специалистите с японски и китайски не се намират под път и над път, но все пак могат да се намерят. Но те не искат друг. Искат с тях да работи именно Соловьев. Пита се: защо?

— Питането е хубаво — ехидно се усмихна Гордеев. — Главното — оригинално. Само че не чувам отговора.

— Сега ще го чуете. Но обещавайте, че няма да ме биете.

— Не обещавам. Може да те шляпна един-два пъти по меките части. Казвай.

— „Шерхан“ постоянно прави незаконни тиражи и от това печели колосални суми. При това нелегалните тиражи се правят не само докато трае срокът на договора, но и след него, което грубо

нарушава правата на преводача. Длъжни са да му платят за тиража, отпечатан след изтичане на договора. А ако се съди по всичко, те пренебрегват тази дреболия. Доколкото разбирам, целият фокус е, че Соловьев води много уединен начин на живот, в града идва няколко пъти в годината със строго определена цел и веднага се прибира у дома. И общува с малко хора. Същински затворник. При такъв начин на живот той със стопроцентова вероятност няма да научи, че книгите се появяват по сергиите след изтичане на договора. Всеки друг преводач ще научи за това много бързо, пред него няма да минат тия номера. Ако не греша, цялата работа започва тъкмо защото при Соловьев се оказва случайно листче, от което се вижда този род нарушение.

— А не пресилваш ли? — попита недоверчиво Виктор Алексеевич. — Много е странно. Не сме се сблъскали преди с такова нещо.

— Преди и животът беше друг. Цялата издателска дейност беше монополизирана от държавата, всеки екземпляр от тиража се отчиташе, там не можеш да измошеничиш. Кое не значи, че преди не се е правело така. При тогавашното търсене братя Вайнер, братя Стругацки или някоя Анжелика можеха да бъдат издавани в милионни тиражи и всичко да се изкупи моментално. А виждали ли сте книга, на която да пише тираж един милион екземпляра?

— Виждал съм — парира уверено Гордеев. — Отчетния доклад на ЦК пред поредния партиен конгрес. И бестселърите на великия Леонид Илич Брежнев.

— Именно, именно. А аз видях сборник със стиховете на Евтушенко, издаден в началото на седемдесетте с тираж сто хиляди екземпляра, и пак не можеше да си го купиш. За три дни изчезна от книжарниците, под рафта вървеше тройно по-скъпо. Затова ви уверявам, Виктор Алексеевич, при добро познаване на пазара и читателското търсене и при добра мрежа за реализация могат да се правят луди пари от книги. И нашите издатели от „Шерхан“ никак не искат преводачът Соловьев да научи за доходите, защото те нагло го мамят, използвайки, че е инвалид и не излиза от къщи.

— Добре, да допуснем, че си ме убедила. Хартийката е попаднала случайно при Соловьев, поради нечие недоглеждане. Шерхановци изпращат при Соловьев Собликова, която със

съдействието на помощника Коренев печели доверието му и се опитва да намери хартийката, преди да я е намерил преводачът. Но кой ги е убил? Ако не е самият Соловьев, тогава кой? И ако не е от ревност, от какво? Имаш ли идея?

— Нито една — призна си честно Настя. — Ни най-малка. Тоест разбирам, че трябва да се издири всичко възможно за Коренев и Собликова. Особено за Собликова, имайки предвид криминалната ѝ дейност в миналото и днес. Вероятно са искали да убият един от двамата, а вторият просто се е оказал наблизо и е видял убиеца. От вестибюла има врата за кабинета и спалнята на Соловьев, двете стаи са една до друга. От втория етаж се слиза по наклон, няма стъпала, само гладък наклон, за да може Соловьев да минава с количката си. И този наклон води и към хола. В хола е светела лампата, Коренев успява да я светне, когато слиза от втория етаж. Ако е било така, както ни го разказва Соловьев. Ако се съди по положението на труповете и разстоянието на изстрелите, Коренев е слязъл, светнал е лампата и веднага е видял някого, който е стоял вече на изхода от хола към вестибюла. До този момент в хола е било тъмно, и непознатият, като е чул стъпки отгоре, е искал да се скрие, но в тъмното и в непозната стая не може да го направи доста бързо. И когато Коренев светва, вижда входа чужд човек и сигурно извиква. На вика изскача Собликова от кабинета и непознатият чичко, без да мисли много, я гръмва. Трупът на Коренев бе пред самия наклон, трупът на Собликова — на прага на кабинета. Въпросът е: коя е истинската цел на нощния гост: Собликова, Коренев или самия Соловьев. Или е случаен човек, например обирджия, който е дошъл през нощта да огледа местността и да избере обекта за бъдещото престъпление, за да не прави впечатление на обитателите на района. Забелязал незатворената врата, влязъл и се натъкнал на неприятност.

— Прелест — измърмори Гордеев. — Четири версии — и по всяка огромна работа.

— Момчетата работят — възрази Настя, — напразно говорите така.

— Така ли? Добре, утре сутринта на оперативката ще чуя как работят. Слушай, имаш ли у вас аквариум?

— От къде на къде? Никога не съм имала.

— Жалко. А знаеш ли нещо за морските костенурки?

— Нищо. А защо ви е?

— Учениците подарили на моята Надежда Андреевна две морски костенурки заедно с аквариума. Представяш ли си, ядат сурово месо! Как мислиш, това нормално ли е или не? Нима морски жител може да яде месо? Патологичен случай!

— Ново двайсет! — засмя се Настя. — Ами акулите? А крокодилите? Дори много ядат, и то с удоволствие.

— Голям пример даде. Акулите са големи. А тия са дребосъци, колкото дланта ми, пък и те ядат. И колко са забавни, ужас. Очичките им светлосини.

— Виктор Алексеевич, според мен вие сте болен. Какви сини очи могат да имат морските костенурки, големи колкото дланта ви?

— Абе казвам ти — светлосини са — разсърди се Гордеев. — И муцунките им са различни.

— Различавате ли ги? — изуми се Настя.

— Как иначе.

— Тогава със сигурност сте болен. И имена ли им дадохте?

— Да. Донатело и Микеланджело.

Стените на тихия кабинет на петия етаж в зданието на „Петровка“ 38 никога не бяха чували такъв кикот. В краен случай — много отдавна.

— Може да се смееш, обаче напразно — каза с упрек полковникът, макар по лицето му да се виждаше, че едва сдържа смеха си. — Обещаха ми някаква мексиканска животинка, също водна, нещо като гушер, с огромни уши, специално за отслабване.

— Ще го ядете ли?

— Не, ще го пусна в аквариума, а аквариума ще преместя в кухнята. Човекът, който ми го обеща, е отслабнал с осем килограма. Сяда да се храни, а тази Чебурашка^[2] се залепя за стъклото, разперва ушите си, ококорва се и го гледа в устата. Грозна — смърт. Не може да сложи залък в устата си. Първо отслабнал, а сега започнал да се крие от него с вестник. С едната ръка държи вилицата, с другата вестника, за да не гледа тази неземна красота.

Настя избърса с длан изскочилите от смях сълзи.

— С вас човек може да откачи, Виктор Алексеевич, честна дума. Защо ви е да слабеете? Ние и така ви обичаме.

— Не, трябва, трябва — отговори той вече сериозно. — Трябва да сваля десетина кила, явно са ми излишни. Скоро няма да ми се закопчава кителът. Добре, разтоварихме се, да си продължи работата. Искях да ти кажа още нещо. Не съм закачал Есипов за познанството му със Собликова, нека мисли, че нищо не знаем за Газелата, освен че е убита в дома на преводача. Той пръв в нашия разговор я нарече по име, сякаш се разбира от само себе си, че я познава. А когато аз я нарекох по фамилия, той не се учуди и не ме попита нищо. Не спрях, няма защо да знае, че е направил грешка. Затова много подробно започнах да го разпитвам кога и при какви обстоятелства е общувал напоследък със Соловьев и помощника му, за какво са разговаряли. Все чаках, че Кирил Андреевич ще ми каже, виждате ли, научих от Коренев или от самия Соловьев, че там се е появила дама на име Марина. Нищо подобно! Заявява ми в прав текст, че научил за съществуването на любовницата на Соловьев едва когато я убили. И същевременно говори за нея като за позната. Затова предупреди момчетата, да не решат да питат Есипов за Собликова. Той трябва да е сигурен, че ние дори не подозираме за връзката им. Нека се трупат грешките му, ще дойде време — с неговите грешки по неговата глава.

— Добре, ще ги предупрежда.

На излизане Гордеев се сблъска на вратата със Селуянов. По лицето на Коля и разрошените остатъци от коса личеше, че е тичал нагоре по стълбите.

— Абе, Аска — започна той на пресекулки, — честна дума, не знам... Твоят прякор вече ще бъде Ванга.

Като чу зад вратата тези думи, Гордеев се върна веднага.

— Докладвай — нареди той.

— Става дума за рядката марка бетон. Дадоха ми списък на московските строежи, където го използват. По-точно, не беше така. В завода производител ми дадоха списък на фирмите, които са закупували този бетон. А вече фирмите ми дадоха списък на строителните обекти, където са го карали. Един от тях — вилите в „Мечта“. При това последната вила е довършвана през декември. Тоест човекът, който живее или ходи в „Мечта“, съвсем спокойно може да е пренесъл бетона с обувките си в апартамента на Черкасов. Но засега това е приблизително. Вече съобщих на следователя, той ще вземе днес образци от почвата в района на „Мечта“ и ще ги изпрати за

експертиза, нека ги сравнят с образците от дома на Черкасов. Ако съвпаднат, край, Михаил Ефимович няма да се измъкне от нас. Нали през цялото време твърди, че никога не е бил в „Мечта“ и не знае къде се намира.

— Почакай, Коля, по-бавно — помоли го Настя. — Може Бутенко да е ходил в „Мечта“, а не Черкасов, и той да е донесъл с обувките си калта.

— Но самата ти каза, че маниакът е свързан по някакъв начин с „Мечта“ — възмути се Селуянов.

— Какво ли не съм казвала. Просто това бе единствената сламка, между другото непотвърдена от нищо. И аз се хванах за нея като удавник.

— Хайде бе — разстрои се Николай. — Аз се старах, търчах, изяснявах, радвах се, а сега се оказва, че изобщо не е било нужно.

— Недей плака де — намеси се Гордеев. — Строежът — това е добре при всички случаи. Дори ако калта не е от „Мечта“, а от друго място. Защото по строежите се намират какви ли не гадости. Схващаш ли идеята?

— Хващам я — измърмори Селуянов.

— Тогава предай списъка със строежите на Коротков, нека отиде за пореден път при Черкасов. И да го подхване както трябва. Нека обясни защо е ходил там този чистофайник. Той ще ми каже, дето жените за него били мръсни едва ли не от самото раждане — припомни полковникът бележката в дневника на Черкасов, която силно го бе разтърсила.

* * *

Михаил Ефимович свикна чудесно в „конспиративната“ квартира и дори завърза горе-долу приятелски отношения с мутрите, които го пазеха. Те пък разбраха, че Черкасов никъде не се кани да бяга, и се отпуснаха. Устройваха си дълги гуляи и с часове играеха преферанс, при това постоянно губеха от пленника си. Като играч Черкасов беше по-висша класа и понеже охраната не разбираше смисъла на играта, то парите в джоба му непрекъснато се увеличаваха. Впрочем момчетата се оказаха нормални по характер, не се сърдеха за загубите си и всеки

път се убеждаваха с изумление, че този отпуснат, започнал да пълнее дългокос „педал“ за пореден път ги е изиграл. Решиха да използват времето на принудително съвместно съществуване за повишаване на квалификацията си и след всяка игра настояваха Михаил да им обясни, къде са сгрешили.

— Имах желязна „седмица“. Изобщо не разбирам къде се изпари — казваше биячът с нежното име Велик, галено от Савелий.

— Колко пъти съм ти казвал: щом някой играе със закрити карти, значи иска да скрие ръката. Ще рече, някаква боя не е по равно в различните ръце. Пък може и да не е една. Защо играеш с туз дълга боя, без да провериш предварително ръката? Трябва да започнеш с малка — обясняваше търпеливо Черкасов. — Твоят туз веднага се наниза на моя коз. И вземам.

— Но защо непрекъснато оставам без вист? — чудеше се вторият пазач, по-нисък на ръст, но по-пълн, с прякор Фил.

— А защо вистуваш, като имаш втора дама коз? Трябва да помниш, че като излиза, играчът залага, че третата дама е в чужди ръце. Ако има пет коза, тогава ги брои за четири ръце, а не за пет, защото единият коз ще отиде за третата дама. Нали виждаш, че твоята дама не е трета, а втора, сиреч играчът ще вземе на коз петте карти. Стой си пас, не пускай. Лакомията убива играча.

С такива импровизирани занимания в курсовете за млад преферансист дните минаваха бързо и интересно. Наистина, когато идваше Коротков, се налагаше да почиват. Днес Юрий се появи привечер, когато цялата компания се готвеше да сядат на вечеря.

— Хапнете с нас — гостоприемно предложи Черкасов.

Вечно гладният Коротков помириша завистливо печеното пиле с чесън и подправки, но отказа угощението.

— Михаил Ефимович, по какъв график почиствате апартамента си?

— В какъв смисъл? — смути се Черкасов.

— В най-прекия. Колко често правите генерално почистване, миете пода, прозорците и така нататък.

— Заради бележника ли питате? Мислите, че е трябвало да го намеря, щом не съм го скрил аз?

— Михаил Ефимович, няма нужда от догадки, разбрахме ли се? Моля да отговорите на въпроса.

— Прозорците мия два пъти в годината, пролет и ранна есен.

— А пода?

— У дома навсякъде е линолеум без моята стая, мия го, да речем, веднъж седмично.

— Ясно. А в стаята?

— Господи, не разбирам какво значение има това...

— Михаил Ефимович, разбрахме се, че ще отговаряте на въпросите ми, а няма да ми задавате свои.

— В стаята има килим. Почиствам го с прахосмукачката горедолу веднъж месечно. И през зимата, когато падне сняг, го изнасям навън и го изтупвам.

— А пода?

— Когато вдигна килима, мия целия под в стаята, в останалото време — само откритите места.

— Значи веднъж в годината миете пода под килима?

— Съвсем вярно.

— Кога го правихте за последен път?

— Кога? — Черкасов се замисли. — Май в началото на декември. Да, Олег още беше жив. Точно така. Той ми помагаше да го навия.

— Може ли да си спомните по-точно?

— Трябва да погледна календара. Може да е станало единствено в събота или неделя.

— Добре, Михаил Ефимович, засега достатъчно. Кажете, често ли ви се налага да ходите по строежи?

— По строежи ли? — Черкасов искрено се учуди. — Не. Какво да правя там?

— Значи не ходите там специално?

— Не.

— А покрай строеж не сте ли минавали?

— Сигурно. — Той сви рамене. — Не съм обръщал внимание на това. Вървя си и толкоз.

Коротков извади списъка на Коля Селуянов, разтвори на масата картата на Москва и започна подробно да разпитва Черкасов за всичките му маршрути през последните няколко месеца. Това отне много време, упоителният аромат на пилето с чесън чувствително намаля — изглежда, яденето изстина, а може да не бе останало. Само

четири бяха строителните обекти, интересувачи ченгетата, на които се е използвала рядката марка бетон. Тук влизаше и „Мечта“. И ако се вярва на думите на Михаил Черкасов, той не е бил на нито един от тях и дори не е минавал наблизо.

Ако Черкасов лъже, трябва прецизно да се изследва местността около четирите обекта, за да се намери мястото, където е държал отвлечените юноши.

Ако казва истината, трябва да се разбере по какъв начин в дома му е попаднала кал от един от тези обекти.

И щеше да е добре да решат дали да вярват на Черкасов, или все пак да не му вярват.

* * *

Хубавото на експертизата е, че позволява да получиш отговор на най-различни въпроси. Но лошото е, че се налага много дълго да се чакат отговорите. Примерно месец. Ако искаш по-бързо — само с лични връзки или по заповед на висшестоящото началство.

Образците пръст от четирите обекта вече бяха при експертите, но щеше да е върхът на неоправдания оптимизъм, ако разчитаха на спешен отговор. Единственото, на което можеха да се надяват, бе, че делото на Черкасов се контролираше от ръководството на Главното управление. Благодарение на това съкратиха традиционния едномесечен срок на десет дни. На пръв поглед — какво са десет дни? Дреболия. Само не и в случаите, когато шефовете те викат всеки ден, искат ти отчет за свършената работа, а над главата ти като дамоклев меч виси заплахата от скандал на национална основа. Бащата на Валерий Лискин, чийто тефтер намериха в дома на Черкасов, се оказа енергичен и инициативен човек. В лицето на журналиста Гиви Липартия той намери разбиране и подкрепа, така че беше вече написана и чакаше своя час голяма разгромяваща разобличителна статия за равнодушието, бездействието, непрофесионализма и главното, антисемитизма, царящи в милиционерските кръгове. За което разгневеният Лискин побърза да съобщи на ръководството на Главното управление.

Полковник Гордеев мъжествено носеше цялата тежест на ситуацията, като се стараеше да не притеснява подчинените си и да не им пречи да работят. Той знаеше, че оперативните служители правят всичко, което е нужно и както е нужно, разглеждат всеки храст и ъгълче на четирите строежа, без да чакат резултатите от експертизата. Разпитват всички познати на Черкасов, изясняват не е ли споменал някога, че е бил на едно от тези четири места. Проверяваха наистина ли Олег Бутенко навремето е присвоил голяма партида наркотици, с което е предизвикал гнева на хората от наркобизнеса. Изобщо разглеждаха всяка казана от Михаил Ефимович дума като под микроскоп.

А Гордеев ходеше при генералите, изслушваше комплиментите по свой адрес, които повече приличаха на закани, червеше се, пъхтеше, гневеше се, зъбеше се, но търпеше. Защото познаваше добре генералите. Те се страхуваха от скандал.

— Какво, още ли не можете да изтръгнете признание от тоя Черкасов? — питаха Гордеев раздразнените ръководители. — Изобщо с какво се занимавате там?

— Търсим доказателства за вината му. Не сме уверени, че именно той е маниякът.

— Тогава на какво основание го разработвахте? Щом името му е попаднало при журналистите, значи сте работили с него много сериозно. И е признал за единия от потърпевшите. Какво още ви трябва?

— Търсим доказателства — повтаряше упорито Гордеев.
Какво друго можеше да им каже?

* * *

Настя се прибра у дома след девет часа. Алексей я посрещна с неочакван въпрос:

— Скъпа, надничала ли си скоро в пощенската кутия?

— Не съм. Нали не сме абонирани за нищо, а не ни пишат писма. Сега хората все повече общуват по телефона. Защо?

— А, нищо. Ако беше поглеждала поне веднъж седмично, щеше да разбереш, че телефонният ти номер от утре се променя. Изпратили

са ти съобщение от пощенския клон, което се е търкаляло близо десет дни. Добре, че се сетих да погледна.

— Как ще се промени? — смути се Настя. — Защо?

— Сменят АТЦ-то. Сега из цяла Москва е така. Предупредили са те своевременно, съобщили са ти новия номер, за да го дадеш предварително на всички. Грижат се за хората, а теб те мързи да погледнеш в кутията. Ама не може така, Ася. Добре щяхме да се подредим, ако чакахме утре важни разговори. Между другото, днес телефонът е изключен.

— Изключен ли? — Тя се изплаши. — Но на мен трябва да ми звъннат...

— Аха. И на кого се каниш да обясниш? Ако беше получила навреме съобщението, щеше да знаеш предварително. Хората специално са посочили, че ще изключат днес телефона, а утре ще го включат с нов номер. Щом носиш ключа в себе си, поне през ден отваряй кутията.

Тя разбра, че мъжът ѝ се сърди. Явно и той е очаквал днес някакви разговори.

— Между другото — сети се тя, — как намери съобщението? Нали нямаш ключ.

— А между другото — имитира я той, — ключалката на кутията е счупена. Чудно, че още не знаеш.

— Е, Льошик, не се сърди де — каза примирително Настя. — Нали знаеш, че жена ти е заплес.

— Каква полза да ти се сърдя — избоботи Алексей. — Дай ми ключа, утре ще поправа ключалката и ще следя пощата. Пишман домакия.

Докато вечеряха, Настя прехвърляше в ума си на кого трябва да даде още утре сутринта новия телефонен номер. Родителите, брат ѝ, сътрудниците от отдела, да не забрави да събщи в дежурната част, всичко се случва. На кого още? Няма приятелки, единственият ѝ близък приятел от петнайсетгодишна бе Льошик. Да, да не забрави следователя Олшански, той също честичко ѝ звъни вкъщи, когато работят заедно...

Мисълта ѝ се прехвърли на друго. Излиза, че освен на майка си, пастрока и брат си си няма никого, на когото да остави телефона си? Службата не влиза в сметката. А от живота... Може би животът ѝ не е

устроен правилно? Нали не е нормално, когато една трийсет и пет годишна жена няма нито един близък човек, който да не ѝ е роднина.

— Льошик, направи ли списък на кого да съобщим веднага новия номер?

— Естествено — отвърна мъжът ѝ, който вече престана да ѝ се сърди поради пълната безсмисленост на занятието.

— Съставил си?

— Разбира се. Паметта ми не е така блестяща, като твоята и не разчитам на нея.

— Голям ли стана?

— Към четирийсет души.

— Колко?!

— Четирийсет. Какво чудно има? При теб повече ли са?

— По-малко. Льоша, от тези четирийсет колко са ти колеги?

— Ами, да речем двайсет — двайсет и пет.

— А останалите?

— Приятели, познати, дами на сърцето. Какво ме разпитваш? Да не оценяваш моралния ми облик?

— Аха. Само че не твоя, а моя. При мен, освен колегите има само двама. Родителите и Санка с Дария. И аз помислих, че сигурно съм някаква сбъркана. По-рано никога не съм се замисляла, че всъщност съвсем нямам приятели. На работа — Коротков. А иначе — само ти.

— Браво бе! — подсвирна Алексей. — При теб единственият и — бих искал да се надявам — любим мъж е в категорията „а иначе“. Слушаш ли се какво говориш?

— Льош, не се хващай за думата, нали разбираш за какво говоря. Алексей остави вилицата и внимателно погледна жена си.

— Асенка, тревожи ли те нещо по този повод? Никога не си приличала на другите и винаги си го знаела. Защо сега изведнъж се разтревожи?

— А, не, глупости! — рече с досада тя. — Аз съм като всички, няма нищо особено в мен. Нали в училище се занимавах с математика, а после се юрнах да ставам юрист и да работя в милицията? Че какви ли няма в милицията. И филолози, и педагози, и психолози, и техничари. Знам пет езика? В Русия има стотици специалисти, които

знаят и повече езици. Омъжила съм се късно? Такива жени чет нямат. Защо става така, че в моя живот няма никой, освен теб?

— Не ти ли стигам? Иска ти се да има още някой?

— Не. Там е работата, че никой не ми е нужен. И ми се струва, че е неправилно.

— Ася, какви ги измисляш? Живееш така, както живееш. Щом го правиш, значи е правилно.

— Но другите не живеят така — възрази тя. — Например ти.

— Откога ти служи за еталон? — засмя се Алексей. — Никога не си гледала никого. Какво става с теб?

— Не знам. Сигурно старея — въздъхна Настя.

— Впрочем мисля, че забрави твоя Соловьев. Нима не се каниш да му дадеш новия си телефон?

— Льошка, не ме провокирай — усмихна се тя. — Нищо няма да му стане на Соловьев.

— Защо така? Да не е изпаднал в немилост? Или вече намерихте убиеца и нещастният болен преводач престана да ти е нужен?

— Не, още не сме намерили убиеца.

— Тогава какво има?

— Нищо. Когато е нужно, аз ще се обаждам. Хайде да приключваме тази тема.

— Добре — миролюбиво се съгласи Льоша. — Хайде да поговорим как ще отпразнуваме първата годишнина от нашата сватба. Като съдя по смутения ти вид и вината на лицето ти, значи успешно си забравила. Прав ли съм?

— Ау, Льоша, през цялото време помнех, но ми се струваше, че тринадесети май още е далеч.

— Принуден съм да те огорча, приятелко, тринадесети май ще настъпи след няколко дни. А по този повод твойт брат Александър имаше сума идеи, коя от коя по-причудливи. За всеки случай ти напомням, че те с Даша също имат годишнина и също първа.

— А какво предлага Саня? Някоя екзотика ли?

— Естествено, нали има замах на милионер. Днес ходих у тях, Дашка е весела, напълно се е съвзела и е готова да празнува, та пушек да се вдига. Предлагат да избираш от три ресторанта, един през друг по-скъпи и по-смайващи.

— А не може ли да минем без това? — с плаха надежда попита Настя. — Нали е понеделник, ако ходим на ресторант, трябва да е след работа. Да не искаш цял ден да стърча с официалния костюм на „Петровка“? И с високите обувки? Няма да издържа.

— Твоят брат е взел това под внимание и ни предлага да си изберем нощен ресторант. След работа можеш да се прибереш вкъщи да се преоблечеш, защото в тия заведения може да се ходи и в десет вечерта, и в дванайсет, те работят до шест сутринта.

— Да не си луд! — възмути се тя. — До шест сутринта! А на работа? След безсънната нощ ли?

— Асенка, но няма друг избор — вдигна ръце Алексей. — Трябва да се празнува точно на тринадесети, не бива да се отлага, това не е банкет по случай защита на дисертация, който може да се направи и след ден, и след два, и след седмица. Това е годишнина от конкретно събитие, станало на тринадесети май. И не може да се променя.

— Има избор — каза решително Настя.

— Какъв?

— Изобщо да не празнуваме. Двамата с теб можем чудесно да изпием по една чаша, да поседим спокойно в кухнята, да си поговорим и да легнем в определеното време. Може би за случая ще ми купиш цветя, а аз на тебе някоя симпатична трогателна дреболия. Това е всичко.

— Асенка, не си права — каза меко мъжът ѝ. — Забрави Саня и Дашка. За тях този ден означава много, много повече, отколкото за теб. Спомни си колко трудно стигнаха до брак. И си спомни как Саня се претрепа от старание, за да бъдат двете сватби в един ден. За тях това е важно, не можеш да не го разбираш. Те и двамата смятат, че тяхното щастие е изцяло твоя заслуга. Ако навремето не беше се отнесла към Саша с разбиране и съчувствие, той просто щеше да изостави Дашка и нямаше да има нищо. Те дори не могат да си представят, че ще празнуват годишнината от сватбата си без теб. И ние трябва да проявим разбиране. В края на краищата току-що каза, че нямаш много близки хора. И не е нужно да ги обиждаш.

— Добре. — Тя махна обречено с ръка. — Няма да ги обиждам. Макар веселбите из нощните ресторанти да са ми досадни. Може би ще успеем да ги агитираме да дойдат у нас, а? Все пак е по-лесно. И няма нужда да се преобличаме, и няма да губим време за прибиране.

— Ася, ела на себе си. — Гласът на Алексей стана строг. — Това е празник и за четирима ни. Ако се съберем тук, ще се получи трима празнуват, двама от тях с празнични дрехи, а четвъртият — готвачка. И моята бедна фантазия ми стига да позная кой е готвачката.

— Извинявай — измърмори Настя смутено. — Не помислих. Да отидем на ресторант.

— В кой? Саня моли да изберем.

Алексей подаде три фирмени визитки на нощни ресторанти. Настя хвърли бегъл поглед на имената. Двата от тях не й говореха нищо, край третия — „Лада“ — преди половин година бе извършено изключително хитроумно убийство. Отхвърли го веднага, а от останалите два избра този, в който предлагат китайска кухня.

---

[1] От крилатата фраза: „Ако не бива, но много ти се иска, тогава може“, станала популярна чрез хумористичната страница на „Литературная газета“. — Б.пр. ↑

[2] Измислена, симпатична животинка с дълги клепнали уши от руския анимационен филм „Крокодилът Гена“. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 14

Една от версиите, разработвани по двойното убийство в дома на Соловьев, бе, че нощният гост е търсил същия документ, за който и хората от „Шерхан“ са изпратили Марина Собликова. В рамките на тази версия старши лейтенант Доценко се опита да събере сведения в данъчната полиция. Трябваше да се изясни дали издателството е попадало в нейната сфера на внимание и ако е попадало, дали са открити някакви нарушения. Но Доценко го очакваше разочарование. Пред данъчната полиция издателство „Шерхан“ бе чисто като ангел.

Доценко разговаря със служителя, който контролираше издателската и книжно-търговската дейност в Москва. Висок, с фино интелигентно лице, той правеше впечатление на човек, свободно ориентиращ се във финансово-данъчните проблеми и не оставяше ни най-малко съмнение, че познава сферата си не по-зле от собствената си биография.

— Нали разбирате, „Шерхан“ е такова солидно издателство, че у мен не можеше да не възникне интерес към него. Дори да ви призна честно, появи се някаква ловджийска страст да ги хвана в нещо, да ги улича. Разбирате ли, това е професионално честолубие. И нищо.

— Съвсем ли? — не повярва Доценко. — Няма такива случаи.

— И аз така мислех — усмихна се сътрудникът от данъчната полиция на име Устинов. — И също дълго не можех да повярвам, че при тях всичко е наред с данъците, все рових, търсих. Можете да ми повярвате, всичко е наред. Нито една необложена с данък рубла. Или живеят честно, или пипат много фино. Във всеки случай ние от наша страна няма за какво да ги упрекнем. Може ли да попитам от какво е предизвикан интересът ви към „Шерхан“? Да не са се издънили някъде?

— Не. В дома на преводача, който от много години работи за това издателство, е станало убийство и проверяваме дали не е свързано с някакви машинации на „Шерхан“. Нищо повече от една работна

версия — отговори оперативният служител в духа на инструкцията, която получи от Гордеев.

* * *

Оксана нямаше търпение да сподели с Вадим радостта си. Тя дълго събира кураж, преди да се осмели да се държи с Кирил така, както я съветваше Вадим. През всичките дни старателно се правеше, че не знае за появата на друга жена в живота му, усмихваше се мило, не предлагаше сама близост, а когато Кирил се опитваше да я сложи на леглото, спокойно се извиняваше с умора или неразположение, като забелязваше с горчивина лошо скриваното облекчение, избило на лицето му. Утешаваше я едно: Есипов не я изпъди веднага, значи или разбира, че онази цицореста кикимора не е за дълго при него, или все пак държи на Оксана и не иска да скъсва с нея.

Като разбра, че не бива повече да протака и трябва да направи решителната крачка, тя прие поредното предложение на Кирил да отиде у тях.

— Трябва да ти призная нещо — започна тя с трагичен глас. — Можеш да ме смяташ за лъжкиня и след това да ме изоставиш.

— Да не се е появил някой в живота ти? — попита Кирил и Оксана забеляза с удовлетворение, че това предположение явно не му харесва. Не, той не търси повод да се избави от нея. А това вече е добре.

— Пепел ти на езика! — възмути се тя. — Как можа да си помислиш такова нещо. Става дума за друго. Виж какво, омръзна ми да се правя на светска лъвица и фатална жена, защото всъщност съвсем не съм такава.

— Тогава защо се преструваше?

— Искях да ти харесам — плахо се усмихна Оксана. — Мислех, че ти трябва точно такава жена, каквато се стараех да бъда. Сексуална, разкрепостена, дори безсрамна. А сега разбрах, че не мога повече да те лъжа. Прекалено много те обичам, за да те лъжа.

— Нещо не ми е ясно... — смути се Кирил. — Каква си тогава всъщност?

— Само обещавай, че няма да ми се подиграваш — помоли го тя. — Ако се окажа смешна, просто ме изпъди без всякакви обяснения, но нищо недей казва.

Тя приближи седналия на дивана Кирил, наведе се, прегърна го, притисна главата му до гърдите си и започна нежно да го гали по раменете. Тя дори не очакваше такава бърза реакция. Есипов се възпламени от първото докосване, хвана стоящата пред него Оксана за бедрата и трескаво я притисна, като заравяше лицето си в трапчинката между гърдите ѝ. Вече не бе така трудно да следва програмата, начертана от Вадим, и като за първи път, се справи напълно успешно. Във всеки случай Кирил бе в пълен възторг.

— Ксана — бърбреше задъхано той, — Ксаночка, Ксюшенка, любима...

За първи път от две години Оксана чуваше от Есипов каквито и да било думи по време на любовния акт. Преди това всичко завършваше с мълчаливо пъшкане и кратко „благодаря“ накрая.

Обаче Вадим си го бива! Голям познавач излезе. От първата дума съобрази какво е нужно на Кирил и как да се направи.

Наистина, по-нататък събитията се развиваха малко неочаквано. Като си пое дъх след бурната проява на чувства, Есипов задряма за двадесетина минути, свит на кълбо и с глава върху рамото на Оксана, нещо, което не беше се случвало по-рано, а като се събуди, ѝ предложи да сключат законен брак. Тя съвсем нямаше нужда от това. Отнасяше се добре към Кирил, дори се привърза по свой начин към него, но не го обичаше. Нито грам. Нито милиграм. И съвсем не възнамеряваше да се омъжва за него.

Въпреки модерната професия и съответния начин на живот по въпросите за семейството и брака Оксана се придържаше към установените от векове представи. Трябва да се омъжваш по любов, а не по сметка. При това като съвременна госпожица, развратена с мярка от царящата наоколо развала на нравите, тя смяташе за възможно по другите въпроси да се придържа към по-цинични принципи. Заради работата, за пари може да легне с когото и да е, може да се преструва на влюбена, може да разиграва африканска страст. Но може да се омъжи само за човека, до когото много години ще е щастлива, желателно до самата старост. И в понятието „щастлива“ съвсем не влагаше охолство и комфорт, а емоционален подем, предизвикан от

присъствието на конкретен човек. Затова не виждаше нищо осъдително да е любовница на нелюбим мъж, ако това е нужно за придобиване на финансова самостоятелност и независимост в бъдеще. Няма да се жени за него я!

Като промени разговора и избягна прекия отговор, Оксана веднага извика Вадим вкъщи, за да се похвали с успеха, а и да се посъветва.

— Ти си герой, моето момиче — похвали я Вадим. — Гордея се с теб. Направила си всичко за шест плюс. А за жененето си заслужава да помислим. Двамата с теб имаме да работим над благосъстоянието си още три години. Може би си струва да си осигуриш за тия години здрав тил с един законен брак. А когато аз съм готов да действам, ще се разведеш. Ксюша, не отхвърляй веднага тази мисъл, помисли, както трябва.

— Ами да. — Тя направи недоволна физиономия. — За какво ми е да си усложнявам живота? Ами ако изведнъж се появи бебе?

— От теб зависи дали ще се появи или не. Може да кажеш, че искаш да поработиш още няколко години като манекенка, за каква бременност ще говорим. А можеш да кажеш, че имаш някакво женско заболяване и отначало трябва да се полекуваш, преди да родиш. Между другото, като чуе аргументите, той може да се откаже за сватбата. Така че постъпи разумно, за да не го отблъснеш.

— Ами ако изведнъж през тия години срещна човека, за когото наистина ще искам да се омъжа? И няма да стане нищо, защото няма да съм свободна. Той може да си има принцип: не започва романи с женени жени и не разваля чужди семейства. Тогава какво ще правя?

— Да, разбира се, това е проблем — усмихна се Вадим. — А какво става с конкурса? Внедряваш ли идеята?

— Старая се — кимна Оксана. — Първо няколко пъти заговарях с него за разни шоу-конкурси по телевизията, демек, защо тия хора са толкова увлечени, толкова се надяват, без нищо да спечелят. После изказах мисълта, че може би въпросът не е в наградите, а в желанието да се окажеш по-умен и по късметлия от другите и за това непременно да узнаят повече хора. Мисля, че клъвна. Във всеки случай преди няколко дни каза, че идеята с номерата върху капачките на бутилките не е толкова лоша. По повод на пепси-милионomanията. Виждам го, мисли дали да не сложи номера на книгите, а след това да ги разиграе

като лотария или нещо от този род. Сигурно трябва да му дам още ден-два да повърти тази мисъл в главата си, а после да подхвърля идеята с анонимния автор.

— Как възнамеряваш да го направиш? Имаш ли вече план?

— Сигурно ще започна да говоря, че за човек все пак е по-важно да се смята по-умен от другите, а не по-голям късметлия. Късметът е като Фортуна, дори да се падне, не е по твоя заслуга. И къде по-престижно е да спечелиш конкурс благодарение на собствения си интелект. Все пак конкурсът е между читателите, а не между уличната гаменория. По правило читателят се смята за интелектуалец. Права ли съм, Вадик?

— Умница си ти, Ксюша. — Вадим я погледна така, сякаш я виждаше за първи път и внимателно я изучаваше. — Понякога ми се струва просто кощунствено, че такава умна главица си пропилява времето на подиума. Дали да не оставиш тези занимания и да отидеш да учиш? От теб може да излезе прекрасен педагог, психолог или мениджър.

— Вадик, я стига. — Тя поклати глава и се усмихна. — Къде ще ти седна да уча? Че аз няма да издържа приемните изпити, не помня нищо от учебната програма. И после, може това да не се хареса на Есипов. Едно е да съм манекенка — това напълно съответства на статуса му, а съвсем друго — студентка. Генералният директор на голямо издателство да има любовница студентка? Не ме разсмивай. Ще се срамува да се показва с мен в обществото. Тогава със сигурност ще си намери друга.

— Жалко. Е, ще се показваш още три-четири години по ревютата, а после? Ще умреш от скука. Хубаво, ако през това време срещнеш дългоочакваната си мечта, тогава поне ще се занимаваш със семейство и деца. Ами ако не го срещнеш? И не забравяй, децата имат неприятния навик да порастват, да стават големи и да се отделят от родителите. Трябва да имаш някое занимание, своя работа, за да не бъдеш привързана към никого и от никого да не зависиш. Разбери, Ксана, ако целият ти живот е концентриран в мъжа ти, това няма да те доведе до добро. Няма да забележиш как ще станеш прекалено вискателна към него, ще започнеш да се хващаш за дреболии, да зависиш от всяка негова дума, от всеки негов поглед. Това не е работа, повярвай ми, момиче.

Тя наведе глава и започна прекалено внимателно да разглежда шарката на килима в стаята си. Оксана се стесняваше да признае пред Вадим, че много иска да има такъв мъж, около когото може да съсредоточи цялото си съществуване. Тя отдавна вече не живееше с родителите си, манекенките рано стъпват на подиума и стават самостоятелни, а ѝ омръзна тази независимост и самотата не я радва. Не ѝ трябваше свобода, вече успя да се наживее до насита. Сега вече иска да седи вкъщи и да чака мъжа си от работа, а децата от училище, да вари борш, да прави торти и сладкиши, без да мисли за талията си, и вечер да гледа сериала за доктор Куин, вместо да обикаля с Есипов светските купони, които вече са ѝ дотегнали.

Но ѝ се струваше, че Вадим няма да я разбере.

* * *

Лятото настъпваше бързо и неочаквано рано, в началото на май в Москва всички дървета бяха зелени и затъпяващата жегата стига трийсет градуса. Периодът на рехавата зеленина, който други години траеше десетина дни, сега мина буквално за два. Колкото и да е странно, такова време влияе благоприятно на работата. След зимата аклиматизацията на московчани вървеше по-бавно, отколкото лятото набираше сила. Отровени от мръсния въздух, цигарите и натъпканата с химия храна, организмите на столичани се объркаха от рязката смяна на студ и топло и все не можеха да се приспособят, много хора още трудно понасяха жегата, и дори да имаха навик да излизат посред работния ден по лична работа, сега повечето седяха на работните си места и предпочитаха да дочакат вечерната прохлада. Трудно е да се каже доколко продуктивно бе такова чакане, затова пък оперативните служители по-често успяваха да намерят по работните места нужните им хора.

Така благодарение на майската жегата сътрудниците от отдела за борба с тежките престъпления чувствително напреднаха в разкриването на няколко убийства и изнасилвания, като заринаха Настя Каменска с планина от информация, която тя трябваше да сортира и анализира. За разлика от мнозина други Настя обичаше жегата, във всеки случай само при температура на въздуха над двайсет

и пет градуса ръцете ѝ се стопляха. Наистина тогава пък започваха да ѝ отичат краката, което правеше невъзможно ходенето с високи обувки или сандали и я принуждаваше да носи маратонки дори в горещините. Но тя смяташе, че при всички случаи маратонките са за предпочитане пред ледените пръсти.

Някъде привечер се появи Коротков и надникна в кабинета ѝ да доложи за поредното посещение при Черкасов. Въпреки очакванията, дори след като в дома му бе намерен бележникът на един от загиналите юноши, опитите да го пречупят не дадоха резултат. Черкасов нито веднъж не се смути и не обърка показанията.

— Но с какво се занимава по цял ден в компанията на двамата юнаци? — поинтересува се Настя. — Да не ги сваля?

— Май че не — сви рамене Коротков. — По цял ден играят преферанс. И са съвсем доволни един от друг.

— И кой печели?

— Нашият приятел Черкасов. Със завидно постоянство и огромно преимущество. Дори ми подариха един показан картон, за да ми стане по-ясно. Искаш ли да видиш? Ти си известна картоиграчка.

Настя взе разчертания и запълнен по време на играта „картон“. Веднага се вижда, че хората са имали цял вагон свободно време, помисли с усмивка тя. Не са играли традиционно на „двайсет“, а на цяло „сто“. Но картонът наистина бе впечатляващ. Ако се съди по вистовете, Черкасов пръв е свършил своята „партия“, при това единият партньор е имал в този момент малко повече от четирийсет, а вторият — само дваайсет и шест. А към края на играта Михаил Ефимович е успял да ги „вдигне“, единия на сто и шейсет, другия чак на двеста и осемнайсет, пробутвайки им „пасове“ и оставяйки ги без няколко вземания на осмата игра, при което самият той, естествено, играе „амнистер“, като има смешните трийсет.

— Да — поклати тя глава, — майстор е, няма две мнения.

В съзнанието ѝ отново премина смътното усещане, че преди е виждала някъде Черкасов. Настя огледа листчето, което държеше в ръцете си, и изведнъж си спомни. Миша Черкасов. Седяха един до друг на общосъюзната олимпиада по математика. Господи, колко отдавна беше... В десети клас. Почти преди дваайсет години. Тогава и двамата станаха лауреати. Настя завоюва второто място, а Черкасов — третото. Бива ли такова нещо, толкова способен математик да обикаля

по къщите да мие прозорци и да окачва полилеи. Защо? Какво се е случило с него? Ако беше станал програмист, щеше да печели прилично, програмните продукти сега са скъпи. А като се съди по автобиографията му, той дори не е завършил института.

— Юра — тихо каза тя, — а защо Черкасов е напуснал института? Или са го изгонили?

— Не съм се интересуval. Откога е било...

— Но все пак?

— Добре, утре ще попитам, щом се интересуваш.

Настя помълча, въртейки замислено листа с резултатите от играта.

— Как ти се струва, той прилича ли на психар?

— Никак не ми изглежда такъв — сърдито изръси Коротков. — Изморен съм, искам да ям, искам да спя, цяла камара трупове ме чака, а работата не върви.

— Не се сърди, Юрик. За мен е важно да знам мнението ти.

— Ако искаш да знаеш мнението ми — не, не прилича. Общувам с него всеки ден и нито веднъж не ми е казал нито една дума, която да ме накара да се усъмня в психическото му здраве. Той е логичен, последователен, нищо не забравя и не бърка. Настроението му е умерено, без видими спадове. И чудесно играе на карти. Това достатъчно ли е, или искаш да чуеш още нещо?

— Юра, но ако казва истината и не е луд, тогава какво е станало с момчетата?

— Настася, обожавам, когато задаваш гениалните си въпроси. Бих искал да чуя гениални отговори на тях.

— С отговорите сме зле — скъпернически се усмихна Настя. — Я да си ходим вече.

* * *

Жената на Александър Каменски — Даша — знаеше твърдо, че трябва задължително да проконтролира Настя, иначе ще облече нещо неподходящо. На дванадесети май, в неделя, направо от сутринта започна да осъществява контролната функция, като позвъни и зададе сакраменталния въпрос:

— Реши ли вече какво ще облечеш утре вечер за ресторанта?

Настя никак не разбираше вълнението ѝ. Защо трябва да мисли какво ще облече, щом обличането ще е не по-рано от утре вечер?

— Утре ще реша — отвърна лекомислено тя.

— Ще решиш! — прихна Даша. — Ако те остави човек, ще дойдеш по дънки и тениска. Или веднага ще помислиш, или ще дойда да ти избира сама тоалета, така да знаеш.

Настя знаеше — това не са случайни закани. Миналата година Даша се занимаваше със сватбения ѝ тоалет много преди бракосъчетанието и дори това не ѝ попречи да дотърчи в деня на сватбата при Настя, за да проконтролира дали не е объркала каква пола облича и каква блуза.

— Имаш разкошна черна рокля, която ти подари Льоша, дълга, с цепки. Облечи я, чу ли? — решително заповяда Даша.

— Разбрах — въздъхна покорно Настя. — Ще има ли други указания?

— Да не си посмяла да obuеш обувки с нисък ток.

— Дашка, да не искаш да умра? — примоли се Настя. — Няма да издържа.

— Ще издържиш. Затова ти разрешавам от украшенията да сложиш само гривната. Роклята е без ръкави, така че ръцете трябва да се украсят с нещо.

— И друго нищо ли не ми трябва? Нито верижка със скъпоценен камък, нито обеци, нито пръстени?

— Може без тях — великодушно разреши Даша. — Роклята ти сама по себе си е толкова скъпа, че ще е плебейство да увесваш по нея скъпоценности.

— Поне за това благодаря — усмихна се Настя.

Въпреки вялата съпротива срещу Дашиния натиск, тя признаваше, че младата жена с дизайнерска диплома има безупречен вкус и чувство за стил. Когато Саша се запозна с нея, Даря работеше като продавачка в секцията за дамски рокли в суперскъп фирмен магазин и още тогава Настя имаше възможност да оцени майсторството ѝ в подбора на дрехи и аксесоари и за създаването на нужния образ.

Самата Даша, леко понапълняла след раждането на сина, пристигна в ресторанта с костюм слонова кост, съставен от панталон и

дълга свободна туника. Тя отново сияеше с невероятните си огромни сини очи и беше трудно за вярване, че само преди три седмици лежеше бледа и разплакана на система в болницата и нямаше сили дори да стане.

Масата бе предварително запазена за тях. Като знаеше характера на доведената си сестра, Александър се погрижи да са по-надалеч от музикантите и за предпочитане в ъгъла.

— Надявам се, че тук мафиотите не си разчистват сметките? — попита за всеки случай Настя.

— Какво говориш — увери я брат ѝ, — това е тихо почтено място, тук не стават простотии.

— Внимавай в картинката — усмихна се Настя, — на твоя отговорност.

Сигурно сервитьорите имат особен усет, благодарение на който от всякакво количество посетители, дошли заедно, умеят да отделят главния, този, който поръчва музиката. Във всеки случай обслужващото ги младо момче с външност на Сталоун гледаше само Саша. Отначало Настя се чувстваше доста неуютно, но след около половин час свикна и се отпусна. Само ѝ се спеше...

Саша и Даря отидоха да танцуват, Настя машинално ги проследи с поглед и видя на една маса в центъра на залата Кирил Есипов. Есипов седеше в компанията на висока красива девойка и двама мъже, облечени скъпо и маниерно.

— Льошик, помниш ли, показвах ти две книжки, едната от които по всяка вероятност от незаконен тираж?

— Помня. Защо питаш?

— Тук е генералният директор на издателството, което е пуснало книгата. Искаш ли да го видиш?

— Не искам. Голяма работа, Сикстинската мадона.

— Льоша, не ставай досаден. Покани неговата дама на танц.

— Че защо?! Не ми трябва неговата дама. Аз си имам дама.

— Моля ти се де...

— Ася, можеш ли поне сега да забравиш за работата? Или непременно трябва да развалиш празника?

— Добре, извинявай.

Тя се усмихна примирително и пак подхвана патицата с портокали. Когато Саша и Даря се върнаха, веднага забелязаха, че на

масата цари мълчание.

— Ей, какво се е случило? — попита загрижено братът. — Скарахте ли се?

— Ами, ние никога не се караме — отвърна Настя. — Просто видях един човек, който ми трябва, и помолих Льоша да покани дамата му на танц.

— И това е било достатъчно да се скарате — констатира Саша. — Покажи ми дамата, може пък аз да се изкуша.

— Втората маса вдясно от централната колона.

Александър се обърна и смаяно измърмори:

— Познавам двама от тримата мъже. Занимават се с банково дело. Кой те интересува?

— Третиият. Той е издател.

— А дамата за какво ти е?

— Искам да ме забележи издателят. Той не ме вижда, а ако Льошка я покани на танц, Есипов непременно ще погледне после кой е този кавалер, къде е седнал, с кого е дошъл. Вече сме се срещали с господина и за всеки случай бих искала да потвърдя легендата си.

— А каква е легендата?

— Работя като юрист на фирма.

— Името на фирмата?

— А, тя е безименна. Не беше необходимо да измислям име.

— Добре — Александър се надигна от масата, — дамата не е по вкуса ми, обаче какво ли не прави човек заради любимата си сестра.

* * *

Оксана с удоволствие отиде да танцува с непознатия мъж. Тя обичаше да танцува, но рядко имаше възможност по време на светските мероприятия. Кирил бе почти с една глава по-нисък от нея и двамата малко се притесняваха от това, а пък Оксана не искаше твърде често да приема поканите на други кавалери, помнейки нареждането на Вадим: да се държи безупречно, да не събужда ревността на Есипов, за да не провокира кавга, не дай си Боже. Този път, зает с делови разговор с двамата банкери, Кирил не изрази неудоволствие и тя реши, че може да си позволи няколко минути развлечение. Освен

това от този непознат мъж, слаб, висок и твърде некрасив, явно лъхаше на богатство.

Новият кавалер отведе Оксана по-надалеч, почти на самия дансинг, и вежливо я прегърна, спазвайки прилична дистанция.

— Сигурно умирате от скука в тази финансова компания — каза той с мила усмивка.

— Откъде знаете, че е финансова? — смая се Оксана. — Познавате ли ги?

— Двамата — лично, за третия съм чувал. Може ли да ви, попитам с кого от тях сте тук, или е нескромно?

— С Кирил Есипов. Познавате ли го?

— Точно него не. А с другите двама се познавам. Ужасни досадници. За тях целият свят се е свил до размерите на банкнота. А вие с какво се занимавате?

— Манекенка съм. А вие?

— И аз съм досадник — засмя се партньорът по танц. — Ако ви стане много скучно, заповядайте на нашата маса, с нас ще ви е по-весело.

— А кои са на вашата маса?

— Освен мен — жена ми и сестра ми с мъжа си. Дамите ни са страшно очарователни, а мъжът на сестра ми е професор по математика. Така че на техния фон моята банкерска досада съвсем не се забелязва.

— Благодаря — усмихна се Оксана. — Ще имам предвид.

„Досадникът“ ѝ хареса, не се опитваше да я притисне до себе си и да я поопипа, което често се случва по време на танц, и дори не правеше попъзлновения да се запознае. Във всеки случай не попита за името ѝ, а и своето не каза. Изобщо това бе необикновено...

— Защо ме поканихте? — попита внезапно тя.

— А трябва ли сериозна причина? — отговори той на въпроса с въпрос.

— Знаете ли, чуждите дами се канят в два случая: или когато искат да се запознаят с тях, или когато си нямат свои дами. Не се опитвате да се запознаете с мен, затова пък в компанията ви има цели две дами, при това очарователни, както казахте.

— Трудно е да се възрази на това. Ще се наложи да ви открия страшната истина — заяви „досадникът“. — Бях сигурен, че сте с

някой от двамата, които познавам, и у мен се появи чисто хлапашко желание да ги накарам мъничко да се развълнуват.

— Да се развълнуват ли? За какво?

— Първо, от ревност.

— А второ?

— А второ, познавам добре жените им. Но когато разбрах, че съм сгрешил, помислих, че сигурно умирате с тях от скука. Прав ли съм?

— Не, не сте прав — просто отвърна Оксана. — Вече две години сме с Кирил и където и да ходим, около мен непрекъснато се водят делови и финансови разговори. Аз съм свикнала, не ме дразнят. Ако пък разговорът е за издателството, дори ми е интересно, защото съм напълно в течение на проблемите. Така че няма нужда да ме спасявате.

— Направо съм шашнат! — възкликна възхитено богатият „досадник“. — Такава красавица — и знае проблемите на цяло издателство. Ако бях на мястото на вашия Есипов, щях веднага да се ожения за вас. Да намериш слети в едно красивата възлюбена и заинтересуваната съратница — това е рядък късмет. Или казах някоя глупост? Вашият приятел не е ли свободен?

Без да знае защо, Оксана сама почувства симпатия към този некрасив, но ужасно обаятелен банкер.

— Свободен е и дори ми направи предложение. Така че не сте далеч от истината.

— И кога е сватбата?

— Сигурен ли сте, че съм казала „да“? — попита насмешливо тя.

— И вие ли смятате, че мъжът има думата: както той реши, така ще бъде?

— А вие сте феминистка и смятате, че жената взема решението? Впрочем имате право. Една от многото женски хитрости — да вземе решение и незабелязано да накара мъжа да направи така, както е нужно, за да е напълно уверен, сякаш той го е измислил.

Оксана се отдръпна рязко, сърцето ѝ екна, замря и после заби бързо. Откъде знае? Но не, бързо се съвзе тя, говоря глупости, той просто изрече банална фраза, стара, известна истина. Чисто съвпадение. Нищо особено. Само спокойно, без паника.

За щастие музиката свърши и придружавана от партньора си по танц, Оксана се отправи към масата си. Когато стигнаха, разговорът на

масата прекъсна, двамата банкери станаха, за да стиснат ръката на „досадника“.

— Толкова бързо отведе нашата Ксюша, че не успяхме да се опомним — каза единият от тях. — Мислехме, че сме се припознали и не си ти.

— А пък аз помислих, че Ксюша наистина е ваша — леко парира „досадникът“, — и исках малко да ви я отнема. Но тя популярно ми разясни колко дълбоко съм се заблудил.

— Ти с кого си?

— С жената и роднини. Имаме семейно тържество.

— Саша, виждал ли си скоро Гурвич? — намеси се вторият приятел на Кирил. — Нещо не се мярка никъде.

— Мисля, че е в Израел, говореше нещо да ходи на гости при приятели за месец, месец и половина.

— Значи си подготвя хралупата, кани се да изчезва — констатира тъжно банкерът. — Жалко. Надявах се, че ще размисли.

„Досадникът“ се сбогува и тръгна към компанията си. Тримата мъже гледаха внимателно след него. Неочаквано Кирил присви късогледо очи, сякаш се стараяше да разпознае някого.

— Голям номер! На една маса с него... Ксана, помниш ли, разказвах ти за рождения ден на Соловьев? Там беше негова стара позната. Та тя седи сега с него. Кой е този Саша? — обърна се той към събеседниците си.

— Каменски. Не го ли познаваш?

— Чувал съм — кимна Кирил. — Интересно, каква ли му се пада оная жена?

— Или съпруга, или сестра — отговори Оксана.

— Той ли ти каза?

— Ами да.

— Тогава му е сестра — уверено заключи Есипов. — Жена му нямаше да кара жигула. А вторият мъж кой е?

— Каза, че бил мъжът на сестра му.

— А не знаеш ли какъв е той?

— Май че професор по математика.

— Не, този не става — замислено произнесе Есипов. — А пък сестричката на Каменски — това е любопитно. И познава Соловьев.

— За какво ти е? — ревниво попита Оксана.

Неизвестно защо пак ѝ стана страшно. „Досадникът“, който се казвал Саша, както се изясни, каза думи, които я изплашиха. И никак не ѝ се искаше Кирил да се запознае с него по-отблизо. Ами ако изведнъж този Каменски и на него каже същото и Кирил се досети за нещо? Тя вече отдавна се движеше в издателските среди и разбираше, че банкерът — това е спонсориране на нов проект. Нима Кирил иска да привлече Каменски за осъществяването на идеята за конкурса? Днешното събиране с двамата банкови дейтели преследваше точно тази цел, но не даде резултат. Приятелите изразиха съмнение, че разиграването на книги по номера, като в лотария, може да увеличи силно изкупуването на тиражите и да донесе голяма печалба. А в съвременна Русия някак си не е прието да се трепеш за малка печалба. Дори ако обявяването на конкурса доведе до продажбата на повече книги, може да стане така, че размерът на наградите, които ще се наложи да се изплатят, да се окаже повече от печалбата от допълнително продадените книги.

— Тя ми трябва, за да се добера до Каменски. Щом познава Соловьев, може да я заинтересуваме. А тя ще помогне да убедим брата — обясни Есипов.

Оксана трескаво разсъждаваше как е правилно да се държи. От една страна, идеята за конкурса трябва да се прокарва в живота, това е задачата на Вадим, и тя трябва да бъде изпълнена. Но от друга страна, засега в главата на Есипов се върти съвсем друг конкурс, а не замисленият от Вадим. Тя още не бе успяла да внуши на Кирил мисълта за анонимните автори, а той вече търси спонсори... Рано е. Засега е рано. Тя много се вълнуваше преди днешната среща на Кирил с банкерите, но още след петнайсет минути се успокои. Разбра, че няма да дадат пари, излиза, че тя има още известно време да доведе работата до нужната позиция. За двете години, откакто е с Кирил, Есипов имаше работа само с тези две банки, за всяка нова идея вземаше кредити само от тях. Ако те откажат, ще се наложи да търси нови канали в банковите сфери, ще мине сума време, което е напълно достатъчно за Оксана, за да реализира собствената задача. А сега се оказа поддръка този банкер Каменски и, изглежда, Кирил е решил да стигне до него чрез сестра му. Трябва да попречи, каквото ще да става.

Но от друга страна, ако двамата банкери не дават пари, кой ще ги даде, когато бъде доведена до логичен край задачата на Оксана? Може

ли да е сигурна, че ще се намери нов източник на пари? Ако не се намери, Кирил ще се откаже от идеята, а тя ще провали задачата на Вадим.

Какво да предприеме?

* * *

— Дамата се казва Ксюша — съобщи Александър Каменски. — Вероятно Ксения или Оксана. Работи като манекенка. Твърди, че Есипов иска да се жени за нея. Най-забавното е, че изглежда не скучае, докато слуша деловите разговори на масата. Умна особа.

— Виждаш ли, Льошик — забеляза насмешливо Настя, — заради твоя инат се лиши от общуването с умна събеседничка. Пукай се сега от яд.

— А Саня се лиши от изумителните скариди — парира Алексей. — Докато под звуците на бавната музика изясняваше интелектуалното равнище на дългобедрата манекенка, ние ги изядохме. Сега му остава само изстиналата патица по пекински.

— Но идеята успя — отбеляза удовлетворена тя. — Господин Есипов се пули насреща ми. О, и Ксюша се обърна. Ефектът е постигнат. Сега ще чакаме как ще завърши.

— А как трябва да завърши? — попита Даша.

— Не знам. — Настя повдигна рамене и отпи от виното си. — Главното е да се намесим, а после ще видим.

Алексей хвърли неодобрителен поглед на жена си, но нищо не каза.

След двадесетина минути към масата им дотича сервитьорът с бутилка хубава водка.

— От господин Есипов — съобщи, като оставяше бутилката на масата и до нея визитната картичка на генералния директор на издателство „Шерхан“.

— Видя ли — обади се Настя, когато келнерът се отдалечи, — искат да дружат с нас. Да не се надяваш, каква поразителна промяна. Когато се срещнахме за първи път, той ме гледаше така, както войник гледа въшка. С такова презрение и ненавист. За него аз бях човек от

друг социален слой. А сега значи ме прие. Изгодно е да си лице, приближено до банките.

Тя се обърна към онази част от залата, където седеше Есипов. Кирил я гледаше и се усмихваше. Настя изобрази царско кимане, което трябваше да означава снизходителна благодарност. Есипов вдигна чашата в приветствен жест. Настя отговори по същия начин.

След известно време Есипов дойде при тях.

— Радвам се да ви видя — усмихна се лъчезарно той. — Помните ли ме?

— Помня ви — отвърна Настя.

— Ще позволите ли да ви поканя на един танц?

— Не танцувам, моля да ме извините.

Кирил се смути, виждаше се, че е бил абсолютно сигурен, че няма да му откажат.

— Но може би за мен ще направите изключение?

Е, как да му обясни, че с изящните обувки с висок ток я болят краката? Може да върви бавно, но да танцува? Той, изглежда, иска да поговори за нещо с нея. И не пред всички.

— Но само по изключение — милостиво прие тя.

Болката бе непоносима. Настя се сдържаше с усилие да не се мръщи на всяка крачка. Добре поне, че музиката бе бавна.

— Струва ми се, че се казвате Анастасия? — започна Кирил, като прегърна партньорката си и плавно я поведе.

— Точно така.

— Защо не съм ви виждал преди у Володя? Криел е от всички такова съкровище?

— Вие ме ласкаете грубо — отвърна сухо Настя. — Но ще ви отговоря на въпроса. Него ден отидох при Володя за първи път от много години.

— Скарани ли бяхте? Извинете, ако се държа нетактично.

— Не, не бяхме скарани. Просто не сме си нужни и толкоз. Когато научих случайно, че с него е станало нещастие, реших да навестя стария си познат.

— Да, нещастieto е ужасно — въздъхна съкрушено Есипов. — Първо смъртта на жена му, после болестта. Но Володя се държи удивително твърдо. Поразително мъжествен характер. Ние, имам предвид нашето издателство, се стараем да направим за него всичко,

което можем. И знаете ли, замислил съм един проект, който при успешно изпълнение ще позволи да го изпратим на лечение зад граница за сметка на издателството. Това струва огромни средства, но проектът би позволил да ги спечелим.

— Това е похвално. Докъде стигна работата?

— До спонсорите. Нямаме силица да се справим сами, а не можем да намерим спонсори. Тъкмо днес водих преговори с представители на две банки и за съжаление те ми отказаха.

— Защо? Смятат ви за ненадежден партньор?

— Надявам се, че не. Нашето издателство има добра репутация, всички го твърдят. Банките не вярват в моята идея. Тя наистина е съвършено нова и много необикновена. А съм сигурен, че от това можем да спечелим достатъчно, за да заплатим лечението на Володя в добра клиника.

— Смятате, че лечението ще му помогне?

— Знам със сигурност. Вижте какво, ще си позволя да ви открия една тайна, ако досега не сте знаели. Володя казвал ли ви е какво се е случило с него?

— Не. Той избягва тази тема.

— Виждате ли. А аз знам, че всичко това е на нервна почва. Психогенен паралич. Много тежко преживя смъртта на жена си, а когато се разбра, че единственият му син не иска нито да учи, нито да работи, употребява наркотици и води компании с криминален елемент, Володя вече не можеше да го понесе. Нарочно съм се консултирал със специалисти, такива случаи се лекуват много успешно в чужбина.

— Значи здравето на Соловьев в дадения момент е в ръцете на банката, която ще се съгласи да ви окаже спонсорска помощ за идеята ви? Правилно ли ви разбрах?

— Правилно. Не ми стига умът къде да търся тази банка.

— И аз — усмихна се Настя.

От самото начало на разговора тя разбра накъде бие Есипов и твърдо реши да не се поддава на провокации.

— На ваше място аз не бих бързала — каза тя. — Сигурно знаете, че в дома на Соловьев е станало убийство. Мен например следователят ме разпитва четири-пет пъти. И аз разбрах, че Соловьев е силно заподозрян в убийството на собствения си помощник и

собствената си любовница. Така че може би не го очаква лечение в чужбина, а обвинителна присъда.

— Не бива да говорите така. И дори не бива да мислите така — неочаквано разгорещено заяви Кирил. — Володя не е виновен.

— Откъде знаете?

— Чувствам. Не го познавам от една година, работим заедно от първия ден, когато бе основано издателството. Той не може да го е извършил.

— Но милицията е на друго мнение.

— Ще го променят. Просто още не са се ориентирали.

Настя не отговори нищо и до края на танца повече не измениха нито дума.

* * *

Безсънието стана нещо обикновено за него. Лежеше с отворени очи в спалнята си и се вслушваше в шумовете. Андрей вече го няма, никой не ходи на втория етаж. Ако се чува нещо, то е само откъм хола, където денонощно дежури милиционер.

След като Анастасия намери из книгата му някакво писмо, повече не дойде и дори не се обади. Соловьев изведнъж почувства, че никога по-рано не е бил толкова самотен. Колко бързо се промени всичко, буквално за миг! Съвсем доскоро до него постоянно живееше младият му енергичен помощник, а Соловьев имаше млада прелестна любовница и едновременно жена, за която мечтаеше и без която скучаеше. А сега? Помощникът е убит. Любовницата, която се оказа професионална джебчийка, също е убита. А жената, за която мечтаеше, изчезна от живота му. Той Дори не може да ѝ звънне. Чува само дълги сигнали. Сутрин, денем, вечер. От отчаяние няколко пъти избира номера ѝ нощем. Но пак никой не му отговори. Къде изчезна? Да е заминала с мъжа си в отпуска? Или въобще да се е преместила да живее на друго място? Тя няма да му звънне никога повече и няма да дойде. Защо ѝ е? Инвалид...

Доскоро той знаеше, че ръководителите на „Шерхан“ са хора, с които може да си има работа, те са стабилни и добросъвестни хора, които се отнасят прекрасно към него, винаги ще се притекат на помощ.

А сега знае, че го правят на идиот, използвайки факта, че заради болестта си не може да пътува из града и общува с малко хора. Дребнави хора. Защо е всичко това? Нима не можеше да му платят и да си нямат главоболия? Та те трябва да разбират, че за него хонорарите от преводите са единственият му източник на съществуване, парите му трябва, защото за болния, за инвалида животът автоматично става многократно по-скъп. Лекарства, специално оборудване, услуги, помощник. Да не платиш на инвалид е гадост. Отвратително нещо. Недостойно.

Той никога не е бил мнителен. Анастасия е права, че не е способен да действа. Винаги му е било по-лесно да плува по течението, да се приспособява към стеклите се обстоятелства и да не се опитва да ги промени. Не замина в чужбина с жената, която обичаше, защото не искаше да остави сина си сам. А каква полза? Пак израсна едно недоносче. Ако не днес, утре ще влезе в затвора. Имаше единствен шанс да промени живота си, а така бездарно го изпусна. И сега какво? Пълна самота. Дори няма работа.

В този момент Соловьев изключително ясно разбра, че повече няма да работи за издателство „Шерхан“. А в следващата секунда го обзе яростната жажда за мъст. Да им откъсне главата. Да ги унищожи, за да не остане на земята и помен от това издателство.

ГЛАВА 15

Николай Селуянов бе влюбен и за първи път от няколко години се чувстваше щастлив. Затова като много влюбени искаше на всички да е добре и по възможност всички наоколо да са щастливи. Като научи привечер резултатите от експертизата на почвените образци, той не тръгна да занимава никого, в това число и Настя. Знаеше, че тя се готви да празнува годишнината от сватбата си, затова просто седна в колата и пое към „Мечта“. Специалистите бяха заявили твърдо: образецът, представен за изследване в плик номер едно и взет от дома на М. Е. Черкасов, съвпада по много признаци с образца в плик номер три, взет от местността, където е разположена последната по време на построяване вила в „Мечта“. Другите образци, представени за изследване, имат много повече разлики, отколкото съвпадения с образец номер едно.

Винаги имаше повод да посети „Мечта“ заради престъплението, извършено в дома на преводача Соловьев, и Селуянов побърза да се възползва. През нощта, когато са били извършени убийствата на Коренев и Собликова, той вече идва тук с дежурната оперативна група, пък и после идва не един или два пъти, така че познаваше единствения свидетел, който бе и единствен заподозрян. Въпреки че беше около девет вечерта, Владимир Александрович му се зарадва, а това доста учуди Николай. Помнеше, че по време на предишните срещи стопанинът на дома не му се стори приветлив човек, искрено желаещ да помогне. Точно тази потайност накара Селуянов да държи на версията за виновността на самия Соловьев.

След като прати дремещия в хола милиционер да вечеря, Николай предложи на Владимир Александрович да обсъдят възможността за проникване на случаен грабител в дома му. Всъщност искаше по-подробно да поговори с него за случаите, когато на територията на „Мечта“ са се появявали непознати.

— Вие сте постоянно вкъщи, вилата ви е най-близо до началото на улицата и хората, които идват в далечните къщи, трябва да минат

покрай вашите прозорци. Хайде да се опитаме да си спомним всичко, което сте видели през последния месец — започна оперативният работник.

— Аз не обичам много да гледам през прозореца. Едва ли ще мога да ви помогна в това отношение.

— Но все пак се опитайте — усмихна се умолително Селуянов. — Разбирам, че не сте могли да видите всичко и всички. Но в същото време не мога да повярвам, че изобщо не сте видели нищо и никого. Няма такъв човек.

Разговорът вървеше вяло, явно Соловьев не беше настроен да напруга паметта си и да си спомня кого е видял през прозореца на къщата си или по време на разходка. Коля разбираше, че разговорът ни най-малко не интересуваше Владимир Александрович. Но нали се зарадва, когато Николай дойде. Селуянов не можеше да се лъже. Защо?

Впрочем отговорът не закъсня.

— Имам една молба към вас... — рече неочаквано Соловьев. — Доколкото знам, във връзка с това дело сте разпитвали моята позната Анастасия Каменска.

— Да, има нещо такова — потвърди предпазливо Коля.

— Виждате ли. — Той се смути и известно време мълча, после сякаш се престраши. — Бих искал да ми помогнете да се свържа с нея. Имам само домашния ѝ телефон, но там вече от няколко дни никой не се обажда. А тя не ми остави служебния си номер. Но вие сигурно го имате.

— Владимир Александрович — рече меко Селуянов, — не мога да ви дам служебния ѝ телефон. Всеки човек има право сам да реши на кого да си остави телефоните. И ако Каменска не иска да ѝ звъните на работа, не мога да се меся. Може да си има причини и резони, които ние с вас сме длъжни да уважаваме. А по отношение на домашния ѝ телефон, може да е заминала. Например на вилата си. Времето е повече от топло и мнозина вече се преместиха да живеят на вилите си чак до есента.

Соловьев мълчаливо се загледа през прозореца. Пръстите на ръцете му, лежащи върху покритите с одеяло колене, бяха здраво стиснати, през челото му се очерта дълбока бръчка.

— Моля ви — неочаквано тихо пророни той, — помогнете ми. За мен е много важно.

— Това свързано ли е по някакъв начин с престъплението, по разкриването на което сега работим?

— Не, не — отговори бързо Соловьев. — Уверявам ви, това е чисто личен въпрос. Ние сме приятели и сега аз особено имам нужда от нея като приятел.

Николай се наклони да откаже вежливо, но по лицето на преводача имаше толкова молба, че оперативникът трепна.

— Ако е възможно, ще ѝ предам, че я молих да се свърже с вас — обеща малко неясно той.

На другия ден Селуянов връхлетя в кабинета на Настя с изкривено от ярост лице.

— Какви ги вършиш, мерзавке? — едва не крещеше той. — Занасяла си се с човека, говорила си му нещо, а когато той хлѣтва — хайде да те няма? Не е много сложно да накараш самотен инвалид да се влюби в теб! Възползвала си се от доброто му отношение в интерес на работата и си духнала? Не е прилично това, майко. Все пак трябва да мислиш какво правиш.

Настя вдигна към него уморените си от безсъние очи. От ресторанта се върнаха след четири сутринта и тя успя да поспи само два часа. Главата ѝ беше натежала и сякаш пълна с камъни.

— Почакай, Коля, недей толкова бързо. Давай поред.

— Какъв ти ред — измърмори той, след като поохладня след изпускането на първата пара. — Няма никакъв ред. Защо не си казала на Соловьев, че ти е сменен номерът на домашния телефон?

— А защо да съм длѣжна да му казвам?

— Защото е влюбен в теб до ушите. И между другото страда. Звъни ти денем и нощем и не може да разбере защо никой не се обажда. Седи сам като кукумявка в своята „Мечта“, дава ухо на всеки шум, все се надява, че неговата ненагледна Настенка ще му отиде на гости. Та той едва не плачеше, когато ме помоли да му помогна да се свърже с теб. Поне разбираш ли какво вършиш?

— Коля, преувеличаваш — отговори спокойно тя. — Сам си измисли всичко. И Соловьев също си е измислил всичко това от скука и самота.

— Че дори и така да е! — пак се разгорещи Селуянов. — Дори да си е измислил. Но ти си му дала повод. Дала си му надежда. Не бива да

си играеш с хората дори ако това е необходимо за разкриване на престъпление. Нима не ти е жал за него?

— На мен? Не. Не ми е жал. Възрастен самостоятелен мъж, има работа, собствена къща и повече от прилични доходи. Защо трябва да го съжалявам?

— Ася, а не ти ли се струва, че му отмъщаваш дълго и гадно? Наистина, не знам защо, но оставам с такова впечатление.

— Не, Колка, няма за какво да му отмъщавам. Да, някога имахме роман. Но той започна преди четиринайсет години, тъкмо когато завършвах университета, и завърши преди дванайсет. Не мога да кажа, че благополучно, но завърши. Без сълзи, скандали и истерики. И между нас няма и не може да има никакви сметки за уреждане. И не забравяй, мили мой, че след моето появяване в дома му той си хвана любовница, Марина Собликова. А когато Марина загина и когато се изясни, че го е обичала изключително от користи подбуди, тогава той си спомнил за мен и си измислил повод красиво да страда. Не смятам, че в тази ситуация трябва да го съжалявам и да се чувствам виновна.

— И можеш да дадеш дума, че не си го правила специално?

— Мога.

— И можеш да се закълнеш, че се криеш от него не от мъст и не от ревност към Собликова?

— Разбира се, мога. — Настя се засмя, толкова чудовищно ѝ се стори това предположение. — Коля, я ме погледни. Какво, правя ли впечатление на жена, която е способна да върши гадости от ревност? А и според мен не мога дори да ревнувам като хората. А за Соловьев не се тревожи, няма да му стане нищо.

— Но ти все пак му звъни — настоя Селуянов. — Може да потрябва, не искам да ме смята за несериозен бърборко. Обещах.

— Интересно, за какво може да ти потрябва той?

— Че как... Ох, по дяволите, съвсем забравих да ти кажа, експертите със сигурност твърдят, че намерената в жилището на Черкасов кал е донесена от „Мечта“-та. Там не само бетонът, но и пръстта е някаква особена.

— Разбира се — подсвирна Настя, — какво те интересуват изчезналите момчета, какво те интересува маниакът хомосексуалист! Зарежи ги. А страданията на самотния нещастен инвалид са ти по-

скъпи и по-мили, за тях помниш и ми демонстрираш тук възпитателни сцени.

— Добре де — каза примирително Николай, — не се сърди. Признавам, виновен съм. Но и тебе си те бива.

След разговора със Соловьев Коля влезе в няколко вили, нали вечер всички обитатели са си у дома. Най-напред посети тези, в чиито семейства през деня остават хора. Разпита всички дали са виждали човек, който се шляе по улицата покрай вилите, оглежда къщите, изобщо дали са виждали чужди хора на своя територия. Всички знаеха за произшествието във вилата на Соловьев, затова разпитването не учуди никого. Наистина, това все пак събуди леко недоумение, защото черноокият сътрудник вече бе беседвал надълго и нашироко с всички. Високият черноок сътрудник беше Миша Доценко, смятан за ненадминат специалист в работата си със свидетелите, които трябва да бъдат накарани да си спомнят. Разбира се, в „Мечта“ са се появявали хора, които не живеят там. Гости, лекари, шлосери, електротехници, работници по чистотата, пощальонът и разни други. Обръщали са им внимание и веднага са ги забравяли. Никой не можеше да си спомни, че е виждал непознат човек, който му се е сторил явно подозрителен и неизвестно какво правещ тук. Може би непознати младежи? Знаете ли, опитните крадци често ги използват за предварително разузнаване, нали едно хлапе няма да събуди подозрение у никого. Не, не бяха виждали тийнейджъри.

На всички, които остават денем вкъщи, показваха снимката на Черкасов, но никой не го позна. Този човек никога не се е мяркал в „Мечта“. Но все отнякъде калта се е появила в дома му. И отговорите можеха да бъдат само два: или самият Черкасов все пак е бил тук, макар да отрича категорично, или в дома му е бил някой, който живее в „Мечта“ или поне веднъж е бил тук. При това интервалът между посещенията на вилите и жилището на Черкасов не трябва да е бил голям. Във всеки случай точно така обясни експертът. Пръстта от територията, на която са разположени вилите, преобладаваше в представения за изследване образец. Това не е възможно, ако човекът е бил в „Мечта“, после е ходил още някъде и едва след това се е появил в дома на Черкасов. Най-вероятно този човек се е качил в кола на територията на „Мечта“, а е слязъл на улица „Муранов“, край дома на Михаил Ефимович, и веднага е влязъл във входа.

На Настя ситуацията ѝ изглеждаше някак нелепа. Имаше някакво противоречие. Кой е този човек? Ако е самият Черкасов, то какви причини има да крие, че е ходил в „Мечта“? Причините могат да са най-солидни, ако са свързани с изчезналите юноши, но тогава защо никой не го е виждал около вилите? Вечер всички са вкъщи, той не може да остане незабелязан. Денем — още по-малко. Нощем? Да, напълно е възможно. Мястото, което така или иначе е свързано с извършването на престъплението, е някъде близо до „Мечта“. Гората? Милиционерите я претърсиха най-добросъвестно. Нито скрита навътре къщичка, нито място за погребване на труповете. И после, ако може да се вярва на експерта, човекът, донесъл с обувките си калта от комплекса, се е качил в кола направо на територията на вилите. Значи колата му е била пред погледа на всички. Какво излиза? Маниакът Черкасов пристига през нощта (дори и дума не може да става, че такова нещо може да се случи през деня или вечерта), спира колата там, където може да я види всеки събуден от мотора жител, отива някъде, после се връща, сяда в колата, пали мотора и тръгва, без никой да го чуе и види? И то в място, където къщите са на два и три етажа и до шосето е не по-малко от километър? Глупости. Това ѝ е хубаво на „Мечта“-та, че в нея цари пълна, умиротворяваща и благодатна тишина. И неслучайно убитата Марина е оставила колата си далеч от вилите и останалата част от пътя е извървяла пеша. Точно така, съдейки по всичко, е постъпил и неизвестният убиец, проникнал в дома на Соловьев. Всички жители са чули изстрелите, с които са били убити Коренев и Собликова. Никой не е чул шума от мотора.

Ще се наложи да изоставят идеята, че Черкасов е ходил във вилното градче, тя е на границата на здравия смисъл. Но кой тогава? Михаил Ефимович се кълне, че външен човек не влиза в дома му. Във всеки случай след смъртта на Олег Бутенко. И твърди, че Олег никога не му е разказвал за посещение на когото и да било в отсъствието на Черкасов.

А освен това бележникът на Валерий Лискин... Ако маниакът е Черкасов, тогава ясно как бележникът е попаднал в дома му, не е съвсем ясно наистина защо го държи, но това вече е друг въпрос. А пък ако казва истината, ако няма никакво отношение към бележника, тогава кой го е донесъл в дома му? И главното, с каква цел?

Напълно идиотска ситуация. Има човек, хомосексуалист, изпитващ непреодолима склонност към стройните мургани чернокоси момчета, признал връзката си с Олег Бутенко, макар отричащ вината си за смъртта му, но такъв човек съществува. И по всичко излиза, че той няма никакво отношение към останалите загинали юноши. А от друга страна, намират се улики, които те карат да се съмняваш в това. И самият Черкасов няма приемливи обяснения по повод уликите. Какво му пречи например да заяви, че в дома му са идвали множество случайни хора, които спокойно са могли да донесат и скрият бележника? И сега не знае къде да търсят тези хора. За калта, намерена под килима, още никой не му е казал, но тя може да е от всеки, ако се придържат към линията, че в жилището са пребивавали мнозина. Но не, той твърдо държи, че е много избирателен при запознанства, а в дома си не води никакви външни хора, при секспартньорите си ходи сам. Нещо повече, прецизните беседи със съседите на Черкасов от блока косвено потвърждават това. Ето например запис от разговор с обитателя на съседния апартамент:

„... — Да, знаех, че при Миша живее някакъв негов приятел, макар Миша да не ни е запознавал. Изобщо той няма грешка, не се спира, има златни ръце, всичко може да поправи, да стегне, да ремонтира. Но не е гостоприемен.

— Искате да кажете, че е неприветлив?

— Не, какво говорите, точно обратното. Миша е много вежлив, винаги се усмихва. Дори да отидеш при него късно вечер със счупен сешоар, никога няма да изкаже неудоволствие, нищо няма да каже. Остави го, казва, утре ще го видя и ще ти го донеса, като го направя. И наистина, гледаш — на сутринта сам ти го носи и всичко работи като ново. Искам да кажа, че никога не кани у тях. Толкова години живее в нашия блок, а сигурно няма нито едно семейство, което да не се е обръщало за помощ към него, че и от съседните кооперации го търсят, а никой не е стъпвал по-навътре от антрето. Отначало мислехме, че крие нещо. Може да има скъпи предмети, апаратура или антиквариат и не иска хората да знаят, пази се от крадци. После разбрахме, че просто е болезнен чистник, страхува се да не му окаляме. Щом в антрето подът винаги блести с език да го оближеш, мога да си представя какво е в стаята. Направо операционна, няма начин...”

Тогава остава да се предположи, че човекът, скрил у Черкасов бележника, е идвал, когато в апартамента е бил Олег Бутенко и Олег по някакви причини не е казал за това на Михаил. Или посетителят е идвал вече след смъртта на Бутенко и е отворил вратата със собствени ключове. Понеже апартаментът не е бил отварян с взлом, това вече провериха.

Свои ключове. Ако напоследък Михаил Ефимович не си е сменял ключалката, може да се търси в тази посока. Защото след развода в апартамента прекалено дълго е живял братът на жена му, Славик, и не са се разделили по най-добрия начин. А Славик се движи сред хомосексуалисти...

* * *

Както и трябваше да се очаква, братът на бившата жена на Михаил Черкасов Вячеслав Дорошевич се отнесе към срещата със Селуянов без видим ентузиазъм, макар че като помнеше колко е задължен на милиционера, спазваше приличие, не отказваше да разговарят и не се държеше грубо. На въпроса за ключовете веднага отговори категорично, че в момента на окончателния разрыв с роднината си не ги е вземал със себе си. Впрочем въпросът бе зададен за всеки случай, понеже вече бе известно, че след около две години след историята със Славик Черкасов все пак сменя патрона, защото старият съвсем бил сдал багажа и непрекъснато заяждал.

Основната цел на разговора с Дорошевич бе опит да се съберат колкото се може повече сведения за живота на Черкасов, за характера и навиците му, а кой може да разкаже за него повече от човека, живял под един покрив с Михаил. Ако се вярва на Славик, пристрастието към определен тип външност се е появило отдавна У Черкасов, още по времето, когато се е опитвал да бъде като всички и да прави любов с момичета, а не с момчета. За хомосексуалните си наклонности знаел от седемнайсетгодишен, но се страхувал от това, смятал го за неприлично и ненормално, старателно ухажвал отначало съученички от класа, после момичета от курса. Наистина, всички избрани от него обекти на вниманието си приличали като две капки вода: невисоки, стройни, късо подстригани брюнетки с матово мургава кожа и големи тъмни

очи, обрамчени от дълги мигли, с тесни бедра, малки гърди и момчешка спортна фигурка. Но погледът му се задържал много повече върху младежи с такава външност и в очите му имало много повече интерес.

В един момент той не можел повече да се измъчва и в четвърти курс завързал роман със студент първокурсник. По някакъв начин това се разчува, скандалът е шумен и отвратителен и за три секунди Черкасов е изритан от института. Първокурсникът се отървал с лека уплаха и преместване в друг вуз, понеже имал влиятелен татко. След това Михаил направил решителен опит да скъса с навика, който сам смятал позорен, и да се ожени. Което и направил, като си избрал за съпруга родната сестра на Славик Дорошевич. Черничка, стройничка, с тесни бедра. Външно била много близо до идеала, но брат ѝ се оказал още по-близо до този идеал, макар че Черкасов се държал мъжествено и с всички сили се старал по-рядко да гледа към него. Но издръжливостта му стигнала за кратко време и какво става по-нататък — вече е известно.

При прехода към постоянни хомосексуални контакти Черкасов вече не е оня Миша, който се стеснява и срамува от себе си. Опитва се да разбере влечението си към юношите, да даде разумно обяснение и много чете, а също общува с истински хомосексуалисти. Тогава разбира, че склонността към мъжете не е мръсно и отвратително извращение, а съставен елемент от цяла система естетически възгледи, които се коренят, колкото и да е парадоксално, в религиозните догми на християнството. Неслучайно по време на обряда кръщаване момичетата, за разлика от момчетата не се допускат в олтара, понеже дори в невинната на пръв поглед детска възраст вече се смятат нечисти. Любовта между мъжете не е нещо срамно, то е прекрасно, ако доставя радост на двамата партньори. Във всеки случай така смятал Черкасов, който престанал да се самообвинява в греховност и най-накрая си позволил да обича тези, които иска, а не тези, които общоприетият морал препоръчва.

Преди връзката си с Михаил самият Дорошевич не бил привърженик на хомосексуалните отношения, но на него, както на мнозина осемнадесет-деветнадесетгодишни, му се искало „да опита от всичко“. И от наркотиците, и от авантюрите, и от любовните контакти с мъже. Юношеското любопитство не му давало мира. А Черкасов все

пак не бил чужд човек, не бил мъжага от улицата, а човек, когото Славик познавал добре и към когото се отнасял чудесно. Защо пък да не опита? Опитът за контакт не предизвикал отвращение вероятно защото Михаил много се постарал у младия му роднина да не възникне усещането, че се занимават с нещо порочно и мръсно. Напротив, Черкасов направил всичко възможно, за да внуши на Славик общата естетическа идея, така да се каже — основите на миогледа. След две-три срещи Дорошевич свикнал и дори усещал своеобразната прелест на нежните отношения с мъж. А след като ги хванали и той бил принуден да се пресели при Михаил, вече нямал избор. Я се опитай да завъртиш роман с момиче — веднага ще изхвъркнеш от квартирата. А къде да живее?

По думите на Дорошевич Черкасов бил добър и дори сантиментален, към подаръците и старите предмети, с които го свързвали някакви скъпи спомени, се отнасял нежно. И много обичал чистотата и реда, постоянно миел пода, бършел мебелите и лъскал плочките. Не понасял разхвърляни вещи. Между другото това било едно от затрудненията в съвместния им живот. Славик потвърди това, което бе казал и Черкасов, и съседът: Михаил не обичал външни хора в апартамента си, никого не канел на гости и при възможност не пускал по-навътре от антрето. Не, той от никого не се страхувал и никого не подозирал в кражба, просто такъв му бил характерът.

— Ако ти кажа, че в отсъствието на Черкасов някой е влязъл в дома му, за кого ще си помислиш най-напред? — попита Селуянов.

— Най-напред? За никого — моментално реагира Дорошевич и беше ясно, че това е наистина първата и единствена реакция.

— А на второ място? Ако не бързаш, а си помислиш малко?

Славик възприе думите като ръководство за действие и се замисли. Селуянов чакаше търпеливо, като се стараеше да не наруши сложния процес на размърдване на мозъка, защото Дорошевич явно нямаше голям навик в тази нелека работа. Славик мисли дълго, мръщи чело, хапа устни, пъшка, клати глава в такт с някакви свои мисли и накрая произнесе:

— Не, не си представям, че някой може да го направи. Мишка никога на никого не е давал ключовете от жилището си. В този смисъл беше като звяр, имам предвид инстинкта му да пази собствената си територия, гнездото си. Той дори не понасяше, ако някой хване с ръка

нещо, което му принадлежи. Реагираше много болезнено. А пък ако му откраднат ключовете или забележи, че някой ги е вземал, тутакси ще смени патрона. Миша е много предпазлив. И после, той ще припадне само при мисълта, че чужд човек може да дойде в негово отсъствие в жилището, да върви с кални обувки по стерилния му под и да пипа нещата му. Истина ви казвам, аз го познавам.

Настя изслуша внимателно подробния разказ на Коля Селуянов за срещата с Дорошевич. Мек, добър и сантиментален? Историята познава множество случаи, когато добри и сантиментални се оказват садиста и палачи. Впрочем това обстоятелство е използвано неведнъж от световното кино, когато са показвани нацистите. Гледат със сълзи на умиление снимките на любимите си жени, деца и кучето, а след пет минути пращат в газовите камери тълпата с чужди дечица. Така че получените сведения за характера на Черкасов не работят като доказателство за невинността му. По-скоро обратното. Но все пак... Все пак...

Ако Черкасов е виновен, трябва непременно да намерят мястото, където е откарвал отвлечените момчета. Не е лесно да се направи, но поне задачата е ясна. А пък ако не е виновен, значи някой се опитва да го изложи на ударите. При това на големи удари, да му докара най-тежката присъда. Този някой е занесъл в дома му бележника на Валера Лискин. Интересно, какво още е направил този неизвестен доброжелател? Сигурно има още нещо. Не може да няма.

— Коля, разбрах какво трябва да правим — каза неочаквано Настя.

* * *

Задържаха Черкасов по подозрение в убийствата само защото бе извършил кражба. Ако не беше кражбата на видеокасетите, нямаше да го намерят. Но нали кражбата бе случайност и ако неизвестният доброжелател на Черкасов съществува, не може да се е надявал, че Михаил ще открадне нещо и ще го хванат. Този доброжелател трябва да е взел мерки, за да падне върху Черкасов подозрението за убийството на момчетата. И подхвърлянето бележника на Валерий Лискин бе съвсем недостатъчно. Дори бележникът да стане брънка от

веригата — то тя би била последната, най-убедителната. За първа не бе подходящ.

— Виктор Алексеевич — заяви Настя на полковник Гордеев, — струва ми се, дойде време да се възползваме от обстоятелството, че ръководството контролира делото на Черкасов. Трябват хора.

— И много ли? — осведоми се скептично началникът. — Една рота ще ти стигне ли?

— Напълно — съгласи се великодушно тя. — Ако е сложно с рота, ще минем с трима сътрудници. Трябва незабавно да се проверят криминалните досиета на осемте момчета. Интересуват ме всички без Бутенко, при него бездруго всичко е ясно.

— И какво искаш да намериш в досиетата? Името на убиеца?

— Следата. Засега само следата.

Настя изложи накратко пред Гордеев съображенията си. Виктор Алексеевич само въздъхна и кимна:

— Надявам се, че знаеш какво правиш. Включвай Доценко и Игор Лесников.

Те се разделиха. Игор Лесников и Коля Селуянов имаха собствени коли, а Миша Доценко, макар и без транспорт, не се страхуваше от дългите обиколки от единия до другия край на града. За Настя тия пътувания бяха мъчителни и тя се присъедини към Юра Коротков, чиято старичка кола все още вършеше работа.

Задачата, която си поставиха — да надникнат в криминалните досиета, — не бе от лесните. Нито един оперативник няма да ти покаже материалите си за черните ти очи и за едно голо „благодаря“. За целта трябва или заповед от началството, или лични и много приятелски връзки. Вярно, всички досиета трябва да са в архивите, понеже издирваните юноши бяха намерени вече мъртви. Но все едно, никой няма да те пусне в архива без разрешение от ръководството. Настя и Коротков нямаха късмет. И на двете места, където ходиха, началниците отсъстваха, наложи се да чакат дълго, после също така дълго да обясняват и да агитират, давайки честна дума, че не възнамеряват да проверяват качеството на работата и да критикуват сътрудниците за немарливостта и неопитността. Най-накрая стигнаха до възделените папки, но не намериха онова, което търсеха.

— Не увесвай нос, приятелко — рече ободряващо Коротков, като гледаше огорченото лице на Настя, — има още шест досиета. Току-виж

в някое сме извадили късмет. Ако правилно си обмислила всичко, естествено.

— Точно така — унило повтори тя. — Ако правилно съм обмислила. Ами ако не съм?

— Няма страшно. Малко ли грешки направим. Не е фатално.

— Жалко — възрази Настя. — Идеята е страшно красива. Жалко, ако пропадне.

— Права си — кимна Коротков и излезе на „Садовое кольцо“. — Идеята е красива. Но според мен не е лоша и идеята да хапнем нещо. Какво ще кажеш?

— Хайде да хапнем — съгласи се тя. — Прав си, Юрик, гладна съм.

Те купиха по път пакетче с нарязан кашкавал, две пакетчета супа от скариди, която трябва само да се залее в гореща вода и да се изчака три минути, и една франзела. Щом се върнаха на „Петровка“, двамата се разположиха в Настиния кабинет, свариха вода и импровизираният обед на ченгетата започна.

— Нещо не изглеждаш добре — забеляза Коротков, като гребваше скаридите от супата и ги нареждаше върху филията бял хляб. — Да не си болна?

— Не. Две нощи не мога да се наспя. Нали знаеш, че за мен недоспиването е по-лошо от смъртта.

— И какво правиш нощем?

— Де да беше нещо полезно! Вчера ходихме с моя любим брат и жена му на ресторант, празнувахме годишнината от сватбата. А днес — направо ме е срам да си призная. Борих се с комари. Беше влязло цяло ято в стаята, а след зимата са гладни и сърдити. Все искат да пийнат от моята кръв. И бръмчат като луди. И кое е най-обидно, Льошка спи най-спокойно, защото не го закачат. А нападнаха мен, горката. Не ме оставиха на мира.

— Е, голяма работа — усмихна се Коля. — Между другото Коля ми се оплака от теб.

— По какъв повод?

— Заради неприличното ти поведение.

— А, заради Соловьев ли?

— Аха. Какво се е случило?

— Ами нищо особено, Юра — каза с досада тя. — Както винаги, Колка преувеличава. Представи си, сторило му се е, че нарочно съм накарала Соловьев да се влюби в мен, а после съм изчезнала и съм оставила самотния инвалид сам със страданието си.

— А не е ли така?

— Разбира се, че не. Избий си го от ума. Слушай, не мога да разбера какво правиш със скаридките. Не ги ли обичаш?

— Обожавам ги. И имам грандиозен замисъл. Първо ще изям супата, а после ще си направя комбиниран сандвич с кашкавал и скариди.

— Вкусно ли ще стане? — попита с недоверие Настя, като премести погледа си от чашата със супата върху огромното парче хляб до Коротков, на което розовееха скаридки.

— На мен ми харесва. Ако много ме помолиш, ще ти дам да си отхапеш един път.

— Ще помисля — засмя се Настя. — Поне момчетата да бяха се появили по-скоро, нямам търпение вече.

Първ се върна Селуянов. За съжаление с празни ръце.

— Не ме гледай, както учител гледа двойкаджия — заяви той, като видя върху Настиното лице и разочарование, и недоверие, — добре проверих. Не се съмнявай. В досиетата няма нищо. Хей, не ви ли остана нещо за хапване?

Настя му даде първо два сандвича с кашкавал и чай. Николай изломоти нещо неразбираемо, но ако се съди по интонацията, благодарствено. Беше трудно да се разбере по-точно, понеже половината от доста голям къшей хляб се оказа моментално в устата му.

След половин час се обади Миша Доценко. И той не открил нищо. Настя съвсем увеси нос. Шансовете за успех намаляваха с всяка минута. Нима е сгрешила? Но все пак трябва да има брънки, съставлящи замисъла на човека, който е решил да се разправи по такъв начин с Михаил Черкасов. Не може да се задоволи само с бележника, това е глупаво и безсмислено. Можеха никога да не намерят бележника. Трябва да има още минимум две брънки и първата е насочване към Черкасов. Много приблизителна, но даваща възможност да го подозират. Без втора брънка по принцип всичко губи смисъл.

Но тя все пак не беше сгрешила. Палмата на първенството в това състезание се падна на Игор Лесников.

— Звънили са в районната милиция, където живее издирваният Валентин Голдин. Обадили са се на дежурния два дена след съобщението по телевизията за издирването. Неизвестен мъж съобщил, че е видял юноша, който прилича на издирвания, на улица „Муранов“ заедно с мъж на около четирийсет, с дълга коса, завързана отзад на опашка.

— Добри белези — кимна Настя. — Съвсем точно сочат Черкасов, стига да искаш да го търсиш. А после?

— Дежурният записал и предал на оперативника, водещ следствието. А той още на другия ден отива в Калуга по задържане и е тежко ранен. Не е успял да направи проверка. Бил е около месец и половина в болница, издирването е предадено на друг сътрудник, който на практика нищо не е направил по него. А на съобщението дори не са обърнали внимание. Това ли искаше да намериш?

— Да.

Настя затвори очи, след няколко секунди ги отвори и тържествуващо се усмихна:

— Да, Игор, това исках. Точно това ни трябва. Разбира се, няма нищо хубаво в убийствата и няма на какво да се радва човек. Обаче, по дяволите, колко е приятно да чувстваш, че не си по-глупав от убиеца!

Игор Лесников бе известен със сериозността си, макар да не бе лишен от чувство за хумор, тъкмо обратното. Просто се усмихваше рядко. Затова отговори само с няколко думи:

— Е, добре, щом съм ти угодил. Тръгвам, всичко хубаво.

Да, истинският убиец се е постарал да прикрепи Черкасов към изчезващите младежи. Но засега само към живите. Освен това е трябвало да направи „връзка“ и с труповете. И е могъл да го направи по най-простия начин. Засега криминалната мисъл не е измислила нищо по-просто и по-ефективно.

* * *

Този път Коротков отиде при Черкасов заедно с Настя. Завариха най-непринудена сцена. Михаил Ефимович, с престилка върху

гащетата и тениската (заради горещината), старателно лъскаше мивката в кухнята, а двамата пазачи гледаха прехласнати по видеото американски филм с Чък Норис. Като видя Настя, Черкасов се смути и се втурна да обува панталоните си. След минута се върна обут и сресан и едва сега погледна гостенката по-внимателно.

— Никога ли не сме се срещали по-рано? — попита той, като я разглеждаше с любопитство.

— Срещали сме се. — Настя се усмихна. — Малко преди задържането ви. Точно пред вашия блок.

— Ах, да! — спомни си Михаил. — Разбира се. Една ядосана госпожица, която се отказа от помощта ми. Значи и вие работите в милицията? Браво бе.

Тя реши да не му разказва за първата им среща преди близо двайсет години. Най-вероятно Михаил не я е забелязал, Настя нямаше ярко и бързо запомнящо се лице.

— Михаил Ефимович, сега ще се наложи да отидем заедно в дома ви.

— Освобождават ли ме? — зарадва се той. — Изяснихте ли най-сетне нещата? Слава богу.

— Не, за съжаление, не сме изяснили нищо съществено. Но все пак трябва да отидем в жилището ви.

— С каква цел? Какво ще правим там?

— Ще огледате внимателно дали не е изчезнало нещо у вас.

— Да изчезне? — изуми с Михаил. — Искате да кажете, че докато съм бил тук, моят апартамент е обран? Така си и знаех, така си и знаех, че вашата идея няма да донесе нищо добро!

Той пребледня и като че ли се канеше да се разплаче.

— Успокойте се, Михаил Ефимович, всичко е наред с апартамента ви. Но имаме основания да мислим, че преди няколко месеца във ваше отсъствие някой ви е посетил. И е напълно възможно да е взел нещо със себе си.

— Нищо не разбирам — измърмори смутено Черкасов. — Но щом трябва, разбира се, няма да спорим.

— Засега и ние не разбираме много неща — успокои го Коротков.

Това не беше голямо утешение. През целия път Черкасов се въртеше на седалката и пукаше с пръсти. Дорошевич май не

преувеличаваше, мисълта за чужд човек в собственото жилище предизвикваше у Михаил ужас, граничещ с гнусливо отвращение. Настя си представи какво ще стане с Черкасов, когато си види апартамента, и потръпна. След задържането апартаментът бе два пъти обискиран и претърсван и е повече от съмнително да се очаква, че чистотата и редът там не са пострадали.

Опасенията ѝ като цяло се потвърдиха, макар Черкасов да се владееше много по-добре, отколкото тя очакваше. Той се стараеше да не гледа калните стъпки в антрето, веднага се събу и влезе в стаята.

— Какво именно трябва да търся? — попита делово той.

— Нещо малко, което веднага да сочи, че ви принадлежи. Предмет, който използвате рядко и може да не забележите изчезването му — обясни Настя. — Най-напред ви моля да обърнете внимание на предмети, които са ви подарени с гравирани надписи или двойки предмети, например копчета за риза. Или сувенири от две части. Нещо от този сорт.

— Ако бяхте ми обяснили човешки за какво е нужно всичко това — обади се сърдито Черкасов, — щеше да ми е по-лесно да търся. А така не мога отведнъж да включа какво ви трябва.

Настя въздъхна. Тя бе много изморена и искаше да поседне, но се опасяваше да не предизвика раздразнението на домакина. Диванът и фотьойлите в стаята бяха тапицирани с бежов велур, а джинсите и черното ѝ яке са толкова далеч от стерилността... Не бива да дразни Черкасов. Емоционално разстроеният човек никога нищо няма да намери, дори да е под носа му. Ще огледа набързо нещата си и ще каже, че нищо не липсва, само и само тази госпожица с мръсните дънки по-скоро да стане от велурения му шедьовър.

— Вижте какво, Михаил Ефимович, подозирам, че някой е взел лична ваша вещ и я е подхвърлил до трупа. Не знам чий е трупът, затова поне да знам какъв е предметът. Разбира се, не става дума за палто или енциклопедия. Мисля, че е нещо съвсем мъничко, но красноречиво говори, че е именно ваше.

Краката на Черкасов сякаш се подкосиха. Той се олюля и седна във фотьойла до него.

— Искате да кажете... Но аз не съм убивал никого. Не съм си изгубвал нищо край никакъв труп. Нали ви обяснявах... Нали ви

казах... Господи, нима не ми вярвате само защото не съм като всички вас?

Гласът му трепереше и в него имаше толкова отчаяние, че Настя и Коротков се почувстваха неловко.

— Не ме разбрахте, Михаил Ефимович. Не казвам, че сте убивали и сте си изгубили нещо на местопрестъплението. Казвам, че някой иска да стовари вината върху вас. И за целта ви е откраднал нещо и го е оставил до трупа.

— Не ви вярвам — каза тихо Черкасов. — Защо му е на някого да стоварва вината за убийствата на мен? Аз нямам врагове. На никого не желая лошото. Измислили сте всичко това, нарочно ме лъжете, защото ме смятате убиец.

И в този момент Настя окончателно му повярва. Повярва, защото той не се хвана на подхвърлената идея за нечия зла умисъл.

— Добре, макар че не ми вярвате — спокойно отвърна тя. — Затова пък аз ви вярвам. Вярвам ви, разбирате ли? Вярвам, че никого не сте убили. Затова ви моля да потърсите това, за което говорим.

Черкасов стана мълчаливо от фотьойла и започна да търси. Така и не им предложи да поседнат. Настя продължаваше да стои, усещайки как я болят краката и започва да я боли гърбът. Коротков се измъчва дълго, клекна и се опря в стената. Настя завиждаше на Юра, който седеше със затворени очи и комай дремеше.

Времето вървеше, в стаята цареше тишина. Най-сетне Черкасов се обърна към Настя. В ръката си държеше малка правоъгълна кутийка. Лицето му беше изумено и в същото време разтревожено.

— Ето — започна той. — Но не разбирам как е станало.

— Какво е това? — сепна се Коротков и се изправи.

— Игла за вратовръзка. Имаше украшение, малка подкова с верижка. А сега я няма.

Черкасов подаде кутийката на Юра. Позлатената игла и сиротно люлеещата се част от скъсаната верижка.

— Често ли я слагате? — попита Коротков.

— Изобщо не я нося. Тя ми е подарък, много стар, пазя го просто за спомен. Но как разбрахте?

— Сетихме се — измърмори Коротков. — Под килима ви намерихме кал. Като познаваме любовта ви към чистотата, не можеше да допуснем, че сте влезли в стаята с обувки. Помните ли, разпитвах

ви подробно как правите генерално почистване вкъщи и кога махате килима?

— Да, много се учудих тогава, не разбирах защо се интересувате.

— А вие ми казахте, че сте вдигали килима в началото на декември заедно с Бутенко и сте го изнасяли навън да го почиствате на снега. Точно тогава сте измили хубаво пода. Значи гостът ви е идвал след това. Може дори да се определи малко по-точно. Щом е нямал ключове от жилището ви, значи му е отварял Бутенко. Тоест идвал е в периода между деня на почистването и деня на смъртта на приятеля ви. Подхвърлил е бележника на Лискин, откъснал е верижката от иглата.

— Но Олег... Той не ми е казвал нищо. Защо е скрил от мен, че някой е идвал? Нищо не разбирам. И после, как е могъл да позволи на чужд човек да крие бележника и да се рови в нещата ми? Не. Това е невероятно.

— Да, Михаил Ефимович, невероятно е. И аз така мисля — каза Настя, докато въртеше в ръце иглата със скъсаната верижка. — Най-вероятно не е станало така. Този човек е идвал у вас два пъти. Първия се е запознал с Олег и по някаква причина Олег не ви е разказал за това. Мога да предположа, че двамата са намерили общ език и гостът е съумял да убеди приятеля ви да мълчи за посещението му. А втория път вече е нямало от какво да се страхува. И Олег не е можел да му попречи да скрие бележника и да скъса верижката.

— Защо да не е можел? — едва чуто попита Черкасов, като разбираше за какво става дума, но не желаше да вярва.

— Защото е убил Олег. А понеже Бутенко е починал от свръхдоза наркотик, може да се каже, че и познанството им е станало на тази основа. При първото си идване гостът е разбрал какви препарати използва Бутенко, а втория го е провокирал да приеме прекалено голяма доза. Би трябвало да знаете, че това не е трудно, нали концентрацията на препарата не се определя визуално. Казваш, че дозата е три милиграма, а всъщност е десет пъти по-голяма. Човек, който системно употребява наркотици и на това отгоре експериментира с комбинациите, престава да е предпазлив...

Настя се запъна и спря. Михаил Черкасов седеше във фотьойла, затулил лицето си с ръце. Раменете му се тресяха. Той плачеше.

Оксана бе свикнала да ходи в офиса на издателство „Шерхан“ по всяко време, когато там е Есипов. И дори когато го няма. Мъничката стаичка зад красивия представителен кабинет на генералния директор бе за момичето и място за срещи с годеника, и скривалище, където можеше да си почине през суетливия, изпълнен с пътувания и тичане ден, и щаб, откъдето внимателно слушаше всички разговори, водещи се в кабинета на Есипов.

Днес тя пристигна в офиса преди два часа, което според разбиранията ѝ бе просто ранна утрин, понеже обикновено отваряше очи не по-рано от дванайсет. Кирил ѝ кимна приветливо, млясна я в движение по бузата и лекичко я побутна към стаичката за почивка с думите:

— Върви, сега Вика ще донесе кафето.

Оксана тръгна послушно към вратата и седна в мекия нисък фотьойл, в който веднага ти се приспива — в него се чувстваше толкова удобно и разлагащо. Секретарката Вика донесе кафе и кутия нискокалорични сухари, които се купуваха специално за спазващата диета манекенка и които не ядеше никой, освен нея, толкова бяха противни и безвкусни. Пък и самата Оксана, дето е голям любител на вкусното ядене, опитваше от сухарите само при силен глад или когато нервничеше.

Беше изпила вече половината кафе, когато чу как се отвори вратата в кабинета на Есипов и непознат мъжки глас произнесе уверено:

— Добър ден, господин Есипов.

Много странно! Този глас със сигурност бе непознат за Оксана, а за двете години тя опозна като петте си пръста всички служители от „Шерхан“ включително и момчетата от склада и експедицията. Можеше да познае всеки по гласа. Но щом е дошъл външен човек, то мутрестият пазач с милиционерски пагони, изправен пред входа на офиса, трябваше да съобщи на Кирил за посетителя по вътрешния и да попита дали директорът ще го приеме. Оксана пристигна преди петнайсет минути и не беше чула никакъв разговор с охраната по вътрешната линия.

— Здравейте — чу в отговор смаяния глас на Есипов.

Той не се възмути, не започна да разпитва за името на посетителя и по какъв повод се явява, от което Оксана направи извод, че Кирил познава човека, макар и да не го очакваше точно сега в кабинета си. Но странно все пак, че охраната не доложи...

— Я хайде, господин Есипов, да обсъдим нашите общи работи — каза весело посетителят. — Дължите ми нещо.

— Нима? — обади се небрежно Кирил. — Не си спомням такова нещо.

— Тъй ли? Ами Газелата? Трябваше да ѝ платите. Хайде плащайте.

— Първо, вие не сте Газелата и няма нищо да ви плащам. И второ, Газелата не изпълни задачата, с други думи, не си изкара парите и не ги заслужи. Така че за какво имаме да си говорим с вас?

— Аууу, какъв зъл — замислено проточи глас посетителят. — Зъл, че чак лош. Вие, господин Есипов, не разбирате езика на деловите преговори. Добре тогава, ще преминем на по-разбираем и ясен вариант. Значи така, Кирюша. Ти намери Газелата чрез мен. Помоли ме и аз ти я доведох. И ѝ обещах, че работата, която ще ѝ предложиш, ще е прилична и безопасна, а насреща ще получи хубави и сигурни пари. Докато изпълняваше поръчението ти, Газелата загина. Излиза, че ти я измами и работата не е била толкова безопасна, както обеща. А момичето между другото е най-голямото дете в семейството, трябва да издържа братята и сестрите си, да не говорим за родителите алкохолици, които моментално пропиват всичко, което тя купи на по-малките. Кирюша, те изгубиха главата на семейството, и то по твоя вина, излиза, че им дължиш пенсия. Докато децата станат пълнолетни. Ясно ли се изразявам?

— Не. — Гласът на Кирил все още бе доста спокоен.

— Така. И какво не разбра, скъпоценни приятелю?

— Нищо не разбрах. Не разбрах защо трябва да плащам за работа, която не беше свършена, и не разбрах защо трябва да издържа семейството на многодетни алкохолици, след като криминалната престъпничка Газелата бе застреляна от някой друг криминален престъпник по ваши си мръсни крадливи работи.

— Съгласен — отвърна посетителят. — Твоята позиция е ясна и убедителна. Но в нея има една голяма дупка, така да се каже. Защо

мислиш, че Газелата е застреляна заради наши разправии? Може да са били ваши, а?

— Ние не може да имаме никакви разправии. Какво, не разбирате ли?

— Не. — Гостът се засмя. — Сега си съвсем неубедителен. Значи така, скъпоценни приятелю. Имаме само два варианта. Първият: ти плащаш на семейството на Газелата толкова, колкото аз кажа, и въпросът е приключен. Вторият вариант: даваш ми парите, но не завинаги, а като гаранция, и после ми доказваш, че Газелата е убита от наши хора заради наши взаимоотношения. Докажеш ли — връщам парите до копейка. Не докажеш ли — ще смятаме, че е загинала заради твоите работи, и парите ще отидат за подпомагане на семейството ѝ.

— Интересна логика имаш. — Есипов неочаквано мина също на „ти“. — Значи ако са я убили вашите юнаци, няма нужда да се подпомага семейството? А пък ако са мои — тогава изведнъж родителите алкохолици и дечицата им стават нещастни и безпомощни? Няма да стане.

— Ще стане. И още как. Ако Газелата е загинала от ръката на някой наш, от него ще вземем помощта за семейството. Първо ще, му одерем кожата до месото, а сетне ще решим какво да го правим. Или ще го предадем на ченгетата, или сами ще се оправим. Но тогава помощта за семейството на Газелата ще е наша грижа, вътрешна. На нашите ние ще им дириим сметката. А за твоите ще се наложи да платиш ти. Е, сега изясни ли ти се? Или още да обяснявам?

— Още. Хайде да стигнем до логическия завършек на нашите отношения. Не обичам, когато ме заплашват, затова предпочитам да попитам пръв: какво искате да ми предложите, ако не изпълня условията ви и не дам пари?

— Правилна постановка на въпроса — усмихна се одобрително посетителят. — Няма да те нападаме. Имаш на вратата един милю, застанал като куче. Може да е пенсионер, обаче в милицията има сума приятели. Пък и ти сигурно имаш хора или в окръжното, или на „Петровка“, така че няма да те изоставят. Както казах вече, сигурно няма да нападаме кантората ти. А твоята мацка е готина, годеницата ти искам да кажа, Оксаночка. Ако нямаш жал към семейството на Газелата, ако не искаш да разбереш какво е да изгубиш близък, много бързо ще ти обясним. Много ясно става. И нагледно. Е, как е?

— Сега е ясно. — Гласът на Есипов бе, както и преди, равен и спокоен и Оксана не можеше да не се възхити, макар че изстина от ужас при последните думи. — Във всеки случай не мога да не дам пари. Въпросът е само дали ще ми се върнат или не. За да ми се върнат, трябва бързо да намеря убиеца на Газелата и да докажа, че той не може да има ни най-малко отношение към мен. Прав ли съм?

— Всичко е точно. Приятно е да си има човек работа с теб, Кирюша, ти си спокоен, не изпадаш в истерики. Хайде по-добре да станем приятели. Искаш ли?

— Ще си помисля. Ето ти лист, напиши сумата, която трябва да ти дам.

Настана малка пауза, после се чу приглушена въздишка.

— Ама че апетити имаш. Добре, смятай, че сме се разбрали. Звънни ми след два дена... Да, в четвъртък. Сега ще ти кажа в колко часа... — Пауза, шум от прелистване на страници. — Есипов прелистваше органайзера си — в четвъртък между един и три. Ще звъннеш тук, ще се уговорим за предаването на парите.

— Завинаги ли ги даваш? — поинтересува се гостът. — Или срещу личността на убиеца?

— Разбира се, че срещу личността. Знам със сигурност, че убиецът няма нищо общо с мен и моето издателство. А щом е така, значи е от вашите. Уверен съм, че мога да го докажа. И тогава с огромно удоволствие ще погледна наглите ти очи.

— Това е излишно. Ти нае Газелата, ти й даде задачата, значи ти имаш някакви грехове, а не аз. Така че да не се караме. До скоро, Кирюша.

Стъпки, шум от затваряща се врата. Оксана се бе притиснала към креслото и с треперещи пръсти стискаше изстиналото кафе. Стана й страшно.

Вратата към кабинета се отвори и като видя лицето на Кирил, тя трепна. Беше съвсем бяло, устните му трепереха. Оксана разбра, че спокойният глас, който чуваше зад вратата, е бил само параван: Есипов умееше прекрасно да се владее и да не се паникьосва в сложни ситуации. А сега пред нея не се преструваше.

— Чу ли всичко? — попита той.

— Да — прошепна тя, без да сваля очи от него.

— Мръсници. Такава сума поискаха — ще стана просяк. Няма значение, за два дена ще измисля как да ги хвана на местопрестъплението. Нищо няма да получат от мен, нито рубли.

— Но той каза, че ако не дадеш парите, те ще ме...

— Глупости. Няма да го направят. Не възнамерявам да им плащам.

— Но, Кира... Не можеш... — измърмори Оксана. — Моля ти се, плати им. Страх ме е.

— Не се меси. — Гласът му отново придоби твърдост. — Това не бива да те тревожи. Няма да те пипнат. Та те разбират, че ако нещо стане с теб, аз ще знам, че е тяхна работа, и непременно ще съобщя в милицията. Той просто сплашваше.

— По-добре се постарай да намериш убиеца и да си получиш честно парите. Нали съвсем точно знаеш, че не си изпращал никого да убива.

— Какво разбираш ти! — злобно се развика Есипов. — Налей ми една чаша. Ще дам парите, а къде е гаранцията, че ще си ги получа обратно? Как ще си ги измъкна после? Какво мислиш, че на тия бандити може да им се вярва? Или искаш да се обадя в милицията и да си връщам парите заедно с ОМОН? Не ме разсмивай.

— Но той каза, че ще ме убие, ако не платиш. Кирил, моля ти се...

— Казах — не. И ще стане така, както казах. Няма за какво да се притесняваш.

„Мръсник! — повтаряше наум разярената Оксана, докато смесваше във висока чаша джин с тоник за Есипов. — Самоуверен тип. Ще ме даде, без да му мигне окото, само и само да не плати. Трябва незабавно да говоря с Вадим. Само той може да помогне. Само той знае как да намерим убиеца за двата дни, докато онзи не е позвънил. Защото когато той се обади, а Кирил започне да върти и суче, ония веднага ще разберат, че не иска да плати и се опитва да се измъкне. И веднага ще се заемат с мен. Да, цялата ми надежда е във Вадим.“

ГЛАВА 16

Вадим се отнесе съчувствено към страховете ѝ, но не можа да каже нищо обнадеждаващо за спешното издирване убийците на Марина Собликова с прякор Газелата и Андрей Коренев.

— Ксюша, едва ли ще мога да помогна по този въпрос — призна си честно той. — Нямам такива възможности. Разбира се, мога да ти дам съвет, но не съм сигурен, че ще се окаже полезен. Опитай се да си спомниш всичко, което знаеш за тази история, и го разкажи в милицията. Може информацията ти да е важна и да помогне за бързото намиране на престъпника. Но има смисъл само ако си сигурна, че убиецът не е свързан с издателството. Защото, ако го е изпратил някой от „Шерхан“, значи край на издателството. И всичките ни планове ще рухнат. Имаме нужда „Шерхан“ да процъфтява и забогатява, нали така? И нямаме никакъв интерес да обвиняваме неговите ръководители за извършеното престъпление.

— Господи, какво да правя? — Оксана почти плачеше. — Защо трябва така да се мъча! Не стига, че го търпя две години, не стига, че се правя на не знам каква в леглото, за да не го изпусна, а сега излиза, че той е готов да ме пожертва, защото не иска да плати парите. За него парите са по-скъпи от мен! Още никой не ме е унижавал така.

— Е, хайде, рожбо, недей така — успокояваше я Вадим. — Никой не те е унизил. Есипов е сигурен, че нищо не те заплашва, затова се държи така. Ако смяташе, че си в опасност, уверявам те, щеше да говори и да постъпи по съвсем друг начин.

— Пука ми за неговите мисли! — развика се Оксана. — И той е един мислител, Спиноза, Диоген. За мен е важно аз какво мисля. А аз мисля, че този престъпник ще се обади след два дена на Кирил, ще усети, че мирише на измама, и ще се залови с мен. А аз дори нямам охрана. Колко му е да се справи с мен, едно хлапе може да го направи.

— А за тоя мафиот — напомни Вадим. — Защо все пак вашата охрана го е пустила?

— Защото той дойде с Вовчик, бодигарда на Есипов.

— Охо, каква била работата — замислено поклати глава Вадим.
— Много любопитно.

— Какво му е любопитното? — изплака сърдито Оксана. — Есипов мисли само как да спечели повече пари, а да даде по-малко. Ти мислиш как да пипнеш издателството за себе си. А за мен мисли ли някой изобщо? Някой помисли ли, че ме е страх, че ми е зле, че ми е противно и трудно? За вас аз съм вещ, неодушевен предмет, инструмент, с помощта на който всеки постига своето. Какви мръсници сте всички...

Тя не издържа и заплака. В тези сълзи изведнъж се изля всичко, което се бе насъбирало толкова дълго, беше грижливо прикривано дълбоко в съзнанието ѝ, без да намери как да излезе. Ненавистта и отвращението от Кирил, унижението от преструвките в сексуалните екзерсиси, страхът пред заплахата на невидимия, но толкова добре чут бандит. И още нещо. Тя не можеше повече да се заблуждава. Намери единствения мъж, до когото искаше да прекара живота си. Мъжът, заради когото с удоволствие би стояла вкъщи, би готвила супи борш и правила баници, би пекла месо, прахосмучила килимите, мила прозорците. Би раждала и отглеждала деца. Мъжът, когото желаше отчаяно, трескаво, до спиране на дъха. Най-умния, най-решителния и същевременно спокоен и разсъдителен. И този мъж седеше сега пред нея на дивана и загрижено разсъждаваше за връзките на личния телохранител на генералния директор на издателство „Шерхан“ с престъпния свят. Повече от година грижливо криеше чувствата си към него, успя да се убеди, че просто ѝ се струва, че Вадим е партньор в бизнеса и не трябва да мисли за него като за партньор в секса, а още по-малко в живота. Нейният Мъж още не е дошъл, те ще се срещнат и ще бъдат заедно, а Вадим трябва да го изхвърли от главата си. Тя подсъзнателно се държеше така, сякаш вижда у него само приятел и партньор, разхождаше се пред него по прозрачно бельо, приемаше го, както си е легнала в леглото, с една дума, демонстрираше по всякакъв начин, че ни най-малко не се стеснява, защото не вижда в него мъжа. А той, като гледаше стройното дългобедро голо тяло, нито веднъж не трепна, нито веднъж не показва, че това разкошно тяло поне мъничко го интересува. Разпитваше я с делови вид как правят любов с Есипов и ѝ даваше съвети как да го прави правилно, за да не си намира други жени. Разсъбличаше я по бикини и я къпеше под душа и ръцете му не

ставаха потни и горещи. И Оксана повярва твърдо, че Вадим просто не я харесва като жена. Не е по вкуса му. Нужна му е само за осъществяване на замислената операция с „Шерхан“.

Оксана се примири почти веднага, пък и не се опита да съблазни Вадим, да го вкара в леглото си. Потисна в себе си всички мисли за него в деня, когато случайно се оказа пред него полугола и не забеляза в очите му ни най-малка искрица интерес. А сега всичко онова, което така грижливо бе крила и потискала, изскочи наяве. Тя се страхуваше, че след два дена ще я убият. И това моментално я направи свободна от всичко, в това число и от собственоръчно поставените забрани да мисли за Вадим.

— Извинявай, Ксюша — говореше Вадим и предпазливо я милваше по косата, — не мислех, че така ще го възприемеш. Нали това, което се опитваме да направим с теб, не е само за мен. И за теб е. Ако двамата имаме успех, ще бъдеш щастлива през целия си останал живот.

— Няма да съм щастлива — промърмори тя през сълзи.

— Защо?

— Няма да съм щастлива без теб — почти извика тя и зариде още по-горчиво.

Ръцете на Вадим, които я бяха прегърнали през раменете, трепнаха, той се отмести и се опита да погледне в обляното ѝ със сълзи и зачервено лице.

— Ксюшенка, какво говориш? Защо говориш така?

— Защото това е истината. Аз те обичам. И не ми трябва никой, освен теб. С никого няма да съм щастлива. Само с теб.

Вадим свали ръцете си от раменете ѝ, стана и отиде до бара. Наля два пръста водка във водна чаша, сипа тоник и подаде питието на Оксана:

— Вземи, изпий го. Но на един дъх.

Момичето покорно изпи силния коктейл и остави чашата близо до дивана. Знаеше, че от сълзите лицето ѝ е подпухнало и погрозняло, но ѝ беше все едно, защото след два дена ще я убият и никой не може или не иска да ѝ помогне. Вадим премести фотьойла по-близо до дивана, седна колкото се може по-близо до Оксана и внимателно хвана ръцете ѝ.

— Момиченце, благодаря ти за чувствата. Сигурно мога да се гордея, че ме обича такава чудесно момиче. Аз не съм милионер, аз съм обикновен държавен чиновник и заплатата ми не е голяма. Не съм млад киноартист, не съм сексимвол, нито световноизвестен дизайнер. Аз съм никой. И щом младата красавица казва, че не може да е щастлива с никой друг, освен с мен, това означава много. Може би това е най-голямата похвала в живота ми. Благодаря ти, Ксюша.

Тя разбра всичко. Нали съвсем не беше глупаво момиче. Отмести се малко, освободи си ръцете, извади от джоба на халата кърпичка, избърса очите си и се усмихна измъчено с жалка трепереща усмивка.

— Но имаш жена, която обичаш, и всичко, което си замислил, го правиш заради нея. И освен нея не ти трябва никой друг. Правилно ли разбрах? — попита Оксана с дрезгав от риданията глас. — А аз ти изглеждам смешна и досадна. Не се бой, няма да се натрапвам. Никога нямаше да ти кажа, просто ужасно се изплаших от оня престъпник и помислих, че щом ми е съдено да умра след няколко дни, тогава... Впрочем не е важно. Нищо не искам от теб. Искам да спра.

— Какво искаш? — не разбра Вадим.

— Да спра. Да прекратя играта. Не искам да живея повече с Есипов. Дори не искам да го виждам. Не искам да лягам с човек, за когото парите са по-важни от мен. И не искам да съм богата, за да си избирам съпруг по любов, а не според портфейла, както ми обеща. Затова искам да съм с теб, а щом е невъзможно, никакво богатство и никаква свобода за избор на съпруг не ми трябва. Щом не мога да избира теб, тогава е безсмислено.

— Но, Ксюша, сега още е рано да спреш. Ние с теб не сме готови. Нали ти обяснявах... В края на краищата, ако наистина ме обичаш, трябва да помислиш и за моите интереси. И да не се отказваш от помощта дори ако самата ти си изгубила интерес към работата.

Оксана стана, загърна по-плътнo дългия копринен халат с големи цепки, от които на всяка крачка се показваха красивите ѝ дълги крака, и отиде в банята. След като се изми грижливо със студена вода, понечи да сложи на лицето си подхранващ крем, но помисли, че мазният блясък на кожата няма да я украси. „Нека пък — помисли тя с внезапно отчаяние. — Не съм му нужна. Не ме желае. Какво значение има как изглеждам? Колкото по-зле, толкова по-добре.“

Избра от наредените на етажерката най-гъстия крем, вдигна косата си на тила и я защита с фиба, като я върза здраво с найлонова лента, за да не попадне по нея от крема, и нанесе на лицето си от мазната бяла каша. От контраста очите ѝ веднага станаха почти черни, святкащи и огромни. Тя предизвикателно вирна брадичка и изпъна рамене, после се върна в стаята, но не намери Вадим. Той беше в кухнята и както винаги проявяваше пълна самостоятелност — пържеше омлет с домати.

— Да направя ли една порция за теб? — попита той, без да се обръща, когато чу стъпките на Оксана зад гърба си.

— Да, бъди така добър — отвърна тя равно, сякаш одеде не беше ревала.

Никак не ѝ се ядеше, но здравият апетит е свидетелство за спокойствието на духа, а отсъствието му говори за нервност. Тя се разкисна, това бе непростимо, но станалото — станало. Повече няма да се случва. Във всеки случай пред Вадим.

След като си наля още една водка с тоник, взе цигара и седна в кухнята, опряла глава о стената и затворила очи. Изведнъж всичко ѝ стана скучно и безинтересно. Ненужно. Безсмислено. Едва сега Оксана разбра, че острият интерес към Вадим, желанието да е до него, да се виждат, да разговарят, да обсъждат и решават някакви проблеми са осмисляли живота ѝ. Тя изпитваше с нищо несравнимо удоволствие, когато потискаше вътре в себе си враждебността си към Есипов, преодоляваше отвращението, когато си лягаше с него в леглото, защото знаеше: това е цената, която плаща за любовта си. И колкото е по-голяма цената, толкова по-силни бяха потисканите чувства, толкова по-хубаво, по-скъпоценно ставаше за нея онова, за което плащаше такава висока цена. Нали е ясно, че евтината дреболия не може да струва толкова много. Вадим придаваше вкус, цвят и наситеност на живота ѝ. Вадим я караше да мисли, да върви напред, да изобретява нещо, да се старее, да се усъвършенства, да се учи на нещо. Искаше да му се хареса. Искаше ѝ се той да я одобрява и хвали.

А сега нищо не може да я накара да продължи историята с Есипов и неговото издателство, историята, която за миг стана тревожна, скучна, ненужна и отвратителна. Да взема под внимание интересите на Вадим? С други думи, сама да се заеме да урежда и укрепва бъдещото му благополучие, неговото щастие с друга жена? Да

ги нямаме такива. Ще има да чака. Нека другата жена да му помага, нека онази, а не Оксана се лигави и прави на майчица, когато на Есипов му стане. Значи Вадим си пази хубавицата, не я пробутва на чужд мъж заради пари, а нея, Оксана, не щади, използва я наляво и надясно?

— Красива ли е? — попита тя, без да отваря очи.

— Кой?

— Жената, която толкова обичаш.

— Не, не много. За мен е най-хубавата, но ако сме обективни, външността ѝ е напълно стандартна.

— На колко е?

— На много.

— Какво значи „на много“? Трийсет? Трийсет и пет?

— Тя е по-голяма от мен. Какво означават тия въпроси?

— Нищо. Просто ми е интересно.

Тя е по-възрастна от Вадим. И с най-обикновена външност. Вярно, такава не можеш да пробуташ на Есипов. Значи той е експлоатирал и външността на Оксана, защото приятелката му не е толкова хубава. Тогава какво има тя, което липсва на Оксана? Защо тази бабичка му се струва по-хубава от младата красавица?

— Ама ти да нямаш едипов комплекс? — попита ехидно тя. — Привличат те бабите, както и Есипов? Пък аз се чудя как така бързо се ориентира в проблема му и дори даваше правилни съвети. Сега ми е ясно защо се дърпаше.

— Не, Ксюша, не си права — отвърна меко той. — Тя е по-голяма от мен с три години, на четирийсет и осем е. И не изпитвам никакви синовни чувства към нея. Тази жена е до мен от много години, заедно с нея минахме през много трудности, имаме деца, отглеждаме ги и сме големи приятели. Някога тя направи много за мен и аз се чувствам задължен да ѝ осигуря приемливо жизнено равнище поне през втората половина от живота ѝ. Децата ще пораснат и сами ще се оправят, ще си спечелят за коли и апартаменти. А тя вече нищо няма да може да направи за себе си. Това е моя грижа и мое задължение.

— Искаш да кажеш, че стоиш с нея от чувство за дълг?

В нея отново просветна надеждата. Той не обича старата си жена, просто изпълнява задълженията си. А щом е така, нищо не може да му попречи да бъде с Оксана. Нека не се жени за нея, тя не настоява,

но да идва, да пие тук кафе, да легне в леглото. Нека да обещае поне това и тя с радост ще се хвърли отново в опасната игра, за да спечели пари и спокойно да си стои вкъщи и да вари борш в очакване на редките визити на Вадим. А може би да отглежда децата му...

— Можеш да наричаш това както искаш, но аз го наричам любов — каза той, като й отне последните остатъци надежда.

Той сипа омлета с домати в две чинии, поръси отгоре ситно нарязан магданоз и ги сложи на масата. Оксана наблюдаваше през сълзи червено-жълто-зелената смес в чинията и в тази минута й се струваше, че целият й живот, изпълнен с багри и остри преживявания, се е превърнал в безформена каша, безжалостно стъпкана и грубо объркана.

* * *

— Тези юнаци от „Шерхан“ са големи майстори на далаверите. Никъде не се изнамери нито един незаконен тираж. И в данъчната полиция няма нищо срещу тях, нито една улика, макар да си точели зъбите за нещо голямо. Точили ги, точили, но нищо не открили.

Миша Доценко, който се занимаваше непосредствено с убийството в дома на преводача Соловьев, извърши огромна работа, но така и не напредна в разкритието на престъплението. Имаше няколко версии: искали са да убият Собликова, а Андрей Коренев просто се е оказал наблизко; искали са да убият Коренев, а Собликова е станала случайна жертва; искали са да убият самия Соловьев; изобщо никого не са искали да убият, имало е опит за кражба или в краен случай на грабеж. И сега по всяка от тези версии предстоеше да се съберат и проверят маса сведения.

На първо място решиха да разработят Марина Собликова — все пак има ярко криминално минало, а изглежда, и настояще, а също така връзки от затвора и е напълно възможно да са възникнали и конфликтни отношения. Миша преобърна камара материали, откри и разпита огромно количество хора, набеляза няколко потенциални заподозрени, които можеха да пламнат от лошото желание да си разчистят сметките с очарователната джебчийка-касоразбивачка, изгуби време да проверява алибито им. За това отидоха около десетина

дни без резултат. Вярно, версията за Собликова бе най-трудоемката, проверката на Коренев и Соловьев изглеждаше много по-лесна работа.

Така и излезе. Отиде още една седмица за очертаване образите на Андрей Коренев и Владимир Соловьев. И пак нищо. Нито явни врагове, нито криминални връзки, нито дългове, нито тежки конфликти. Версията за случайно влязъл крадец в дома изглеждаше твърде вероятна, но абсолютно безперспективна от гледна точка на възможността за разкриване. Оръжието, с което са разстреляни Андрей и Марина, се числи на Министерството на отбраната и е било загубено по време на бойните действия в Чечня. Явно е било намерено от някого, пуснато в незаконно обращение и продадено неизвестно кога, неизвестно от кого и неизвестно на кого. Пак задънена улица.

— Може би все пак „Шерхан“ е решило да си разчисти сметките със Соловьев? — предположи Доценко.

— С каква цел примерно? — учуди се Настя. — Не виждам причините.

— Страхували са се, че Соловьев ще намери документа, предприемат редица опити да го изземат, а когато не успяват, решават, че е най-лесно да убият преводача.

— Целта някак си не се връзва със средствата — поклати тя глава със съмнение. — Поводът е прекалено слабичък. И после, обърнахте ли внимание как ръководителят на „Шерхан“ Кирил Есипов упорито защитава Соловьев, уверяваше, че не може да е убил помощника и любовницата си от ревност. Той панически се страхува, че Соловьев може да има неприятности. Издателството много държи на него. Много. Толкова, че просто става подозрително. Освен това, Мишенка, току-що сам ми казахте, че от гледна точка на данъците при „Шерхан“ всичко е тип-топ. Разбира се, те не биха искали хартиятката да излезе наяве. Ако се съди по всичко, това е единственото реално, макар и косвено доказателство, че правят черни тиражи, за които не плащат данъци, нито пък хонорари на преводача. Няма съмнение, че това е повод за скандал. Но не и за убийство. И последното: готова съм да се съглася, че това е било опит да се убие Соловьев, ако ми обясните ясно защо съвпада по време с работата на Собликова по издирване на документа. „Шерхановци“ е трябвало да знаят, че Марина също го търси. Тогава защо изпращат убиеца същата нощ?

Още повече че убиецът се скрива, без да изпълни задачата си, не убива Соловьев, макар да е имал всички възможности. Това е пълна глупост.

— Глупост е — съгласи се Доценко. — Но пак нямаме избор. Ако е случаен крадец, никога няма да го намерим, няма защо да си губим времето. Остава да търсим само около издателството. Ако и там не открием нищо, ще се наложи да си признаем, че сме загубили.

— Добре — въздъхна Настя. — Ще започнем от две страни. Вие търсете около издателството, а аз ще се опитам да се заема със Соловьев. Все едно, имаме нужда от „Мечта“, прекалено тясно е свързана с делото на Черкасов.

* * *

През нощта заваля силен дъжд и след изнурителния пек човек най-после можеше да си отдъхне свободно. Настя се събуди от шума на дъжда и неочаквано за себе си откри, че се усмихва. Нощният дъжд винаги я довеждаше до тихо умиротворение и покой. Такова чувство изпитваше само при общуването с Даша, съпругата на брат й, който я наричаше подвижен транквилизатор.

Тя лежеше изпъната под одеялото и слушаше дъжда с отворени очи. Някъде от гънките на паметта й изплуваха стихове:

*Не ми се става, а сън ме не лови...
Нощта така минава и утрото напирва,
Защо ли казват всички: „Пролет“...
Навън дъждът не спира да вали.
Аз гледам тъжен как във локви се събира...*

Настя предпазливо се измъкна от одеялото, като се стараше да не тревожи сладко похъркващия си съпруг, намери с крака пантофите, наметна халата и отиде в кухнята. Сърцето й биеше лудо, сякаш току-що е бягала на сто метра. По лицето й блуждаеше усмивка, очите й сияеха. Ако в този момент Алексей се бе събудил и видял жена си, щеше много да се изненада, че за миг се е превърнала почти в

красавица, при това без никакви хитрини и козметика. Но той спеше дълбоко.

* * *

Тя дори не предупреди Соловьев, че ще отиде. След разговора със Селуянов изобщо не беше му се обаждала. Просто изпи сутринта двете си традиционни чашки кафе, чашата с портокалов сок, изяде хлебните кубчета с извара, взе колата от Алексей и пое към „Мечта“.

Вилното градче, окъпано от нощния дъжд и осветено от яркото слънце, блестеше като играчка. Калните реки, останали от стопения сняг след зимата, бяха изчезнали, дърветата в гората се бяха покрили с гъста сочна зеленина и всичко наоколо изглеждаше ярко и радостно. Вратата на къщата беше отворена, в хола седеше вече познатия на Настя милиционер, държеше в едната ръка цигара, а в другата — книга.

— Здравейте — зарадва се той. — Отдавна не сте идвали. На гости ли?

— По-скоро по работа — отвърна тя. — Как е при вас, спокойно ли е?

— Спокойно. Не са идвали външни хора. Извинете, а домакинът знае ли, че работите в милицията?

— Не, и не бива да научава. А защо попитахте?

— Интересуваше се от вас. Помоли ме да ви открия, ако мога. А пък аз, както наредихте, се направих на учуден, уж нищо не разбирам и нищо не знам. И колегата е карал. Но майор Селуянов ни инструктира, така че не се вълнувайте. Ще се бавите ли?

— Както се получи. Ако не се скараме първите минути, може да отидат и два, и повече часа. Искате да отидете някъде, така ли?

— Точно така. Нямам сили да стоя тук. Владимир Александрович, разбира се, е вежлив човек, всеки път ме кани на масата, но ми е неудобно. Пък и не е редно. Ще изчезна да хапна някъде нещо топло, да си купя цигари, вестници. Може ли?

— Добре. Само не повече от два часа, става ли? И за всеки случай почакайте петнадесетина минути. Ако не си тръгна през това време — значи сте свободен.

Тя намери Соловьев в кабинета. Владимир седеше на компютъра и както изглежда, редактираше собствения си текст, понеже Настя не видя на писалището никакъв оригинал на чужд език. Той изобщо не очакваше да я види и в първия миг дори не можа да се овладее, трепна и неловко махна с ръка, като събори няколко листа от писалището.

Настя се наведе, вдигна ги, внимателно ги сложи на бюрото, мълчаливо прегърна Соловьев и го целуна по устните.

— Е, Соловьев, да поговорим ли за пожара? — попита тя, като се отмести от него и седна на малкото кабинетно диванче.

— За пожара ли? — повтори изумено той. — За какъв пожар?

— За пожара на отминалите дни. Или целувката ни не беше достатъчно дълга?

Лицето му пламна. Той свали бавно очилата си и започна да разтрива с пръсти челото и слепоочията си. „Наш’та целувка за сбогом беше толкова дълга... Сред дълбоката улична нощ — Пожар от миналите дни“.

— Досетила си се — каза тихо той. — Впрочем няма нищо чудно, трябваше да се досетиш. Може би си единствената, успяла да забележи.

— Не преувеличавай, всеки, който се интересува или занимава професионално с това, може да забележи. Друг въпрос, че такива хора не четат литературата, която ти превеждаш. За тях това е прекалено примитивно. А онези, които четат екшъни и трилъри за ниндзи, якудза и прочие страсти, едва ли се интересуват от класическа японска поезия. Така че вероятността да се разпознае измамата е достатъчно малка. Просто нямаш късмет с мен.

— Но нали това не е престъпление.

— Разбира се, че не — успокои го Настя. — Няма защо да се вълнуваш. При условие че авторът е уведомен. Уведомен ли е?

— Да, той знае. Цялата работа е точно в това. Той знае, че текстовете му стават само за употреба като хартия. Можеш да ги сложиш в клозета, можеш да ги занесеш на вторични суровини. Той е блестящ фантазьор, майстор на измислиците и познавач на спецификата, но изобщо не може да пише. Изобщо. Речниковият му запас е като на десетгодишно дете. Това не би чел и най-тъпият потребител. Затова пък продава ръкописите си на баснословно ниски цени. Фактически ги подарява. Сигурно знаеш, че зад граница цените

не са такива, като у нас. Там и жилището, и колата са много по-евтини и това, което според нашите разбирания е пари, за тях са много прилични пари.

— А ти, Володя? Ти защо вършиш това? Много ли ти плашат за обработката?

— Прилично. Достатъчно да живея. И после, харесва ми. Нали знаеш, винаги съм бил не лош стилист, а пък фантазията ми е бедна, не мога да измисля нищо интересно.

Това си беше истина. Още тогава, преди много години, той се опитваше да пише проза, но текстовете му повече приличаха на стихове в проза. В тях нямаше нито сюжет, нито характери, нито конфликти, нито интрига. Затова пък имаше образи, точни и необикновени сравнения, изящно построени фини фрази, богат и ярък език. Соловьев се опитваше да отпечата опусите си, но навсякъде му обясняваха вежливо и в достъпна форма, че написаното е в неизвестно какъв жанр. Не е разказ, не е очерк, нито новела. Дори не е есе. Просто нещо художествено.

Когато в издателство „Шерхан“ му показаха ръкописа на японския автор, Соловьев се ужаси. Неграмотен текст, пълен с „той каза“, „тя отиде“, „той излезе“, „тя каза“. Той направи усилие над себе си и дочете до края и едва тогава разбра, че зад безпомощното лингвистично бърбрене се крие завладяващ сюжет с главозамайващи обрати. Но всичко това трябваше да се преписва наново. И то така, че никой да не се усъмни, че авторът е японец, а не американец или русин. Цената на книга, написана от руски автор за японския живот, не е много висока. Това е известно отдавна.

— Мога да опитам — каза той нерешително на Есипов тогава. Наистина, не съм сигурен, че ще успее. Но в този вид не става за нищо. Купили ли сте ръкописа, или сте го взели за запознаване?

— Купихме го — въздъхна търговският директор на издателството Гриша Автаев, който присъстваше на разговора. — Опитайте, Володя. Ще е жалко, ако парите отидат на вятъра.

И той опита. В ръкописа имаше достатъчно екзотични детайли и подробности, свързани с японския начин на живот и японската култура, но за стилистиката на изложението трябваше да се имитира особен аромат, особен фон за образите и изразите. Соловьев избра да имитира класическата японска поезия и тъкмо това придаваше на

излезлите изпод перото му романи неповторимото очарование на изисканост.

Ръкописът бе предаден в издателството, но съвсем неочаквано, буквално седмица след излизането на книгата се обади Семьон Воронец, главният редактор на „Шерхан“. И предложи за превод и обработка още един ръкопис. Също като първия, ако не и по-лош.

— Защо ги вземате? — недоумяваше Соловьев. — Съгласен съм, че първия път не сте могли да се ориентирате, защото не сте разполагали с преводач, който да погледне текста и да може да го оцени. Но нали сега знаете, че този автор не може да се смята за писател.

— Ние разчитаме на вас, Володя — умолително заяви Воронец. — С първия ръкопис се справихте просто блестящо. Можете да правите от този материал бестселъри. Естествено, трудът ви ще бъде заплатен както трябва.

И Соловьев се залови с втората книга. После с третата, четвъртата. Той се увлече, работата му харесваше, позволяваше му да бъде стилист и не изискваше това, което той по принцип не умееше — да създава сюжет и интрига. Това вече бе направено от някакъв неграмотен японец — майстор по съчиняването на завладяващи дъха истории. Този сюжетопроизводител се трудеше наистина с фантастична интензивност, оказва се, че отдавна е съчинил историите и сега в чекмеджето си има тридесетина ръкописа, които не са нужни никому, защото японските издатели се отказваха от тях, щом погледнеха първите три реда. „Това не е литература — казваха те и правеха гнусливи физиономии, — в най-добрия случай това е съчинение на ученик от начално училище, но дори за съчинение има твърде много граматични грешки.“

А пък авторът бе същински графоман. Съчиняваше историите си безкрай и не можеше да спре. Изобщо не беше беден човек, много пътуваше по света и навсякъде имаше приятели и роднини, у които оставаше да живее. Така имаше достатъчно жизнени впечатления, а оттам се раждаха идеи, сюжет, характери, конфликти. Авторът бе жаден за слава, искаше да си вижда името, отпечатано с едри букви върху ярки гланцови корици. Искаше да дава интервюта във вестниците и телевизията, мечтаеше по нетленните му произведения

да се снимат филми, които да станат носители на „Оскари“. И не разбираше, че никой не иска да публикува произведенията му.

Отчаян да завоюва благосклонността на японските издатели, той се опитваше да вреди ръкописите си в други страни, но му обясняваха, че могат да разгледат въпроса само за книга, написана на достъпен език, например на английски. За да се оцени материал, написан с йероглифи, е нужен преводач, а трудът на преводача трябва да се заплати. А кой има интерес да плаща на преводач, ако няма гаранция, че текстът си заслужава. Виж, ако ставаше дума за световноизвестен писател, например като Мацумото или Ехира, тогава друго нещо, защото това са признати майстори и е сигурно, че произведението е добро. А дори да не е, име от такъв мащаб само се продава, независимо от равнището на написаното.

Авторът поръча за своя сметка превод на една от книгите си, но не можеше да оцени качеството на това, което се получи — знаеше съвсем слабо английски, само на битово-разговорно равнище, не можеше нито да пише, нито да чете на този език. Вероятно преводачът строго е следвал оригинала, защото издателството, където авторът отнесе английския вариант, отказа ръкописа още щом прочетоха първите няколко страници.

Неуспехите не сломиха жизнерадостния оптимист. И той продължаваше да твори. Или твърдо вярваше в звездата си, или просто не можеше да спре. Произведенията му напомняха много сбит преразказ на наситен със събития филм, но авторът не разбираше това. Като не твърде образован и начетен човек, той не виждаше разлика между своите творения и издаваната в масови тиражи литература, не забелязваше немоцта на езика си, а ако забелязваше, пак нищо не можеше да промени.

И изведнъж на хоризонта изплува руски издател, който „за проба“ купи една книжка. Авторът вече не се надяваше на нищо, затова си даде ръкописа за жълти стотинки само за да оформи продажбата. Щеше и без пари да го даде, само и само да го издадат, понеже както вече казахме, не беше беден човек, но затова пък крайно честолобив.

А от този полуграмотен разказ преводачът Владимир Соловьев направи истински бонбон. Така бе сложено началото на цяла поредица книги от този автор, книги, които се ползваха с бесен успех сред

читателя в Русия и чудесно се харчеха, носейки печалба на издателството. „Шерхан“ купи трийсет и два ръкописа, четиринайсет от които вече излязоха в поредицата „Източен бестселър“. Остават още осемнайсет, а в това време авторът продължаваше да съчинява...

— Сега разбирам защо „Шерхан“ така се държи за теб — обади се Настя. — В ръкописите вече са вложени пари, а никой, освен теб не може да работи с тях. Ти наистина си незаменим за тях. И е ясно защо толкова се боят от скандала, който можеш да им вдигнеш, след като ги уличиш в нарушение на твоите авторски права. Заради това можеш да се разсърдиш и да откажеш сътрудничество с издателството. А аз през цялото време се чудя защо положиха толкова усилия, за да открият случайно попадналата при теб хартийка. Струваше ми се, че цел и средства не се връзват. Като си отидеш ти — ще намерят нов преводач. А се оказа, че по принцип никой друг преводач не може да ги удовлетвори. Нужен си само ти. И те са се вкопчили здраво в теб. Володя, те наистина пускат незаконни тиражи, съвсем случайно го разбрах, но не исках да ти казвам.

Тя разказа на Соловьев как си купи на площада пред Ленинградската гара „Острието“ и как сравнява вкъщи двата екземпляра.

— И когато четях романа, не ме напускаше усещането за нещо отдавна познато, но абсолютно неуловимо, неосезаемо. Нали знаеш, усещаш лек аромат, свързан в съзнанието ти с детството, който мигом изчезва и не можеш да разбереш дали така ти се е сторило или... Изведнъж ни в клин ни в ръкав си спомниш нещо от детството и дълго се чудиш откъде са се взели тези спомени. И при мен беше така. Чета за сбиванията между престъпни кланове на японци в Америка, а си спомням как сме ходили двамата извън града или на плаж.

— Кога се досети? Отдавна ли?

— Едва тази нощ. Събудих се, защото дъждът шумолеше и си спомних. „Не ми се става, а съм ме не лови“.

— „Нощта така минава и утрото напират“ — поде Соловьев, като се усмихна тъжно. — Аривара Нарихира, девети век. Имаш добра памет, Анастасия.

— Добра е — съгласи се тя. — Не се оплаквам. И когато си спомних това стихотворение, веднага си спомних друго. В „Острието“ например ти си написал: „Човекът с тъжни очи — това е човек, който в

детството си никога не е плакал, когато са му се карали и са го били.“ Веднага ми се стори познато, но не схванах какво става. А тази нощ съобразих:

*Печално (и аз съм бил такъв)
е сърцето на дете без сълзи,
макар да го хокат и бият!*

— Исикава Такубоку — въздъхна Соловьев. — Е, щом знаеш всичко, няма смисъл да отричам. Не споря, това не ме краси, но и няма нищо лошо в цялата работа. Не крада чужди ръкописи, аз ги преработвам и довеждам до съвършенство. Върху книгата е написано истинското име на автора, така че неговите права не са нарушени.

Той замълча и се извърна, загледан през прозореца. Настя търпеливо изчака малко, като се бореше мълчаливо с желанието да запуши. Най-сетне Соловьев пак се обади:

— Ненавиждам ги. Те неслучайно се страхуваха, че ще намеря онова проклето листче. Нямам намерение да им прощавам.

— И затова ли започна да ме търсиш?

— Искях да те видя. Скучаех без теб.

Настя се надигна от уютния малък диван и се протегна с удоволствие.

— Соловьев, не хитрувай. Да вървим в кухнята, ще ти направя кафе и ще поговорим за твоите издатели. Твоят гняв е праведен, не споря, и имаш пълното право да си изясниш отношенията с „Шерхан“. Само не ми пей песничката за голямата си и непреходна любов към мен. Все едно, не ти вярвам.

— Защо?

В гласа му Настя усети истинска, неподправена тъга. Стана ѝ неудобно. Наистина, защо постъпва така с него? Защо си внуши, че той не може да я обича? Само защото не отвърна някога на чувството ѝ? Не, по-скоро нещо друго. Самотният болен човек е готов да обича всеки, който внася някаква топлинка в сивата му самота.

— Хайде да не говорим за това, съгласен ли си? — каза меко тя.
— Да вървим.

Соловьев обърна количката и тръгна от кабинета към хола.

Не е проста работа да намериш скъсаната верижка от игла за връзка, особено ако не знаеш къде точно да търсиш. Коротков и Селуянов прочетоха внимателно документите, свързани с откриването на труповете на осемте момчета със семитска външност, и никъде не откриха да се споменава, че до трупа е намерена малка позлатена подкова с верижка.

— Излиза, че или не са забелязали подковичката, или някой я е взел — констатира унило Николай. — Има да търсим до пълна изнемога.

— Много си прав — въздъхна Коротков. — Но все пак трябва да търсим. Така че да започваме. Ще започнем от труповете, които не са били намерени от милицията.

Така е станало при пет от осемте. Ченгетата решиха най-напред да се запознаят със случаите, при които труповете са открити от деца, подрастващи или младежи. С една дума, от тези, които биха могли да проявят любопитство, без да изпадат в истерика при вида на мъртвото тяло, да намерят подковичката и да я приберат в джоба си. Изхождайки от това съображение, те сведоха петте случая на три. Вече е по-лесно.

Но само относително. Понеже намерената от дете или юноша подкова едва ли ще остане дълго у едного. Тя ще се превърне в разменна монета или направо ще бъде изгубена. Ченгетата знаеха през какви перипетии понякога минават предметите, когато деца си ги предават от ръка на ръка, затова поеха дълбоко дъх, изодоха по две шишчета и се заловиха за работа.

Първият намерен от деца труп е открит на брега на Москва-река. Имената, фамилиите и адресите на двамата приятели шестокласници, натъкнали се на ужасната находка, се намираха в досиетата. Но родителите и на двете момчета в един глас започнаха да възразяват и не бяха съгласни оперативните работници да беседват със синовете им. Както твърдяха възрастните, децата бездруго са преживели стрес и не е нужно да бъдат травмирани още веднъж.

— Тогава ще се опитаме да минем без децата — сговорчиво прие Селуянов. — Ако обичате да ми кажете, не сте ли виждали у сина си мъничка позлатена подкова?

— Какво говорите! — изплаши се майката на едно от момчетата, Гена Федотов. — Моят син не е крадец. Как смееете да ми задавате такива въпроси!

— Нима съм казал, че я е откраднал? — учуди се невинно Николай. — Само попитах дали не сте виждали подковичката.

— Не — отрязва категорично жената.

С нея се разговаряше трудно, изглежда, майката на момчето имаше силно предубеждение към милицията и сътрудниците ѝ и беше готова да умре, но да не допусне нежното ѝ синче да бъде измъчвано от злите груби милиционери. Като не научиха нищо, Коротков и Селуянов поеха към училището, в което учат Гена Федотов и Вова Молянов.

— Обожавам такива маминки — измърмори Юра Коротков. — За тях всичко, което правят децата им, заслужава поне Държавна награда. По правило синчето не може да бъде лошо. Може всеки ден да носи пълен куфар със скъпи вещи, а майката сама, без чужда помощ ще измисли обяснение откъде се взема всичко това. Момчето ще ходи дрогирано, а тя като квачка ще стои над него, защото то се преуморява в института, вижте колко е блед и очите му имат болезнен вид. А когато в края на краищата извърши за пари зверско убийство, защото не може да се справи с абстиненцията, а няма с какво да си купи наркотици, такава маминка дълго ще се чуди, ще си скубе косите и ще казва, че не е възможно, че нейното момче е най-доброто и изобщо никога нищо не е предвещавало подобно събитие.

— Хайде, какво недоволстваш — обади се миролюбиво Селуянов. — Нормална маминка, предпазва синчето от травмиращия разговор за трупа, а ти вече правиш такива изводи. Максималист си, Юрок.

— Охо! Чувства се благотворното влияние на лейди Валентина! — засмя се Коротков и приятелски прегърна Николай. — Започнал си да обичаш всички и да им прощаваш. Кога е сватбата?

— Не се надявай на почерпка. Не бърза ме.

— Че защо? И двамата сте свободни, какво ще протакате.

— Много си припрян. Познаваме се едва от два месеца и нещо. Я виж Аска, тя е ярък пример, от петнайсетгодишна върти любов с Чистяков, а се ожениха едва миналата година. Затова пък толкова успешно. Като ги гледа човек, да им завиди.

— Не се мери с тях — въздъхна Коротков. — Аска е много особена. При нея нещата са по-различни. А ти, Коля, трябва да вземаш пример от мен. И не забравяй, че с млада жена, която никога не е била омъжена, не бива да живееш прекалено дълго „просто така“, това влияе зле на психиката ѝ и на вашите отношения.

Селуянов нищо не отговори, само изхъмка неопределено. Вървяха бавно по улицата към типовото здание на средното училище. До края на часовете оставаха петнайсетина минути, нямаше къде да бързат.

— Слушай, не знаеш ли защо толкова не ми се работи? — зададе философския въпрос Николай. — Направо нямам никакви сили. Струва ми се, че ако седна сега на пейката, ще затворя очи и ще заспя за една-две седмици. Уморен ли съм, какво? Май още е рано.

— Разбира се, че си изморен — съгласи се Юра. — Какво си мислиш, че ние с теб имаме право да се изморим само като наближим пенсия, така ли? Аз понякога едва си мърдам краката. Малко спим, храним се как да е, все се нервирате. Всеки ще се умори. Чудно е, че изобщо шаваме след петнайсет години такъв изумителен живот.

— Но Аска не се уморява — възрази упорито Селуянов. — Също спи малко, също хапва на крак, не по-малко от нас се нервирате, а нищо не ѝ действа. Опъва ли, опъва каиша като автомат. Защо става така?

— Ама ти пак ли започваш — махна с ръка отегченият Коротков. — Нали ти казах: не се мери с Аска. Тя е друга. Принципиално друга, разбираш ли? За нея няма нищо по-интересно и по-важно от работата, тя живее и диша с работата, цялата е просмукана от работа. Аска ще се измори да работи само когато се измори да живее. Не искам да обидя нас двамата, обичаме си работата, но освен нея в главите ни е пълно и с хиляди други неща. Например веднъж месечно ти се стараеш да откраднеш един ден и да отидеш във Воронеж, да се видиш с децата. Аз също съм затънал до гуша в семейни проблеми. И после, ти си имаш Валентина, аз Люся, а Ася не се отвлича с такива глупости и не хаби душевните си сили за романи. А да не говорим, че е по-млада и от двама ни.

— Малко по-млада. Между другото, Юрок, скоро ще има рожден ден. Да не забравим да я поздравим. Не помниш ли на коя дата беше?

— Точно в деня на президентските избори. Няма да забравим, ще стане чудесно. Въпросът е само какво да ѝ подарим.

— Няма никакъв проблем. Не е кръгла дата. Ще ѝ подарим пет кутии хубаво кафе, пет стека цигари и бутилка мартини, което тя обожава. И приятно, и полезно.

— Коля, липсва ти романтичен размах — усмихна се укорително Коротков. — Може ли за рожден ден да се подаряват храни?

— Може — отвърна убедително Николай. — И трябва. Все едно, няма друго какво. Кога ли ще бие звънецът?

— В един и петнайсет. Сега ще излязат.

Лесно намериха Гена Федотов и Вова Молянов от шести „в“. Момчетата ходеха на информатика и след петия час не хукнаха към къщи, а се отправиха към бюфета да хапнат, понеже заниманията по компютър започваха в два часа. Милиционерите ги откриха именно в бюфета. Момчетата се оказаха малки сериозни мъже, и двамата с очила, а върху лицата им — изражение на непреходна загриженост. Те старателно дъвчеха кюфтета и ориз, само от вида на които човек може да откачи, да не говорим за миризмата. Кой знае защо още от времето на застоя има традиция в ученическите бюфети да дават буламачи, които не биха посмели да сервират никъде другаде. Сигурно защото децата са търпеливи и ядат каквото им дават. В краен случай нищо не ядат. Но и не се оплакват от безвкусната храна.

Възприеха съвсем спокойно появата на двамата чичковци от милицията, изглежда, изобщо не бяха от плашливите. Преди да отиде в бюфета, Коротков успя да се отбие в учителската стая и двете минути обаятелни усмивки, предназначени за учителките, свършиха своето. Стана известно, че Федотов и Молянов са гордостта ако не на цялото училище, то поне на трите шести класа, пълни отличници са, с примерно държание, а в час по физкултура са постоянните шампиони по бягане и скок на дължина. С една дума — не деца, а мечта за семейството и училището.

— А ние мислехме, че престъпниците отдавна са намерени — заяви на милиционерите Гена с презрително изражение. — Какво толкова се бавите?

— Е, извинявай, братко — вдигна рамене Коротков. — Така се получи. Не можем да намерим една улика, а без нея за нищо на света не можем да хванем убиеца. Затова дойдохме при вас да се посъветваме, може да подскажете нещо.

— Знаем ги ние тия методчета — веднага се обади Вова, докато оправяше големите очила върху тънкото си носле. — Възрастните никога не се съветват с нас. А когато казват, че се съветват, значи вече всичко са решили сами, а сега искат да убедят и нас.

— Напразно говориш така — поклати глава Селуянов. — Макар по принцип да си прав, трудно е да се спори за това. Но в случая сгреши. И без вашата помощ нищо не можем да решим.

Опитът да използват момчешкото любопитство остана безрезултатен. Коротков и Селуянов направиха драматична пауза с надеждата, че хлапетата няма да издържат и ще попитат за какво става дума и с какво могат да помогнат на чичковците милиционери. Но Гена и Вова ядяха невъзмутимо кюфтета и ориза с мръснокафяв цвят, без да обръщат ни най-малко внимание на ченгетата. Коротков разбра, че старите изпитани методи вече не действат и трябва да поеме инициативата.

— Приятели, трябва да намерим малка подковичка. Без нея не можем да хванем престъпника. Но милицията не я е намерила на местопрестъплението. А трябва да я има. Задължително. И аз искам да ви питам не сте ли я видели до онзи човек, когото сте намерили. Ако пък сте я видели, не знаете ли къде се е дянала? Това е всичко.

— Тази ли? — Вова бръкна в джоба, извади си ръката и разтвори длан. Малката позлатена подковичка с две колелца от скъсаната верижка лежеше в шепата му като в уютно гнезденце.

— Тази. Къде я намери?

Малчуганът отново стисна мъничката си длан и подковата изчезна.

— Там я намерих. До... Абе до онзи човек. Мислех, че е ничия. Взех я за късмет. Всички казват, че подковата носи щастие.

Коротков оцени деликатността, с която Вова Молянов избягна неприятните думи като „покойник“, „мъртвец“, „труп“. Момчето чу, запомни и повтори израза, който току-що употреби самият Юрий. „Онзи човек“.

— Е какво, донесе ли ти късмет?

— Не знам. При мен всичко си е наред и преди това.

— Тогава да се надяваме, че без нея няма да се влоши. В края на краищата ти си мъж, трябва да умееш да се справяш със собствени сили. Нали така?

Момчето вдигна към Коротков очите си, които бяха станали бездънни и огромни.

— Ще я вземете ли?

— Да, Вова. Трябва да го направя. Разбирам, свикнал си с нея, скъпа ти е. Но аз съм длъжен. Разбери ме. И не се сърди.

Малкото юмруче се сви още по-силно. По кръглата нежна буза се търкулна предателска сълза.

— Ами ако не я дам?

Наистина, ами ако не я даде? Със сила ли ще му я вземат? Да се бият с едно дете? Да призовават към гражданско съзнание? Да го плашат с традиционните милиционерски страшилки? Глупости.

— Володя, много те моля — тихо пророни Коротков, като сложи ръка на рамото му. — Ти си голямо момче, трябва сам да разбираш колко е важно това. Знам колко е мъчително и трудно да се разделя човек с любим предмет, с който е свикнал. Изобщо в живота има много мъчителни и трудни неща, но трябва да ги преодоляваме. Само за малките деца всичко е лесно, просто и весело. А ти вече не си малък и ще се наложи да свикваш да губиш. Може би това ти е първата загуба, но честна дума, не е последната и трябва да се учиш да понасяш с достойнство и мъжество. Ще успееш, сигурен съм, че ще съумееш да се справиш с това.

В ученическия бюфет цареше шум, глъч и врява, но около масата с двете момчета и двамата възрастни сякаш някой бе издигнал стъклен похлупак, който не пропускаше звука. И четиримата мълчаха и светът утихна, очаквайки кога единайсетгодишното дете ще приеме първото трудно решение в живота си: да се раздели доброволно с малката позлатена подковичка, която цели три месеца носеше „за късмет“.

Малкото юмруче бавно се разтвори. Коротков щеше просто да вземе подковичката и да я пхне в джоба си, но овреме се спря. Не бива да се отнася небрежно към онова, което е така скъпо за момчето. Той извади найлоново пликче, внимателно сложи вътре подковичката, залепи го и след това го прибра в портфейла си. Изведнъж Вова скочи от мястото си и избяга от бюфета. Гена Федотов продължаваше да седи неподвижно, без да казва нито дума.

Оперативните служители станаха.

— Твоят приятел е истински мъж — заяви много сериозно Селуянов. — Така му предай. Може да се гордее със себе си. Не го

оставяй сам, сега му е тежко и ти като приятел трябва да го подкрепиш.

Гена кимна мълчаливо, но не стана от мястото си.

Юра и Николай се отдалечаваха бързо от училището. И на двамата им се струваше, че въздухът е изпълнен с детската мъка от първата загуба и виновници за мъката са самите те.

— По дяволите, колко е трудно все пак с децата — сърдито подхвърли Коротков, когато бяха отминали два квартала. — Нали разбираш кое е глупавото — няма никаква трагедия, голяма работа, някаква нещастна подковичка, а за момчето такава мъка, че чак сърцето ти се къса. Да плачеш ли, да се смееш ли.

— А ти знаеш ли кое е най-смешното в тази история? — поде Коля. — Вовината майка най-много се боеше, че ще го травмират разговорите за трупа, който е намерил. А на него не му мигна окото. Той още не разбира какво е това смърт и колко е страшно. А се разплака заради подковичката. Ето къде е истинската травма за него. Имам чувството, че сме обрали дете.

— Добре де, стига за тъжни неща. Нека да се радваме, че днес приказно ни провървя. Намерихме подковката от раз. Такъв късмет не се случва всеки ден. Според нашето милиционерско щастие, ако търсим на няколко места, винаги го намираме на последното. Накъде отиваме?

— При Черкасов. Ще му покажем подковата, щото изведнъж да не излезе, че не е от иглата му. — Слушай — сепна се неочаквано Селуянов, — в правилна посока ли вървим? Нали си оставихме колата близо до къщата на Молянов. Според мен трябваше да завием надясно от училището.

— Така ли? — смая се Коротков. — Ами накъде завихме?

— Наляво.

— И кой дявол ни накара?

— Сигурно, защото се разстроихме. Не мога да гледам детски сълзи.

— И аз не мога — въздъхна Юра. — И кой идиот е измислил, че работата на милиционерите ги прави закоравели? Според мен е точно обратното. Сигурно на стари години съвсем ще стана сантиментален. Хайде да се опитаме да минем през дворовете...

Пред Михаил Черкасов се издигаше внушителна купчина снимки на всички възрастни обитатели от вилното градче „Мечта“.

— Михаил Ефимович, човекът, който иска да ви създаде маса неприятности, е свързан по някакъв начин с „Мечта“. Или живее там, или посещава района. Искам да огледате снимките на всички, които живеят там. Може да познавате някои хора.

— Не ви разбирам добре — отвърна смутено Черкасов. — Защо трябва да ги познавам?

— Защото не може човек току-така да ви желае лошото. Той има нещо против вас, а това означава, че най-вероятно сте лични познати. Разбира се, допускам, че може да ви отмъщава за нещо и пак никога да не сте се срещали, но подобни случаи са крайно редки. Нека започнем от най-простото: вие се познавате с него, може би по-рано сте били познати, но отдавна не сте се виждали. Погледнете внимателно, ако обичате.

Черкасов позна подковата от пръв поглед. И оперативниците се убедиха още веднъж, че той няма никакво отношение към осемте трупа. Ако имаше, историята с подковата никога нямаше да излезе наяве. Той просто нямаше да „открие“ липсата на верижката от иглата за вратовръзка.

Михаил Ефимович разгледа старателно около шейсетина снимки, дълго се взира в лицата.

— Не. Не познавам никого от тези хора. Никога не съм ги срещал.

— Напълно ли сте сигурен? Не грешите ли?

— Напълно съм сигурен. А вие показвахте ли им моя снимка?

— Показахме — отвърна вяло Коротков. — Никой не призна, че ви познава.

— Виждате ли, значи не греша. Слушайте, да ви кажа честно, страшно ми омръзна да стоя тук. Не можете ли да ме освободите да си ходя?

— За съжаление ще се наложи да потраете още. Престъпникът трябва да е сигурен, че замисълът му е успял и ние подозираме само вас и никой друг.

— И какво ще стане, ако разбере, че сте сигурни в невинността ми?

— Разберете, Михаил Ефимович, това, което е направил този човек, изисква огромни усилия и зла воля. Всичко, което е направил той, е насочено срещу вас. Това означава, че той не просто много иска да ви унищожи. Това е станало смисъл на живота му. И ако разбере, че сме ви повярвали, няма да се спре. Все едно, ще се старае да стовари върху вас вината за тежките престъпления. А това са нови жертви. Помислете за тях. Той се опитва да разиграва картата „маниак хомосексуалист с влечение към момчета“. Ако ви пуснем днес, утре или вдругиден ще намерим поредния труп на юноша с улики, директно насочващи към вас. Това ли искате?

Разбира се, Черкасов не искаше това.

* * *

Не беше лесно да се намерят контакти със сътрудниците от Външно, които се занимават с културните връзки с Япония. Това бяха заети хора, не искаха да си губят времето за разговори с Московската криминална милиция, още повече че разговорите щяха да носят някакъв съвсем нелеп характер.

Настя успя да издири сред чиновниците от Външно двама колеги от института и единият от тях все пак успя да ѝ уреди половинчасова среща с човек, запознат с въпросите на съвременната японска култура.

— Накахара? — вдигна вежди японистът, след като изслуша Настиния въпрос. — Не, не съм чувал за такъв писател. Във всеки случай не е познат в Япония.

— Тогава ще задам въпроса така. Има ли сега в Япония писател, който успешно да пише детективски романи или трилъри?

— Има такива — веднага се съгласи човекът от Външно. — Наистина не са много, могат да се изброят на пръстите на едната ръка, такава литература е в разрез с националните културни традиции и не се смята за престижна, не е предназначена за интелектуалния елит. Но безспорно има такива автори. Наскоро там изгря много ярка звезда. Отори Митио. И всъщност веднага завоюва световна слава. Превеждат го на много езици, правят филми по книгите му. Между другото, ще ви

разкажа нещо любопитно. Знаете ли, че индийската кинематография произвежда примерно осемстотин и петдесет филма годишно?

— Колко?! — ужаси се Настя.

— Осемстотин и петдесет. Всеки щат си има киностудия и произвежда собствена филмова продукция. Въпросът е откъде да взема сюжети. Та те с голямо удоволствие използват като първоизточник не само книги, но и чужди филми. Преди две години по нашата телевизия показваха един такъв шедьовър. Откраднали изцяло „Завръщане в рая“, дума по дума, само че пренесли действието в Индия и от австралийци героите се превърнали съответно в индуси. А в останалото — пълна идентичност. Разказвам всичко това, за да разберете, че Отори Митио е много популярен там. Почти по всичките му книги има филми, главно в Щатите, Турция и Китай. И филмите до един са преработени от индусите и са излезли на екрана. Такава стока се търси, тя е с динамично действие, което на практика се развива по целия свят, има много европейски герои и същевременно любопитна източна специфика. Спокойно мога да твърдя, че Отори Митио е един от най-богатите писатели в момента.

— Защо не го издават у нас в Русия? — учуди се Настя. — Та сега много се търси такава литература.

— Сигурно не ни е по джоба — поясни човекът от Външно. — Автори от подобна класа искат огромни хонорари, а нашите издатели все още не могат да ги плащат.

— Но нали у нас излизат книгите на Шелдън, Колинс, Лъдълм. Това също са автори със световно име и мисля, че и хонорарите им не са малки. Мигар японецът иска повече?

— Напълно е възможно. А може просто да не иска да си има работа с руските издатели. Например не вярва в качеството на превода или не го удовлетворява полиграфията. Извинете, но изгубих нишката на нашия разговор, а времето си върви. Какво по-точно искахте да научите от мен? Защо културните ни връзки с Япония не са обхванали известния писател ли? Или нещо друго?

— Благодаря ви, Денис Владимирович, вече разбрах всичко. Извинете, че ви отнех от времето.

От Външно министерство направо отиде у майка си. Надежда Ростиславовна беше работила няколко години в чужбина и имаше познати из цяла Европа. Настя се нуждаеше точно от това.

— Мамо, имам нужда от помощта ти — заяви тя направо от прага.

— Естествено — усмихна се майка ѝ. — Иначе нямаше да дойдеш у нас. Родителите са за това, за да помагат.

— Ех, мамо...

— Не те упреквам, Настенка, опазил ме Бог. Нали знам колко работиш. Та какво се е случило този път?

— Можеш ли да звъннеш на твои приятели в чужбина и да ги помолиш спешно да ти изпратят две книги?

— Кои по-точно?

— Авторът е Отори Митио. Две-три книги от неговите, няма значение кои. Само да са на език, който чета.

— По работа ли ти трябва или за развлечение?

— По работа. Освен това ми казаха, че всичките му книги са филмирани и е много желателно да получа поне една видеокасета. Важно е да видя дали името му е написано в титрите и в какъв вид. Дали той е автор на сценария, или се споменава само като автор на романа, по който е снет филмът.

— Дъще, да не се занимаваш с авторско право? — изуми се Надежда Ростиславовна. — Откога?

— Оттогава, откогато за това започнаха да убиват. Ще направиш ли това, за което те моля?

— Добре. Сега ще започна да звъня, а ти сама си обяснявай молбата.

Майката седна да звъни, а Настя отиде в кухнята, където нейният доведен баща, когото от самото си детство наричаше татко, се занимаваше с ремонт на счупена табуретка и от време на време поглеждаше малкия черно-бял телевизор.

— Как си, малка Настя? — попита Леонид Петрович.

— Умерено. Болният е по-скоро жив, отколкото мъртъв — пошегува се тя.

— Защо си сама, без Льошка?

— Непланирана визита. Преди един час не знаех, че ще дойда у вас.

— Нещо се е случило, така ли?

— Аха. Страшно подозрение за страшно престъпление. Татко, ще дадеш ли нещо да хапне гладната малка Настя?

— В тигана има кюфтета, вземи си с хляб. Или искаш супа?

— Не, не искам супа. Татко, ти разбираш от всичко, знаеш ли дали криминалистите имат методики за установяване различията в полиграфичната продукция?

— Много са ограничени. Не може ли да конкретизираш въпроса?

— Може ли да се установят различия между книги, които са били отпечатани от едни и същи филми, в една и съща печатница, но по различно време.

— На практика не. Ако, разбира се, е използвано различно лепило и прочие материали, могат да ти кажат, че книгите са от различни партии. Но различно лепило могат да използват и в рамките на един тираж. Свършило едното лепило, пуснали друго. Какво ти трябва?

— Трябва да установя, че едни книги са били отпечатани по-рано, а други по-късно. При това значително по-късно. Разликата във времето достига до година, че и повече.

— Трябва да те разочаровам, детенце. Засега у нас нямаме такива методики. За какво мислиш, че са проблемите с ценните книжа? Тъкмо затова. А наскоро на концерта на един известен певец са продали двойно повече билети, отколкото са местата в залата. Тоест по два билета за всяко място. Така и не успяват да различат истинския от фалшивия, още по-малко пък да определят къде са отпечатани. Ако твоите книжки са отпечатани в една и съща печатница, разликата е само в степента на засъхване на боите. А ние не можем да определяме достоверно това.

— Жалко — огорчи се Настя. — Толкова се надявах...

— Настя! — чу се гласът на майката от стаята.

— Тичам!

Тя сложи на масата отхапвания сандвич с кюфте и хукна към стаята. След пет минути ѝ обещаха твърдо да намерят книги от известния японски автор и снет по романа филм и при първа възможност да ги изпратят по човек в Москва. Гласът на събеседника, разговарящ на френски с доловим акцент, ѝ се стори познат. Дори не самият глас, а именно акцентът, маниерът на произношение.

— Кой беше? — попита тя майка си, когато затвори.

— Фернандо. Помниш ли, миналата година го посреща и го води из Москва?

— Разбира се. По дяволите, колко неудобно се получи. Не го познах и разговарях като с непознат.

— Нищо страшно. А миналия път той много те хареса и сега ми каза, че за теб е готов да изкупи книжарниците на Мадрид. Какво се разбрахте?

— Записа си телефона ми и обеща да звънне веднага щом разбере по кого и кога ще изпрати нещата. Тъкмо някакъв негов познат щял да лети вдругиден за Москва и ако успее да купи книгите, ще ги предаде по него.

— Е, славно се нарежда. Ще останеш ли за вечеря?

— Благодаря, мамче, ще вървя. Лъшка ще се обиди, ако се върна сита вкъщи.

— Почакай, ще ти дам някои неща.

Надежда Ростиславовна започна да опакова в купички и торбички печено месо, салатата с раци, големи парчета домашна баница.

— Няма нужда, мамо — опитваше се да се съпротивлява Настя. — Всичко си имаме.

— Има нужда — каза твърдо Надежда Ростиславовна. — Знам ви как се храните. Когато Альошенка е вкъщи, добре. А когато го няма, вземаш къшей хляб и кашкавал и си доволна от себе си.

— Между другото твоят любим Альошенка сега е у дома и ще приготви прекрасна вечеря — заяви Настя, като дояждаше бързо кюфтето.

— Между другото — имитира я майка й, — ако се беше потрудила поне веднъж на ден да звъниш вкъщи, щеше да знаеш, че моят любим зет не е там. Цял ден си кръстосвала не знам къде си и той не е могъл да те намери, за да ти съобщи, че трябва да отиде спешно за два-три дена в Жуковски. Написал ти е вкъщи бележка и ни предупреди с баща ти. Дъще, кога най-сетне ще станеш човек? Кога ще се научиш да бъдеш по-внимателна ако не към нас с татко ти, поне към собствения съпруг? Толкова ли е трудно да звънеш?

Настя прие упрека. Бе съвсем справедлив. След като натъпка храната в голямата спортна чанта, та почти не можеше да я вдигне, тя разцелува родителите си и се затътри към метрото. Усещаше смъртна умора.

ГЛАВА 17

Сега оставаше само един път — да ровят из биографията на Черкасов, за да попаднат на човека, който може толкова люто да го ненавижда. Оперативните служители разбираха, че само спомените на Михаил Ефимович изобщо не са достатъчни за това. Практиката показваше, че дори под страх от огромни неприятности хората могат да премълчават станали конфликти, защото не желаят да разказват на странични лица истории, в които не се представят в най-добрия си вид. Освен това съществува и понятието изместване — човек наистина не си спомня онова, за което не му се иска да си спомни. Така освен Черкасов, трябваше да търсят и други източници на информация за живота му.

Изпратиха Миша Доценко да работи с Черкасов, а обаятелният усмихващ се Коротков тръгна при майката на Михаил Ефимович.

Той добре помнеше изказаното при първата им среща активно нежелание да говори за сина си и не възлагаше особени надежди на срещата.

Майката на Черкасов посрещна Юрий студено и предпазливо.

— Още ли се занимавате с Михаил? — попита тя. — Сигурно е извършил нещо ужасно, щом нещата се протакат толкова дълго. Впрочем не се чудя, от такъв като него всичко може да се очаква. Как го търпи земята!

— Вера Василиевна, напразно говорите така. Синът ви не е извършил нищо лошо.

— И това ми говори работник от милицията! — патетично възкликна Черкасова. — А хората се чудят защо се е развихрила престъпността. Как няма да се развихри, щом милицията смята хомосексуализма за нормално явление.

Юрий разбра, че борбата с тази жена ще е сериозна. Тя отстояваше твърдо позициите си и смяташе хомосексуализма за най-велик грях, а всички, които се отнасят към него горе-долу търпимо, бе готова да приравни с убийците и насилниците.

— Вера Василиевна, разбирам, че ви е неприятно и трудно да говорите за сина си, но моля да ми влезете в положението. Става дума за сериозни престъпления и вашият разказ може да ни помогне много.

— Какви сериозни престъпления е извършила оная отрепка?

— Той не е извършил нищо. Напротив, но съществува някой, който иска да си разчисти сметките със сина ви и наистина за дълго да го изпрати зад решетките. А може да стане така, че да бъде осъден на разстрел. И ние искаме да открием този човек.

— Искате да кажете, че някой отмъщава на Михаил?

— Да, именно това искам да кажа.

— Е, няма нищо чудно. Всички тия педераста са долна престъпна пасмина. Търсете в техните кръгове и няма да сгрешите. Не съм се виждала със сина си, откакто се разкри оная гадост. И не познавам никакви негови познати.

— Търсим сред хомосексуалистите, не се съмнявайте. Но успоредно с това се опитваме да научим колкото се може повече за целия живот на Михаил. За ученическите и студентските му години. Може би жаждата за мъст е от тия години и съвсем не е свързана със сексуалните му наклонности.

— Глупости — заяви безапелационно Вера Василиевна. — Докато водеше нормален живот, никога не е имал конфликти с някого, гарантирам за това.

— Тогава ми разкажете по-подробно за целия му живот — помоли Коротков. — И ако имате семеен албум със снимки, нека го разгледаме заедно.

Черкасова малко поомекна. Рядко някой проявява интерес към семейните снимки, запечатаните върху тях моменти обикновено са скъпи само на най-близките. Но нали няма да седнеш да разказваш на близките всичко, свързано със снимките — те и така всичко знаят. И Юрий разбра, че няма смисъл да разубеждава жената, тя никога няма да се съгласи, че синът ѝ не е живо олицетворение на греха и мръсотията, нито ще поиска да го измъкне от нещастieto. Значи трябва да апелира за жалост към невинно погубените момчета. Но не му се говореше за това.

Като оглеждаше скришом едностайното жилище, където Черкасова живееше заедно с бившата си снаха, Юра мислеше, че съвместният живот едва ли е бил лек и безоблачен. Шестдесет и три

годишната Черкасова със суров неотстъпчив характер, отрекла се веднъж завинаги от единствения си син, и неомъжената (тоест разведената) трийсет и пет годишна жена, която трябва някак да урежда личния си живот. Те имат съвсем различен кръг на общуване, съвсем различни интереси и навици, а са принудени да живеят заедно в една стая и в малка шестметрова кухня. Ако се съди по мебелите, не са в бедствено положение, бившата жена на Черкасов печели не лошо, но сигурно не е много наясно защо трябва да издържа бившата си свекърва пенсионерка. От друга страна, живее в жилището именно на свекърва си, защото някога, потресена от зрелището — бившият ѝ мъж в обятията на родния ѝ брат, — категорично е отказала да се съди с него заради жилището и моментално си събрала багажа, хукнала под крилото на Вера Василиевна да си ближе там раните. А когато се осъзнала, вече било минало доста време и сигурно не е намерила в себе си сили да каже на възрастната жена, че трябва да се разделят и живеят поотделно. Нали свекърва ѝ така страдаше, а освен снахата нямаше други близки в Москва.

Вера Василиевна донесе и разтвори на масата албума със снимките. Част от тях бяха закрепени по плътните сиви страници на албумите с фотоъгли, но повечето просто бяха сложени между страниците.

— Това е мъжът ми — Черкасова показва снимката на красив снажен мъж с военна униформа, — той умря отдавна, Миша беше на седем години. На тази снимка Ефим е на двайсет и три, тъкмо се беше върнал от война.

Двайсет и три! А като гледаше мъжественото лице и наполовина побелелите коси, Коротков помисли, че тук бащата на Черкасов е на трийсет и пет. Войната не минава безследно.

— Тогава още не се познавахме, нали Ефим беше с десет години по-голям. Запознахме се чак през петдесет и втора, когато бях вече на двайсет, а той на трийсет.

— Михаил много прилича на него — обади се Коротков, но по начина, по който устните на Вера Василиевна се превърнаха в тясна ивичка, разбра, че репликата не е била сполучлива. Наистина, какво сходство може да има между храбрия герой от войната, истинския мъж, съпруг и баща и някакъв жалък отвратителен хомосексуалист.

След това дойдоха детските и ученическите снимки на Черкасов. Ако се съди по всичко, момчето от ранно детство е с наднормено тегло, отпуснато, макар и високо, затова пълнотата минава за масивност. Миша в трети клас... В шести... В седми... На пионерски лагер... На съботник... С майка си в Крим... Миша расте, чертите на лицето му стават по-ясни и определени, момчето все повече заприличва на този Черкасов, когото сега Коротков познаваше.

А ето и студентските години. Миша в първи курс, сияе, притиснал студентската си книжка до гърдите.

— Тук е издържал първата сесия — поясни Вера Василиевна. — Само с отличен. Толкова беше щастлив! А на тази е с колеги от курса на бригада.

Коротков взе снимката, голяма осемнадесет на двацет и четири и започна да разглежда внимателно младите весели лица. Прегърнати и засмени, пред обектива позират момчета по дънки, спортни панталони и пуловери. До Черкасов е симпатично стройно момиче, чернокосо, с къса коса и големи тъмни очи.

— Това неговото момиче ли е? — попита Коротков и посочи красивата брюнетка.

— Това е Ниночка — въздъхна Вера Василиевна. — Миша я ухажда дълго, до четвърти курс.

— А после? Разделиха ли се?

— Да, когато Миша напусна института. Още не мога да разбера защо го направи.

Ха сега де! Излиза, Вера Василиевна не знае, че синът ѝ не е напуснал по собствено желание института. Изпъдили са го със скандал заради връзката с първокурсник. Как ли Миша е успял да скрие от майка си? Сигурно много се е постарал да не я травмира. Можем да си представим какво му е струвало това, та нали комсомолските организации страшно обичаха да уведомяват всички наред, в това число по местоживееене и в службата на родителите. Коротков си представи нагледно как Черкасов е умолявал, уговарял, унижавал се е, дори е давал подкупи само и само майка му да не научи нищо.

— Не помните ли фамилното име на Нина?

— Не. Май не знаех другото ѝ име. Просто Нина и толкова. Беше от много добро семейство, такава славно момиче, добро, весело. Надявах се... — Вера Василиевна въздъхна и устните ѝ пак се свиха.

— Ето тези снимки са направени на сватбата на Миша с Оленка. Останалото не е интересно за вас, нямам по-нови снимки на Миша.

Коротков помоли майката да му даде груповата студентска снимка и се сбогува с нея.

* * *

Сега трябва да се намери Нина, момичето, което Черкасов е ухажвал, докато е учел в Плехановския институт. И Коротков отново пое към жилището, където криеха Михаил Ефимович. За негова изненада, Черкасов се отнесе без ентусиазъм към въпросите за Нина, явно разговорът му бе неприятен и тягостен.

— Не я тревожете — каза сърдито той. — Тя няма нищо общо.

— Но поне знаете ли къде е сега, с какво се занимава? — настояваше Коротков.

— Не. Трябва да разбирате, че скандалът много я травмира. Старал съм се никога повече да не се мяркам пред очите ѝ.

— Поне ми кажете фамилното ѝ име.

— Не. Много ви моля... За мен е непоносимо да си мисля, че ще я разпитвате за мен. Не ѝ причинявайте болка.

— Но Михаил Ефимович, минали са толкова години. Тя сигурно е забравила всичко, а пък ако не е забравила, това не може да я травмира. Разберете, че ако ви е била приятелка достатъчно дълго, напълно вероятно е да знае кой от вашите познати е затаил злоба към вас. Нещо повече, дори допускам, че е знаела, но по някакви причини е криела от вас, за да не ви огорчава. Може да е имала поклонници, които са я ревнували от вас. Може неволно да сте обидили някого, без да сте забелязали, а тя да знае, че този човек държи камък в пазвата си.

— Не. Юрий Викторович, опитайте се да разберете какво е трябвало да преживее. Ходихме цели две години, целият курс знаеше за романа ни, не се криехме от никого, бяхме винаги заедно. И изведнъж се оказа, че аз... Да, изпъдиха ме, но тя остана. И всеки ден е долавяла върху себе си насмешливи и дори презрителни погледи, вижте я, свързала се с хомо, живяла две години с него и не го познала. Сигурно е мислела — да, уж те обича, а не му е пукало за теб, дай му момчета, за него ти си била временна замяна, сурогат. Нина беше

силно момиче, но всяка сила и мъжество имат граници. Не знам колко са й стигнали, но не изключвам, че не е издържала и е напуснала института. Сигурно е подредила някак живота си, съумяла е да забрави болката, която ѝ причиних, но не искам по моя инициатива и заради мен отново да ровите това. Пощадете я.

Коротков и Доценко се мъчиха цял час с Черкасов, но той държеше твърдо на своето. Така и не съобщи фамилното име на Нина. Юра остави Миша Доценко да работи с Черкасов, да рови спомените, а той взе снимката от студентската бригада и тръгна към академията с дълго име, която някога се е наричала Институт за народно стопанство „Г. В. Плеханов“.

На другия ден получи списък на студентите от курса, в който е бил Михаил Черкасов. Сред тях имаше седем момичета на име Нина. И предстоеше да се издири всяка от тях. Коротков си помисли, че заради делото на Черкасов непрекъснато хлътват в някакви безкрайни проверки. Както тръгна от самото начало, както започнаха с дългите списъци с фамилиите на хората, вземали касети под наем, така и продължават. Сега пък трябва да търсят Нини... Но защо Черкасов е толкова упорит! В други случаи да проявява своята деликатност и прецизност. Не му трепва сърцето, когато изважда от къщи трупа на мъртвия Олег Бутенко и го хвърля в гората. Не вика „Бърза помощ“, не съобщава в милицията. Откарва го и го захвърля като на сметище. Затова пък после плака с горчиви сълзи, като разбра, че според предположенията на милицията Олег е бил убит. А щадя Ниночка. Пише се джентълмен. Но щом отказва да отговаря на въпросите, няма да седнат да го бият. Може би изобщо не деликатничи, а просто се опитва да скрие нещо? Тогава съвсем пък не бива да настояват. Трябва сами да търсят.

Но търсенето на момичето на име Нина, учило някога в Плехановския институт, обещавахе да се превърне в продължително мероприятие. Само две от тях бяха московчанки, останалите дошли да учат от различни краища на огромния и многонационален СССР. И сигурно вече всички са се омъжили и сменили фамилиите, да не говорим пък за местожителството.

Естествено, трябваше да се започне от двете московчанки, тях по-лесно можеха да намерят. Едната Нина вече отдавна напуснала Русия и заедно с мъжа си основала собствена фирма в Кипър. Втората

работи в Шчолково като началник на финансово-икономическия отдел в голям завод. Юра Коротков полетя със старичката си грохнала кола точно към нея.

— Черкасов ли? Да, помня го — кимна Нина Кривцова, след като изслуша въпроса на Юра. — Този, когато изгониха за хомосексуализъм, нали?

— Същия. Добре ли го познавахте?

— Не, почти никак не го познавах. Тоест знаех, че има в курса такъв студент и как изглежда, но не сме били в една компания.

— А познавахте ли момичето му? Струва ми се, че също се е казвало Нина.

— Ами, какво говорите — засмя се Кривцова. — Изобщо не се казваше така. Разбира се, че я познавах. След изгонването на Черкасов тя стана знаменитост, само дете не я сочеха с пръст.

— Почакайте — Коротков застана нащрек, — не съм сигурен, че говорим за една и съща студентка. Казаха ми, че се е казвала Нина.

Той извади голямата групова снимка и я показва на Кривцова.

— Ето този е Михаил Черкасов. А ето черничкото момиче до него. За него ли говорите?

— За него. Каква Нина е това?

— Ами коя е?

— Това е Яна. Яна Бергер.

— Но на мен ми казаха, че името ѝ е Нина — упорстваше Коротков, като разбираше вече, че всичко свърши. Той изпитваше такова облекчение, такава с нищо несравнима радост от неочаквано настъпилата развръзка, че дори се страхуваше да си признае успеха. „Няма такова животно — хрумна му, — спя и сънувам всичко.“

* * *

Ченгетата се занимават едновременно с няколко престъпления, това е в реда на нещата. И Миша Доценко заедно с работата по делото на Черкасов имаше множество други задачи, в това число и свързани с разработката на издателство „Шерхан“. Прието е обикновено да се започва с най-слабата брънка и на него му се струваше, че това е любовницата на генералния директор на издателството Кирил Есипов.

Преди да се запознае с нея, Доценко реши да понаблюдава момичето отстрани и може би за начало да пообщува с някого от обкръжението ѝ, за да научи повече за Оксана, да събере предварителна информация и на тази основа да разработи комбинацията „завоюване на доверие“. Първите два дена наблюдението на дългобедрата манекенка не донесе нищо интересно. Оксана излизаше от къщи само следобед, срещаше се с Есипов, отиваше на репетиции, снимки и ревюта, вечерта се срещаше отново с Есипов. Първия ден тя нощува при него, на втория ден — в дома си. Затова пък на третия ден Доценко я видя със сътрудника от данъчната полиция Устинов, същия, чрез когото Миша се опита да изясни финансовото положение на „Шерхан“. Това обстоятелство зарадва Доценко. Изглежда, интересът на криминална милиция към издателството не е останал без вниманието на данъчната полиция и те от своя страна също са започнали оперативна разработка. Нещо повече, фактът, че данъчната полиция е започнала от Оксана, както и самият Доценко, свидетелства, че и те смятат момичето за най-слабата и затова най-перспективна брънка за получаване на информация.

— Данъчна полиция? — замислено повтори Настя, когато Доценко ѝ съобщи, че е видял Оксана заедно с Устинов. — Много любопитно. Трябва да се срещна с него. Тъкмо с данъците имат големи проблеми, ако изобщо разбирам нещо от живота. Май ще мога да бъда полезна на другаря Устинов и да се надяваме, че и той ще ме зарадва.

Но я очакваше разочарование. Устинов страшно се учуди на нейното посещение и още повече на въпросите ѝ.

— Но един ваш сътрудник вече идва при мен — каза недоумяващо той. — И аз му обясних, че за съжаление нямам нищо срещу „Шерхан“. Освен дето им имам много голям зъб, разбира се — добави той с усмивка. — Те работят много чисто, няма за какво да се хване човек. Казах на вашия колега, фамилията му е Доценко... Доценко ли беше? Не съм сгрешил? Та му казах, че навремето направих доста усилия, за да открия нещо нередно в издателството, но нищо не излезе. И не съм се занимавал повече с тях.

— Извинете — промърмори Настя, — просто помислих, че може би имате нещо ново. Те със сигурност въртят незаконни тиражи, и то в големи количества. Нима не сте открили дори това нещо?

— Уви — вдигна рамене Устинов. — Уверявам ви, това е първото, което ми хрумна преди време. Та аз не съм раснал в саксия и

разбирам едно друго от издателска работа. Най-напред проверих тъкмо за незаконни тиражи. Там няма нищо. Не мога да се закълна, че в „Шерхан“ работят само честни момчета, но нямат груби и явни нарушения, това е съвсем сигурно. А откъде идват подозренията ви, че имат незаконни тиражи?

В този момент Настя започна да се вижда в собствените си очи като глупава, наивна и прекалено мнителна. Къде се пъха? Нейната работа са труповете, убийствата. Мъст, ревност, корист, завист и прочие силни емоции. Никога не се е занимавала с финансови документи, сметки, платежни нареждания, товарителници и нищо не разбира от такива неща. А още по-малко пък разбира от полиграфия и издателска работа... Има специалисти, които са се усъвършенствали по тия въпроси и щом казват, че няма нищо, във всеки случай нещо такова, за което можеш реално да се захванеш и от храста да изскокне криминална история, значи — няма. И няма какво да играе на Еркюл Поаро и по съвместителство на мис Марпъл.

— Знаете ли, познавам малко един от преводачите, който работи за „Шерхан“, затова знам, че поне една книга е била пусната след изтичането на срока за превода. Това е всичко. Но сигурно не съм разбрала нещо добре.

— Най-вероятно е така — съгласи се Устинов. — Често се създава такова впечатление, когато по една или друга причина изготвянето на тиража са забавя. Срокът по договора изтича, а тиражът не е готов. Докарват го от печатницата буквално месец-два, преди да е изтекъл срокът по договор, и естествено, че за толкова кратко време издателството не може изцяло да продаде книгата. Разбира се, ако се придържа стриктно към буквата на закона, това е нарушение, защото правото за разпространение на тиража изтича едновременно с всички останали права, получени от автора или преводача. Но в тези случаи ние, естествено, си затваряме очите. Тиражът е отпечатан законно и в договорените размери, платен е данък върху печалбата, а забавянето на тиража — това са извънредни обстоятелства. Например в печатницата е имало пожар или камионът, с който са карани книгите, е катастрофирал. Издателството и така търпи загуби, за какво да го наказваме допълнително, като му забраним да разпространява тиража? Не е справедливо. Или вие не смятате така?

— Прав сте. Не бях помислила за това — призна си Настя.

— Да, за това никой не мисли, ако не се занимава с издателски проблеми — засече я Устинов. — Уверявам ви, много неща, които през погледа на дилетанта изглеждат нарушение, фактически си имат напълно законни основания и обяснения. Можете да ми вярвате.

„Добре тогава — мислеше Настя, като се връщаше в службата си. — Нека данъчна полиция да няма претенции към тях. Аз все пак ще ги разоблича. Защото вече знам каква игра водят. Всичките им пари са внесени по европейски и американски банки, но аз ще докажа откъде се вземат парите. Защото са толкова огромни, че заради тях може да се извърши убийство. И печалбите от незаконните тиражи просто са детинска игра в сравнение с тези суми. А главното — в сравнение с тайната, за опазването на която се плашат.“

— Ще трябва да ви огорча, Мишенка — каза тя на Доценко, когато вечерта той се появи на „Петровка“. — Припознали сте се. Устинов не познава любовницата на Есипов и изобщо не се занимава с „Шерхан“. Добре ли огледахте мъжа, когото сте видели с Оксана?

— Да, стори ми се, че това е именно Устинов — смути се Доценко. — Вярно, бях доста далеч от тях... Нима съм сгрешил?

— Излиза, че да — кимна тя. — Спомнете си колко много сходни на вид момчета минават пред очите ни около делото на Черкасов. Който ги познава добре, няма да ги обърка, а който ги е виждал един-два пъти, съвсем спокойно може да обърка едно с друго. Външността на хората наистина не е толкова разнообразна, както си мислим понякога, и грешките в разпознаването са по-чести, отколкото би ни се искало. Не се ядосвайте. Между другото мъжът, който прилича на Устинов, трябва непременно да се намери. Това е подходът към Оксана и може би и нишката, ако тя изневерява на Есипов, но не иска Кирил да научи.

„Да се намери мъжът, приличащ на Устинов“ означаваше, че отново ден и нощ трябва да се следи Оксана, докато тя отново се срещне със своя познат. По-лесно е да се каже, отколкото да се направи. Защото времето върви неумолимо, престъплението не е разкрито, затова пък се извършват нови убийства, по които трябва да се работи, а личният състав от оперативните отдели кой знае защо няма навика да се размножава с просто деление. Хората остават все толкова, а работата се увеличава. При такива условия е непростима глупост и да пилееш време и сили за тъпо ходене по петите на хубавата

манекенка и да чакаш кога ще се срещне с един от познатите си. Ситуацията трябва да се вземе под контрол и напълно да се владее, едва тогава ще се появи поне надеждата, че ще направят нещо в разумни срокове.

Докато разработваше връзките и обкръжението на Марина Собликова по прякор Газелата, Миша Доценко намери едно умно момче, което естествено знаеше, че не е красиво да се краде, но пренебрегваше знанието, понеже знаеше и друго не по-малко полезно нещо: ако дружиш с милицията, е, ако в краен случай не се караш открито с нея, тогава може и да крадеш, стига да не ставаш нагъл. Това момче със странен прякор Иконата, нямащ нищо общо с джебчийските му пристрастия, се поопъна от приличие и се съгласи да работи за Доценко. Наистина честно предупреди, че е свързан с още двама оперативни служители, единият от които работи в окръжно управление на вътрешните работи, а другият — в министерството.

— Многомашинник значи — усмихна се Миша. — Преизпълняваш ли плана? Или правиш глупости?

— Ами пробвайте — предложи нахално Иконата. — Няма рекламации за работата ми.

— Е, щом няма, тогава разбери, ако обичаш, чрез кого Газелата е получила последната си работа. Ще го свършиш ли?

— Ще се постарая — кимна делово Иконата.

На другия ден той съобщи, че Муся-Газелата е започнала работа със съдействието на стария си познат и помощник Гуско. Като познаваше нравите, царящи в средите на крадците, Миша дори не се опита да вербува Гуско. Друго нещо е младият пъргав Иконата, криминалната му кариера съвпада с времето на безпредела, когато рухнаха традициите, бяха позабравени обичаите и нравите, и съвсем друго нещо е Гуско — четирийсет и шест годишен опитен бандит, с пет присъди зад гърба си, израснал в периода, когато още се спазваха традициите и нравите бяха здрави. Върви завербувай такъв като Гуско. Затова пък напълно можеш да разчитаеш на чисто човешко разбиране от негова страна. Особено ако се притисне с мярка.

Доценко умееше да притиска. Не отиде да разбива жилището, където рецидивистът Гуско живееше при любовницата си, а вежливо го спря в градинката, където бандитът бе излязъл съвсем мирно да се поразходи с кучето си — изящен игрив фокстериер. Представи се

както си му е редът, дори си показва удостоверението. И започна едва ли не да плаче, с което съвсем изуми опитния джебчия. С глас, пълен с трагизъм и трудно сдържано вълнение, Миша разказваше на Гуско колко е трудно да се работи в милицията, как си отиват от органите най-добрите и опитните, как се трепят и нищо не успяват малцината, останали да се занимават с практическа работа. Какви гадове са станали сега прокурорите и съдиите, защото ченгетата се претрепват да намерят престъпниците, а прокурорите и съдиите ги пускат под гаранция или изобщо не разрешават да ги арестуват. Всички са рушветчий и гадове, никой от нищо не се интересува и за нищо не му пука. Та оперативните служители се сетиха да извикат на помощ престъпния свят. Не така грубо, както вие, уважаеми господин Гуско, си помислихте. Не. Не става дума за доносничество. Аз, знаете ли, се занимавам с издирването на убиеца на Муся-Газелата. Нали я познавахте добре, не отричайте, и нейната смърт не може да ви е безразлична. Все пак вие сте ѝ били учител в трудното апашко дело и в определен смисъл — опекун и покровител. Та си помислих, че ако поискате, можете да ни помогнете. Аз вярвам, че Муся-Газелата не е убита от вашите хора. И имам много силни подозрения, че убийците са изпратени от хората, които са я наели на последната ѝ работа. А дори да не са те, то все пак са паралии и с връзки, за тях е по-лесно да намерят убиеца, отколкото на нас, голите и гладни милиционери. И би трябвало и издателите да привлечем в търсенето. Какво ще кажете, господин Гуско? Как ви се струва идеята?

Идейката не се хареса на господин Гуско, но Миша прояви достойна за похвала твърдост, като на всяка трета дума напомняше на уважаемия рецидивист, че именно той е свързал Муся с издателите, значи и на неговите плещи лежи голяма част от отговорността за гибелта ѝ. Не е усетил, че работата пари, не е проявил интуиция, че задачата може да е смъртно опасна. А тя, млада и глупава, е повярвала на наставника си.

С две думи — Миша го склони. И на другия ден крадецът рецидивист Гуско се запъти към генералния директор на издателство „Шерхан“. Доценко вече имаше горе-долу ясна представа какъв е Кирил Есипов. И помоли Гуско непременно да го сплаши със смъртта на Оксана, но не с обикновена, а със страшни мъчения. Но най-

главното — Гуско трябваше да се появи при Есипов само когато диалогът може да бъде чул от прелестната манекенка.

— Да, ама тук сте се увлекли — опита се да се съпротивлява рецидивистът, докато наблюдаваше зорко игрищата девствена фокстериерка да не си позволи нищо излишно със съседските псета. — Аз да не съм ви пророк бе? Толкоз работи да уцеля...

— Не се правете на скромни — миролюбиво забеляза Миша. — Личният телохранител на Есипов ви е приятел, отдавна сме изяснили това. С негова помощ можете да улучите когото си искате. Трябва да направите така, както ви казах, Василий Платонович, иначе ще си помисля лоши неща за вас.

— Че как така? — заинтересува се Гуско.

— Ами щом не изпълните молбата ми, значи не сте заинтересуван да се намери убиецът на Муся. По-нататък е лесно. Щом не сте заинтересуван, значи искате да го покриете и спасите от нас. Значи го познавате, той е някой от вашите. Може би дори сте самият вие, защото Муся е станала любовница на стопанина на къщата, където е изпълнявала последната си задача и където са я убили. А някога сте живели с нея в любов и може да се каже — в сексуално съгласие. Наистина, това е било отдавна, но е било, а всички знаят, че старата любов ръжда не хваща. И така нататък... Разбрахте ли ме?

— Ясно — измърмори Гуско. — Кога трябва да отида?

— Вчера — въздъхна Доценко.

— Е, хубава работа... Добре де.

По този начин всички необходими стъпки бяха направени и оставаше Миша да чака кога ще задейства принципът на доминото и реакцията от първия тласък ще доведе до падането на последната плочка. Не се наложи дълго да чака. Човекът, който прилича на Устинов, се появи край дома на Оксана още същата вечер, от което Миша Доценко направи напълно обоснован извод, че момичето е свикнало да се обръща към този човек при нещастия или просто при някакви усложнения. Визитата му трая около три часа, след което човекът, наподобяващ Устинов, взе такси и си замина. Всичко това ставаше късно вечерта, видимостта не бе от най-добрите и приликата на обекта със служителя от данъчна полиция вече се струваше на Миша съмнителна. По нещо си прилича, а по нещо като че ли не. След

като го проследи с такси до крайната точка, където обектът се разплати и слезе, Миша записа адреса и отиде да звъни. Само след десет минути получи отговора, който го накара силно да се учуди. В тази кооперация живее служителят от данъчната полиция Устинов. Значи Доценко не се е припознал и не е сгрешил, миналия път наистина го е видял с Оксана. Но защо крие, че разработва издателството? Не вярва в професионализма на оперативниците от „Петровка“, бои се, че с грубите си, непредпазливи или просто глупави действия ще провалят работата му? Много е възможно.

Изглежда, е успял напълно да спечели доверието на любовницата на Есипов, щом тя го вика на помощ в случай на опасност.

Миша погледна часовника си, помисли една-две минути, после решително пусна в процепа на телефона автомат още един жетон. Звънеше на Настя.

— Забавно — каза тя, като изслуша сбития до няколко изречения разказ на Миша. — Бих искала да знам дали Оксана е потърсила Устинов за помощ като приятел или като работник от правозащитните органи? Ако тя знае, че Устинов работи в данъчната полиция и сега се е обърнала към него, защото той има връзка с нас, излиза, че тя съзнателно сътрудничи с него срещу ръководителите на „Шерхан“ и собствения си любовник. Това говори за сериозна продължителна агентурна разработка, в която ние с вас, Миша, се опитахме да се намесим с немити лапи. Ясно е защо той не ни каза нито дума, кълнеше се, че издателство „Шерхан“ е чисто като новородено бебе. А пък ако момичето не знае какъв е той и с какво се занимава, тогава у мен се появяват маса въпроси. По какъв начин Устинов успява да измъква от нея информация за издателските работи, ако например се пише художник, счетоводител или шлосер? Трябва да е някакъв в нейните очи. И под някакъв предлог да измъква от нея сведения. Но дори това не е най-главното. Ако за него Оксана просто е източник на откъслечна информация, ако не е правил вербовка по този повод, тогава защо се държи за издателството? Да беше ни казал на двамата — виждате ли, периодически се опитвам да напипам нещо, има отделни сведения, но засега не е достатъчно за разгърнато настъпление по целия фронт. Как мислите, защо се прави на толкова потаен?

— Мисля, че той знае всичко за тях, Анастасия Павловна. И много държи на тези знания.

— И на мен ми се струва така. Благодаря, че ми позвънихте, Мишенка, ще се видим утре сутринта и ще доложим на шефа.

На сутринта разказаха всичко на полковник Гордеев.

— Ами, той лъже — махна решително с ръка Виктор Алексеевич. — Лъже и не се изчервява. Със сигурност е в комбина с „Шерхан“, прикрива данъчните им машинации и затова взема от тях ежемесечна заплата, по размери по-приличаща на подкуп. Оксана, естествено, знае чудесно това, затова хукна при Устинов, когато крадците заплашиха да я убият, ако Есипов не даде парите, а Есипов изобщо не се кани да плаща. Момичето е изплашено и търси помощ от единствения познат, но надежден представител на правозащитните структури. Е, какво ще кажете?

— Прилича на истина — съгласи се Настя. — Но нали няма да се обидите, ако ние с Миша проверим това?

— Действайте — кимна полковникът. — За нищо го нямате стария човек. Е, щом не вярвайте, проверявайте.

Настя и Доценко тръгнаха за фотолабораторията, където Миша занесе да проявят заснетата предния ден лента, по време на наблюдението на Оксана. За осъществяване на замисъла им трябваша снимки на Устинов.

— Не, Миша, сигурно съм тъпа, но не разбирам нещо в този живот — рече Настя, когато слизаха по стълбите. — Ако ръководителите на „Шерхан“ толкова отдавна и тясно са свързани с данъчната полиция и с Устинов, то по какъв начин задейства лъжата ми, че работя във фирма като юрист? Не мога да разбера. Щом се случи нещастieto в дома на Соловьев, като нормален професионалист, при това заинтересуван да окаже помощ на, издателството, Устинов трябваше да вземе от тях цялата информация, която може да потрeбва. Той трябваше да ги помоли да му съобщят целия кръг познати на Соловьев, а те на свой ред щяха непременно да му кажат за мен. И край. След два часа господин Устинов щеше да им доложи, че след проверка по свои канали е установил, че Анастасия Каменска, дъщерята на професор Каменска, при която навремето е бил аспирант Соловьев, не работи във фирма, а в криминалната милиция. Защо не е станало така? Защо неотдавна в ресторанта, когато се срещнахме случайно с Есипов, той разговаря с мен като с бизнес дама и сестра на банкера Каменски?

— Може Устинов да не е дотолкова професионалист, както мислим с вас? — предположи Доценко.

— Може, но едва ли. Тук има нещо друго.

Като взе снимките, Доценко тръгна за издателството, помоли да поканят поред Есипов, Автаев и Воронеж и пред всеки от тях постави задачата да разпознае сред няколко снимки тази на мъжа, присъствал на рождения ден на Соловьев. В предварително приготвения от Доценко плик имаше седем снимки, в това число снимки на Устинов и на съседа на Соловьев от вила номер 12 Евгений Якимов. Резултатите бяха съвсем еднакви. И тримата си спомниха и показаха снимката на Якимов, но никой от тях не реагира на снимката на сътрудника от данъчна полиция. Нито треперещи пръсти, нито преbledнели или изчервени лица, нито пресипнали изведнъж гласове, нито неволно отронен възглас. Нищо. Те не го познаваха. Това вече беше съвсем неясно.

Като излизаше от зданието, където бе офисът на издателство „Шерхан“, Доценко едва не събори Оксана, която вървеше срещу него, но като че ли не забелязваше нищо наоколо. Върху лицето на момичето бе изписана такава остра и мъчителна тревога, че Доценко дори почувства угризения на съвестта, нали знаеше, че тази тревога е предизвикана от заплахата за убийство на Оксана, ако Есипов не даде исканата сума. Разбира се, никой не се канеше да я закача, това си беше блъф, който трябваше да предизвика определена реакция и вече даде резултати, но нали момичето не знаеше това. А срокът за предаване на сумата изтичаше утре.

Доценко хвана бягащото момиче за ръката.

— Оксана, почакайте.

— Моля?

Тя спря рязко, но очите ѝ бяха устремени напред, сякаш продължаваше мислено да тича.

— Какво искате? — недоволно попита тя, като се намръщи. После позна Миша и лицето ѝ изведнъж се смекчи. — Вие бяхте от милицията, нали? Вече ме разпитвахте след убийството в дома на преводача.

— Много вярно. — Миша се усмихна лъчезарно. — Колко ми е приятно, че ме помните. А аз имам един въпрос към вас.

— И аз също. Къде можем да поговорим?

— Не знам. — Доценко вдигна рамене и се огледа. — Както разбирам, твърде често идвате тук, така че вие трябва да кажете къде можем да поговорим.

— Тук няма къде — отрязва Оксана. — С кола ли сте?

— Не. Дойдох с метрото.

— Ще възразите ли да отидем у дома?

— А не е ли по-добре при мен в службата? — предложи Доценко.

— Все ми е едно. Може и при вас в службата. Да вървим.

Оксана се обърна решително и тръгна към вратата за улицата. Михаил не успя да се опомни, когато тя спря частно такси и след няколко секунди вече пътуваха в нечий зелен форд към околоръстния на „Садовое“.

* * *

— Трябва да ми помогнете — започна Оксана, едва пристъпила прага на кабинета, в който за щастие нямаше никого и Миша можеше да разчита на спокоен разговор на четири очи. — Защото, както вече разбирам, няма да дочакам помощ от Есипов.

— Слушам ви.

— Вчера при Кирил идва някакъв криминален тип. Доколкото разбрах, той е свързан с оная, дето я убиха в дома на преводача...

Миша оцени Оксана. Тя изложи вчерашните събития последователно и лаконично, без да изпусне главното и без да затъва в излишни детайли, утежняващи разказа.

— Кирил не възнамерява да предприема нищо, за да намери убиеца, той иска да се опита да измами този престъпник. А пък аз не съм толкова наивна и знам, че шегичките с престъпниците обикновено завършват зле. Те изобщо не са по-глупави от нас и Кирил напразно мисли, че ще ги преметне.

— Оксана, какво мога да направя за вас? За да не се наложи Кирил да плати парите, трябва не по-късно от утре на обед да се съобщи името на убиеца, нали така? Ние си трошим главите с това убийство цял месец и още нищо не сме открили. Как мога да ви

обещаая, че до утре на обед ще знаем името на престъпника? Разберете, това е нереално...

— Добре, нека е нереално. Не трябва да се съобщава името, накарайте Кирил да им даде парите. Нека не се прави на интересен, да не се опитва да ги мами. Та те ще ме убият, как не разбирате! А аз от своя страна ще ви разкажа всичко, което зная, ще отговоря на всички ваши въпроси, дори и неприятните, защото искам по-скоро да бъде намерен убиецът.

— Да отговорите на всичките ни въпроси, дори и неприятните — това е мъжествено решение. Сама ли го взехте?

Настана пауза, после Оксана бавно наведе очи, огледа празното бюро с надраскан полиран плот, трепна с мигли и погледна Доценко в упор:

— Не. Това решение не съм го взела сама. Подказаха ми го.

— Мога ли да попитам кой?

— Може. Мой познат.

— Има ли фамилия?

— И дори име — устните на Оксана трепнаха в тъжна усмивка.

— Вадим Устинов.

— Кой е той? Къде работи? С какво се занимава?

— Не знам. Референт в някаква правителствена структура, не разбирам много от тия работи.

— И какво ви посъветва?

— Посъветва ме да дойда при вас и да ви предложи да отговарям на всякакви въпроси, които могат да помогнат за откриване на убиеца.

— Мъдър съвет — кимна одобрително Доценко. — Господин Устинов роднина ли ви е? Приятел?

— Приятел.

— Отдавна ли се познавате?

— Има ли значение?

— Има. Ако ви познава достатъчно отдавна, може би разполага с някаква полезна за нас информация. Тогава ще помолим и него да отговори на въпросите ни.

— Той нищо не знае. Той общува само с мен. Не се познава с никого от издателството.

— Сигурна ли сте в това?

— Напълно съм сигурна.

— Добре, да започнем от самото начало. Кога научихте за съществуването на Марина Собликова по прякор Газелата?

— Когато я убиха.

— А познавахте ли Андрей Коренев?

— Разбира се. Първо го видях, когато работеше като шофьор-куриер, а после в дома на Соловьев, когато започна да работи като негов помощник. Само че не знаех фамилията му, само Андрей и толкоз.

— А кога за първи път научихте фамилното му име?

— Когато разговарях с него по телефона. Кирил излезе по работа, остави ме сама в колата и не си взе мобифона. Докато го нямаше, телефонът звънна и мъжки глас ме помоли да предам, че се е обаждал Коренев. Запомних фамилията и предадох на Кирил, но не я свързах с Андрей.

— А какво стана по-нататък?

— Ами по-нататък разбрах, че търсят нещо у Соловьев.

Настана отново пауза, този път наситена с електрически заряди. Оксана отмести поглед и започна да разглежда мръсните капки по отдавна немитите прозорци.

— И? — не издържа Доценко.

— И разказах на Устинов за това. Това много го заинтригува.

— Оксана, разбирате ли какво говорите? Давате ли си сметка за това, което сега става в този кабинет?

— Да.

Тя погледна Доценко право в очите, бе неестествено спокойна, сякаш вкаменена. Зениците разширени, устните здраво стиснати, бузите хлътнаха.

— Да, разбирам. Много добре разбирам.

— И няма да съжалявате после, че ми разказвате това?

— Ще съжалявам само, че не съм го сторила по-рано.

— Той обиди ли ви с нещо?

— Той ме унизи. Не се притеснявайте, Михаил Алексеевич, питайте. Нали ви обещах да отговоря на всичките ви въпроси. Дори на неприятните.

* * *

По-нататък всичко се разплиташе мълниеносно бързо. Експертите, които бяха ходили на местопрестъплението в дома на Соловьев, намериха и зафиксираха следи от кола, паркирана недалеч от колата на Марина Собликова. За да не изплашат Устинов преждевременно, негласно сравниха следите от колата му с наличните образци само за да се убедят. Нямаше никакви съмнения, че именно неговата кола е била в онази нощ до колата на Газелата. А от това, което им съобщи Оксана, се изясни какво е станало и защо Устинов така яростно убеждаваше сътрудниците от криминалния отдел, че издателство „Шерхан“ няма дългове към държавата под формата на неизплатени данъци.

Той вече две години обикалял около „Шерхан“. Но съвсем не за да покаже кирливите ризи на издателите и да ги подведе под отговорност, съвсем не. Искал издателството да си стъпи здраво на краката, да стане мощно, стабилно и богато. Подсказвал чрез Оксана разни ходове, съветвал как да се укрят данъци, подхвърлял плодотворни идеи, позволяващи да се увеличи продаваемостта на книгите. Той води в своя департамент полиграфията и държи в ръцете си всички конци, водещи към „Шерхан“. Устинов си поставя задачата: докато се появи възможност да се пенсионира след пет години, ще прикрива издателството, като заличава следите, ще събира компромати срещу него, като взема под внимание всяка „нелегална“ книга, всеки тираж, пуснат в нарушение на авторския договор, а после, след пет години, ще отиде при ръководителите на издателството. Господ учи: трябва да се делим. И пред „Шерхан“, по това време най-богатото издателство в Русия, ще се изправи неприятната дилема: или да отстъпят лъвския пай от доходите на Вадим Устинов, или всички заедно да отидат на подсъдимата скамейка за укриване на доходи и за нарушаване на авторските права. И първото все пак е по-добро от второто, още повече че значителна част от доходите съществува благодарение на фантазията и изобретателността на самия Устинов.

Като научава от Оксана за шетнята около дома на преводача Соловьев, той решава да погледне лично. Та той, за разлика от Оксана разбира прекрасно какъв ще е търсеният документ, за да се трепят издателите толкова да го намерят. И той страшно се нуждае от такъв документ. И не само за да сложи още една тухла в строеното от него здание на вечния затвор за „Шерхан“, но и за да не попадне

документът в ръцете на Соловьев. Ако стане скандал — всичко е загубено. Може да бъде отнет лицензът на издателите, ще изскочат наяве незаконните тиражи и нарушенията на договорите, и държавата, без да й мигне окото, ще направи това, което се кани да направи след три години самият Устинов. Това не бива да се допусне. И Вадим решава да проведе предварително разследване, за да може при първа възможност да се постарее да получи документа, който все не могат да намерят хората от „Шерхан“. Пристига през нощта, за да огледа местността, без да прави впечатление на никого. Намира вилата на Соловьев, качва се на площадката и забелязва, че входната врата е откряната. Не може да превъзмогне любопитството си и влиза. Останалото е известно.

* * *

Историята на Вадим Устинов, разказана от Миша Доценко в кабинета на полковник Гордеев, предизвика шок и смут. Но не у всички. Когато Миша свърши, настана пауза, прекъсната внезапно от звънък кикот.

— Анастасия, моля за обяснение — каза строго Виктор Алексеевич. — Не виждам нищо смешно в това, че служител на данъчна полиция се е оказал отрепка и убиец.

— Не се смей за това. — Настя хлипаше от смях. — Помислих, че той не е знаел истинските размери на доходите, които са получавали ръководителите на „Шерхан“. В чуждестранни банки те трябва да имат такива пари, че човек да откачи. Устинов едва ли е знаел за тях. Представям си какво ще му стане, когато разбере от какво всъщност се е лишил.

— Много смешно — избоботи недоволено полковникът. — Скъпа, чувството ти за хумор е много специфично.

— Извинете — измърмори Настя, като направи усилие да се овладее.

— Е, успокой ли се? Сега отговаряй какви безотчетни доходи имаше предвид, когато говореше за чуждите сметки на „Шерхан“.

— Страхотна работа. Невъзможно за говорене. Но фактите са налице.

— Добре, не ни плаши.

— В славната страна Япония има един бездарен писател. Тоест блестящ майстор да измисля интриги, обаче му липсва грамотност, пише с грешки и речниковият му запас е като на пеленаче. Естествено, няма обща култура, няма образование и така нататък. Затова пък прелива от честолубие. И ужасно е жаден за слава. При това не заради богатство, бездруго е достатъчно състоятелен човек. Дори е готов да доплати, само и само да получи слава. И човекът си пише книгите, а никой не иска да ги публикува. Казват, безграмотно, не става за четене, не литература, а безпомощно детско сричане. Къде ли не се натиска с нетленните си произведения, но никъде не ги вземат. И тогава се появява добрият чичко от Русия, който купува един ръкопис за проба. Фактически го взема даром. Чичкото издател показва ръкописа на преводач, оня му казва, че това не става за четене, макар че е засукано и има характери и интрига. И издателят помолва преводача да бутне текста, в смисъл стила и културата на изложението. И на руски език се ражда първият бестселър от новата „източна“ серия. Да ти падне шапката, като четеш. Да разказвам ли по-нататък?

— И твоят Соловьев преписва отначало всичките му ръкописи?
— попита Коротков кой знае защо ужасено.

— Това не е всичко — усмихна се Настя. — Той е написал много, може би към четирийсет. Издателите са купили всичките, Соловьев е превел и предал някъде към половината. Така че предстои още много работа.

— Сега е ясно защо те толкова преживяваха за него, страхуваха се, че ще започнем да го подозираме в убийството на любовницата и помощника му — поклати глава Коротков. — Ами да, закъде са без него.

— Именно — кимна Настя. — Но това не е най-интересното. Следва още по-интересно. Като научава колко успешно се обработват ръкописите му, авторът графоман ражда идея. Впрочем не знам, може идеята да не е негова, а на някой друг. Ръкописът, придобил приличен вид, се превежда от руски на английски или на някой друг разпространен език и се пуска на световната арена. Но вече под друго име. Руските преводи излизат под псевдоним А. Накахара, а всички останали — с истинското име на автора Отори Митио. Схващате ли фокуса?

— Не много — призна си Селуянов. — Къде е фокусът?

— Ами че той получава световна слава. Честолюбив е, нали ви казах. И не се нуждае от нищо на този свят, освен от световна слава. Човекът, чиито книги излизат на руски под името Накахара, няма нищо общо със звездата от световен мащаб Отори Митио, чиито, книги завоюват световно признание, преведени са на десетки езици, продават се в милионни тиражи навсякъде, естествено без Русия, а по всеки от публикуваните романа са направени минимум по две екранизации — една в някоя американска или европейска киностудия, друга — на изток, в Индия или Китай. Та представете си какво получава авторът от всичко това. Но понеже без помощта на издателство „Шерхан“ и конкретно на Владимир Соловьев е невъзможно да стане всичко това, то господин Отори Митио дава почти деветдесет процента от хонорарите си на тези, с чиито усилия произведенията му придобиват благопристоен литературен вид. Тоест на издателство „Шерхан“ и човека, превеждащ книгите от руски на друг език.

— Прилича на сън — поклати недоверчиво глава Коротков.

— Аха — веднага се съгласи Настя. — Дори много. Затова проявих чудеса от сръчност и намерих няколко книги на Отори Митио на английски и френски, а също два филма, заснети по книгите му. И понеже добре познавам руския вариант на творчеството му, останалото бе лесно и просто. В титрите на филмите той е посочен само като автор на романите, по които е направена екранизацията.

— И какво означава това?

— Че не участва в написването на сценария. Защото е абсолютно неграмотен, пише с грешки и има беден речников запас. Само че това още никой не е разбрал, защото господин Митио си пази репутацията. Обгърнал е името си в тайнствена мъгла, напуснал Япония, за да не го попита никой защо липсват ръкописи на безсмъртните му творби на родния език. Но най-пикантното във всичко това е, че от умопомрачителните хонорари Соловьев няма нито копейка. Соловьев, човекът, с чийто труд фактически е създаден ръкописът, човекът, създал от краткия разказ истинска литература, уплътнил я с образи, чувства, преживявания — този човек се оказва изключен от процеса на всеобща подялба. Тези пари имах предвид, когато се смеех. Устинов едва ли знае за тях. Защото Оксана не е знаела за тях, а всичко, свързано с издателството, той научава именно от нея.

— Казваш, че са останали още много непреведени романи? —
попита замислено Гордеев.

— Достатъчно много. Седем-осем.

— И всеки от тях в милионен тираж и две екранизации?

— Горе-долу. Виктор Алексеевич...

— Точно така, моето момиче. Трябваше веднага да помислим за
това. В нашия живот рядко нещо се случва навреме. А когато два пъти
стане така — тогава хич не е добре.

ГЛАВА 18

Това бе вече петият поред вуз, в който Настя Каменска отиде със странния си въпрос: кога се държи изпитът по криминология според учебния план. В предишните четири института, където готвеха юристи, този предмет се държеше през лятната сесия, а ако подозренията на Настя за странния „пищов“, намерен случайно в книгата на Соловьев, са верни, би трябвало изпитът да е през зимата.

Момичето в „Учебен отдел“ гледаше Настя с нескрито любопитство.

— Какво може да е това престъпление, че да се интересувате от учебния ни план? — попита то, докато изваждаше дебели папки от огнеупорния шкаф.

— Нищо особено — усмихна се неопределено Настя. — Нима не знаете наизуст кога какъв предмет се държи?

— Ами — инспекторът от „Учебен отдел“ замаха с ръце — нашият план се сменя почти всяка година. Тази година третокурсниците държат криминология през лятото, съвсем съм сигурна, защото вече направихме разписанието на изпитите през лятната сесия. А много е възможно по-миналата година изпитът да е бил през зимата. Ако се въвеждат нови предмети или се променя броят на часовете, определени за дисциплината, тогава могат да се променят и изпитите. Освен това редовните студенти, вечерниците и задочниците имат различна програма. Коя година ви интересува?

— Деветдесет и трета — деветдесет и четвърта.

— Сега ще погледна. Да, онази учебна година криминологията на вечерниците е била през зимната сесия. А редовните и задочниците са държали през лятото. Достатъчно ли е това, или ви трябва още нещо?

— Трябва ми списък с фамилните имена на курса, който е държал криминология през онази зимна сесия.

— А така! — възкликна инспекторът. — Та това са триста души.

— Какво да се прави — въздъхна Настя. — Казвате, че са били третокурсници?

— Да. Сега са пети курс, след седмица започват държавните им изпити. Ще ме почакате ли десетина минутки? Всичките ми списъци са в компютъра, ще ви дам разпечатка. Азбучен списък на курса ли искате или с разбивка по групи?

— Не, няма нужда по групи.

Момичето започна усърдно да трака по клавишите. Настя чакаше търпеливо, седнала в ъгъла на един трикрак стол, който всеки момент можеше да се счупи при най-малкото ѝ движение. Внезапно я осени една идея.

— Извинете, а изпитните билети запазени ли са?

— Разбира се. Задължително оставяме по един екземпляр. Да ги извадя ли?

— Ако не ви затруднявам.

Това си беше чиста учтивост. Дори да беше трудно да се извадят старите билети, все едно, Настя щеше да настоява. Макар и микроскопичен, но това си беше шанс, позволяващ да се избегне досадната проверка на всичките триста души.

Докато принтерът скърцаше напрегнато, за да разпечата триста фамилни имена, инспекторът извади папка с подшити в нея копия от изпитните билети.

— Всички билети по криминология ли искате или точно от тази сесия?

— Точно от тази сесия.

Екземплярът бе съвсем нечетлив, сигурно четвърти или пети, написан на пишеща машина с индиго. Настя бързо огледа въпросите и на втората страница намери това, което търсеше. Билет номер 14. Първи въпрос: „Статистически методи в криминологията.“ Втори въпрос: „Профилактика на престъпленията: понятие, форми, видове.“ Търсеният студент е бил предвидлив, не е правил пищови за отделни въпроси, а за цял билет. Затова двете миниатюрни листчета бяха защипани с кламер, за да са заедно.

— Заповядайте — Инспекторът подаде на Настя дълъг лист хартия с разпечатката. — Това ли е всичко?

— Извинявайте — разкаяно се обади Настя, — но аз май избързах. Това съвсем не е всичко. Сега ми трябва изпитните

протоколи.

— Господи! — плесна с ръце служителката. — Те пък защо са ви? Да не подозирате, че някой от нашите преподаватели взема подкупи за хубави оценки на изпитите?

— Какво говорите — успокой я Настя. — В никой случай. Трябва да намеря всички студенти от курса, които са изтеглили на изпита четиринадесети билет. Само толкова.

— А какъв е този билет? — любопитства момичето. — Някой особен ли?

— Засега не знам. Може и да е особен. Ако имам късмет. Та какво става с протоколите?

Момичето отново се зарови в огнеупорния шкаф и след известно време извади на бял свят поредната папка. В стаята нямаше свободно бюро и се наложи Настя да преписва фамилните имена, сложила върху коленете си дебелия папка, опитваща се всеки момент да се затвори. В курса е имало десет групи. Десет души, по един от всяка група е изтеглил на изпита четиринадесети билет с въпросите по статистика и профилактика. Какво пък, десет не е триста. Става значително по-лесно. Но е по-лесно само ако Настината догадка излезе вярна. Ако за пореден път е сгрешила, тогава симпатичната десетка отново се превръща в огромните неуправляеми три стотици. Не би искала...

Догадката ѝ беше проста, но честно казано, не много правдоподобна и убедителна. След изтеглянето на билета студентът сяда на банката да се подготви и се изхитрява да извади от джоба или от чантата си нужния пищов. След като подготви отговора и го напише на отделни листове, както е прието, той скрива пищова. Малко е вероятно да го пъкне там, откъдето го е извадил. Обикновено просто го мушва някъде наблизко, но така, че да не привлече вниманието на изпитващия преподавател. Например в малкото джобче на сакото, като се прави, че вади носната си кърпа или прибира писалката си. Или пъхна листчетата в донесената от библиотеката програма на курса — на изпитите е разрешено да се използват програмите. С други думи, отработеният, използван пищов в девет от десет случая се оказва отделно от останалите пищови, подготвени за изпита. Точно това беше шансът, на който Настя толкова се надяваше. Ако случайно изгубеният пищов не е бил отделно, то целият замисъл пропада. Тогава ще се наложи да проверява целия курс.

Когато преписа от изпитната ведомост десетте фамилии, тя внимателно препрочете получения списък. Да, идеята ѝ май се оказа плодотворна. Едната фамилия ѝ беше позната. Съвсем наскоро фигурираше в отчета на Селуянов.

* * *

Случаят с Вадим Устинов бе класическият пример, когато оперативните работници знаят точно кой е убиецът, а нищо не могат да докажат. Оказа се практически невъзможно да уличат в нещо Устинов. За какво да го арестуват? Само защото колата му известно време е била до колата на Марина Собликова на шосето близо до вилното градче „Мечта“. Това ли е основанието за обвинение в убийство? Ни най-малко. Върху намереното в гората оръжие липсваха отпечатъци от пръстите на Устинов. И по никой начин този пистолет не можеше да се „пришие“ към служителя от данъчна полиция. Ходил е в „Мечта“? Да допуснем, че е ходил. С каква цел? Научил, че „Шерхан“ замисля някакво търсене около дома на водещия преводач на издателството. А защо и той да не дойде? Има право. Той води оперативната разработка на издателство „Шерхан“, установил е поверителни отношения с човек, близък до ръководството на издателството — с любовницата на генералния директор. Тя периодично му е давала информация. Нормално ли е? Напълно. Защо не признава пред оперативните служители от „Петровка“, че работи по издателството? Също има право. Затова е оперативната работа, за да не се тръби наляво и надясно за нея. Защо пристига през нощта? А кой казва, че през нощта? Пристигнал вечерта, искал да се отбие при преводача Соловьев, да се запознае, но размислил, решил да не избързва. Отлага визитата за друг път. Какво можете да ми кажете, господа?

В прекрасните книги на Рекс Стаут за гениалното ченге Ниро Улф всичко е къде-къде по-просто. Улф събира в кабинета си всички участници, въвлечени в делото, сядат в знаменитото си червено кожено кресло и им разказва в детайли как е станало всичко според неговите представи. И истинският виновник непременно се издава с непредпазлив жест или дума, а поканеният за участие в тържествата полицай веднага го арестува пред очите на изумената публика.

Показанията на манекенката Оксана Бойко, искрени и подробни, в нищо не можеха да уличат Устинов. И дори разказът ѝ как и кога той е планирал да завладее издателството си оставаше празно клатене на въздуха, защото Устинов не го потвърждаваше. Да, говорил е на Оксана за това, но само за да я накара да сътрудничи. Всъщност съвсем не се е канел да прави такова нещо, това е била хитра легенда. И върви доказвай, че не е така.

Нямаше с какво да се докаже. Трябваше Устинов да си признае за убийството, но той естествено няма да го направи, да не е идиот. В най-лошия случай можеше да помогне и свидетел, който го е видял да стреля по Собликова и Коренев. Но нямаше такъв свидетел.

Колкото и да е тъжно да се признае, убийството в дома на Соловьев обещаваше да остане „висящо“. Убиецът е известен, а престъплението се смята за неразкрито. Ето такива парадокси има в следствено-оперативния живот...

Затова пък благодарение на работата, извършена в хода на разкриването на това престъпление станаха известни факти и обстоятелства, които хвърлят съвсем друга светлина върху живота на Владимир Александрович Соловьев. Понеже единият от десетте студенти вечерници, на когото се предполага, че е случайно намереният пищов по криминология, бе не кой да е, а братовчедът на някой си Мешков. А той пък се числи в щата на издателство „Шерхан“ като личен телохранител на Кирил Есипов и повече е известен като Вовчик. Братовчедът на Мешков, Георги Шикеринец, вечер учи в юридически вуз, а денем служи като милиционер от полка за патрулно-постова служба. Личното му досие се пази в Главното управление на вътрешните работи и бе достатъчен един поглед в собственоръчно написаната му автобиография, за да се затвърдят подозренията чия ръка е написала злополучния пищов. Разбира се, погледът на оперативника не е източник на доказателства и автобиографията на Георги Шикеринец бе извадена от досието и изпратена за експертиза заедно с късчета хартия с неясните фази за статистиката и профилактиката. Както винаги впрочем, експертите не обещаваха бърз отговор, но и нямаше за какво да се бърза.

— Според теб по какъв начин трябва да изпратя това за експертиза? — обърна се към Настя следователят от градската прокуратура Олшански. — В рамките на кое криминално дело?

Въпросът бе закономерен. За да могат експертите да работят, трябва да е възбудено криминално дело. А нали няма никакво дело по нападението над Соловьев нито преди две години, нито сега. И как да бъде възбудено това дело, след като самият Соловьев мълчи като риба и не желае да участва в никакви разговори за причината на внезапното си тежко заболяване?

— Ами хайде да проведем експертизата в рамките на делото за убийството на Собликова и Коренев — предложи Настя. — Нали е установено точно, че Собликова и Коренев са се опитвали да намерят нещо в архива на Соловьев. Може да съм се заблудила за информационното писмо с предложението за тиражите. Може изобщо да не са търсили писмото, а тъкмо пищова. В края на краищата пред мен стоеше задачата да намеря в архива на Соловьев странични документи, които биха могли да станат обект на търсене за Собликова и издателите. Аз ви намерих два документа. И по двата се извършват проверки.

— Анастасия, не е хубаво да се лъже — строго произнесе Олшански.

— Защо да се лъже? — възмути се искрено Настя. — Няма лъжа. Разработваме всички възможни версии, обикновена работа. Ако нещо ви смущава, ще ви кажа още повече. Юрка Коротков ходи в града, където е загинала жената на Соловьев. За смъртта ѝ със сигурност има дело, макар да е спряно, понеже убийството не е разкрито.

— Но онова дело се води в онзи град. Как мога да се намесвам с моята власт в него? Не говориш сериозно, Каменска.

— Ами ако от този град постъпи официално запитване? Ако Юрка успее да направи така, че да възобновят разследването?

— Тогава друга работа — съгласи се следователят. — А ти какви сериозни основания имаш да смяташ, че „шерхановци“ имат пръст и за болестта на Соловьев, и за смъртта на жена му?

— Сериозни — кимна тя. — Гордеев правилно каза, когато две еднотипни събития се случват съвсем навреме, обикновено това мирише на нещо лошо. Соловьев се наканва да се развежда, да встъпи в нов брак и да замине с новата си съпруга в чужбина. Гибелта на жена му разрушава тези планове, защото той не може да остави тук сам петнадесетгодишния си син. После, след две години и половина той пак се наканва да замине, този път му предлагат петгодишен договор

за чужбина. И тогава много навреме идва тайнствената болест, от която краката му се обездвижват. Лекарят от „Бърза помощ“ твърди, че е докаран пребит направо от улицата. Издателите, направили трагични физиономии, ни разказват приказки, че това се било случило на нервна почва, че Владимир Александрович не могъл да се възстанови след трагичната смърт на жена си, а на това отгоре и синът му се разхайтил и се свързал с лоша компания. А самият Соловьев изобщо не казва нищо. Но знаете ли кое е най-любопитното?

— Кажете, интересно е да чуем.

— Ами това, че колкото и да му е трудно, Соловьев категорично отказва да живее със сина си. Не иска да го вижда, не иска и да говори за него. И това ме навежда на съвсем конкретни мисли.

— Да, виждам, Анастасия, че мислите ти текат като река — усмихна се Олшански. — Хайде, излагай ги.

— Изглежда, той е убеден, че синът му има връзка с нанесения му побой. Тогава е ясно защо е направил всичко възможно историята да не стигне до милицията. И също така е ясно защо не иска да го види. Съжалил го е, все пак родна кръв, но не може да му прости.

— Според мен много го усукваш — намръщи се следователят. — Прекалено е сложно.

— Е, Константин Михайлович, ако беше просто, отдавна да е излязло всичко наяве — възрази Настя. — И после, дори да е сложно, съгласна съм, затова пък в такава постановка на въпроса всичко съвпада. Разбира се, изобщо нямаше да ми хрумне такова развитие на нещата, ако не бях разбрала, че тази шайка зависи толкова много от Соловьев, от неговото присъствие тук, в Русия, в Москва. Нали всичко се крепи на него, разберете. Той превръща неграмотния графоман Накахара в знаменития писател Отори Митио. И устременият към световна слава Митио щедро отделя от хонорарите си за тези, които му уреждат сладкия живот. Тъкмо той е човек ако не кристално честен, то благороден и в някои отношения порядъчен. Откъде да знае, че парите му не стигат до човека, с чиито усилия се е превърнал в истински писател. Ако го няма Соловьев — няма да има нови романи отначало от Накахара, а после и на Митио. Нали вече е невъзможно да се подмени един преводач с друг. Те изваждат късмет със Соловьев, спокоен интелигентен човек, който преписва творенията, превеждайки ги от японски, като не иска прекалено много за себе си. Соловьев се

самореализира в тази работа и е напълно щастлив. И друго, той води затворен живот, почти никъде не ходи и общува с малко хора. Тоест достатъчно малки са шансовете да се открие истината. Та нали и незаконните тиражи на руските издания не следи. А друг преводач може да се окаже с къде по-големи зъби и нокти, пред него няма да минат черните тиражи и от раз ще научи за Отори Митио. И добре, ако поиска само своя дял. А нали може да ги заплаши с разобличение. Но дори не е там главното. Соловьев има свой литературен стил неповторим, своеобразен. Точно този стил прави Митио популярен писател. Никой друг преводач не може да повтори това, дори да е талантлив и по принцип да може от полуграмотното сричане да направи истинска книга. „Шерхан“ са изкупили на едро от японца всичките му ръкописи на дъмпингови цени, а Соловьев е обработил само половината. При това нашият автор от Страната на изгряващото слънце не спира, той продължава да пише и се предполага, че до края на живота си или във всеки случай още много години Соловьев ще осигурява красив живот за „Шерхан“. Представете ли си от какви пари ще се лишат всички, ако Соловьев се измъкне и замине в чужбина? Или просто по някакви причини престане да им сътрудничи? Та това ще е пълна катастрофа за тях.

— Красиво разказваш — замислено кимна Олшански. — Но е прекалено неправдоподобно. Не намираш ли, че напоследък нещо много ни върви на писатели? По-рано все се падаха спекуланти на злато и брилянти и контрабандисти, превозващи оръжие и наркотици. А сега писатели.

— Нищо чудно. — Настя сви рамене. — Където има големи пари, там има и престъпления. По-рано не можеха да се направят големи пари от литературата, затова двамата с вас не сме се занимавали с такива неща. А сега развлекателната продукция носи такива печалби, че просто да се смаеш. Засега се занимаваме само с писатели, а утре ще ни пробутат трупове около кинобизнеса. Телевизията вече каза силната си дума, само през последните две години имаше две убийства в рекламния бизнес. В прекрасните години на застоя не сте имали проблеми с телевизията.

— Това е вярно. Добре, Каменска, ти ме убеди. Ще се направя, че твоят „пищов“ е от един куп с информационното писмо. Ще си взема

грях на душата и ще го изпратя за експертиза. Случайно не искаш ли да ядеш?

— Случайно искам — засмя се Настя. — Ужасно. А какво интересно имате?

— И аз не знам. Нина ми е свила нещо, но не съм гледал. Обаче от чантата ми ухае апетитно.

Той извади доста голям пакет и из малкия неуютен кабинет моментално се разнесе упоителният аромат на свинско, запечено с подправки. Олшански извади от бюрото си нож и чиния, нарязва хляб на грамадни филии.

— Черпи се. Искаш ли да пийнеш?

— Не, благодаря. Не ми обръщайте внимание, пийте си, ако душата ви иска.

— Няма нужда — намръщи се Константин Михайлович. — Тя никога не иска, още повече на работа.

— Тогава защо предлагате?

— Просто така, проформа. Считайте, че от вежливост. Все пак сте гостенка. А в моя сейф винаги се плиска нещо за гости. Ох, майчице, не съм заключил вратата!

Той се метна към вратата, пресече кабинета с две огромни крачки и като издрънча с връзката ключове, заключи отвътре.

— Така — въздъхна с облекчение Олшански, — сега може да се живее. Че току-виж се вмъкнал някой подследствен, а ние тук сме отворили ресторант. Я ми кажи нищо ли не измислихте за Устинов?

— Нищо — призна Настя. — Той е умен. И хитър. Няма за какво да се уловим.

— Умен, умен, ама изпуснал Оксана — забеляза следователят, като дъвчеше с наслада ароматното крехко месо. — Обидил момичето и то тича при нас. Трябвало е да предвиди, щом е умен.

— Любовта е нещо, което не можеш да предвидиш. Съгласна съм, че друг на мястото му ще легне с Оксана, за да не я сърди. А той неизвестно защо не е могъл. Или има принципи, които не може да престъпи, или е проявил лекомислие и е забравил старата истина.

— За коя истина говориш?

— Няма нищо по-страшно от отмъщението на отхвърлената жена.

— Как е могло да се случи такова нещо? — недоумяваше полковник Гордеев. — Нали показвахте на Черкасов снимките на всички, които живеят в „Мечта“. Или, както обикновено, сте изхалтурили и сте пропуснали някого?

— Не, Виктор Алексеевич, показах на всички. На всички до един, гарантирам — отвърна твърдо Миша Доценко.

— Тогава защо не е познал никого? Трябвало е да познае. Не е могъл да не познае. Разбирам, че престъпникът не е реагирал на снимката на Черкасов. Така трябва да бъде. Но Черкасов е трябвало да го познае.

— Може да не го е познавал. Напълно допускам това.

— А жена му също ли не познава? Мисли какво говориш, приятелю — сърдито се обади Гордеев.

— Тя много се е променила, Виктор Алексеевич. Направо до неузнаваемост. Била е младо стройно момиче, а се е превърнала в стокилограмово женище. Когато са учили заедно с Черкасов в института, е била късо подстригана, а сега има буйна коса — къдриците ѝ стигат до плешките, закриват цялото ѝ лице. И е покрита с козметика като лицата от картините на великите майстори. Нищо чудно.

— Добре, да допуснем, че е така — омекна полковникът. — Ами Черкасов? Той също ли се е променил до неузнаваемост? Защо тя не го е познала? Нали сте показвали снимката на Черкасов на всички в „Мечта“.

— Не, Черкасов не се е променил много. Работата е там, че Янина Борисовна Якимова е в чужбина. Когато стигнахме до Черкасов, тя вече не беше в Москва и не е виждала снимката.

— Дяволска работа! — сърдито избоботи Гордеев. — Винаги става така: цялата работа спира заради някаква дреболия, която дори не е възможно да се предвиди. Кога се връща?

— След два дена.

— Добре. Какво правите сега? Надявам се, че не сте сглупили да закачате Якимов?

— Не го закачаме. Проверяваме по малко всичките му връзки, търсим мястото, където е държал момчетата. Най-напред, разбира се, огледахме собствената му вила и вилата на родителите му. Остава само вилата на Янинините родители. Може да се открие още някое потайно местенце. Селуянов вече е открил канала, по който се е снабдявал с наркотици.

— Какво нещо е животът — въздъхна тежко Виктор Алексеевич. — Живеят хората, живеят си в охолство, щастливо, спокойно, не знаят какво е мъка. И изведнъж започват да отмъщават, да си разчистват сметките, да си припомнят миналото. А защо? Не знаеш ли?

— Не знам — тихо отвърна Доценко. — Сигурно това ги измъчва, не им дава мира, разяжда ги като ръжда. Такъв човек може много години да страда, а после ще отмъсти — и ще се успокои.

— Де да беше така, сине. Цялата беда е там, че това не носи успокоение. Вземат си грях на душата, страшен грях, а не им олеква. И разбират, че е било напразно, а вече не е възможно да поправят нещо. Глупави хора, така е.

* * *

Вилата на родителите на Янина Борисовна Якимова, с моминско име Яна (или Нина, както я наричали приятелите и колегите в института) Бергер, се намираше недалеч в Подмосковието по Рижкото шосе. Къщата бе голяма и поддържана, но неприспособена за живот през зимата. Летният сезон вече започна, във всяка вила имаше хора и семейство Бергер бе тук. Селуянов влезе през портичката, качи се на площадката и почука вежливо.

— Влезте, отключено е! — раздаде се отвътре приятен женски глас.

Майката на Янина Борисовна бе красавица и на тези години, плавно приближаващи седемдесетте. Възрастта не бе развалила фините черти на лицето ѝ и в тъмните ѝ коси почти нямаше бяла нишка. Фигурата ѝ беше стройна, но походката вече издаваше умора и болести.

— Добър вечер — вежливо поздрави Селуянов. — Бихте ли ми казали дали за лятото може да се наеме вила във вашето селище?

Сигурно познавате всички тук.

— Защо сте решили така? — учуди се жената.

— Градината ви е много подредена и се вижда, че от много години сте тук.

— А вие сте наблюдателен — засмя се Бергер. — Така изведнъж нищо не мога да кажа, нека да попитаме мъжа ми. Борисе! Слез, ако обичаш!

По скърцащата стълба от втория етаж слезе бащата на Янина, Борис Мойсеевич.

— Гости ли имаме? — радушно избоботи с плътен бас. — Здравейте, млади човече.

— Здравейте. Вашата съпруга ме посъветва да се обърна към вас. Знаете ли къде наоколо може да се наеме вила за летния период?

— У Шарапови — веднага отговори Бергер, без да се замисля. — Те си построиха разкошна къща около Переделкино, а тази вила с удоволствие дават под наем. Само не знам дали вече не са се уговорили с някого. Ако искате, мога да ви дам московския им телефон, позвънете, попитайте.

— Много ви благодаря — отвърна с благодарност Николай. — Може би сега са тук?

— Едва ли — поклати глава майката на Янина. — Изобщо не се появяват, откакто построиха новата къща. Какво да правят тук? Спазаряват се с наемателите в Москва, дават им ключовете и вземат парите предварително. Но за всеки случай вървете, разбира се. Ако там живее някой, значи вилата е наета. Сега ще ви обясня как да я намерите. Боря, дай ми едно листче да нарисувам, че младежът няма да ги намери.

Тя бързо нахвърля на къс хартия схемата на вилното селище и Селуянов, който цял живот е обичал топографията и разни карти и схеми, бе поразен, че рисунката е толкова ясна, точно ориентирана по посоките на света, спазени са всички пропорции.

— Сега се намираме с вас тук. — Тя отбеляза с кръстче мястото върху схемата. — Трябва да минете между тези къщи, да пресечете пътя, да минете покрай магазина и да завиете ето тук. Разбрано ли обяснявам?

— И още как — възхитено отвърна Николай. — Виждам, че имате голям навик в съставянето на схеми.

— Има си хас — намеси се Борис Мойсеевич, който през цялото време наблюдаваше придирчиво молива в ръцете на жена си. — Четирийсет години зад чертожната дъска. Лауреат на няколко награди за архитектурни проекти.

Виждаше се, че се гордее с жена си, която не беше се изложила пред това младо от негова гледна точка момче.

— Смаян съм — каза искрено Селуянов и като се поддаде на внезапния порив, поднесе към устните си сбръчканата, но все още изящна ръка на майката на Янина Якимова.

Като излезе от дома на Бергер и се насочи към къщата на Шарапови според посочения маршрут, Николай не преставаше да се учудва на себе си. Откъде се взе този порив? Защо изведнъж целуна ръката на възрастната жена? Не става дума, че тя предизвика у него симпатия и дори възхищение с професионализма, с който начерта схемата. В близките дни ги очаква страшен удар. Селуянов не знаеше как се отнасят към зет си, обичат ли го, или просто го търпят, но единствената им дъщеря ще се окаже жена на убиец и ще остане сама с трите си деца. След два дена Янина Борисовна ще се върне от чужбина и ако през това време бъдат намерени всички улики срещу мъжа ѝ, Евгений Якимов ще бъде арестуван. Ако уликите се намерят по-рано, все едно, арестът ще бъде отложен до завръщането ѝ. Не бива да отведат бащата от къщи и да оставят трите дечица сами. Те нямат никаква вина. Нека до тях бъде майка им, която може би ще намери в себе си сили да смекчи някак удара, ще ги излъже, ще каже, че баща им е заминал за дълго по работа...

Ето и къщата, която му трябва. Далече е до мястото на Бергерови. Николай огледа с опитно око прозорците, входната врата, катинара. Не изглежда, че от миналото лято не е имало никого тук. Множество дребни подробности говореха, че през зимата и пролетта е идвано, и то неведнъж. Но май сега няма жива душа. На вратата катинар, тишина и липсва особената миризма, която непременно се появява там, където има хора. За всеки случай Николай почука, но както и се предполагаше, не получи отговор.

Като се повъртя около къщата, той пресече улицата и влезе в нечия градина. Небръснат мъж със старо долнище от анцуг работеше клекнал нещо около храстите с френско грозде. Като чу зад себе си стъпки, той се изправи с усилие и пышкайки, се хвана за кръста.

— Какво искате? — попита неприветливо той, като огледа с недобро око Селуянов.

— Търся Шарапови — отвърна миролюбиво ченгето, сякаш не забелязваше откритото недоволство на стопанина на вилата.

— Няма ги — небръснатият мужик направи злобна физиономия и се изплю. — От сто години не са се вясвали. Богаташите си имат свой живот, построили си някъде нова къща, а тая само я дават под наем. Няма да ги намериш тука.

— Жалко — огорчено рече Николай. — За какво дойдох ли? Казах ми, че мога да наема от тях вилата за лятото. Вярно, предупредиха ме, че трябва да ги търся в Москва, сега ги нямало тук, но казват, че се вестявали. И аз помислих, че може да ги заваря.

— Не, излъгали са те — обади се виладжията. — Идат, вярно, ама не са те. Изглежда, още през есента са дали на някого вилата под наем. Току пристигат разни със западни коли. Четири-пет човека. Какво правят там, не зная, обаче се държат спокойно, не мога да си изкривя душата срещу тях. Нито силни песни, нито скандали, нищо такова. Тихи, културни. Пристигат, влизат вътре — и до другия ден. После излизат, хайде в колите — и привет. Помислих си, че правят политически сбирки. За изборите де.

— Едни и същи ли идват, или различни?

— Еха — пак се изкашля виладжията. — Каква разлика, щом искаш да наемеш вилата? Момче, прекалено си любопитен май.

— Аха — веднага потвърди Николай. — Страшно съм любопитен. Майка ми от дете ме биеше заради това. Не ми давай хляб — дай ми да си пъхам носа в чуждите работи. Не се сърди.

Небръснатият човек го гледаше с интерес и дори с известна топлота. Селуянов знаеше, че самокритичността е добро оръжие. Сам си се охулваш, признаваш си вината и поглеж — събеседникът ти омекнал. Така и стана.

— Не съм им гледал твърде лицата, но колите им бяха еднакви. Тоест приличат си. А ти защо питаш?

— Абе просто така — усмихна се обезоръжаващо Селуянов. Добре, стопанино, няма да ти преча повече, ще отида в Москва, ще намеря Шарапови там. А ти познаваш ли Бергерови?

— Архитектката ли? Познавам ги. Те са стари жители, вилата им е от трийсетина години.

— Ами дъщеря им познаваш ли?

— Нинка ли? Че как. Само че тя отдавна не е идвала. Когато беше малка, всяко лято прекарваше с родителите на вилата. А като се омъжи, вече не се вижда. Архитектката казва, че имали вила с мъжа си, сега те ходят при тях.

— Сигурно мъжът ѝ е богат — някак между другото вметна Селуянов.

— Рогатият го знае богат ли е, беден ли. Не съм го виждал нито веднъж. Нали ти казвам, откакто Нинка се омъжи, никак не идва тук. Нито с мъжа си, нито сама. А ти защо питаш за Бергерови? Пак ли любопитстваш?

— Аха — потвърди ченгето. — Казват, че дъщеря им била голяма бизнесменка, затуй попитах. Интересно какви ли са мъжете на такива дъщери. И аз бих се оженил за такава.

— Ще се ожениш — презрително измърмори виладжията. — Ами да, чуждото яйце е с два жълтъка, колко му е. Ожени се един такъв за моята дъщеря, отначало беше тих, мирен, а след това изведнъж така обърна нещата, че сега по цяла година живеем с жената на вилата. Изпъди ни от апартамента в града. А ние сме го строили с труда си по копейка, по рубличка. Какво да ти разправам...

Той махна безнадеждно и обидено с ръка и отново се зае със своите храсти.

* * *

— Браво, толкова да е просто — рече умърлушено Настя, когато вечерта Селуянов се върна на „Петровка“. — Търсим навсякъде, търсим, а мястото се оказва под носа ни. Неслучайно е казано: нахалството е второ щастие. Да се уреди на половин километър от вилата на родителите на жена си — за това трябва талант.

— Не е рискувал кой знае колко — отбеляза Коля. — Нали в селището никой не го познава, освен Бергерови, а те са там само през лятото. Не говоря за това, че цялата работа става през есента, зимата и пролетта, когато там е доста безлюдно. Излиза, че освен мъжа, с когото разговарях, там никой не живее постоянно, така че всъщност рискът е

бил минимален. Повече ме интересуват тихите културни хора със западни коли, които системно са се появявали във вилата.

— Имаш ли обяснение? — попита тя.

— Да. Само че то е много страшно. Дори не ми се говори. Ще се наложи за начало да погледна някое разказче на Славик Дорошевич.

— Няма ли да кажеш какво се сети?

— Не, първо ще проверя. Много е гадно.

Той вече хвана дръжката на бравата и се нагани да излезе от кабинета, когато Настя му извика:

— Коля, ама ти сериозно ли мислиш, че може да е така?

— За кое говориш? — слисано се обърна той.

— За това, за което току-що ми каза. И ако обичаш, не ме прави на невинно цвете, не се надявай, че не съм се сетила за твоите гадости. Нали подозираш, че в празната вила на Шарапови са направили бардак за хомосексуалисти? Още от първия ден дрогират момчетата и ги държат постоянно така, докато си умрат. И срещу добри пари ги дават на избран елит да ги използва. Нима нямаше това предвид?

— Това. Аска, с теб е трудно.

— Не за всички — усмихна се пестеливо тя. — Само за някои. Ще разгледаме ли къщата или как?

— Непременно. Вече разговарях с хазяина на вилата, с Шарапов. Къщата е дадена под наем през ноември миналата година на приличен мъж. Срок — засега до лятото. По описанието — мъжът не е Якимов.

— Работата е ясна. Подставено лице. Якимов е могъл да чуе от жена си или от родителите й, че къщата на Шарапови се дава под наем, и е решил да не търси късмета си много надалеч. В селището никой не го познава, може да се появява там безболезнено, стига да спазва елементарен ред. Но е било необходимо някой непрекъснато да е с момчетата. Ясно, че не е бил Якимов. Той е баща на семейство, трябва да отглежда децата си. Свободното му време е само денем, когато децата са на градина и в училище. Сигурно човекът, който се е уговарял с Шарапови, е пазел и момчетата. Между другото също характерен белег за времето, в което живеем.

— Какво имаш предвид?

— Ами това, че по-рано кварталният милиционер непременно щеше да се поинтересува кои живее в къщата и какво става там. А сега

на никого не му влиза в работата. За престъпниците настана епохата на безопасността. И какво се уточнихте с Шарапов?

— Ще се срещнем утре сутринта и ще отидем да разгледаме къщата. Той ще вземе резервните ключове, за да не разбива катинара.

До края на работното време Настя трябваше да свърши още маса работи, но нищо не ѝ вървеше. Трудно се заставяше да се съсредоточи и пак веднага се отвличаше с мисли ту за Якимов, ту за Соловьев. В края на краищата не издържа и се обади на мъжа си.

— Льошик, какви планове имаш за утре?

— Въпросът не предвещава нищо добро — отвърна Алексей. — Утре възнамерявам да стоя вкъщи и да работя. Имаш ли възражения?

— Искях да те помоля, ще може ли утре да взема колата.

— Ася, аз цяла година, откакто сме женени, се опитвам като глупав кълвач да ти набия в главата, че у нас всичко е общо, и парите, и колата. Щом ти трябва, вземи я и не питай.

— Добре — въздъхна тя. — Ще я взема и няма да питам. Ама наистина ли не ти трябва?

— Не разбирам как съм могъл да се ожения за теб. Бях сигурен, че си умна. А както излиза, нищо не разбираш от първата дума. Всичко трябва да ти се обяснява по три пъти.

— Да не си посмял да ме критикуваш — разсмя се Настя. — Нека да съм глупава, но затова пък те обичам. Това е главното ми достойнство, което доминира над всичките ми многочислени пороци.

— Е, щом е така...

Тя все пак успя да се застави да изхвърли от главата си страничните мисли и да се заеме с неотложните неща. Утре ще отиде при Соловьев, без да чака завръщането на Коротков от командировката.

* * *

Но преди да се отправи за „Мечта“, тя тръгна към московския апартамент на Соловьев, където сега живееше синът му Игор. Видът на жилището я хвърли в ужас, макар да очакваше нещо подобно. Освен Игор из стаята бродеха някакви момчета с вид на сомнамбули, бяха с

черни тениски, черни кожени жилетки и също черни ленти на главата. И Игор Соловьев изглеждаше точно така.

— В състояние ли си да говориш? — попита Настя, като влезе в стаята.

— Зависи за какво — подхилна се момчето. — Да не сте от милицията, а? Аз само употребявам, имам право, законът позволява. Ако питате дали държа въщи — нямам прашина. Знам, аз законите, не съм малък.

— Подготвил си се за всичко — констатира спокойно Настя. — Но аз не се занимавам с наркотици. Не са мой профил.

— Че какво тогава? Не ми пришивайте нищо повече, чист съм.

— Сигурен ли си?

Младежът моментално стана агресивен, очите му се превърнаха в тесни цепки, от които лъхаше едновременно и ненавист, и презрение към Настя.

— Нямам работа с вас. Не съм ви викал тука.

— Вярно е — сговорчиво се съгласи тя, като реши да не спори с Игор. Трима яки младежи, при това дрогирани, не са компанията, с която можеше да си позволи да спори. — Искам да поговоря с теб за баща ти.

— Ауу, пак благотворителност — проточи той. — Що не се успокоите най-сетне? Все ме възпитавате, възпитавате, няма какво да си правите времето. Да бяхте ме оставили на мира, а? И него също така.

— Ще те оставя — обеща Настя. — Ще ти задам няколко въпроса и ще те оставя. Честна дума. И няма да те възпитавам. Е, ще говорим ли?

— Само че кратко — предупреди Игор. — Трябва да излизам.

— Добре, ще се постарая кратко. Защо баща ти не иска да живееш с него?

— Ама че попита! — грубо прихна той. — Аз не искам да живея с него, а не той с мен.

— Не ме разбра. Това, че не искаш да живееш с баща си, мога да го обясня. Но и той не иска да те вижда. Защо?

— Казва ли ти някой — махна с ръка Игор. — Влязла му е в главата някаква глупост. Кой го разбира.

— Каква глупост по-точно?

— Ами за парите. Честно му казах, че намерих парите в пощенската кутия, в пликче, а той не вярва. Казва, че уж съм ги откраднал, дрънка втели-некипели.

— А ти наистина ли си ги намерил, а не си ги откраднал?

— Точно. Да не съм луд. Намерих ги и започнах да ги харча. А бащата забеляза, че при мен са се появили нови парцалки, и като се лепна, откъде е, казва, това. Ами аз какво трябваше да направя според вас, да ги занеса в милицията ли? Да не съм луд.

— Кога стана това?

— Ами тогава, когато отиде в болницата. Отначало не пускаха при него, а като пускаха след няколко дни, аз отидох с новото яке, адски хубаво яке, скъпо, и нови маратонки си бях купил. А той направо побесня, като ме видя. Казвам му: „Намерих парите случайно в плик“, а той ми вика: „Върви си, не искам да те виждам.“ И досега не иска.

— А за какво влезе в болницата? Какво се случи с него?

— Ами бяха го пребили. Нападнали го някакви гадняри, пребили го, взели му куфарчето, а там имало много пари, тъкмо бил взел голям хонорар от издателството, прибирал се вкъщи.

— Може би мисли, че сте го пребили ти и твоите приятелчета?

— Не знам аз какво си мисли — озъби се Игор.

— Но защо не се опиташ да се обясните двамата? Не е човешко: кой знае защо бащата казва на сина си „върви си“, а синът се обръща и си отива завинаги, сякаш така трябва.

— Бе какво да се обяснявам с него, като не ми вярва. Не ми се иска.

— Но, Игор, нали той те обича. Няма си никого, освен теб.

— Хайдее — синът на Соловьев вдигна предупреждаващо пръст.

— Нали се разбрахме, че няма да ме възпитавате.

— Няма. Благодаря ти, че намери време за мен. Искаше ми се да не забравяш: твойт баща е направил така, че побоят да не стигне до милицията, защото е бил сигурен, че си взел участие в него. Искал е да те предпази от затвора, въпреки че е останал инвалид. И между другото редовно ти изпраща медицинско за инвалидността си, което те освобождава от казармата. Не ти казвам това за възпитание, а за информация. Затвори вратата след мен.

Като излезе от входа и седна на волана, Настя забеляза, че ръцете ѝ треперят. Отвращението към сина на Соловьев бе толкова остро, че ѝ

се прииска веднага да вземе душ, за да се измие.

* * *

Промяната в Соловьев бе толкова поразителна, че Настя не повярва на очите си. Дори станалото почти пред очите му двойно убийство, в резултат на което загинаха любовницата му и неговият помощник, не бяха оставили толкова видима следа върху лицето му, както дните, прекарани в самота насаме с надигналата се у него ненавист към безсъвестно обиращите го издатели. Бузите му бяха хлътнали, топлите сиви очи — станали жестоки и сякаш бяха изтлели. Дори мекият обгръщащ глас се бе втвърдил.

— Володя, ние с теб ще имаме труден разговор, но не мога да ти го спестя — започна Настя. — Трябва най-сетне да сложим точката на и-то.

— Ти ме плашиш — усмихна се недружелюбно Соловьев. — Някое неприятно известие ли ми носиш?

— Известието после. Но първо въпросите, които също са неприятни. Не те питам от каква болест се сковаха краката ти. Знам съвсем сигурно, че са те пребили. И знам, че са били предприети специални мерки, за да не стигне историята до милицията. Подозирал ли си, че е замесен синът ти?

— Не те разбирам.

— Стига, Володя, този етап вече го минахме. Можеш спокойно да говориш с мен на тази тема, защото твоят син наистина няма никакво отношение към побоя. Повярвай ми. И на него повярвай. Сигурно има за какво да го упрекнеш, но само не за това.

— Как разбра?

— Разбрах. Трябва да ти се извиня за лъжата. Не работя във фирма.

— Ами къде?

— Там, където си работех. В криминалната милиция. Беше ми странно, че повярва на легендата за фирмата. Струваше ми се, че трябва по-добре да ме познаваш и да знаеш, че за нищо на света няма да сменя работата си. А ти повярва и ме огорчи. Но не е там работата. След убийството, което е станало в дома ти, ми се наложи доста

сериозно да се занимавам с „Шерхан“. И това, което научих, ми отвори очите за много неща. Ще ти разкажа всичко, което знам, но първо искам да чуя от теб какво се случи през декември деветдесет и трета. Ти си получил от издателството голям хонорар, сложил си парите в куфарчето си и си тръгнал за вкъщи. Било е тъмно и доста късно, нападнали са те, пребили са те, взели са ти куфарчето. Пристигнала „Бърза помощ“ и те откарала в болницата. По-нататък?

Соловьев мълча дълго, разглеждайки втренчено Настя. Външно бе спокоен, само адамовата му ябълка трескаво подскачаше нагоре-надолу.

— Можеш ли да ми обещаеш, че Игор няма да пострада, ако ти разкажа всичко?

— Давам ти дума. Наистина, един път те излъгах, но моля да ми повярваш. Игор няма да пострада поне за това, че не е участвал в нападението срещу теб.

— Е, добре. Дойде Автаев от издателството. Дълго се въртя, търси думите...

* * *

... Той изглеждаше много нещастен и виновен. Виждаше се, че иска да съобщи на Соловьев нещо неприятно, но не знае как да го направи. Най-после се реши.

— Володя, ние сме потресени от това, което се случи. И знаеш ли, помислихме, че не може да е съвпадение. Нападнали са те тъкмо когато си носел много пари. Разпитахме всичките момчета в издателството и... С една дума... Володя, събери мъжество. Едно момче, фотограф, си призна, че твойт син го помолил да му съобщи кога си получаваш хонорара. Не знам само къде и как са се запознали. Но той съобщил на Игор още сутринта него ден, че трябва да отидеш за хонорара. Разбира се, моментално уволнихме фотографа. Днес сутринта говорихме с Кирил и решихме, че и ние имаме вина за твоето нещастие. Все пак наш сътрудник си... Затова не се притеснявай за парите, след ден-два ще компенсираме цялата сума. А с Игор какво ще правиш — не ми стига ума.

— Не вярвам — прошепна Соловьев, като с усилие мърдаше главата си. — Игор не може да го направи.

— Володя, и за нас беше трудно да повярваме. Вчера ходих у вас, исках да попитам момчето няма ли нужда от помощ. И знаеш ли какво видях? Нови дрехи и нова апаратура. Видеомагнетофон, музикална уредба — и всичкото съвсем новичко, още не е разопаковано. Игор каза, че намерил пари, случайно ги намерил. Можеш ли да повярваш? Бащата ограбен, а синът в това време случайно намира голяма сума? Разбирам, че те боли да слушаш всичко това, но трябва да решим въпроса сега, докато не е станало късно, докато може нещо да се направи.

— Какво искаш да направиш?

— Да спасим Игор. Той е твой син и трябва да му простиш. Той е трудно дете, преживя страшна трагедия, когато загина Светочка, тръгнал е по лош път, но ти си баща. Разбери, сега все още можем да се опитаме да го спасим от затвора. Ако си съгласен, ние ще уредим въпроса.

— Как?

— Знам при кого да отида и да платя, за да не съобщят от болницата на милицията. Ще унищожат всички книжа, няма да остане никаква следа. Володя, ние ще се заемем с това, не се безпокой за нищо. Помисли как ще страдаш, ако синът ти попадне в затвора.

— Добре — прошепна безсилно Соловьев. — Така направете. И още нещо, Гриша. Вече имам достатъчно пари, за да си купя жилище. Не искам да живея повече с тази отрепка. Докато съм в болницата, заеми се с търсенето на ново жилище за мен.

— А може би къща? — оживи се Автаев. — Сега в околностите на Москва строят прелестни вилни райони, къщата може да се построи по индивидуален проект, за да бъде всичко в нея удобно за собственика.

— Нека да е къща — равнодушно се обади Соловьев. — Все ми е едно. А на първо време ми наеми апартамент.

Автаев бе първият посетител, дошъл при него, след като го преместиха от интензивното в обща стая. Когато на другия ден се появи синът му, Соловьев веднага обърна внимание на новите дрехи. Игор разказа нещо напълно неразбираемо за намерените в пощенската кутия пари и Владимир Александрович разбра, че Автаев е казвал

истината. А когато синът заяви, че преди два дена откраднатото куфарче с всички документи е подхвърлено пред вратата на апартамента, Соловьев повече не се съмняваше.

— Върви си — пророни през зъби на сина си. — И да не си посмял да идваш тук. Не искам да те виждам.

Синът мълчаливо сви рамене и излезе и в очите на бащата това бе още едно доказателство за вината му.

Минаха още няколко дни и издателите уредиха преместването на Соловьев в добра частна клиника, където никой не знаеше, че са го докарали пребит направо от улицата. Настаниха го в самостоятелна стая и получаваше храна, която спокойно можеше да съперничи с ресторантската...

* * *

— И сега искаш да ме убедиш, че синът ми не е виновен за нищо?

— Искам. Защото знам кой е организирал всичко.

— И кой?

— Твоите приятели от „Шерхан“.

— Не си в ред! Как може да ти хрумне?

— Както виждаш, хрумна ми. Колко души участваха в нападението ти?

— Трима.

— Видя ли лицата им?

— Смътно. Беше тъмно.

— Жалко. Защото мога веднага да ти покажа снимката на едного от участниците.

— Настя, това, което говориш, е нелепо.

— Ни най-малко. Един от твоите нападатели е разглеждал книжата ти, които са били в куфарчето. Не знам какво е търсил там, може би просто е проявил любознателност, но ги е извадил и сложил на масата при своите вещи. После пак прибрал твоите в куфарчето и не забелязал как заедно с твоите документи в куфарчето са попаднали две малки листчета. За мен всичко започна оттам. Изясних какви са тези листчета и намерих човека, на когото принадлежат. Знаеш ли кой е

той? Братовчедът на Вовчик Мешков, личният телохранител на Кирил Есипов. По съвместителство милиционер, сержант.

— Все едно, това е нелепо — упорито поклати глава Соловьев.
— Защо му е било на „Шерхан“ всичко това? Не виждам причините. Нещо повече, те ми компенсираха откраднатите пари, даваха рушвети от джоба си, за да подкупят лекарите и милицията и да накарат всички да си мълчат. Те направиха такива огромни разходи, положили такива усилия...

— Интересно защо? — осведоми се Настя. — От любов към теб?

— Те са нормални добри момчета, винаги са се отнасяли добре към мен, общуваме. Какво неестествено виждаш в тяхната безкористна помощ? Или толкова си закоравяла в милиционерската си работа, че навсякъде виждаш корист и зла умисъл? И в края на краищата защо им е било да ме скарват с Игор? Няма и не може да има обяснение за това.

— Искаш да ме обидиш ли? Не се старай. Милиционерската ми работа ме научи да не се обиждам дори когато са несправедливи към мен. Не са искали да те скарват със сина ти, просто това е било следствие на направеното от тях. Не са искали милицията да се заеме с нападението ти, иначе е можело всичко да се разкрие. Затова са решили да стоварят вината на Игор и да ти вържат ръцете. Както виждаш, успели са. С друг може би е нямало да успеят, но теб са те познавали добре, познавали са характера ти и са били сигурни, че лесно ще повярваш във вината на сина си, нали поведението му не е било безупречно. По-добре чуй историята за прочутия писател Отори Митио, това ще те разсее. И може би след това ще ми повярваш.

* * *

Той намрази Михаил Черкасов от деня, в който го видя да танцува на студентския бал с Яна. Студентите от инженерно-строителния институт, където учеше Якимов, направиха новогодишна вечер заедно с Плехановския. Тогава Евгений за първи път видя Яна и разбра какво трябва да изпитва човек, сразен на място. Той винаги бе весел човек за компании, активно ухажваше колежките, но дотогава не беше изпитвал нищо подобно. Краката му ставаха памучни само при един поглед към нежното тъмнооко лице, дъхът му спираше, ръцете му

трепереха. Той се опита да се запознае с нея, Яна побъбри с него няколко минути и хукна да танцува с едрия пълен дългокос младеж, когото гледаше влюбено и нежно. Якимов не бе имал никога и такива пристъпи на ревност. Просто се побъркваше.

Това приличаше на видение. Не можеше да мисли за нищо друго, само за Яна. Сънуваше я, чуваше гласа ѝ, беше готов да я види във всяко чернокосо момиче на улицата, в метрото, в института. Научи къде живее и започна да я следи. Яна, която върви под ръка с Черкасов, прегръща се с него на трамвайната спирка, целува се в киното, бе болезнено непоносима гледка за него.

Той започна да слабее, топеше се пред очите на всички, изгуби съня си. Нищо не можеше да направи със себе си. Много негови колеги на този бал се запознаха с момичета от Плехановския институт и започнаха да се срещат с тях. Точно от тях Якимов научи как отвратителният педераст е опозорил Яна. И Жения се втурна на помощ.

Яна едва го позна, съвсем не помнеше студента строител, който се опитваше да завърже с нея познанство преди няколко месеца. Тя малко приличаше на онова момиче, което той видя преди две седмици с Черкасов в парка „Соколники“, там двамата вървяха хванати за ръка — бяха избягали от лекции. Тя бе пребледняла, под очите си имаше огромни тъмни кръгове, речта ѝ бе станала по-бавна, сякаш се препъваше. Жения я заведе в едно ресторантче и когато след двете изядени шишчета тя хукна към тоалетната, стиснала устата си с ръка, той разбра всичко.

— Омъжи се за мен — каза ѝ той на другия ден. — Каквото и да говорим, детето има нужда от баща. Ако не искаш да живееш с мен, ще се разведем, когато малкото стане на годинка. Но нека се роди законно.

— Защо го правиш? — попита бавно Яна. — Поемаш такъв товар. Жена с дете, бащата на което е отвратително порочно чудовище. Защо?

— Аз те обичам. Можеш да ми се смееш. Но аз те обичам. Все ми е едно кой е бащата на детето ти. Важното е, че ти си майка му. И трябва да напуснеш Плехановския институт, там ще те съсипят.

Предложението бе разумно. По това време Яна вече бе почувствала добре какво е да си изложен на всеобщия присмех. С мъка изкара до сесията, подаде документите си в икономическо-статистическия институт, мина един семестър и си взе академична

отпуска за една година за раждането на детето. Момчето се роди в законен брак.

Но Якимов се беше надценил. Когато предлагаше на Яна ръката и сърцето си, той вярваше искрено, че му е безразлично кой е бащата. След раждането на момчето всичко се промени. Якимов гледаше бебето, а виждаше Черкасов. Видението се върна, но вече не бе видението на любовта, а на ненавистта. И всеки път, когато лягаше до жена си в леглото, Евгений мислено си представяше как е правила любов с хомосексуалиста. Интересно каква ли поза е предпочитал оня? Сигурно задна, за да се убеди, че милва момче.

След академичната отпуска Яна се върна в института и го завърши благополучно. Якимов веднага започна да настоява за раждането на тяхно общо дете и Яна с радост се съгласи. Първата бременност прибави към теглото ѝ десет излишни килограма, но сега мъжът ѝ повече я харесваше. Изглежда, бе по-влюбен отпреди, когато тайно я следеше и умираше от ревност и любов по нея.

Второто бебе — момиче — донесе на Яна още десет килограма и огромно щастие в семейството. От самото начало живееха дружно, характерите им се оказаха учудващо подходящи един за друг, а общото дете още повече ги сближи. Когато Яна забременя за трети път, се появи въпросът за аборт.

— Раждай — заяви решително Якимов. — Колкото повече деца, толкова по-добре.

— Но аз едва започнах да си стъпвам на краката — възрази неуверено Яна, която тъкмо захващаше собствен бизнес, и то доста успешно. — Ако изляза от релси дори за година, после ще трябва да започвам всичко отначало.

— Аз ще напусна работа и ще стоя с децата, а ти можеш спокойно да си продължиш бизнеса. Моля ти се, Яночка, нека да имаме още едно дете.

— Ами ако още повече надебелея? — засмя се Яна. — Ти ще ме напуснеш.

— Да не си посмяла така да се шегуваш — сърдеше се Якимов. — Никога няма да те изоставя, дори ако станеш един тон, оплешивееш и си сложиш изкуствена челюст.

Не се наложи да я агитира дълго, тя също обичаше децата и бе готова да ражда толкова, колкото е в състояние да отгледа.

Всичко вървеше добре. Но синът на Яна и Черкасов растеше и с всеки изминал ден все повече заприличваше на баща си. По цели дни до Якимов вървеше малкият Миша Черкасов. Животът отново стана непоносим. Момчето поразяваше с изключителните си математически способности, играеше блестящо шах, с една дума, бе живо въплъщение на онзи негодяй и педал, за когото не трябва да има място на земята. Син на хомосексуалист! Ами ако това се предава по наследство? Якимов няма да понесе такъв позор, ако момчето, носещо неговата фамилия и считано за негов роден син, бъде хванато със смъкнати гащи до някой гол задник на еди-кое си момче. За нищо на света. Той е виновен, Черкасов, той превърна живота на Женя Якимов в ад, всекидневен, постоянен, безкраен. Той опозори Яна, накара я да страда. Той отрови живота и на Якимов. За него няма място на земята. Няма и не трябва да има.

Отначало Евгений просто искаше да го убие. Следенето бе нещо обикновено, някога, когато ходеше по петите на обожаваната Яна, добре се беше тренирал. Като научи в едно справочно бюро адреса на Черкасов, Якимов започна да прониква полека в живота на врага, в навиците му, в обкръжението, режима на работа, за да измисли как, къде и кога да го убие по най-безопасния начин. Но постепенно плана ѝ се модифицира. До Черкасов се появи очарователният Олег Бутенко — копие на младата Яна. Значи този урод е останал верен на вкусовете си. Какво пък, още по-лошо за него.

Като издебна момента, когато Черкасов бе на работа, Евгений позвъни в дома му. Не беше трудно да се разберат с Олег, той се оказа крайно лекомислено същество и лесно влезе в контакт, защото запасът му от наркотици свършваше. Точно тогава окончателно се оформи чудовищният план за унищожаването на Михаил Черкасов. Оставаше само да изясни какви наркотици използва Бутенко и да ги намери в достатъчно количество, за да осигури сходството на бъдещите смъртни случаи.

Проблемите се решаваха поетапно. Първо помощника, човек, готов за пари да направи какво ли не. След това — вилата на Шарапови. За плащането услугите на помощника и за наркотиците трябваха пари и изтънченият ум, раздиран от ревност и ненавист, породил идеята откъде да ги намери. По-точно — да ги спечели. Отвлечените момчета могат да бъдат давани под наем на също такива

чудовища като Черкасов. Когато бъдат намерени трупите им, експертизата ще установи, че момчетата са водили полов живот с мъже, това трябва да насочи към Черкасов. И от това може да се печели.

Оставаше да реши въпроса с уликите. Това вече бе третото посещение на Якимов при Олег Бутенко. Прекалено концентрираният препарат свърши работа. От възбуждане кръвното на Якимов рязко подскочи, от носа му потече кръв. Като извади кърпичка и стисна здраво носа си, той повдигна края на килима, за да не го изцапа с кръв. Успя да свърши навреме — няколко капки капнаха точно там, където преди малко бе светлият килим. След като се съвзе, Евгений грижливо избърса пода със собствената си кърпичка и оправи килима, както беше послан. Мушна по-дълбоко бележника, намерен у първото отвлечено момче Валерий Лискин. Потърси сред вещите на Черкасов нещо, което да подхвърли до трупа, намери иглата за вратовръзка, откъсна малката подкова от верижката на нея и я прибра в джоба си. Убеди се, че Олег е мъртъв. Край, може да си върви.

Сега оставаше да търси подходящите момчета, да се запознава с тях, да ги качва в колата и да ги откарва извън града. После, когато умрат от наркотици, да извози трупите. И да чака кога милицията ще стигне до това нищожество. Разбира се, трябва да ѝ се помогне. Якимов знаеше как да го направи.

Когато прочете най-накрая във вестниците за ареста на Черкасов, камък му падна от душата. Той направи това. Сега вече може да спи спокойно.

* * *

Когато се върна на работа след посещението си при Соловьев, Настя се учуди, че не намира нито Селуянов, нито Доценко. Бяха обещали да се появят привечер, трябваше да обсъдят доста въпроси.

— Да беше се позабавила още — измърмори полковник Гордеев. — Отидоха да арестуват Шикеринец.

— Как? Вече? — изуми се Настя. — Случило ли се е нещо?

— Коротков се съсипа да звъни, там е пълно с улики срещу Шикеринец. А пък когато показал снимката му — всичко се

задействало. В досието за убийството на Светлана Соловьева има описание на някакъв мъж, когото са виждали край нея няколко пъти, но когото никой не е познавал. Между другото в епизода с жената на Соловьев Шикеринец е действал заедно с братовчед си, сиреч с Мешков. Тук, в Москва, не е било възможно да задействат Мешков, Соловьев го е познавал по физиономия. А там са се отпуснали. Та момчетата отидоха и за двамата. Ще чакаш ли?

— Не знам. Сигурно ще почакам.

— Не те съветвам. Върви си вкъщи, Стасенка. Не изглеждаш добре, почини си малко. Няма къде да избягат, утре ще научиш всичко.

— Така е — въздъхна тя.

На следващия ден започна обикновеният рутинен живот. Оперативно съвещание, справки, отчети, рапорти, сводки, нови трупове и нови заподозрени.

Както всеки ден.

Около пет вечерта Настя се отби в кабинета, заеман от Коротков и Селуянов. Юра бе кацнал през нощта от командировката и седеше небръснат и сив, но бодър и весел.

— Слушай, чак не ми се вярва, че най-сетне се справихме с труповете — заяви той, целувайки Настя по бузата. — Такова кълбо от мръсотия се бе сплело, струваше ми се, че цял живот няма да го разплетем. Обаче не, справихме се. Очите се плашат, ама ръцете не.

Настя искаше вече да отговори нещо, но телефонът върху бюрото на Селуянов зазвъня. Той вдигна слушалката, каза няколко кратки думи, бързо приключи разговора и погледна часовника.

— Обади се Лесников от Шереметиево. Янина Якимова е минала паспортно гише. Сега ще пийнем чай и ще тръгвам с божията помощ. Тъкмо тя ще се прибере у дома.

Настя въздъхна дълбоко и спря дъха си, като се бореше с неочаквано напращащите сълзи.

— Наистина ли това е краят?

— Краят. Аска, ние направихме това. Разплетохме това отвратително „еврейско“ дело. Ей, ти какво, плачеш ли? Жал ли ти е за някого?

— Не, просто напрежението спадна. Май не съм нормална, а? Хайде да ви направя чай. И точка. Приключваме с това.

Минаха няколко дни и една вечер Соловьев й звънна вкъщи. Все пак Настя му остави новия си номер.

— Вярно ли е, че Женя Якимов е престъпник? — попита той директно.

— От какво е предизвикан въпросът ти? — предпазливо се обади Настя.

— Разбрах всичко. Лъгала си ме през цялото време. Не съм ти бил интересен, когато дойде да ми честитиш рождения ден, не си искала да разбереш себе си.

— Володя, ама ти...

— Няма нужда, Настенка. Всичко разбрах. Прикривала си се зад мен, защото всъщност те е интересувал моят съсед, а съвсем не аз. Просто се преструваше, че се интересува от мен. А аз, глупакът, повярвах, разнежих се. Чаках те. Счупих телефона да те намеря. Настя, това е жестоко. Защо го направи?

— Володя, това, което е направил Якимов, е много по-жестоко. Помисли за това. И ми прости, ако можеш.

— Ти си ме лъгала — повтаряше упорито Соловьев.

— Да — призна тя. — Но нали и ти ме лъга. Тогава, преди много години. Нали не ти правих сцени заради това.

— Това да не е отмъщение? — злобно се усмихна той.

— Не, не е отмъщение. Просто ми е такава работата. Какво да се прави, понякога съм принудена да причинявам на хората болка. Надявам се, че ще ме разбереш. Прости ми, Володя.

— Не.

— Е, твоя работа.

Тя тихо затвори и взе цигара. Пак тя е виновна за всичко. Не стига, че Соловьев страда, ами на всичкото отгоре развали подредения му, спокоен и осигурен живот. В близко време с „Шерхан“ е свършено и това означава, че няма да има нито повече преводи, нито хонорари. Тоест ще има, разбира се, в някое друго издателство, но всичко ще е различно, Соловьев няма да може да изпитва повече радост, преобразувайки нечии писания с ръката на стилист. И няма да

получава толкова много пари, нали „Шерхан“ е най-богатото московско издателство. Наистина, постара се да му върне сина...

Нека, помисли Настя с внезапно ожесточение. Не можеш да угодиш на всички. Тя не е златна монета, че всички да я харесват. Има си работа и я върши. Както умее.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.